

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om marknadsdomstolen och rättegång i marknadsdomstolen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om marknadsdomstolen och en lag om rättegång i marknadsdomstolen. På motsvarande sätt upphävs den nuvarande marknadsdomstolslagen och lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden. Dessutom ingår i propositionen förslag till lag om upphävande av lagen om behandling av besvär-ärenden vid patent- och registerstyrelsen och till ändring av 37 lagar.

Huvudmålet med propositionen är att effektivisera beviljandet av industriella rättigheter och möjligheterna att ta tillvara industriella rättigheter och upphovsrättigheter genom att utveckla domstolssystemet i samband med dessa mål och ärenden. Syftet är att handläggningen av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt ska vara mindre splittrad än för närvarande. Andra centrala mål är en sakkunnig domstolshandläggning med hög kvalitet och snabbhet.

Dessa mål förverkligas genom att man i så hög grad som möjligt koncentrerar beslutsverksamheten i fråga om immaterialrättsliga mål och ärenden till samma forum, marknadsdomstolen. Man strävar också efter att förbättra sakkunskapen i beslutsverksamheten genom en reglering om sammansättning och behörighetsvillkor.

I propositionen föreslås det att till marknadsdomstolen koncentreras överklagande av de registermyndigheters beslut som beviljar industriella rättigheter samt dessutom handläggningen av alla immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden liksom även handläggningen av säkringsåtgärdsärenden som har samband med dessa mål och ärenden. Dessutom styrs till marknadsdomstolen besvär över de beslut som Kommunikations-

verket fattar med stöd av lagen om domännamn.

Det föreslås att de överklaganden som för närvarande hör till Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd och som inte överförs till marknadsdomstolen styrs till Helsingfors förvaltningsdomstol i stället för besvärsnämnden. Det blir då möjligt att dra in Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd.

Marknadsdomstolen är i regel domför i en sammansättning till vilken hör tre lagfarna ledamöter. I tvistemål som gäller patent, nytighetsmodell eller kretsmönster är marknadsdomstolen dock som utgångspunkt domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör. I mål och ärenden där man överklagar Patent- och registerstyrelsens beslut om patent, nytighetsmodell eller kretsmönster är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med en lagfaren ledamot, en marknadsrättsingenjör samt dessutom ytterligare en marknadsrättsingenjör eller en sakkunnigledamot med uppdraget som bisyssla. I mål och ärenden som gäller patent, nytighetsmodell och kretsmönster tryggas således också den tekniska sakkunskapen i beslutsverksamheten genom sammansättningsregleringen.

Såväl av marknadsdomstolens ordinarie ledamöter som av dess sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla krävs det att särskilda behörighetsvillkor uppfylls.

Besvär över registermyndigheternas beslut om att bevilja eller registrera industriella rättigheter handläggs i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden handläggs i marknadsdomstolen som utgångspunkt i enlighet med rättegångsbalken.

I fråga om registermyndigheternas beslut är det möjligt att fortsatt överklaga marknadsdomstolens avgöranden genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Överklagande av marknadsdomstolens avgöranden i immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden sker genom besvär hos högsta domstolen med iakttagande av det nuvarande besvärstillståndssystemet.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2013 och avses bli behandlad i samband med den. De föreslagna lagarna avses träda i kraft samtidigt den 1 september 2013 med undantag av lagförslag 16, som avses träda i kraft senare vid en tidpunkt som föreskrivs genom lag, uppskattningsvis ca ett halvt år efter det att de övriga lagarna har trätt i kraft.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÄN MOTIVERING	8
1 INLEDNING.....	8
2 NULÄGE	9
2.1 Lagstiftning och praxis.....	9
2.1.1 Beviljande av immateriella rättigheter	9
2.1.1.1 Allmänt	9
2.1.1.2 Hur ensamrätt fås och administrativ ogiltighet.....	10
2.1.2 Utövande av immateriella rättigheter	14
2.1.2.1 Allmänt	14
2.1.2.2 De allmänna domstolarna	14
2.1.2.3 Marknadsdomstolen	16
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	19
2.3 Bedömning av nuläget	19
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	21
3.1 Målsättning.....	21
3.2 Alternativ och de viktigaste förslagen.....	22
3.2.1 Koncentration av immaterialrättsliga mål och ärenden till marknadsdomstolen	22
3.2.2 Omfattningen av koncentrationen	22
3.2.3 Indragning av PRS besvärsmåld	24
3.2.4 Marknadsdomstolens sammansättningar och behörighetsvillkor för ledamöterna	25
3.2.5 Ordandet av handläggningen av sådana immaterialrättsliga mål och ärenden vid marknadsdomstolen som omfattas av koncentration.....	26
3.2.6 Överklagande av de avgöranden av marknadsdomstolen som omfattas av koncentrationen	27
3.2.7 Lagstiftningslösningar	28
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	29
4.1 Statsekonomiska konsekvenser.....	29
4.2 Konsekvenser för företagen	30
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	31
4.4 Samhälleliga konsekvenser	31
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	32
5.1 Tidigare beredning	32
IPR-domstolsarbetsgruppen 2003 och de remissvar som fick i fråga om den	32
Regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens II regering	33
IPR-domstolsarbetsgruppen 2007 och de remissvar som fick i fråga om den	33
Principbeslutet om en strategi för immateriella rättigheter samt regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering.....	34
IPR-domstolsarbetsgruppen 2009	34
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	35

6	SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	36
	DETALJMOTIVERING	38
1	LAGFÖRSLAG	38
1.1	Lagen om marknadsdomstolen	38
	1 kap. Allmänna bestämmelser	38
	2 kap. Personal	38
	3 kap. Handläggning av mål och ärenden	42
	4 kap. Särskilda bestämmelser	50
	5 kap. Ikraftträdande	51
1.2	Lagen om rättegång i marknadsdomstolen	52
	1 kap. Allmänna bestämmelser	52
	2 kap. Handläggning av konkurrensärenden	56
	3 kap. Handläggning av upphandlingsärenden	56
	4 kap. Handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt	57
	5 kap. Handläggning av marknadsrättsliga ärenden	66
	6 kap. Särskilda bestämmelser	69
	7 kap. Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden	74
	8 kap. Ikraftträdande	75
1.3	Patentlagen	76
1.4	Lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar	81
1.5	Lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor	82
1.6	Lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar	83
1.7	Lagen om nyttighetsmodellrätt	84
1.8	Lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar	87
1.9	Varumärkeslagen	90
1.10	Lagen om kollektivmärken	95
1.11	Mönsterrättslagen	98
1.12	Firmalagen	102
1.13	Handelsregisterlagen	105
1.14	Lagen om patent- och registerstyrelsen	106
1.15	Lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen	107
1.16	Lagen om upphävande av lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen	109
1.17	Lagen om växtförädlarrätt	110
1.18	Lagen om domännamn	113
1.19	Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet	114
1.20	Upphovsrättslagen	117
1.21	Rättegångsbalken	119
	7 kap. Om säkringsåtgärder	119
1.22	Lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter	121
1.23	Lagen om utnämning av domare	122
1.24	Statstjänstemannalagen	122
1.25	Konkurrenslagen	123
1.26	Elmarknadslagen	123
1.27	Naturgasmarknadslagen	124
	9 kap. Särskilda bestämmelser	124
1.28	Lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter	124
1.29	Lagen om avskiljning och lagring av koldioxid	125
1.30	Kommunikationsmarknadslagen	125

1.31	Lagen om televisions- och radioverksamhet.....	127
1.32	Lagen om ändring av lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning.....	128
1.33	Lagen om offentlig upphandling.....	129
1.34	Lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling	129
1.35	Konsumentskyddslagen.....	130
	2 kap. Marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer	130
	3 kap. Reglering av avtalsvillkor	130
1.36	Värdepappersmarknadslagen	130
	10 kap. Särskilda stadganden	130
1.37	Lotterilagen	131
1.38	Lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande.....	132
1.39	Alkohollagen.....	132
1.40	Lagen om ändring av lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete	133
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	133
3	IKRAFTTRÄDANDE	134
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	134
	LAGFÖRSLAGEN.....	139
	1. Lag om marknadsdomstolen.....	139
	2. Lag om rättegång i marknadsdomstolen.....	146
	3. Lag om ändring av patentlagen	162
	4. Lag om ändring av 12 § i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar.....	166
	5. Lag om ändring av 3 och 13 § i lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor.	167
	6. Lag om ändring av 1 § i lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar	168
	7. Lag om ändring av lagen om nyttighetsmodellrätt.....	168
	8. Lag om ändring av lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar	170
	9. Lag om ändring av varumärkeslagen	172
	10. Lag om ändring av lagen om kollektivmärken	174
	11. Lag om ändring av mönsterrättslagen	175
	12. Lag om ändring av firmalagen	177
	13. Lag om ändring av 29 § i handelsregisterlagen	179
	14. Lag om ändring av lagen om patent- och registerstyrelsen.....	180
	15. Lag om upphävande av vissa bestämmelser i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen	181
	16. Lag om upphävande av lagen om om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen.....	182
	17. Lag om ändring av lagen om växtförädlarrätt	183
	18. Lag om ändring av 18 § i lagen om domännamn	185
	19. Lag om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet	185
	20. Lag om ändring av upphovsrättslagen.....	187
	21. Lag om ändring av 7 kap. 4 och 12 § i rättegångsbalken	189
	22. Lag om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter	190
	23. Lag om ändring av lagen om utnämning av domare	191
	24. Lag om ändring av 46 a § i statstjänstemannalagen	192

25. Lag om ändring av 43 § i konkurrenslagen	192
26. Lag om ändring av 51 § i elmarknadslagen.....	193
27. Lag om ändring av 9 kap. 4 § i naturgasmarknadslagen	193
28. Lag om ändring av 13 § i lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter	194
29. Lag om ändring av 16 § i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid	194
30. Lag om ändring av kommunikationsmarknadslagen.....	195
31. Lag om ändring av 36 och 36 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet	196
32. Lag om ändring av 21 § i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning	197
33. Lag om ändring av 91 och 105 § i lagen om offentlig upphandling.....	198
34. Lag om ändring av 93 och 106 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling	198
35. Lag om ändring av 2 kap. 20 § och 3 kap. 4 § i konsumentskyddslagen	199
36. Lag om ändring av 10 kap. i värdepappersmarknadslagen.....	200
37. Lag om ändring av 62 c och 66 a § i lotterilagen	201
38. Lag om ändring av 3 § i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande	202
39. Lag om ändring av 53 § i alkohollagen	202
40. Lag om ändring av 9 § i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete.....	203
BILAGA	204
PARALLELLTEXTER	204
3. Lag om ändring av patentlagen	204
4. Lag om ändring av 12 § i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar.....	214
5. Lag om ändring av 3 och 13 § i lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor.....	215
6. Lag om ändring av 1 § i lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar	216
7. Lag om ändring av lagen om nyttighetsmodellrätt.....	217
8. Lag om ändring av lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar	222
9. Lag om ändring av varumärkeslagen	227
10. Lag om ändring av lagen om kollektivmärken	233
11. Lag om ändring av mönsterrättslagen	236
12. Lag om ändring av firmalagen	241
13. Lag om ändring av 29 § i handelsregisterlagen	245
14. Lag om ändring av lagen om patent- och registerstyrelsen	246
17. Lag om ändring av lagen om växtförädlarrätt	248
18. Lag om ändring av 18 § i lagen om domännamn	252
19. Lag om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet	253
20. Lag om ändring av upphovsrättslagen.....	256
21. Lag om ändring av 7 kap. 4 och 12 § i rättegångsbalken	259
22. Lag om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter	262
23. Lag om ändring av lagen om utnämning av domare	264
24. Lag om ändring av 46 a § i statstjänstemannalagen	266
25. Lag om ändring av 43 § i konkurrenslagen	267

26. Lag om ändring av 51 § i elmarknadslagen.....	268
27. Lag om ändring av 9 kap. 4 § i naturgasmarknadslagen	269
28. Lag om ändring av 13 § i lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter	270
29. Lag om ändring av 16 § i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid	271
30. Lag om ändring av kommunikationsmarknadslagen.....	272
31. Lag om ändring av 36 och 36 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet	274
32. Lag om ändring av 21 § i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning	275
33. Lag om ändring av 91 och 105 § i lagen om offentlig upphandling.....	277
34. Lag om ändring av 93 och 106 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling	278
35. Lag om ändring av 2 kap. 20 § och 3 kap. 4 § i konsumentskyddslagen	279
36. Lag om ändring av 10 kap. i värdepappersmarknadslagen.....	280
37. Lag om ändring av 62 c och 66 a § i lotterilagen	282
38. Lag om ändring av 3 § i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande	283
39. Lag om ändring av 53 § i alkohollagen	284
40. Lag om ändring av 9 § i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete.....	285

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

De immateriella rättigheterna delas traditionellt upp i upphovsrätt och industriellt rättsskydd. Till upphovsrätten som rättsområde hör utöver det egentliga skyddet för litterära och konstnärliga verk även vissa rättigheter som ligger nära upphovsrätten, s.k. närstående rättigheter. Till det industriella rättsskyddet hänförs för sin del vanligtvis patenträtten, nyttighetsmodellrätten, skyddet för kretsmönster för integrerade kretsar, varumärkesrätten, mönsterrätten, växtförädlarrätten, firmarätten samt skyddet för märkningar och benämningar som visar geografiskt ursprung. Dessutom anses till det industriella rättsskyddet i vidsträckt bemärkelse höra också skydd mot otillbörligt förfarande, till vilket räknas förhindrande av illojal konkurrens och skydd för sekretessbelagd information. Ofta används den engelska förkortningen IPR (intellectual property rights) om de immateriella rättigheterna.

Att de immateriella rättigheterna är uppdelade i olika skyddsformer betyder inte att bara en enda skyddsform skulle kunna komma i fråga i en konkret situation. Olika skyddsformer kan förekomma parallellt, vilket ofta också är fallet, så att ett och samma objekt omfattas av flera olika skyddsformer. T.ex. kan en programvara som har upphovsrättsligt skydd också få patentskydd. Också i den praktiska företagsverksamheten försöker man utnyttja alla de skyddsformer som finns inom immaterialrätten genom att koppla flera olika skyddsformer till företagsverksamhetens olika delar. Det kan t.ex. handla om att skydda en patenterad produkts namn med ett varumärke.

Upphovsrätten och de närstående rättigheterna till den gäller direkt med stöd av lagen. När det gäller de industriella rättigheterna är utgångspunkten däremot i regel att den behöriga myndigheten beviljar och registrerar ensamrätten utifrån en ansökan.

Karaktäristiskt för systemet med industriellt rättsskydd kan anses vara att systemet organisatoriskt sett är uppdelat på dels registermyndigheterna, dels de allmänna domsto-

larna med deras system för ändringssökande. Även handläggningen av de mål och ärenden som gäller utövande av de immateriella rättigheterna och det system för ändringssökande som hänför sig till dessa mål och ärenden har i dag koncentrerats endast delvis.

I den reglering som gäller domstolsförfarandet i immaterialrättsliga mål och ärenden har särdragen i dessa mål och ärenden beaktats främst bara genom att eventuella enstaka särskilda bestämmelser om domstolsförfarandet har fogats till de lagar där de olika immaterialrättsliga skyddsformerna regleras.

I och med den teknologiska utvecklingen och internationaliseringen under de senaste åren har den praktiska och ekonomiska betydelsen av immateriella rättigheter ökat betydligt. Den allmänna utvecklingen har gått från ett samhälle som grundar sig på varor och materiella basförnödenheter till ett samhälle som producerar tjänster och immateriella värden. Dessutom har nätomgivningen möjliggjort en betydande ökning av användningssätten för de skyddade objekten. Betydelsen av upphovsrätten har framhävts i synnerhet av det att möjligheterna att använda, kopiera och sprida det material som är upphovsrättsligt skyddat är effektivare än någonsin tidigare i den digitala omgivningen. I den internationella handeln har de immateriella rättigheterna följaktligen blivit en betydande konkurrensfaktor för företagen.

Denna utveckling visar sig för sin del också i att de immateriella rättigheterna under de senaste årtiondena har varit föremål för aktiv uppmärksamhet internationellt. I Europeiska unionen har flera direktiv och förordningar inom olika sektorer av de immateriella rättigheterna stiftats sedan skiftet av 1980- och 1990-talet. Inom EU har man för det första strävat efter att harmonisera medlemsländernas nationella skyddssystem. Utöver detta har inom EU parallellt med de nationella skyddssystemen skapats självständiga system för en gemenskapsformgivning och ett gemenskapsvarumärke, vilka täcker hela unionen, samt som alternativ till de nationella växtförädlarrättigheterna ett system för gemenskapens växtförädlarrättigheter, som

täcker hela unionen. Dessutom har man inom EU genomfört skydd för märkningar och benämningar som visar geografiskt ursprung genom två förordningar av Europeiska unionens råd. Inom EU har man också länge fört förhandlingar om ett patentskydd som ska omfatta hela unionen. Förhandlingarna har dock åtminstone inte hittills kunnat slutföras.

De immateriella rättigheterna var också uppe vid förhandlingarna om upprättandet av Världshandelsorganisationen (The World Trade Organization; WTO). Som ett resultat av detta fogades som bilaga till avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (FördrS 5/1995) ett avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights; i fortsättningen kallat TRIPS-avtalet; avtalet om upprättandet av WTO, Bilaga 1, bilaga 1 C). Genom TRIPS-avtalet har de immateriella rättigheterna blivit en del av den internationella handelspolitiken. TRIPS-avtalet innehåller bestämmelser om miniminivån på skyddet av de olika immateriella rättigheterna. Dessutom innehåller avtalet även bestämmelser om verkställigheten av de immateriella rättigheterna som ska skyddas innehavarna av dessa rättigheter.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1 Beviljande av immateriella rättigheter

2.1.1.1 Allmänt

Upphovsrätten och de närstående rättigheterna till den gäller direkt med stöd av lagen. För att få skydd krävs det i dessa fall således varken någon ansökan eller några myndighetsåtgärder, t.ex. registrering, och inte heller några andra formaliteter.

När det gäller de industriella rättigheterna är utgångspunkten däremot i regel att den behöriga myndigheten beviljar och registrerar ensamrätten utifrån en ansökan. Ensamrätt till ett varumärke eller en firma kan emellertid också fås genom inarbetning, vid sidan av registrering. Patent- och registerstyrelsen (PRS) är registermyndighet när det gäller patent, nyttighetsmodeller, kretsmöns-

ter, varumärken och mönster. En firma registreras för sin del i handelsregistret, som även det förs av PRS (registermyndigheten). I handelsregisterärenden är dessutom magistraterna samt närings-, trafik- och miljöcentralerna lokala myndigheter. Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) är behörig myndighet när det gäller växtförädlarrätt.

Något särskilt nationellt skyddssystem som skulle gälla märkningar och benämningar som visar geografiskt ursprung finns inte. Registreringen av dessa märkningar och benämningar sker i två faser. Först ska ansökan om registrering bifallas nationellt, och efter det krävs det ännu en behandling på EU-nivå och ett positivt beslut av kommissionen för att ansökan ska kunna bifallas slutligt. I ansökningsärenden som gäller namnskydd är jord- och skogsbruksministeriet behörig nationell myndighet i Finland.

Även domännamn, som i sig inte hör till de egentliga industriella rättigheterna, beviljas efter ansökan. Kommunikationsverket beviljar domännamn med landskoden fi och Ålands landskapsregering domännamn med landskapskoden ax.

Karaktäristiskt för systemet med industriellt rättsskydd kan anses vara att systemet organisatoriskt sett är uppdelat på dels registermyndigheterna, dels de allmänna domstolarna med deras system för ändringssökande. För de industriella rättigheternas del är skyddssystemet organiserat så att frågan om att bevilja ensamrätt avgörs av registermyndigheten i ett administrativt förfarande, och ändring söks i sista hand genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som gäller för förvaltningsprocessärenden. Handläggningen av ärenden som gäller intrång i och ogiltigförklaring av industriella rättigheter hör för sin del i regel till de allmänna domstolarna, i första instans främst Helsingfors tingsrätt, och ändring söks på det sätt som anges i rättegångsbalken och i sista hand hos högsta domstolen.

Också handläggningen av de ärenden som gäller utövande av de immateriella rättigheterna och det system för ändringssökande som hänför sig till dessa ärenden har i dag koncentrerats endast delvis. T.ex. handläggs upphovsrättsliga tvistemål i de allmänna domstolarna i enlighet med de allmänna be-

stämmelserna om forum och ändringssökande i rättegångsbalken. De förbudsärenden som avses i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) handläggs för sin del i marknadsdomstolen, medan skadeståndsärenden som grundar sig på samma lag ska handläggas i de allmänna domstolarna i enlighet med de allmänna bestämmelserna om forum och ändringssökande i rättegångsbalken.

I den reglering som gäller domstolsförfarandet i de immaterialrättsliga ärendena har särdragen i dessa ärenden beaktats främst bara genom att eventuella enstaka särskilda bestämmelser om domstolsförfarandet har fogats till de lagar där de olika immaterialrättsliga skyddsformerna regleras. Eftersom de lagar som gäller de olika immateriella rättigheterna har stiftats vid olika tidpunkter, är bestämmelserna om domstolsförfarandet för de olika skyddsformerna inte alltid ens enhetligt skrivna.

2.1.1.2 Hur ensamrätt fås och administrativ ogiltighet

Registreringsförfarandet. I huvudsak finns bestämmelser om förfarandet vid beviljande av patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, varumärke, mönster, växtförädlarrätt och firma i de lagar som gäller de industriella rättigheterna i fråga samt i de förordningar som kompletterar dessa lagar. Ett undantag är firman, eftersom det inte finns några bestämmelser om förfarandet för registrering av firma i firmalagen (128/1979), utan bestämmelserna om det registreringsförfarande som ska iakttas finns i handelsregisterlagen (129/1979) och i handelsregisterförordningen (208/1979), som kompletterar den lagen.

Registreringsförfarandena för de industriella rättigheter som beviljas av PRS är inte helt identiska, och det finns dessutom också skillnader mellan de olika industriella rättigheterna när det gäller i vilken omfattning registermyndigheten prövar ansökan. Själva förfarandet vid ansökan om registrering är dock i huvuddrag snarlikt i fråga om alla dessa industriella rättigheter.

Registreringsförfarandet inleds genom att man lämnar in en skriftlig ansökan om att få ensamrätt till registermyndigheten.

Om sökanden inte har iakttagit det som är föreskrivet om ansökan eller om registermyndigheten finner att det finns andra hinder för registrering, ska registermyndigheten först förelägga sökanden att avhjälpa bristen i ansökan eller ge ett yttrande om beslutet. Om inte sökanden inom den förelagda tiden vidtar åtgärder för att avhjälpa den anmärkta bristen eller inkommer med ett yttrande, ska registermyndigheten avskriva ansökan.

Om det även efter det att sökanden har gett ett yttrande finns hinder för registrering och om sökanden har haft tillfälle att yttra sig över hindret, ska registermyndigheten avslå ansökan, om det inte finns orsak att ge sökanden ett nytt föreläggande. Om ansökan uppfyller villkoren för registrering, ska registermyndigheten anteckna ensamrätten i registret i fråga och samtidigt kungöra registreringen.

Den största inbördes skillnaden mellan förfarandena för registrering av de industriella rättigheter som PRS beviljar gäller det s.k. invändningsförfarande som vid sidan av det som sägs ovan hänförs sig till registreringsförfarandet för patent, mönster och varumärken.

Syftet med invändningsförfarandet är att säkerställa att alla eventuella hinder för att bevilja ensamrätt beaktas redan i den fasen när ensamrätten beviljas, innan den myndighetsregistrering som innebär att ensamrätt har beviljats blir slutlig. Vid invändningsförfarandet kan den som gör invändningen informera registermyndigheten om någon omständighet som registermyndigheten när den har behandlat ansökan inte har märkt eller kunnat märka i sina egna utredningar och som enligt personen i fråga är av betydelse för om registreringen ska stå fast.

På samma sätt som när det gäller de andra industriella rättigheterna som beviljas av PRS antecknas även patent, varumärken och mönster i sig i registret redan i den fasen då registermyndigheten finner att ansökan uppfyller villkoren för registrering och fattar beslut om att bifalla ansökan. För patent, varumärken och mönster börjar dock en särskild s.k. invändningstid löpa från den tidpunkten när registermyndigheten har kungjort att ansökan har bifallits. Under invändningstiden, som är nio månader för patent och två månader för varumärken och mönster, är det möj-

ligt att göra en invändning till registermyndigheten mot registreringen av patentet, varumärket eller mönstret.

Om en invändning görs, ska registermyndigheten pröva invändningen. I det fallet att det finns ett hinder för registreringen, ska registermyndigheten upphäva registreringen med anledning av invändningen. Om det inte finns något hinder för registreringen, ska registermyndigheten förkasta invändningen.

En registrering av ett patent, varumärke eller mönster förblir i kraft trots att det görs en invändning mot registreringen. I det fallet att en registrering upphävs med anledning av en invändning, förlorar den beviljade ensamrätten sin verkan så som om den inte alls hade uppstått.

Evira är behörig myndighet när det gäller godkännande av växtförädlarrätt. Den största skillnaden mellan ansökningsförfarandet för beviljande av växtförädlarrätt och registreringsförfarandena för de industriella rättigheter som PRS beviljar hänför sig till att Evira ska reservera möjlighet att framställa invändningar genast efter att det har konstaterats att ansökan om växtförädlarrätt innehåller alla de uppgifter som anges i lagen om växtförädlarrätt (1279/2009), i fortsättningen även kallad växtförädlarlagen, och först efter att tiden för invändningar har gått ut utreda om en sort uppfyller kraven i växtförädlarlagen och fatta beslut om att godkänna växtförädlarrätten.

Administrativ begränsning av patent. För patentens del har man till patentlagen (550/1967) fogat särskilda bestämmelser om en möjlighet för patenthavare att hos patentmyndigheten ansöka om begränsning av patent. Denna s.k. administrativa begränsning av patent behandlas mer ingående i arbetsgruppsbetänkandet *"Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen"* (justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 28/2010, s. 30—31).

Administrativ ogiltigförklaring. Utgångspunkten är att det är möjligt att yrka på upphävande av en registrering av en industriell rättighet genom att väcka talan i allmän domstol, i första instans i Helsingfors tingsrätt. Detta är fallet när det gäller ogiltigförklaring av ett patent, ett registrerat varumärke eller

en växtförädlarrätt och upphävande av en registrering av en mönsterrätt eller firma. Det är också möjligt att yrka på att ett varumärke ska förklaras förverkat genom att väcka talan vid Helsingfors tingsrätt. Detta gäller både registrerade och inarbetade varumärken.

När det gäller nyttighetsmodeller och kretsmönster har möjligheten att yrka på att en registrering ska ogiltigförklaras däremot ordnats på ett annat sätt än vad som anges ovan. I dessa fall ska yrkande om ogiltigförklaring av en registrering nämligen framställas hos registermyndigheten, till vilken det hör att handlägga ett sådant yrkande i första instans.

Ett yrkande om att en registrering ska förklaras ogiltig ska framställas skriftligt hos registermyndigheten. Var och en kan yrka på att en registrering ska förklaras ogiltig. Det finns ingen tidsfrist för att framställa ett yrkande om att en registrering ska förklaras ogiltig, och möjligheten att framställa ett sådant yrkande har inte heller i övrigt begränsats. Ett yrkande om att en registrering ska förklaras ogiltig får dock inte behandlas, om en tvist som gäller överföring av registreringen är anhängig.

Om det finns grund enligt lagen för att ogiltigförklara registreringen av en nyttighetsmodell eller ett kretsmönster, ska registermyndigheten förklara registreringen helt eller delvis ogiltig.

Också när det gäller växtförädlarrätten har upphävandet av ett sortnamn och ny benämning av en sort samt förverkandet av en växtförädlarrätt ordnats på ett annat sätt än ogiltigförklaringen av en växtförädlarrätt. Behandlingen av ärenden som gäller upphävande av sortnamn och ny benämning av sorter samt förverkande av växtförädlarrätter sker nämligen i första instans i Evira.

Ändringssökande. Ändring i PRS beslut i ärenden som gäller patent, nyttighetsmodeller, kretsmönster, varumärken och mönster söks genom besvär hos PRS besvärsnämnd, som finns i anslutning till PRS. Ändring söks genom besvär hos PRS besvärsnämnd också i beslut genom vilka PRS, som är den registermyndighet som för handelsregistret, har vägrat registrering av en anmälan i handelsregistret. Då ändring söks i ett beslut om att vägra registrering som har fattats av en myn-

dighet som är lokal myndighet i ett handelsregisterärende iakttas vad som föreskrivs om behandling av besvär över registermyndighetens beslut.

Bestämmelser om besvärsförfarandet och om behandlingen av ärenden i PRS besvärsnämnd finns i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992). Närmare bestämmelser om tillämpningen av lagen har utfärdats genom förordningen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen (800/1992).

Enligt 1 § i förvaltningsprocesslagen (586/1996) ska lagen tillämpas på rättskipning i allmänna förvaltningsdomstolar samt då ändring i beslut i förvaltningsärenden söks genom besvär eller extraordinära rättsmedel hos en förvaltningsmyndighet eller en nämnd som har inrättats för att behandla ärenden som gäller sökande av ändring, eller hos någon annan särskild myndighet som kan jämföras med dessa. Också förvaltningsprocesslagen ska således tillämpas på besvärsförfarandet och behandlingen av ärenden i PRS besvärsnämnd, utöver lagen och förordningen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen.

I 3 § i förvaltningsprocesslagen sägs det att om det i någon annan lag eller i en förordning som har givits innan förvaltningsprocesslagen trätt i kraft ingår stadganden som avviker från den lagen, ska dessa tillämpas i stället för förvaltningsprocesslagen. Detta betyder att till den del lagen och förordningen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen innehåller bestämmelser som avviker från förvaltningsprocesslagen, ska dessa tillämpas i stället för förvaltningsprocesslagen.

När det gäller tillämpningen av förvaltningsprocesslagen bör det noteras att den lagens 37—50 § enligt lagens 2 § 1 mom. endast tillämpas vid domstolar. På besvärsförfarandet och behandlingen av ärenden i PRS besvärsnämnd tillämpas således inte 37—50 § i förvaltningsprocesslagen, dvs. bestämmelserna i lagens 7 kap. som gäller verkställande av muntlig förhandling (37 §), muntlig förhandling på begäran av part (38 §), hörande av vittnen (39 §), hörande av sakkunniga (40 §), syn (41 §) och framläggande av hand-

lingar och föremål (42 §), och inte heller de kompletterande bestämmelserna om handläggning av ett ärende i lagens 8 kap. (43—50 §).

Enligt 4 § 1 mom. i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen ska ändring i PRS beslut i ärenden som gäller patent, nyttighetsmodeller, kretsmönster, varumärken och mönster samt i beslut genom vilka PRS har vägrat registrering av en anmälan till handelsregistret sökas inom 60 dagar från den dag då ändringssökanden fick del av beslutet.

Enligt 5 § 1 mom. i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen består PRS besvärsnämnd av en ordförande och två andra medlemmar. Enligt paragrafens 2 mom. är besvärsnämnden beslutsför när den är fulltalig. Enligt lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen är en tjänsteman vid PRS som har erfarenhet av domarvärv eller av förvaltningslagskipning ordförande för PRS besvärsnämnd, enligt vad som bestäms genom förordning. Övriga medlemmar av PRS besvärsnämnd är, enligt vad som bestäms genom förordning, statstjänstemän som har högre högskoleexamen och är förtrogna med lagstiftningen inom det område som saken gäller.

Ordförande för PRS besvärsnämnd är enligt förordningen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen PRS generaldirektör eller en linjedirektör eller någon annan tjänsteman med sådan behörighet och erfarenhet som anges i 5 § i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen, enligt vad generaldirektören bestämmer. Medlemmar i PRS besvärsnämnd kan för sin del vara följande personer: vid behandlingen av ärenden som gäller patent, nyttighetsmodellrätt eller kretsmönster linjedirektören för patent- och innovationslinjen, en annan chef för en enhet inom linjen, en överingenjör som utnämnts till medlem av PRS besvärsnämnd och en annan statstjänsteman som har sådan behörighet som bestäms i 5 § i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen, samt vid behandlingen av ärenden som gäller varumärke, mönsterrätt eller handelsregistret linjedirektören för varumär-

kes- och mönsterlinjen och för företags- och sammanslutningslinjen, en annan chef för en enhet inom ämbetsverket och en annan stats-tjänsteman som har sådan behörighet som bestäms i 5 § i den nämnda lagen.

Enligt 6 § 1 mom. i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen iakttas laga rättegångsordning då ett besvärssärende behandlas av PRS besvärsnämnd. Om ett ärende inte avvisas utan prövning eller ett framställt yrkande inte genast förkastas, ska enligt paragrafens 2 mom. en motpart som inte är ändringssökande beredas möjlighet att avge förklaring eller bemötande.

I PRS besvärsnämnd avgörs ärendena vid sammanträde, till vilket ordföranden kallar medlemmarna. Vid sammanträdet fattas besluten efter föredragning. Enligt förordningen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen är en medlem som ordföranden utser eller någon annan tjänsteman som ordföranden utser föredragande vid PRS besvärsnämnds sammanträde.

Enligt 7 § i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen kan PRS besvärsnämnd hålla muntlig förhandling. Vid muntlig förhandling kan en part i ärendet även förhöras med stöd av sanningförsäkran, och vittnen och sakkunniga kan förhöras under ed eller med stöd av försäkran.

Enligt 8 § 1 mom. i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen får, om inte något annat föreskrivs, ändring i ett beslut av PRS besvärsnämnd sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen inom 60 dagar från den dag då ändringssökanden fick del av beslutet. Ändring i ett beslut av PRS besvärsnämnd genom vilket ett vittne har dömts till straff för frånvaro eller annan tredska eller som gäller betalning av ersättning till vittne, ska enligt paragrafens 2 mom. sökas genom särskilda besvär på det sätt som bestäms i 1 mom.

Enligt 1 § 2 mom. i lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter (1266/2006) deltar två överingenjörsråd i behandlingen av ärenden som gäller patent, nyttighetsmodellrätt eller kretsmönster i högsta förvaltningsdomstolen. Överingenjörsråden, som utnämns av republikens pre-

sident för fyra år i sänder, ska ha lämplig högre högstskoleexamen inom det tekniska området och dessutom vara förtrogna med patentärenden.

I övrigt finns det inte några särskilda bestämmelser om handläggningen av ärenden som gäller industriella rättigheter i högsta förvaltningsdomstolen.

Ändring i ett beslut som Evira har fattat med stöd av växtförädlarlagen får sökas hos förvaltningsdomstolen genom besvär.

Enligt 45 § i växtförädlarlagen får ändring i ett beslut av Evira som har meddelats med stöd av den lagen sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Besvär över beslut av en myndighet vars verksamhetsområde omfattar hela landet ska enligt 12 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen anföras hos den förvaltningsdomstol vars domkrets beslutet huvudsakligen hänför sig till på grund av att största delen av ett område eller en fastighet som avses i beslutet ligger inom domkretsen eller att den person eller sammanslutning som beslutet huvudsakligen gäller har hemkommun respektive hemort där. I paragrafens 3 mom. sägs det att om det inte finns någon förvaltningsdomstol som med stöd av 2 mom. är behörig i saken, ska besvär anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Enligt lagens 22 § ska besvär anföras inom 30 dagar från det att beslutet har delgivits.

Det finns inte några särskilda bestämmelser om handläggningen av ärenden som gäller växtförädlarrätt i en förvaltningsdomstol.

Enligt 9 § i förvaltningsprocesslagen får besvär över beslut av en förvaltningsdomstol anföras hos högsta förvaltningsdomstolen. Besvär ska anföras inom 30 dagar från det att beslutet delgavs.

Det finns inte några särskilda bestämmelser om handläggningen av ärenden som gäller växtförädlarrätt i högsta förvaltningsdomstolen.

PRS besvärsnämnd och dess verksamhet i praktiken samt antalet ärenden som har behandlats i besvärsnämnden och behandlingstiderna. I arbetsgruppsbetänkandet "Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen" (justitieministeriets betänkanden och

utlåtanden 28/2010, s. 95—100) redogörs det mer ingående för PRS besvärsnämnd och dess verksamhet i praktiken, antalet ärenden som behandlas i besvärsnämnden och behandlingstiderna samt erfarenheterna av besvärsnämndens verksamhet.

2.1.2 Utövande av immateriella rättigheter

2.1.2.1 Allmänt

Behandlingen av ärenden som hänför sig till utövandet av de immateriella rättigheterna, såsom intrång i de olika immateriella rättigheterna och, i fråga om de industriella rättigheterna, även ogiltigförklaring av dessa, hör i regel till de allmänna domstolarna. Behandlingen av dessa ärenden och det system för ändringssökande som hänför sig till dem har dock i dag koncentrerats endast delvis.

Behandlingen av ärenden som gäller upphovsrätt och dess närstående rättigheter hör till de allmänna domstolarna. Behandlingen av dessa ärenden har i regel inte koncentrerats över huvud taget, utan utgångspunkten är att forum i upphovsrättsliga tvistemål och ansökningsärenden bestäms enligt de allmänna forumbestämmelserna i rättegångsbalkens 10 kap. Det finns dock två särskilda forumbestämmelser i upphovsrättslagen (404/1961). För det första ska ärenden enligt lagens 54 § som gäller tillstånd och ersättningar för att använda verk vid meningsskiljaktigheter i första hand behandlas i skiljeförfarande och i andra hand i Helsingfors tingsrätt. Dessutom är Helsingfors tingsrätt enligt 61 § laga domstol i mål om radio- eller televisionsutsändning i strid mot upphovsrättslagen.

När det gäller de ärenden som hänför sig till de industriella rättigheterna har behandlingen av de ärenden som gäller patent, nytighetsmodell, kretsmönster, varumärke, mönster, växtförädlarrätt och firma i regel koncentrerats till Helsingfors tingsrätt i första instans. De förbudsärenden som avses i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet har däremot koncentrerats till marknadsdomstolen, medan skadeståndsärenden som grundar sig på samma lag ska handläggas i de allmänna domstolarna i enlighet med de

allmänna bestämmelserna om forum i rättegångsbalkens 10 kap.

De allmänna domstolarna beslutar också om de säkringsåtgärder som avses i 7 kap. i rättegångsbalken och om ärenden som gäller säkerställande av bevisning och som avses i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000), i fortsättningen även kallad lagen om säkerställande av bevisning.

2.1.2.2 De allmänna domstolarna

Om bestämmelserna om domstolsförfarandet i immaterialrättsliga mål och ärenden. I de lagar som reglerar de olika immaterialrättsliga skyddsformerna finns det bara ett fåtal särskilda bestämmelser om domstolsförfarandet i immaterialrättsliga mål och ärenden. Till övriga delar iakttas de sedvanliga bestämmelserna om domstolsförfarandet.

När det gäller upphovsrättsliga tvistemål och ansökningsärenden kan man främst nämna upphovsrättslagens 60 a—60 d §, som gäller förhindrande av tillgång till material som kränker upphovsrätten och som även innehåller bestämmelser om förfarandet vid handläggning av ärendena i fråga (bestämmelserna behandlas mer ingående i arbetsgruppsbetänkandet "*Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen*" (justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 28/2010, s. 25—26)).

De centrala särskilda bestämmelserna om domstolsförfarandet i de olika tvistemålen och ansökningsärendena som gäller industriellt rättsskydd är följande (en mer ingående redogörelse för de särskilda bestämmelserna om domstolsförfarandet när det gäller ärenden om industriellt rättsskydd ingår i arbetsgruppsbetänkandet "*Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen*" (justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 28/2010, s. 27—83)):

- bestämmelserna om rätt att väcka fastställelsetalan i vissa fall (63 § i patentlagen, 46 § 1 mom. i varumärkeslagen (7/1964), 41 § i mönsterrättslagen (221/1971), 35 § i växtförädlarlagen och 27 § 1 mom. i firmalagen),

- bestämmelserna om att käranden i ett tvistemål i vissa fall ska underrätta vissa myndigheter och personer om att han eller hon vill väcka talan (64 § i patentlagen, 42 § i lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991), i fortsättningen även kallad nyttighetsmodelllagen, 41 § i lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991), i fortsättningen även kallad kretsmönsterlagen, 45 § i varumärkeslagen och 42 § i mönsterrättslagen),

- bestämmelserna om uppskov med behandlingen av ett ärende som gäller intrång i en industriell rättighet i vissa fall (61 § 2 mom. i patentlagen, 41 § 2 mom. i nyttighetsmodellagen, 40 § 2 mom. i kretsmönsterlagen, 44 § 1 mom. i varumärkeslagen, 39 § 2 mom. i mönsterrättslagen och 26 § i firmalagen),

- bestämmelserna om vem som ska anses som innehavare av en industriell rättighet (27 § 4 mom. i mönsterrättslagen och 3 § 3 punkten i växtförädlarlagen),

- bestämmelserna om att domstolen i vissa fall ska skaffa ett utlåtande av registermyndigheten (69 § 1 mom. i patentlagen, 27 § 3 mom. i växtförädlarlagen och 6 § 2 mom. i firmalagen),

- bestämmelserna om att domstolen ska sända sina avgöranden till registermyndigheten (70 § i patentlagen, 45 § i nyttighetsmodellagen, 44 § i kretsmönsterlagen, 49 § i varumärkeslagen, 44 § i mönsterrättslagen och 29 § i firmalagen).

När det gäller handläggningen av patent-, nyttighetsmodell- och kretsmönstermål bestäms det dessutom i patent-, nyttighetsmodell- och kretsmönsterlagarna att tingsrätten vid handläggningen ska bistås av två tekniskt sakkunniga som rätten tillkallat (66 och 67 § i patentlagen, 44 § i nyttighetsmodellagen och 43 § i kretsmönsterlagen). Enligt de bestämmelserna ska de sakkunniga ge ett yttrande över de frågor som rätten förelagt dem. Yttrandet ska tas in i rättsens protokoll. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Tingsrätten förordnar ett behövt antal sakkunniga för varje kalenderår. Före förordnandet ska rätten skaffa ett utlåtande av Teknologiska forskningscentralen (VTT). Åt en sakkunnig betalas av statsmedel för varje mål ett skäligt arvode, som rät-

ten bestämmer, och resekostnadsersättning i enlighet med vad som närmare bestäms i förordningen angående ersättning åt sakkunniga i patentärenden (615/1969).

Trots att koncentrerings av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen i denna proposition har begränsats så att den inte omfattar brottmål, finns det anledning att i detta sammanhang för de immaterialrättsliga brottmålen del fästa uppmärksamhet vid frågan om forum för brott som gäller industriella rättigheter och som avses i 49 kap. 2 § i strafflagen (39/1889) samt anlitandet av tekniskt sakkunniga i brottmål enligt patent-, nyttighetsmodell- och kretsmönsterlagarna.

Varken strafflagen eller lagen om rättegång i brottmål (689/1997) innehåller några särskilda bestämmelser om forum för mål som gäller uppsåtliga intrång i ensamrätt, som ska handläggas som i 49 kap. 2 § i strafflagen avsedda brott mot industriell rättighet, och inte heller några hänvisningar till forumbestämmelserna i patent-, nyttighetsmodell-, kretsmönster-, varumärkes-, mönsterrätts- och växtförädlarlagen. I regeringens proposition om ändring av strafflagen och vissa andra lagar, vilka hör till det andra skedet i totalrevideringen av strafflagstiftningen (RP 94/1993 rd) konstateras emellertid när det gäller frågan om att bestämma den behöriga domstolen att i de gällande lagarna om patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, varumärke, mönsterrätt samt i växtförädlarlagen föreskrivs att Helsingfors tingsrätt är exklusiv laga domstol i första instans i mål som gäller intrång i ensamrätt och att de gällande forumbestämmelserna också utan något särskilt omnämnande anses gälla samtliga uppsåtliga intrång i ensamrätt. Vidare konstateras det i regeringens proposition att det i förslaget inte har ansetts vara nödvändigt att föreslå ändringar i de nämnda lagarnas forumbestämmelser, utan att Helsingfors tingsrätt således alltid ska vara laga domstol också i mål som gäller brott mot industriell rättighet (RP 94/1993 rd, s. 218/II—219 I).

I fråga om anlitandet av tekniskt sakkunniga i brottmål som avses i patent-, nyttighetsmodell- och kretsmönsterlagarna kan det hänvisas till vad som sägs ovan om anlitandet av tekniskt sakkunniga i tingsrätten i mål

som gäller patent-, nyttighetsmodeller och kretsmönster.

Handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden i Helsingfors tingsrätt i praktiken samt antalet immaterialrättsliga tvistemål i de allmänna domstolarna och handläggningstiderna i tingsrätterna. En redogörelse för handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden i Helsingfors tingsrätt i praktiken samt för antalet immaterialrättsliga tvistemål i de allmänna domstolarna och handläggningstiderna i tingsrätterna ingår i arbetsgruppsbetänkandet "*Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen*" (justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 28/2010, s. 109—116).

2.1.2.3 Marknadsdomstolen

Allmänt. Marknadsdomstolen är en specialdomstol som inledde sin verksamhet den 1 mars 2002 och som ursprungligen inrättades för att utöva domsrätt främst inom de verksamhetsområden som tidigare hörde till konkurrensrådets och den tidigare marknadsdomstolens behörighet. Efter det har marknadsdomstolens behörighet utvidgats till att omfatta bl.a. också vissa ärenden som avses i elmarknadslagen (386/1995) och naturgasmarknadslagen (508/2000). Marknadsdomstolen finns i Helsingfors.

Bestämmelser om marknadsdomstolens behörighet och personal samt om behandlingen av ärenden och vissa andra frågor finns i marknadsdomstolslagen (1527/2001). Närmare bestämmelser om verkställigheten av marknadsdomstolslagen har utfärdats genom justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen (144/2002). Närmare bestämmelser om hur arbetet vid marknadsdomstolen ordnas utfärdas dessutom i marknadsdomstolens arbetsordning, som fastställs av marknadsdomstolens överdomare. Den nu gällande arbetsordningen för marknadsdomstolen trädde i kraft den 1 januari 2003.

Om marknadsdomstolens behörighet och personal. Enligt marknadsdomstolslagen behandlar marknadsdomstolen de ärenden som hör till dess behörighet enligt konkurrenslagen (948/2011), lagen om offentlig upphand-

ling (348/2007), lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (349/2007), lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011), elmarknadslagen, naturgasmarknadslagen, lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001) eller någon annan lag.

Marknadsdomstolen har en överdomare och som övriga ledamöter marknadsrättsdomare.

Utöver de lagfarna ledamöterna deltar sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla i behandlingen i marknadsdomstolen. Sakkunnigledamöterna förordnas av statsrådet för en mandattid om fyra år.

Utöver de lagfarna ledamöterna och sakkunnigledamöterna med uppdraget som bisyssla finns vid marknadsdomstolen ett tillräckligt antal marknadsrättssekreterare samt andra tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande.

Om bestämmelserna om behandling av ärenden i marknadsdomstolen i marknadsdomstolslagen och i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen. Enligt marknadsdomstolslagen är marknadsdomstolen uppdelad på sektioner på det sätt som närmare anges i domstolens arbetsordning. Sektionerna sköter främst behandlingen av ärenden som hör till området för konkurrens-, upphandlings- och energimarknadslagstiftningen eller den marknadsrättsliga lagstiftningen.

Enligt 9 § 1 mom. i marknadsdomstolslagen får en lagfaren ledamot ensam fatta beslut i sådana fall då besvär, en ansökan eller en framställning återtas eller då ett ärende avvisas eller avskrivs. En lagfaren ledamot får också ensam besluta om verkställigheten och de åtgärder som behövs i beredningen av ett ärende. Marknadsdomstolen får avgöra ärenden som avses i 9 § 1 mom. i marknadsdomstolslagen även i en sammansättning med ytterligare högst två lagfarna ledamöter.

I övriga fall är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter. I behandlingen av de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt konkurrenslagen ska dock utöver de lagfarna ledamöterna dessutom delta minst en och

högst tre sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla.

I behandlingen av de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster, lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling, elmarknadslagen, naturgasmarknadslagen, lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden eller någon annan lag kan, om ärendets natur kräver det, utöver de lagfarna ledamöterna delta även minst en och högst tre sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla.

I fråga om andra ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet än de som avses i konkurrenslagen är marknadsdomstolen dessutom domförl i en sammansättning där två lagfarna ledamöter och högst två sakkunnigledamöter deltar i behandlingen, om rättspraxis är vedertagen i de ärenden som ska avgöras.

Ordföranden vid sammanträdet utser, med beaktande av den sakkunskap som krävs vid behandlingen av ett ärende, sakkunnigledamöterna med uppdraget som bisyssla att delta i behandlingen enligt de grunder som närmare bestäms genom justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen och i marknadsdomstolens arbetsordning. Enligt justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen fastställer justitieministeriet grunderna för arvoden till sakkunnigledamöter.

Marknadsdomstolen kan också behandla och avgöra ett rättskipningsärende vid förstärkt sammanträde eller plenum.

Det förstärkta sammanträdet är domfört med fem lagfarna ledamöter. Om ärendet till sin juridiska natur är sådant att en sakkunnigledamot vid marknadsdomstolen med uppdraget som bisyssla ska delta i behandlingen, ska det i det förstärkta sammanträdet delta minst en och högst tre sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla.

Ett ärende kan överföras till förstärkt sammanträde för att säkerställa en enhetlig rättskipning, om avgörandet kan komma att innebära avvikelse från tidigare praxis eller ärendet kan vara av principiell betydelse med tanke på tillämpning av lag.

Plenum är domfört i en sammansättning där marknadsdomstolens överdomare är ordförande och minst hälften av marknadsdomstolens lagfarna ledamöter deltar i behandlingen. Om ett ärende som överförs till plenum till sin juridiska natur är sådant att en sakkunnigledamot med uppdraget som bisyssla ska delta i behandlingen, ska utöver de lagfarna ledamöterna i plenumet delta minst en och högst tre sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla.

Ett ärende kan överföras till plenum, om ärendet kan vara av principiell betydelse med tanke på tillämpning av lag.

Angående behandlingen av rättskipningsärenden bestäms i marknadsdomstolslagen att de lagfarna ledamöterna ansvarar för förberedelsen av ärendena i marknadsdomstolen. Marknadsrättssekreterarna deltar i förberedelsen enligt de lagfarna ledamöternas anvisningar.

Ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt konkurrenslagen, lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster, lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling, elmarknadslagen eller naturgasmarknadslagen. Ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt konkurrenslagen blir anhängigt i marknadsdomstolen genom att en skriftlig framställning, skriftliga besvär eller en skriftlig ansökan lämnas in till domstolen. Förutom bestämmelserna i konkurrenslagen tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen på behandlingen och utredningen av ärenden i marknadsdomstolen. Ändring i ett beslut som marknadsdomstolen har meddelat med stöd av konkurrenslagen får i regel sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt lagen om offentlig upphandling och, på motsvarande sätt, lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling blir anhängigt i marknadsdomstolen genom att skriftliga besvär lämnas in till domstolen. Förutom bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling och, på motsvarande sätt, i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling tillämpas i övrigt förvalt-

ningsprocesslagen på behandlingen av ärenden i marknadsdomstolen, med undantag av 74 § 3 mom. i den lagen. Ändring i ett beslut som marknadsdomstolen har meddelat med stöd av lagen om offentlig upphandling eller lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling får i regel sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen. För de upphandlingars del som hör till tillämpningsområdet för lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster gäller bestämmelserna om rättsmedel i lagen om offentlig upphandling.

Ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt elmarknadslagen och, på motsvarande sätt, naturgasmarknadslagen blir anhängigt i marknadsdomstolen genom att skriftliga besvär lämnas in till domstolen. På behandlingen av besvär i marknadsdomstolen tillämpas förvaltningsprocesslagen. Ändring i ett beslut som marknadsdomstolen har meddelat med stöd av elmarknadslagen eller naturgasmarknadslagen får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden. Enligt lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden behandlar marknadsdomstolen ärenden som hör till dess behörighet enligt

- konsumentskyddslagen (38/1978),
- lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet,
- lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/1993),
- lagen om Konsumentverket (1056/1998),
- värdepappersmarknadslagen (495/1989),
- lagen om Finansinspektionen (878/2008),
- betaltjänstlagen (290/2010),
- lagen om andelslag (1488/2001),
- lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998),
- lagen om indrivning av fordringar (513/1999),
- alkohollagen (1143/1994),
- tobakslagen (693/1976),
- lotterilagen (1047/2001),
- lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande (1189/2000), samt

- någon annan lag.

I lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden föreskrivs hur de ärenden som det hänvisas till i den lagen och som hör till marknadsdomstolens behörighet (i fortsättningen även marknadsrättsliga ärenden) blir anhängiga och behandlas i marknadsdomstolen. I lagen regleras således rättegången i fråga om marknadsrättsliga ärenden i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om vilka ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet finns i de ovan angivna lagarna som det hänvisas till i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden. Oftast är det i de marknadsrättsliga ärendena fråga om att meddela ett beslut om förbud.

Ett marknadsrättsligt ärende blir anhängigt i marknadsdomstolen genom att en skriftlig ansökan lämnas in till domstolen.

Marknadsdomstolen ska delge en ansökan som gäller ett marknadsrättsligt ärende den näringsidkare eller person som yrkandet riktas mot. Om ansökan gäller ett beslut eller ett föreläggande av en myndighet, ska marknadsdomstolen dessutom delge ansökan den myndighet vars beslut eller föreläggande ansökan gäller. Marknadsdomstolen ska i delgivningen uppmana mottagaren att bemöta ansökan inom utsatt tid.

Angående förberedelsen av ärenden sägs det i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden att ett ärende före den egentliga behandlingen ska förberedas under ledning av marknadsdomstolens överdomare eller en marknadsrättsdomare så att det kan avgöras utan dröjsmål. Enligt lagen kan förberedelsen vara skriftlig eller muntlig. Under förberedelsen ska särskilt eftersträvas att stridiga omständigheter hålls isär från de omständigheter som ska anses vara ostridiga.

Enligt lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden ska till marknadsdomstolens sammanträde kallas sökanden och motparten samt övriga personer och tillsynsmyndigheter i partsställning. I lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden finns det inte några närmare bestämmelser om behandlingen av ärenden vid marknadsdomstolens sammanträde.

Angående utredningen av ärenden sägs det i lagen om behandling av vissa marknads-

rättsliga ärenden att marknadsdomstolen kan skaffa upplysningar på eget initiativ i ett ärende samt ålägga näringsidkaren att lämna sådana uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna utredas. Ingen får dock förpliktas att röja en affärs- eller yrkeshemlighet om inte det finns särskilda skäl. Vid behandling av ärenden iaktas i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om rättegång i tvistemål.

Om marknadsdomstolens beslut i ett marknadsrättsligt ärende inte avkunnas, ska det delges genom stämning eller förfarandet med mottagningsbevis.

Enligt lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden svarar parterna själva för sina rättegångskostnader i marknadsdomstolen. I ärenden som gäller lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet tillämpas likväl rättegångsbalkens bestämmelser om ersättning för rättegångskostnader.

Ändring i marknadsdomstolens beslut i ett marknadsrättsligt ärende får sökas genom besvär hos högsta domstolen, om denna beviljar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken. Fullföljdsskriften, som ska innehålla tillståndsansökan och de besvär som anföras, ska tillsammans med marknadsdomstolens beslut lämnas in till marknadsdomstolens registratorskontor. På förfarandet vid sökande av besvärstillstånd och behandlingen av ärendet tillämpas i övrigt vad som i 30 kap. i rättegångsbalken bestäms om fullföljd i ärenden som hovrätten handlagt i andra instans.

Det finns inte några särskilda bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden i högsta domstolen.

Enligt lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden ska de ärenden som avses i den lagen behandlas i brådskanie ordning.

Marknadsdomstolen och dess verksamhet i praktiken samt antalet ärenden som har behandlats i marknadsdomstolen och behandlingstiderna. En redogörelse för marknadsdomstolen och dess verksamhet i praktiken samt antalet ärenden och behandlingstiderna i marknadsdomstolen ingår i arbetsgruppsbetänkandet *"Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen"* (justitieministeriets be-

tänkanden och utlåtanden 28/2010, s. 123—127).

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

En redogörelse för den internationella utvecklingen, en rättsjämförande översikt över lagstiftningen i Sverige, Norge, Danmark, Tyskland, Frankrike, England och Wales, Nederländerna och Italien samt en redogörelse för EU:s lagstiftning ingår i arbetsgruppsbetänkandet *"Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen"* (justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 28/2010, s. 127—157).

2.3 Bedömning av nuläget

Till antalet utgör de immaterialrättsliga målen och ärendena en mycket liten grupp mål och ärenden. Som motvikt till detta ska det konstateras att det vid immaterialrättsliga mål och ärenden ofta är fråga om betydande ekonomiska intressen, vartill även kommer att handläggningen och avgörandet av dem är krävande och kräver specialsakkunskap.

Såsom det ovan framkommer i avsnitt 2.1 i allmänna motiveringen, är handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden för närvarande splittrad så att de handläggs i olika forum med iakttagande av olika vägar för överklagande.

Karaktäristiskt för hela det industriella rättsskyddssystemet är en uppdelning mellan å ena sidan registermyndigheterna och å andra sidan de allmänna domstolarna. Frågan om beviljande av ensamrätt ska avgöras av registermyndigheterna i administrativt förfarande medan ändringssökandet sker genom överklagande genom besvär i sista hand till högsta förvaltningsdomstolen som ett förvaltningsprocessärende. Handläggningen av mål och ärenden som gäller kränkning av och ogiltighet för industriella rättigheter hör igen som huvudregel till de allmänna domstolarna vars avgöranden det är möjligt att överklaga genom besvär i den ordning som anges i rättegångsbalken, i sista hand hos högsta domstolen.

Detta innebär att en fråga av samma typ eller rentav en identisk fråga som har samband med samma ensamrätt kan handläggas samtidigt på båda sidorna av den ovan beskrivna organisatoriska tudelningen, eventuellt t.o.m. så att samma personer är parter i målen eller ärendena i fråga. I fråga om nyttighetsmodellrätt och kretsmönster är situationen rentav den att frågor om kränkningar och ogiltighet av rättigheterna måste handläggas i olika forum och med iakttagande av olika rättegångsförfaranden under hela giltighetstiden för rättigheterna i fråga.

Den splittring av handläggningen av mål och ärenden som anges ovan gäller också för handläggningen av ärenden om att ta tillvara immateriella rättigheter och ordnandet av överklagandet i samband med dem.

När det gäller tvistemål har för det första handläggningen av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter för närvarande trots den koncentration som det redogjorts för ovan i avsnitt 2.1 i allmänna motiveringen koncentrerats endast delvis. Till denna del har de största problemen samband med ärenden enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Till exempel i fråga om att förebygga sådan otillbörlig konkurrens och skydd av kännetecken som föreskrivs i lagen om otillbörlig marknadsföring i näringsverksamhet är det för närvarande mycket allmänt att man antingen samtidigt eller efter varandra både ansöker om skydd vid Helsingfors tingsrätt med stöd av varumärkeslagen och ett förbud vid marknadsdomstolen med stöd av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, fastän detta innebär ett behov av att föra ärendena till olika forum. Det kan inte heller anses särskilt ändamålsenligt att förbudsärenden enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet handläggs och avgörs vid marknadsdomstolen, när igen skadeståndsärenden som grundar sig på nämnda lag hör till allmänna domstolar, vilket också orsakar ett behov av väcka ärendena i olika forum.

Handläggningen av upphovsrättsliga tvistemål är för sin del överhuvudtaget inte koncentrerad. Fastän en del av de upphovsrättsliga tvistemålen till sin karaktär kan anses sådana att inga nämnvärda problem för närvarande är förknippade med handläggningen

av dem, är dock en del av dessa mål sådana som kräver att man grundligt behärskar och förstår såväl upphovsrättslagstiftningen som upphovsrättssystemet som ligger bakom den.

Av de olika bestämmelserna om forum som gäller för immaterialrättsliga tvistemål följer också att handläggningen av mål och ärenden som gäller olika immaterialrättsliga skyddsformer måste genomföras som samtida processer eller i tur och ordning som processer vid olika domstolar. Alternativt "tvingas" parten att söka skydd endast med stöd av en viss skyddsform.

Den ovan nämnda splittringen vid handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden innebär också att sakkunskapen om immaterialrätt splittras till olika forum. Denna omständighet i kombination med att de immaterialrättsliga målen och ärendena är få till antalet innebär att det sätt på vilket handläggningen har ordnats i dag inte stöder möjligheterna att utveckla och fördjupa den immaterialrättsliga sakkunskapen inom systemet så bra som det kunde.

På det sätt som det redogjorts för i avsnitt 2.1 i allmänna motiveringen överklagas genom besvär PRS beslut i ett patent-, nyttighetsmodell-, kretsmönster-, varumärkes- och mönsterärende samt PRS beslut genom vilket registreringen av en anmälan till handelsregistret har avslagits hos PRS besvärsnämnd som finns i samband med PRS.

PRS besvärsnämnd inrättades år 1992 för att ersätta PRS besväravdelning. Detta motiverades i tiden med att PRS besvärsnämnd avsågs fungera som en oavhängig förvaltningsdomstol. Med beaktande av bl.a. PRS besvärsnämnds ställning i samband med PRS samt hur dess sammansättning bestäms uppfyller PRS besvärsnämnd dock inte de krav som ställs på en oberoende domstol.

Också det hur PRS besvärsnämnd fungerar i praktiken är förknippat med problem. PRS besvärsnämnd är för närvarande svårt överbelastad. De långa handläggningstiderna i PRS besvärsnämnd har upplevts som den största olägenheten i samband med besvärsnämndsprocessen. Dessutom har man ansett att kvaliteten på motiveringarna till besvärsnämndens avgöranden samt förfarandesätten som nämnden iakttar kunde förbättras (det har mera detaljerat redogjorts för antalen mål

och ärenden som handläggs i PRS besvärsnämnd och handläggningstiderna samt erfarenheter från PRS besvärsnämnds verksamhet i arbetsgruppsbetänkandet *"Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen"* (justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 28/2010, s. 95—100)).

Det finns inga särskilda bestämmelser i strafflagen om forum för de brottmål som gäller brott mot industriell rättighet som avses i 49 kap. 2 § i strafflagen. Inte heller i lagen om rättegång i brottmål föreskrivs det särskilt eller hänvisas det till bestämmelser om forum som finns i olika immaterialrättslagar. I regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av strafflagen och vissa andra lagar, vilka hör till det andra skedet i totalrevideringen av strafflagstiftningen, har det i samband med frågan om hur den behöriga domstolen bestäms konstaterats att forumbestämelsen i olika immaterialrättslagar också utan ett särskilt omnämnande har ansetts avse samtliga uppsåtliga kränkningar av ensamrätten. Därför har det i förslaget inte ansetts nödvändigt att föreslå en ändring av forumbestämmelserna i de olika immaterialrättslagarna (RP 94/1993 rd, s. 218/II—219/I). I praktiken har frågan om forum för i 49 kap. 2 § i strafflagen avsedda mål som gäller brott mot industriell rättighet dock orsakat oklarhet.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Genom propositionen eftersträvas att som en del av effektiviseringsprogrammet för det nationella immaterialrättssystemet göra beviljandet och utövandet av immaterialrättigheter effektivare genom att utveckla domstolssystemet som har samband med immaterialrättsliga mål och ärenden såväl i fråga om ändringssökande som har samband med beviljande av industriella rättigheter i administrativt förfarande som även i fråga om domstolsärenden som avser utövandet av immaterialrättigheter. Med hänsyn till detta är centrala mål en hög kvalitet på och snabbhet för domstolshandläggningen.

Syftet är för det första att minska att handläggningen av immateriella mål och ärenden är så splittrad som för närvarande. I och med detta är det framöver möjligt att i högre grad än för närvarande söka skydd med stöd av de olika immaterialrättsliga skyddsformerna gemensamt och i ett och samma förfarande och i samma forum.

Med hänsyn till beslutsverksamhetens kvalitet och avgörandenas förutsägbarhet är en sakkunskap på hög nivå i betydande ställning. Genom att i så hög grad som möjligt koncentrera beslutsverksamheten som gäller immaterialrättsliga mål och ärenden till samma forum är målsättningen att skapa förutsättningar för att utveckla kunnandet som har samband med immaterialrättigheterna i beslutsverksamheten. Man eftersträvar också för sin del att förbättra sakkunskapen i beslutsverksamheten genom en reglering om sammansättningar och behörighetsvillkor. En till sin beslutsverksamhet högklassig domstol som koncentrerar sig på immateriella rättigheter skulle också ge Finland beredskap att vara placeringsort för en lokal- eller områdessektion i det europeiska patentdomstols-system som eventuellt inrättas.

Genom att i samma forum erbjuda rättskydd i fråga om olika immaterialrättigheter kan man dessutom uppnå effektivitets- och synergieffekter. Som en följd av detta vore det möjligt att också göra handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden snabbare än för närvarande.

Det att det i ett koncentrerat forum finns immaterialrättslig sakkunskap på hög nivå kan ha den betydelsen att när parterna med tiden börjar ha högre tillit till beslutsverksamhetens kvalitet och förutsägbarhet ändringssökandebenenägenheten i fråga om det koncentrerade forumets avgöranden blir lägre.

I fråga om ärendena som gäller beviljande av en industriell rättighet kan som mål också anses att man utvecklar förfarandet för besvärssärenden genom att i jämförelse med nuläget fästa uppmärksamhet vid beredningen av målen och ärendena och processledningens betydelse samt sänka tröskeln för att ordna muntliga sammanträden. Vidare kan som ett mål anses att principerna om en rättvis rättegång tryggas redan i första besvärsskedet

genom att ändringssökandet styrs till en oberoende domstol.

När man överväger hur ovan nämnda mål kan uppnås, ska beaktas randvillkoren som föranleds av Finlands grundlag (731/1999), nedan grundlagen, och internationell reglering. Särskilt när man dryftar hurudana organisatoriska arrangemang som föreslås ska det i fråga om ordnande av överklagande som riktar sig mot registermyndigheternas beslut beaktas den i grundlagen inskrivna tudelningen av domstolsväsendet i allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar.

3.2 Alternativ och de viktigaste förslagen

3.2.1 Koncentration av immaterialrättsliga mål och ärenden till marknadsdomstolen

I ljuset av vad som anförts i avsnitt 2.3 i allmänna motiveringen är den viktigaste faktorn vid utvecklandet av domstolssystemet som är förknippat med handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden att koncentrera beslutsverksamheten som gäller nämnda mål och ärenden i så hög grad som möjligt till samma forum. Också i de ståndpunkter som har framförts i samband med de tidigare beredningsskedena har en koncentration av de immaterialrättsliga målen och ärendena allmänt ansetts som en önskvärd utveckling.

Med hänsyn till en koncentration är i den centralaste ställningen de mål och ärenden som för närvarande handläggs av PRS besvärnsnämnd där det är fråga om överklagande av PRS beslut i ärenden som gäller patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, mönster, och varumärke. Nämnda mål och ärenden utgör nämligen den till antalet överlägset största gruppen immaterialrättsliga mål och ärenden. Att låta dessa mål och ärenden omfattas av koncentrationen är alltså i nyckelställning för att det för det koncentrerade forumet ska tryggas ett tillräckligt antal mål och ärenden (den s.k. kritiska massan) så att den eftersträvide nytta som det ovan redogjorts för ska uppnås.

I propositionen föreslås det att handläggningen av immaterialrättsliga mål och ären-

den koncentreras till marknadsdomstolen. Särskilt med hänsyn till ordnandet av det ändringssökande som är förknippat med registermyndigheternas beslut tryggas målet om att koncentrera beslutsverksamheten i så hög grad som möjligt bäst genom att välja marknadsdomstolen som koncentrerat forum. Att välja marknadsdomstolen som koncentrerat forum motsvarar också det som anförts i betänkandet av den av justitieministeriet tillsatta arbetsgrupp som senast utredde frågan (*"Koncentrering av domstolsbehandlingen av IPR-ärenden"*, justitieministeriets arbetsgruppsbetänkanden 2007:20).

I det arbetsgruppsbetänkande som föregick detta (*"Behandling av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter"*, justitieministeriets arbetsgruppsbetänkande 2005:2) ansåg arbetsgruppens majoritet att det i och för sig vore möjligt att genomföra koncentrationen av handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden genom att till Helsingfors tingsrätt koncentrera såväl alla immaterialrättsliga tviste- och brottmål som dessutom besvär över registermyndigheternas beslut. Att styra överklagandet av registermyndigheternas beslut till allmänna domstolar vore dock inte oproblematiskt med beaktande av bestämmelserna i 98 och 99 § i grundlagen som gäller indelningen av domstolssystemet i allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar. Däremot är det med hänsyn till bestämmelserna i grundlagen inte problematiskt att styra överklagandet av dessa beslut till marknadsdomstolen, som är en specialdomstol. Därför har man i propositionen på det sätt som det konstaterades ovan stannat för att föreslå att marknadsdomstolen väljs som koncentrerat forum.

3.2.2 Omfattningen av koncentrationen

Koncentrationen omfattar för det första olika mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och som kan räknas som immaterialrättsliga mål och ärenden. Till marknadsdomstolen koncentreras alltså mål och ärenden som gäller patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, varumärke, mönster, firma samt växtförädlarrätt liksom även ärenden i enlighet med lagen om otillbörligt förfarande

i näringsverksamhet. Utöver detta omfattar koncentrationen de med patentärenden jämförbara mål och ärenden som gäller arbetstagaruppfinningar, högskoleuppfinningar och försvarsuppfinningar.

Utöver de industriella rättigheterna utgör den andra huvudgruppen för immateriella rättigheter upphovsrätt vilken omfattar utöver skydd av egentliga litterära och konstnärliga verk också upphovsrätten närstående rättigheter. Då man särskilt beaktar att de immaterialrättsliga skyddsformerna kan uppträda och ofta också uppträder överlappande så att ett och samma objekt skyddas med olika skyddsformer vore det viktigt att också upphovsrättsärenden omfattas av koncentrationen för att uppnå de eftersträfvade mål med koncentrationen som ovan refererats. Utöver de ovan nämnda målen och ärendena som gäller industriella rättigheter omfattas alltså också upphovsrättsliga mål och ärenden av de mål och ärenden som koncentreras till marknadsdomstolen.

Av de immaterialrättsliga målen och ärendena gäller koncentrationen för det första alla tvistemål och ansökningsärenden. Dessa tvistemål och ansökningsärenden som omfattas av koncentrationen utgör samtliga tvistemål och ansökningsärenden i vilka det yrkas på en påföljd som grundar sig på lagarna om industriella rättigheter eller upphovsrättslagarna eller där det i övrigt är fråga om ett mål eller ärende som grundar sig på dessa lagar. Det är däremot inte fråga om ett sådant ärende när det handlar om en rent avtalsrättslig tvist där det inte ens påstås att bestämmelser i lagarna om industriella rättigheter och upphovsrätt har kränkts.

Till marknadsdomstolen koncentreras också säkringsåtgärder som har samband med immaterialrättsliga mål och ärenden. I enlighet med detta koncentreras till marknadsdomstolen både säkringsåtgärder i enlighet med 7 kap. i rättegångsbalken som har samband med industriella rättigheter och upphovsrätt och sådana ärenden som gäller säkerställande av bevisning i enlighet med bevisningssäkerställandelagen.

Dessutom föreslås det i propositionen att marknadsdomstolen i samband med ett immaterialrättsligt tvistemål ska kunna handlägga också något annat tvistemål om karan-

den samtidigt väcker flera käromål och käromålen stöder sig på väsentligt samma grund. Detta är ändamålsenligt med hänsyn till parterna, eftersom immaterialrättsliga tvistemål ofta är förknippade med t.ex. olika slags avtal, i vilka man har kommit överens om påföljder grundade på avtalet.

Utöver de ovan nämnda tvistemålen och ansökningsärendena koncentreras till marknadsdomstolen besvär över de registermyndigheters beslut som beviljar industriella rättigheter. Det föreslås dock inte en ändring av överklagandet av jord- och skogsbruksministeriets nationella beslut som gäller ansökningar om registrering av EU-namnskydd, utan till denna del överklagas beslutet genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ärenden där det är fråga om överklagande av PRS beslut som gäller patent, varumärke eller mönster kan i princip indelas i två grupper: å ena sidan rättighetssökandenas besvär över för dem negativa registreringsbeslut samt å andra sidan rättighetssökandenas/ innehavarnas eller invändarnas besvär över avgöranden om invändningar. I vardera fallet är det i grund och botten fråga om samma (immaterial)rättsliga bedömning, dvs. om huruvida ansökan uppfyller de förutsättningar som föreskrivs för registrering i berörda immaterialrättslagar. Därför är det motiverat att överklagandena av PRS samtliga beslut i ärenden som berör patent-, varumärkes- och mönsterrätt koncentreras till marknadsdomstolen.

En registrering av en firma har föreskrivits utgöra en del av ett anmälningsförfarande till handelsregistret. Fastän bedömningen av om en firma som ingår i en anmälan är i enlighet med firmalagen endast utgör en omständighet i samband med registreringen, utgår man i propositionen från att också överklagandet av beslut där registreringen av en anmälan till handelsregistret har avslagits i samtliga fall styrs till marknadsdomstolen i stället för PRS besvärsnämnd. För det första kan det inte anses motiverat att ändringssökandet ska särskiljas enligt om det är fråga om avslagsgrund som har samband med en firma eller någon annan avslagsgrund, eftersom avslaget kan ske på flera än en grund av vilka en har

samband med den firma som har ansökts bli registrerad och en annan med någon annan omständighet. Vid en bedömning av frågan om överklagandet ska styras till marknadsdomstolen eller Helsingfors förvaltningsdomstol har man i propositionen stannat för det förstnämnda alternativet, eftersom i ljuset av utredningar som har fått den största delen av besvären över avlagen av tidigare anmälningar har haft samband uttryckligen med en bedömning av om den anmälda firman är i enlighet med firmalagen. Överklagande av PRS övriga beslut (t.ex. besluten i förenings- och stiftelseärenden) styrs för sin del till Helsingfors förvaltningsdomstol.

Fastän domännamn inte räknas till de egentliga immateriella rättigheterna föreslås det i propositionen att också besvär över Kommunikationsverkets beslut med stöd av lagen om domännamn framöver styrs till marknadsdomstolen i stället för Helsingfors förvaltningsdomstol. Att låta domännamnsärenden omfattas av koncentrationen är motiverat med beaktande av att domännamnsärenden har nära anknytning till framför allt varumärkes- och firmarätten. I propositionen föreslås det dock inte en ändring av överklagandet av Ålands landskapsregerings beslut om att bevilja ax-landskapsdomännamn, utan till denna del söks ändring fortsättningsvis genom att överklaga enligt vad som föreskrivs i 25 § självstyrelselagen för Åland (1144/1991) och i Republikens presidents förordning om domännamnsförvaltning i landskapet Åland (188/2006).

I en nyckelställning med tanke på koncentrationen är, på det sätt som konstateras i avsnitt 3.2.1 i allmänna motiveringen ovan, de ärenden som i dag behandlas i PRS besvärsnämnd och där det handlar om sökande av ändring i PRS beslut i ärenden som gäller patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, mönster och varumärken, och man har därför beslutat att i propositionen föreslå att marknadsdomstolen väljs som det forum för koncentrationen som avses ovan. Det är inte ändamålsenligt att koncentrera immaterialrättsliga brottmål till marknadsdomstolen. Därför ska dessa brottmål inte höra till de mål och ärenden som ska koncentreras till marknadsdomstolen. Med beaktande av att det dock i praktiken har rätt oklarhet om forum för sådana

brott mot en industriell rättighet som avses i 49 kap. 2 § i strafflagen, föreslås det i propositionen att saken förtydligas genom att det i lagen uttryckligen föreskrivs att åtal för ett sådant brott mot en industriell rättighet som avses i 49 kap. 2 § ska behandlas vid Helsingfors tingsrätt. Dessutom föreslås det i propositionen att fastän marknadsdomstolen i och med koncentrationen som utgångspunkt är exklusivt behörig att handlägga immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden, så hindrar detta inte att man i samband med att man behandlar ett åtalsärende som grundar sig på immaterialrättslagarna eller på 49 kap. i strafflagen även behandlar ett ersättningsyrkande som följer av det brott som avses i åtalet. Detta är ändamålsenligt med hänsyn till parterna.

3.2.3 Indragning av PRS besvärsnämnd

På det sätt som konstateras i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen föreslås det i propositionen att överklagandena av PRS samtliga beslut som berör patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, varumärke och mönster koncentreras till marknadsdomstolen.

Detta innebär att det för PRS besvärsnämnd endast skulle bli kvar några till antalet mycket få grupper av mål och ärenden, såsom besvär över PRS beslut i förenings- och stiftelseärenden. PRS besvärsnämnd har under de senaste åren årligen handlagt endast få andra besvär än sådana som har samband med patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, varumärke och mönster. Därför föreslås det i denna proposition att i samband med koncentrationen av immaterialrättsliga mål och ärenden till marknadsdomstolen, de överklaganden som för närvarande hör till PRS besvärsnämnd och som inte överförs till marknadsdomstolen styrs till Helsingfors förvaltningsdomstol i stället för till besvärsnämnden. Det blir då möjligt att dra in PRS besvärsnämnd.

När det gäller tidpunkten för indragningen av PRS besvärsnämnd har man i propositionen strävat efter att finna ett lösningsalternativ med vars hjälp det ovan refererade övergångsskedet som har samband med ändringen av besvärsvägen för PRS beslut skulle bli

så kort som möjligt. Med hänsyn till användningen av statens resurser, parternas ställning i besvärssärenden samt även PRS besvärsnämnd och marknadsdomstolen uppnår man som en helhet bedömd den bästa lösningen.

För att uppnå detta föreslås som arrangemang för övergångsskedet att de besvärssärenden i fråga om varumärke som väcks i PRS besvärsnämnd den 1.1.2013 eller senare och de besvärssärenden i fråga om patent, nyttighetsmodell, kretsmönster och mönster som väcks den 1.5.2013 eller senare och som ännu är anhängiga vid den tidpunkt när de immaterialrättsliga målen och ärendena koncentreras till marknadsdomstolen, överförs att handläggas av marknadsdomstolen medan sådana besvärssärenden som väckts före nämnda tidpunkter ska handläggas och avgöras av besvärsnämnden.

Eftersom den överlägset största gruppen oavgjorda ärenden vid PRS besvärsnämnd utgörs av besvär som gäller varumärke, har man i propositionen på det sätt som konstateras ovan stannat för att för besvärssärenden som gäller varumärken föreslå ett arrangemang där övergångsskedet avviker från det som gäller de övriga ärendena.

I fråga om tidpunkten för indragningen av PRS besvärsnämnd innebär det ovan anförda att indragningen av besvärsnämnden sker vid en tidpunkt som fastställs närmare först senare, i vart fall någon tid efter det att koncentrationen av handläggningen av de immaterialrättsliga målen och ärendena till marknadsdomstolen har trätt i kraft. Uppskattningsvis kan indragningen ske ca ett halvt år efter att koncentrationen har trätt i kraft.

3.2.4 Marknadsdomstolens sammansättningar och behörighetsvillkor för ledamöterna

Bestämmelserna om domstolens sammansättningar och behörighetsvillkoren för ledamöterna har stor betydelse för att trygga sakkunskapen i beslutsverksamheten.

I fråga om sammansättningarna för de mål och ärenden som omfattas av koncentrationen utgår man i propositionen för det första från att marknadsdomstolen som utgångspunkt är domför i en sammansättning med flera ledamöter (kollegium). Utöver att ett

kollegium kan anses trygga en mångsidigare sakkunskap än en sammansättning med en ledamot, är den nämnda utgångspunkten även motiverad i det hänseendet att marknadsdomstolen också för närvarande verkar som en kollegial domstol.

Den andra utgångspunkten för sammansättningen för nämnda mål och ärenden är i propositionen att det är viktigt att trygga sakkunskapen i mål och ärenden som gäller patent, nyttighetsmodellrätt och kretsmönster. Till denna del har man i propositionen stannat för att föreslå att sakkunskapen i marknadsdomstolen tryggas på det sättet att i mål och ärenden som gäller patent, nyttighetsmodellrätt och kretsmönster består marknadsdomstolens sammansättning utöver de lagfarna ledamöterna också av ledamöter som besitter teknisk sakkunskap.

Sedan 2000 har sammanlagt ca 60 mål och ärenden som gällt patent, nyttighetsmodeller och kretsmönster för integrerade kretsar behandlats i PRS besvärsnämnd och Helsingfors tingsrätt varje år. Redan med tanke på marknadsdomstolens olika sammansättningar och en störningsfri verksamhet skulle det inte vara särskilt ändamålsenligt att grunda den tekniska sakkunskapen i domstolen enbart på sakkunniga som har uppdraget som bisyssla. Också vid PRS besvärsnämnd finns i dag överingenjörer med uppdraget som huvudsyssla. Därför har man i propositionen beslutat att föreslå att det i marknadsdomstolen ska finnas två ledamöter med teknisk sakkunskap som har uppdraget som huvudsyssla. För dessa ledamöter används benämningen marknadsrättsingenjör.

I Finland är det exceptionellt med domartjänster där det enligt behörighetsvillkoren inte krävs juridisk utbildning. Lagstiftningen ställer dock inte något hinder för sådana domartjänster. Enligt 11 § 1 mom. i lagen om utnämning av domare (205/2000) kan det bestämmas särskilt om behörighetsvillkor för domartjänster som kräver sakkunskap inom något särskilt område. Som exempel på sådana domartjänster kan i dag nämnas tjänsten som jordrättsingenjör vid tingsrätten, och dessutom finns det andra än lagfarna ledamöter också i förvaltningsdomstolarna.

Marknadsdomstolens sakkunskap kan givetvis inte garanteras inom alla de olika tek-

niska områdena genom dessa två marknadsrättsingenjörer. De sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla som avses i 5 § i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) avhjälper dock denna situation och tryggar således att marknadsdomstolen har den ovan nämnda sakkunskapen inom olika tekniska områden.

Sakkunskapen i marknadsdomstolen i ärenden som gäller patent, nyttighetsmodell och kretsmönster tryggas genom att till marknadsdomstolens sammansättning vid handläggningen av dessa ärenden förutom de lagfarna ledamöterna som utgångspunkt ska höra även ledamöter med teknisk sakkunskap. Dessa ledamöter kan vara antingen marknadsrättsingenjörer som verkar som marknadsdomstolens (ordinarie) ledamöter eller sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla.

I fråga om sammansättningarna föreslås det alltså i propositionen att marknadsdomstolen i regel är domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter. I tvistemål som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster är marknadsdomstolen som utgångspunkt domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör. I ärenden där man överklagar PRS beslut om patent, nyttighetsmodellrätt eller kretsmönster är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med en lagfaren ledamot, en marknadsrättsingenjör samt dessutom ytterligare en marknadsingenjör eller en sakkunnigledamot med uppdraget som bisyssla.

För att trygga effektiviteten i marknadsdomstolens verksamhet föreslås det å andra sidan i propositionen att i ärenden där rättskyddsaspekter inte förutsätter annat, är marknadsdomstolen domför också i mer inskränkta sammansättningar än den som det redogjorts för ovan.

Man strävar efter att trygga sakkunskapen i beslutsverksamheten också genom att av marknadsdomstolens (ordinarie) ledamöter — såväl de lagfarna ledamöterna som marknadsrättsingenjörerna — och sakkunnigledamöterna med uppdraget som bisyssla förutsätta att särskilda behörighetsvillkor uppfylls.

Den utgångspunkt som anges ovan, enligt vilken den tekniska sakkunskapen i mark-

nadsdomstolen tryggas på det sättet att i mål och ärenden som gäller patent, nyttighetsmodellrätt och kretsmönster består marknadsdomstolens sammansättning utöver de lagfarna ledamöterna också av ledamöter som besitter teknisk sakkunskap, innebär att det för marknadsdomstolens del inte längre finns behov av tingsrättens nuvarande tekniskt sakkunniga enligt 66 och 67 § i patentlagen. Eftersom det vore oändamålsenligt att upprätthålla systemet endast för brottmål som gäller patent, nyttighetsmodellrätt och kretsmönster med beaktande av deras ringa antal, föreslås det i propositionen att man helt avstår från systemet i fråga.

Det föreslås att i samband med handläggningen av immaterialrättsliga brottmål den specialsakkunskap som tingsrätten eventuellt behöver på teknikens område framöver tryggas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla. Möjligheten att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i bisyssla betyder å andra sidan att man inte är tvungen att begränsa sig till enbart tekniska frågor när man anlitar dessa sakkunnigledamöter. Det föreslås därför i propositionen att tingsrätten vid behov ska kunna anlita marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i bisyssla vid handläggningen av alla immaterialrättsliga brottmål.

3.2.5 Ordnandet av handläggningen av sådana immaterialrättsliga mål och ärenden vid marknadsdomstolen som omfattas av koncentration.

Besvär över registermyndigheternas beslut om att bevilja eller registrera industriella rättigheter handläggs i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Att tillämpa förvaltningsprocesslagen i marknadsdomstolen är inte problematiskt med hänsyn till grundlagen. Också för närvarande handläggs av de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet konkurrens- och upphandlingsärenden i den ordning som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Nämnda besvärärenden som gäller industriella rättigheter är av särskild natur och av-

viker från sedvanliga förvaltningsprocess-ärenden. I dessa ärenden är det enskilda intresset accentuerat och de har ofta ett klart tvåpartsförhållande. I besvärssärenden som gäller industriella rättigheter verkar som ombud i allmänhet patentombud som är specialiserade på att sköta dessa mål och ärenden och av vilka de flesta inte är jurister. Dessutom är det, med beaktande av det som sägs i avsnitt 2.3 i allmänna motiveringen ovan, nödvändigt att utveckla handläggningen av besvärssärenden som gäller industriella rättigheter, särskilt förberedelsen, så att den blir mera förutsebar och bättre ledd samt att effektivisera och göra den snabbare i förhållande till det nuvarande besvärsnämnds-förfarandet. Därför föreslås det att det i lag tas in specialbestämmelser om handläggningen av dessa mål och ärenden (4 kap. 2—16 § i lag-förslag 2). Till den del något annat inte be-stäms tillämpas förvaltningsprocesslagen på handläggningen av besvärssärenden som gäll-er industriella rättigheter.

De immaterialrättsliga tvistemål och an-sökningsärenden samt tvistemål som är för-knippade med dem och som omfattas av koncentrationen handläggs i marknadsdom-stolen som utgångspunkt i den ordning som i rättegångsbalken föreskrivs om handläggning av tvistemål och ansökningsärenden i tings-rätten.

I fråga om de konkurrens- och upphand-lingsärenden som för närvarande handläggs i marknadsdomstolen samt handläggningen av marknadsrättsliga ärenden föreslås som ut-gångspunkt inga förändringar av nuläget. Det föreslås dock att i lagen tas in bestämmelser om kumulation av tvistemål och marknads-rättsliga ärenden så att en handläggning av dessa ärenden vid samma rättegång blir möj-lig och man den vägen uppnår en så full nytta för parterna som möjligt av att målen och ärendena koncentreras till samma domstol.

Den närmare organiseringen av handlägg-ningen av de immaterialrättsliga målen och ärendena som omfattas av koncentrationen faller på marknadsdomstolen. Till denna del föreslås det endast att det föreskrivs att marknadsdomstolen kan vara uppdelad på sektioner så som närmare bestäms i domsto-lens arbetsordning.

3.2.6 Överklagande av de avgöranden av marknadsdomstolen som omfattas av kon- centrationen

Högsta förvaltningsdomstolen är i dag högsta besvärnsinstans för registermyndighe-ternas beslut om att bevilja eller registrera industriella rättigheter. I propositionen före-slås det att högsta förvaltningsdomstolen ska vara högsta besvärnsinstans i fråga om regis-termyndigheternas beslut också i fortsätt-ningen. I propositionen föreslås det dock att i besvärssärenden som gäller marknadsdomsto-lens avgöranden i fråga om registermyndig-heternas beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstill-stånd.

Det är motiverat att övergå till besvärstill-ståndssystemet när man beaktar att man framöver överklagar registermyndigheternas beslut om att bevilja eller registrera en in-dustriell rättighet redan i första besvärnsin-stans hos en oberoende domstol, marknads-domstolen, till vilken beslutsverksamheten i fråga om immaterialrättsliga mål och ärenden i så hög grad som möjlig har koncentrerats och vars specialkunskap i beslutsverksamhe-ten man har strävat efter att trygga, bl.a. ge-nom en reglering om sammansättningarna och behörighetsvillkor för ledamöterna. Ge-nom besvärstillståndssystemet kan man ock-så förkorta den totala tiden för besvärssären-den och på detta sätt främja en snabb hand-läggning.

Andring i marknadsdomstolens avgöranden i immaterialrättsliga tvistemål och ansök-ningsärenden får sökas genom besvär hos högsta domstolen med iakttagande av det nu-varande besvärstillståndssystemet enligt 30 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Att ordna överklagandet på detta sätt änd-rar för det första inte på marknadsdomstolens ställning eller karaktär som specialdomstol jämfört med nuläget, utan överklagandet är ordnat på samma sätt som i fråga om de nu-varande marknadsrättsliga ärendena. När man dessutom beaktar den föreslagna kon-
centrationen av beslutsverksamheten i fråga om immaterialrättsliga mål och ärenden till marknadsdomstolen, där man eftersträvar att för sin del trygga specialsakskunskapen i be-

slutsverksamheten bl.a. genom en mångsidig sammansättningsreglering och behörighetsvillkor för ledamöterna, är inte en styrning av överklagandet av marknadsdomstolens avgöranden till hovrätten där man inte särskilt beaktar tryggheten av den immaterialrättsliga sakkunskapen heller i övrigt motiverad. Genom det föreslagna besvärssystemet kan man dessutom uppnå en förkortning av tiden för immaterialrättsliga mål och ärenden liksom även en inbesparing av de kostnader rättegången medför.

Det föreslagna besvärssystemet är inte heller problematiskt med hänsyn till de internationella avtal som binder Finland. I egenskap av medlem i WTO har Finland förbundit sig till TRIPS-avtalet som utgör en bilaga till WTO:s grundfördrag.

Enligt artikel 32 i TRIPS-avtalet ska varje beslut genom vilket ett patent ogiltigförklaras eller genom vilket det förloras kunna underkastas rättslig prövning. Enligt artikel 41 punkt 4 i avtalet ska parterna ha rätt att föra ett slutligt administrativt beslut till domstolsprövning. Parterna ska ha rätt att till domstolsprövning föra också en domstols dom i första instans i fråga om rättsfrågan, dock med beaktande av nationella bestämmelser enligt vilka domstolens behörighet kan bestämmas utifrån hur betydelsefullt ärendet är.

Ett besvärssystem där mål och ärenden som marknadsdomstolen handlägger som första rättsinstans får överklagas genom besvär hos högsta domstolen, om högsta domstolen med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken beviljar besvärstillstånd, är inte problematiskt med hänsyn till nämnda bestämmelser i TRIPS-avtalet. Artikel 41 punkt 4 i TRIPS-avtalet förutsätter endast att en part i fråga om rättsfrågorna (the legal aspects of initial judicial decision on the merits of a case) ska ha tillgång till "opportunity for review by a judicial authority". Detta kan inte anses innebära att ett avgörande från en domstol i första instans ska kunna underkastas ett sådant överklagande där en högre domstol prövar ärendet på nytt och ger ett nytt avgörande i sak i det. Dessutom ska det beaktas att i artikel 41 punkt 4 ytterligare ingår en uttrycklig hänvisning till att enligt nationella bestämmelser kan domstolens behörighet bestäm-

mas enligt hur betydelsefullt ärendet är ("subject to jurisdictional provisions in a Member's law concerning the importance of the case").

3.2.7 Lagstiftningslösningar

För närvarande föreskrivs i marknadsdomstolslagen om marknadsdomstolens behörighet, personal, behandling av ärenden samt vissa andra frågor. Dessutom har det utfärdats närmare bestämmelser om verkställigheten av marknadsdomstolslagen genom justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen och genom marknadsdomstolens arbetsordning. Koncentrationen av immaterialrättsliga mål och ärenden till marknadsdomstolen skulle redan i sig orsaka ett behov av att till många delar ändra marknadsdomstolslagen. Utöver detta ska beaktas att i fråga om lagstiftningen om domstolar har man under de senaste åren omfattat en utgångspunkt enligt vilken de centrala bestämmelserna om domstolarnas uppgifter, handläggningen och avgörandet av rättskipningsärenden samt om rättskipningspersonalen och det temporära ordnandet av dess anställningsförhållande ska tas in i lag, men om övriga omständigheter utfärdas föreskrifter uteslutande i domstolens arbetsordning. På grund av dessa omständigheter föreslås det i propositionen att den nuvarande marknadsdomstolslagen och justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen som kompletterar den upphävs i sin helhet och att det stiftas en helt ny lag om marknadsdomstolen som ersätter dem (lagförslag 1). Utöver detta ska man kunna utfärda närmare bestämmelser i marknadsdomstolens arbetsordning.

Koncentrationen av immaterialrättsliga mål och ärenden till marknadsdomstolen medför ett behov av att föreskriva om handläggning i marknadsdomstolen av målen och ärendena i fråga. I stället för att det för nämnda mål och ärenden stiftas en särskild lag om handläggning av immaterialrättsliga mål och ärenden i marknadsdomstolen föreslås det i propositionen att det stiftas en helt ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) som gäller alla de mål och ärenden som handläggs i marknadsdomstolen, alltså också de ärenden som redan nu handläggs i marknadsdom-

stolen. Det sistnämnda alternativet är redan systematiskt klarare än att det alltid skulle föreskrivas om handläggningen för de olika grupperna av ärenden. I fråga om de ärenden som redan nu handläggs i marknadsdomstolen har man i denna proposition begränsat sig till att som utgångspunkt föreslå endast lagtekniska ändringar som föranleds av stiftandet av den föreslagna nya lagen.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Statsekonomiska konsekvenser

Det föreslagna utvecklandet av rättskyddssystemet som har samband med industriella rättigheter och upphovsrätt har mera omfattande konsekvenser för en effektiv användning av immateriella rättigheter samt allmänt för den finska innovationsverksamheten och främjar den vägen den ekonomiska utvecklingen. Fastän reformens direkta och indirekta nytta inte kan räknas precist i euro kan det bedömas att den nytta som orsakas av reformen i synnerhet på längre sikt och som en helhet klart överstiger de kostnader den medför.

Genomförandet av reformen förutsätter å andra sidan att marknadsdomstolens resurser märkbart ökas från nuläget. De mest centrala grupper mål och ärenden som omfattas av koncentrationen till marknadsdomstolen kommer att vara de besvärärenden som för närvarande handläggs i PRS besvärsnämnd, de industriellrättsliga tvistemål och ansökningsärenden som handläggs av Helsingfors tingsrätt samt de upphovsrättsliga tvistemål och ansökningsärenden som för närvarande handläggs i alla tingsrätter. Bedömt på basis av antalet mål och ärenden under den senaste tiden ökar antalet ärenden i marknadsdomstolen med ca 300 ärenden om året. Av detta utgör andelen besvärärenden ca 200 samt andelen immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden ca 100 om året.

Vid PRS besvärsnämnd har det under de senaste åren arbetat fem heltidsanställda personer av vilka två är jurister, två diplomingenjörer och en avdelningssekreterare. Till besvärsnämndens sammansättning hör dock i

vart och ett ärende tre medlemmar av vilka en eller två är PRS andra tjänstemän än de heltidsanställda vid besvärsnämnden. Dessutom är besvärsnämndens nuvarande resurser otillräckliga och nämnden är svårt överbelastad. I marknadsdomstolen skulle till sammansättningen i allmänhet höra tre heltidsanställda ledamöter. Domstolsbehandlingen vid marknadsdomstolen förutsätter dessutom i någon mån mera resurser än handläggningen vid besvärsnämnden, eftersom t.ex. antalet muntliga förhandlingar klart ökar i förhållande till nuläget.

Av de immaterialrättsliga tvistemålen och ansökningsärendena handläggs den klart största delen vid Helsingfors tingsrätt. På den avdelning i tingsrätten som handlägger dessa mål och ärenden finns 12 domare, av vilka åtta fungerar som domare som ansvarar för förberedelsen av immaterialrättsliga mål och ärenden. På avdelningen handläggs också andra ärenden. Mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter, särskilt uppfinningar (patent, nyttighetsmodellrätt, arbetstagaruppfinningar), är ofta svårare och mer arbetskrävande än sedvanliga tvistemål. I marknadsdomstolen skulle till sammansättningen i alla mål och ärenden i allmänhet höra tre marknadsrättsdomare och dessutom i mål och ärenden som rör uppfinningar en marknadsrättsingenjör.

Av de nämnda grupper mål och ärenden som omfattas av koncentrationen utgör särskilt de besvärärenden som gäller industriella rättigheter och som för närvarande handläggs i PRS besvärsnämnd redan förfarandemässigt och i fråga om sin arbetsprocess en ny grupp mål och ärenden i marknadsdomstolen. Därför har det bedömts att genomförandet av reformen kräver i någon mån större resurser i begynnelseskedet. En mer precis uppskattning av den kommande utvecklingen kan dock göras först utifrån de erfarenheter som fås i framtiden.

Med beaktande av det ovan anförda förutsätter ett genomförande av reformen att det utöver de nuvarande domarna kommer sammanlagt 13 nya domare till marknadsdomstolen, av vilka 2 är marknadsrättsingenjörer och resten lagfarna marknadsrättsdomare. På grund av målens och ärendenas natur måste det finnas en sekreterare per 2–3 domare,

varvid marknadsdomstolens nuvarande kanslipersonal måste ökas med 5 personer.

För immaterialrättsliga mål och ärenden behöver marknadsdomstolen alltså 8 marknadsrättsdomartjänster (6 T 13 och 2 T 11), 2 marknadsrättsingenjörstjänster och 4 kanslipersonaltjänster samt åtminstone i det bedömda övergångsskedet till slutet av år 2015 dessutom tre visstidsanställda marknadsrättsdomare och en kanslianställd.

För de uppgifter som överförs från tingsrätterna är avsikten att en del (uppskattningsvis 6 årsverken) av de tilläggsresurser som behövs i marknadsdomstolen överförs från tingsrätterna, från andra delar av justitieministeriets förvaltningsområde.

Dessutom ska i marknadsdomstolen användas flera sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla än för närvarande, särskilt i mål och ärenden som gäller uppfinningar. Det har årligen förekommit i genomsnitt 60 mål och ärenden som gäller uppfinningar, av vilka två tredjedelar har varit besvärärenden. Det uppskattas att kostnaderna för sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla uppgår till ca 100 000 euro om året.

Utöver detta ökar kostnaderna för marknadsdomstolens lokaler med ca 90 000 euro om året jämfört med nuläget.

I det ovan nämnda inledningsskedet innebär reformen på årsnivå lönekostnader och övriga kostnader för staten på sammanlagt 1,1 miljoner euro årligen.

I statsrådets rambeslut 4.4.2012 har i anslaget under moment 25.10.03 som tillägg beaktats 367 000 euro för år 2013 (uppgiftsöverföring fr.o.m. 1.9.2013), 1,1 miljoner euro för åren 2014 och 2015 samt 800 000 euro för år 2016. Ett tillägg som motsvarar rambeslutet ingår också i budgetförslaget för år 2013. Med tanke på år 2016 och påföljande år bedöms det fasta personresursbehovet på nytt utifrån erfarenheterna från handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden sedan förfarandet och arbetsprocessen inarbetats, samt utifrån läget i marknadsdomstolen i övrigt (t.ex. ärendena som gäller offentlig upphandling). I anslutning till detta sköts uppgifterna i övergångsskedet fram till 2015 för tre marknadsrättsdomare och en kansliperson med utnämningar på viss tid.

4.2 Konsekvenser för företagen

Såsom i statsrådets strategi för immateriella rättigheter (se avsnitt 5.1 i allmänna motiveringen) har konstaterats är en domstolsverksamhet på hög nivå i central ställning med tanke på en effektiv utövning av immateriella rättigheter. Genom att i så hög grad som möjligt koncentrera beslutsverksamheten som gäller immaterialrättsliga mål och ärenden till samma forum kan man skapa bättre förutsättningar för att utveckla sakkunskapen i beslutsverksamheten. Genom att i samma forum erbjuda rättsskydd i fråga om olika immateriella rättigheter kan man dessutom uppnå effektivitets- och synergifördelar. Som en följd av detta är det också möjligt att snabba upp behandlingen av immaterialrättsliga mål och ärenden.

När man kartlägger företagskonsekvenserna kan det fästas uppmärksamhet också vid ett projekt som är anhängigt i EU och som syftar till att inrätta en ny internationell patentdomstol. En till sin beslutsverksamhet högklassig nationell domstol som koncentrerar sig på immateriella rättigheter skulle också ge Finland bättre beredskap att vara placeringsort för en lokal- eller regionsektion i det patentdomstolssystem som eventuellt inrättas och den vägen stärka de inhemska företagens verksamhetsförutsättningar i en hela tiden allt mera internationell verksamhetsmiljö.

Genomförandet av reformen kan bedömas ha positiva direkta ekonomiska konsekvenser för företagen och särskilt SMF-sektorn som klart överstiger kostnaderna för förslagen. För parterna i immaterialrättsliga mål och ärenden innebär reformen inte betydande tilläggskostnader. I upphovsrättsliga tvistemål kan som en följd av koncentrationen resekostnaderna stiga i vissa fall. Dessutom ökar de ökade muntliga förhandlingarna i vissa fall parternas kostnader i besvärärenden som gäller industriella rättigheter.

Å andra sidan minskar koncentrationen av mål och ärenden bl.a. behovet av parallellprocesser och de kostnader dessa innebär. Dessutom innebär en minskning av antalet besvärinstanser i tvistemål en betydande förkortning av den totala handläggningstiden för immaterialrättsliga mål och ärenden samt

betydande inbesparingar i fråga om de kostnader rättegången medför.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Genomförandet av reformen innebär väsentliga förändringar i fråga om marknadsdomstolen och dess verksamhet. I och med koncentrationen av immateriella rättigheter kommer det en helt ny grupp mål och ärenden till marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen ska i fortsättningen, förutom att vara forum för de nuvarande ärendena, dessutom vara besvärinstans för besvärärenden som gäller industriella rättigheter samt första instans när det gäller immaterialrättsliga tvistemål. Också antalet ärenden vid marknadsdomstolen ökar och personalen utökas i förhållande till nuläget.

Enligt förslaget överförs alla de mål och ärenden som för närvarande handläggs av PRS besvärsnämnd att handläggas vid marknadsdomstolen eller Helsingfors förvaltningsdomstol. Besvärsnämnden kan då dras in. Detta sker vid en tidpunkt som fastställs närmare först senare, i vart fall någon tid efter det att koncentrationen av handläggningen av de immaterialrättsliga målen och ärendena har trätt i kraft. Uppskattningsvis kan indragningen ske ca ett halvt år efter att koncentrationen har trätt i kraft.

Enligt 102 § i grundlagen utnämner republikens president de ordinarie domarna enligt ett i lag bestämt förfarande. Bestämmelser om utnämning av övriga domare utfärdas genom lag. De tjänstemän som verkar vid PRS besvärsnämnd med tjänsten som huvudsyssla har inte domartjänst och de kan alltså inte överföras till en fast domartjänst i marknadsdomstolen. Alla nya ordinarie marknadsrättsdomare eller -ingenjörstjänster tillsätts via ett normalt ansökningsförfarande. Enligt förslaget kan de tjänstemän som är fast anställda vid PRS besvärsnämnd med sitt samtycke för viss tid överföras till marknadsdomstolen till en tjänst som marknadsrättsdomare eller marknadsrättsingenjör. Avdelningssekreteraren vid besvärsnämnden överförs däremot med sin tjänst till marknadsdomstolen med stöd av lag, utan att det förut-

sätts tjänstemannens samtycke. Avdelningssekreterarens arbetsort ändras inte.

De tvistemål som gäller industriella rättigheter och den största delen av de upphovsrättsliga tvistemålen handläggs för närvarande vid Helsingfors tingsrätt. I och med reformen minskar arbetsmängden i Helsingfors tingsrätt. Med hänsyn till arbetsmängden i andra tingsrätter är reformens betydelse liten. De mål som är anhängiga när lagarna träder i kraft behandlas klart i tingsrätterna. Tingsrätterna är också i fortsättningen behöriga i brottmål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt.

För förvaltningsdomstolarnas del gäller de föreslagna ändringarna små grupper av ärenden (domännamn, växtförädlarrätt, förenings- och stiftelseregistret). Reformens konsekvenser för förvaltningsdomstolarnas verksamhet är därför liten.

Enligt propositionen ska ändring i marknadsdomstolens avgöranden i tvistemål och ansökningsärenden sökas genom besvär hos högsta domstolen med iakttagande av det nuvarande besvärstillståndssystemet. I och med detta minskas arbetsmängden i Helsingfors hovrätt i någon mån.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Förslaget förbättrar rättsskyddssystemet för immateriella rättigheter och parternas rättsskydd. Enligt förslaget ska de tvistemål som gäller immateriella rättigheter handläggas heltäckande i samma domstol. Alla de besvärärenden som gäller industriella rättigheter kommer för sin del att redan i första besvärinstans handläggas av en oberoende domstol. Handläggningen uppfyller kraven på en rättvis rättegång samt är snabbare och effektivare än för närvarande. En högklassig beslutsverksamhet i domstolen stöder hela systemet för immateriella rättigheter.

Det föreslagna domstols- och rättegångssystemet blir inte tyngre än i dag för parterna. Kostnadsbördan för parterna växer alltså inte i väsentlig grad och utgör inget hinder för att få parternas rätt tillgodosedd.

Koncentrationen av de upphovsrättsliga tvistemålen kan öka parternas resekostnader i någon mån. Å andra sidan kan marknads-

domstolen vid behov hålla sammanträde någon annanstans än på placeringsorten i Helsingfors. Dessutom är det möjligt att minska resebehovet genom att utnyttja modern teknisk informationsförmedling vid sammanträdena.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Tidigare beredning

IPR-domstolsarbetsgruppen 2003 och de remissvar som fick i fråga om den

Justitieministeriet tillsatte 17.6.2003 en arbetsgrupp vars uppdrag var att utreda reformbehoven i samband med handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden och lägga fram ändringsförslag så att dessa mål och ärenden handläggs i ett sakrelaterat ändamålsenligt avgörandeorgan och så att alla de yrkanden som hänför sig till eller grundar sig på dessa rättigheter i mån av möjlighet handläggs i samma organ och i ett så likadant förfarande som möjligt.

I det betänkande som arbetsgruppen överlämnade till justitieministeriet i april 2005 (*"Behandling av ärenden och mål som gäller immateriella rättigheter"*, justitieministeriets arbetsgruppsbetänkanden 2005:2) koncentrerade sig arbetsgruppen särskilt på en granskning av i vilket avgörandeorgan och i ett hurudant förfarande behandlingen av mål och ärenden skulle ordnas. Arbetsgruppen granskade tre huvudalternativ för en koncentration: ett alternativ som grundar sig på en koncentration av tvistemål och brottmål, ett alternativ som grundar sig på en koncentration av tvistemål och besvärsärenden som handläggs i administrativt förfarande och ett alternativ som grundar sig på en koncentration av tviste- och brottmål och besvärsärenden som handläggs i administrativt förfarande (det s.k. lösningsalternativet som grundar sig på en heltäckande koncentration).

En majoritet av arbetsgruppens medlemmar understödde lösningsalternativet som grundar sig på en heltäckande koncentration. Majoriteten ansåg att till samma domstol ska koncentreras såväl alla tviste- och brottmål som har samband med upphovsrätt och industriell

la rättigheter (inbegripet tviste- och brottmål i enlighet med lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet samt sådana ärenden i fråga om säkringsåtgärder i enlighet med 7 kap. i rättegångsbalken som har samband med upphovsrättsärenden och ärenden i enlighet med lagen om säkerställande av bevisning) samt dessutom besvär som gäller registermyndighetens beslut om att avslå en ansökan om registrering eller ett slutligt avgörande om en invändning mot en registrering eller ansökan, med undantag av firmaärenden. Dessutom skulle enligt majoriteten till domstolen i fråga koncentreras också besvär över PRS slutliga beslut i ärenden som gäller ogiltigförklaring av nyttighetsmodellrätt och kretsmönster.

Majoriteten av arbetsgruppens medlemmar ansåg att nämnda lösningsalternativ som grundar sig på en heltäckande koncentration var möjligt att genomföra och värt understöd, om man utgick från att ärendena koncentrerades till Helsingfors tingsrätt och att Helsingfors tingsrätt i fråga om upphovsrättsärenden skulle vara ett alternativt forum i tviste- och brottmål som gäller upphovsrätt.

En minoritet av arbetsgruppens medlemmar ansåg däremot att det inte fanns tillräckliga grunder för att avvika från den i grundlagen föreskrivna behörighetsfördelningen i sak mellan allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar och styra överklagandet i fråga om vissa mål och ärenden som behandlas i administrativt förfarande till en allmän domstol, där de skulle ha behandlats med iakttagande i tillämpliga delar vad som i 8 kap. i rättegångsbalken föreskrevs om behandling av ansökningsärenden.

Remissvaren på arbetsgruppens betänkande var till den grad motstridiga att man inte direkt kunde fortsätta beredningen av ärendet. Syftena med koncentrationen fick i och för sig understöd i remissvaren. Särskilt i fråga om att styra överklagande av mål och ärenden som handläggs i administrativt förfarande till allmänna domstolar anfördes dock tvivel. Det bedömdes att en överföring av dessa mål och ärenden till ett likadant rättegångs- och besvärsförfarande tillsammans med tvistemålen skulle öka kostnaderna och fördröja behandlingen av målen och ärendena ytterligare. I remissvaren anfördes det också mot-

satta synpunkter i fråga om de krav som den i grundlagen föreskrivna indelningen av domstolssystemet i allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar ställde på det lösningsalternativ som skulle väljas.

Regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens II regering

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens II regering, som i april 2007 lämnades som ett meddelande till riksdagen, skulle domstolsbehandlingen av IPR-ärenden effektiviseras genom att koncentrera dem till en domstol som är specialiserad på dessa mål och ärenden och som skulle tryckas tillräckliga resurser.

IPR-domstolsarbetsgruppen 2007 och de remissvar som fick i fråga om den

Justitieministeriet tillsatte 13.4.2007 en arbetsgrupp vars uppgift var att utreda utvecklingsalternativ för immaterialrättsliga mål och ärenden utifrån justitieministeriets arbetsgruppsbetänkande 2005:2 och de remissvar som fick i fråga om betänkandet. Arbetsgruppen skulle utreda hur koncentrationen av immaterialrättsliga mål och ärenden kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt och ett sätt som tryggar sakkunskapen. I detta syfte skulle arbetsgruppen särskilt granska följande frågor:

1) i vilken omfattning är det ändamålsenligt att koncentrera handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden,

2) ska behandlingen av immaterialrättsliga mål och ärenden koncentreras till Helsingfors tingsrätt eller till marknadsdomstolen,

3) för vilka ärendegrupper del är det ändamålsenligt att genomföra koncentrationen, om handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden koncentreras till Helsingfors tingsrätt,

4) för vilka ärendegrupper del är det ändamålsenligt att genomföra koncentrationen, om handläggningen av immaterialrättsliga mål och ärenden koncentreras till marknadsdomstolen,

5) vilka skulle de ekonomiska, personaladministrativa, organisatoriska och samhälle-

liga konsekvenserna vara i fråga om de olika alternativen att genomföra koncentrationen.

I sitt i december 2007 färdigställda betänkande (*"Koncentrering av domstolsbehandlingen av IPR-ärenden"*, justitieministeriets arbetsgruppsbetänkanden 2007:20) ansåg arbetsgruppen att det var nödvändigt att koncentrera behandlingen av immaterialrättsliga mål och ärenden. Enligt arbetsgruppen kunde sakkunskapen vid behandlingen av immaterialrättsliga mål och ärenden tryggas endast genom att koncentrera målen och ärendena till samma forum. Genom att koncentrera de immaterialrättsliga målen och ärendena till marknadsdomstolen koncentreras enligt arbetsgruppen den sakkunskap som behövs vid avgörandet av dem genuint till ett enda forum.

I sitt betänkande, som var enhälligt, föreslog arbetsgruppen att domstolsbehandlingen av immaterialrättsliga mål och ärenden koncentreras till marknadsdomstolen så att de centrala grupper mål och ärenden som överförs till marknadsdomstolen är:

- av de mål och ärenden som handläggs av Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd, besvär över slutliga avgöranden som gäller invändningar och yrkanden på ogiltigförklaring,

- av de mål och ärenden som handläggs vid Helsingfors tingsrätt, tvistemål och ärenden som gäller säkringsåtgärder i fråga om industriella rättigheter, samt

- av de mål och ärenden som handläggs vid allmänna domstolar, upphovsrättsliga tvistemål och ärenden som gäller säkringsåtgärder i fråga om upphovsrättigheter.

Arbetsgruppen föreslog vidare att marknadsdomstolens avgöranden överklagas hos högsta domstolen i ärenden som överförs från allmänna domstolar samt hos högsta förvaltningsdomstolen i ärenden som överförs från Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. Dessutom föreslog arbetsgruppen med tanke på den fortsatta beredningen också riktlinjer för handläggningsordningen för mål och ärenden i marknadsdomstolen.

I de utlåtanden som gavs om arbetsgruppsbetänkandet ansågs allmänt att en koncentration av immaterialrättsliga mål och ärenden var en önskvärd utveckling. Av koncentrationens alternativen fick marknadsdomstolsal-

alternativet mest understöd. Vissa remissinstanser understödde dock en koncentration av de immaterialrättsliga målen och ärendena till Helsingfors tingsrätt. Dessutom gav vissa remissinstanser utlåtanden som stödde en koncentration av de immaterialrättsliga målen och ärendena, men inte tog ställning för någotdera koncentrationsalternativet

Principbeslutet om en strategi för immateriella rättigheter samt regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering.

Statsrådet godkände 26.3.2009 ett principbeslut om en strategi för immateriella rättigheter. Enligt principbeslutet skulle de immateriella rättigheterna för att vara effektiva och effektivt kunna förverkligas vara klara och rättproportionerliga. Med hänsyn till effektiviteten och klarheten för de immateriella rättigheterna var en hög kvalitet på och snabbhet för domstolshandläggningen i central ställning. Med hänsyn till en effektiv användning av immateriella rättigheter var en högklassig tvistelösnings- och domstolsverksamhet central. En högklassig domstolsverksamhet var också en förutsättning för att kunskapsområdet som har samband med immateriella rättigheter utvecklas och stannar i Finland.

Enligt principbeslutet borde för att uppnå nämnda mål handläggningen av immaterialrättsliga tvistemål koncentreras till marknadsdomstolen senast 2012. Justitieministeriet skulle samtidigt säkerställa de resurser som koncentrationen kräver.

I regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering konstateras det att behandlingen av ärenden som gäller immateriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen och man ser till att det finns tillräckliga resurser för detta.

IPR-domstolsarbetsgruppen 2009

Justitieministeriet tillsatte den 9 juni 2009 en arbetsgrupp som fick i uppgift att avfatta ett förslag om att koncentrera domstolsbehandlingen av immaterialrättsliga mål och ärenden till marknadsdomstolen och om handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen. Utgångspunkten för be-

redningen var att målen och ärendena koncentreras till marknadsdomstolen i den omfattning som föreslogs i arbetsgruppsbetänkandet "Koncentrering av domstolsbehandlingen av IPR-ärenden" (justitieministeriets arbetsgruppsbetänkande 2007:20), dock så att överklagande av de mål och ärenden om immateriella rättigheter som för närvarande handläggs vid Patent- och registerstyrelsen i sin helhet koncentreras till marknadsdomstolen, varvid PRS besvärdsnämnd kan dras in. Målet var att den sakkunskap i fråga om immateriella rättigheter i olika grupper mål och ärenden ska säkerställas så väl som möjligt med beaktande samtidigt av att handläggningen blir effektiv och snabb. Arbetsgruppen skulle också dryfta hur ett fortsatt överklagande av marknadsdomstolens beslut ska ordnas och lägga fram de behövliga förslagen i fråga om detta.

Arbetsgruppen överlämnade sitt betänkande den 30 mars 2010 ("*Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen*", justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 28/2010).

Arbetsgruppsbetänkandet innehöll ett i form av en regeringsproposition avfattat förslag till en koncentration av tvistemål och ansökningsärenden om immateriella rättigheter samt administrativa besvärärenden som har samband med beviljande av industriella rättigheter till marknadsdomstolen och ordnande av handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen. I anslutning till ordnandet av handläggningen av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter granskades i betänkandet särskilt marknadsdomstolens sammansättningar mera omfattande.

Enligt arbetsgruppsbetänkandet koncentreras till marknadsdomstolen överklagande av de registermyndigheters beslut som beviljar industriella rättigheter och dessutom handläggningen av alla immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden liksom även handläggningen av säkringsåtgärdsärenden som har samband med dessa mål och ärenden. Dessutom styrs till marknadsdomstolen besvär över de beslut som Kommunikationsverket meddelar med stöd av lagen om domännamn.

De beslut av PRS som för närvarande överklagas hos PRS besvärsnämnd men i fråga om vilka man inte föreslår att ändrings-sökandet styrs till marknadsdomstolen ska i fortsättningen överklagas hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Detta möjliggör en in-dragning av PRS besvärsnämnd.

Marknadsdomstolen är i regel domför i en sammansättning till vilken hör tre lagfarna ledamöter. I tvistemål som gäller patent, nyt-tighetsmodell eller kretsmönster är mark-nadsdomstolen som utgångspunkt dock dom-för i en sammansättning med tre lagfarna le-damöter och en marknadsrättsingenjör. I ärenden där man överklagar PRS beslut om patent, nytighetsmodellrätt eller kretsmön-ster är marknadsdomstolen domför i en sam-mansättning med en lagfaren ledamot, en marknadsrättsingenjör samt dessutom en marknadsrättsingenjör eller en sakkunnigle-damot med uppdraget som bisyssla.

Såväl av marknadsdomstolens ordinarie le-damöter som av dess sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla krävs det att sär-skilda behörighetsvillkor uppfylls.

Besvär över registermyndigheternas beslut om att bevilja eller registrera industriella rät-tigheter handläggs i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningspro-cesslagen. Immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden handläggs i marknads-domstolen som utgångspunkt i enlighet med rättegångsbalken.

I fråga om registermyndigheternas beslut är det möjligt att överklaga marknadsdomsto-lens avgöranden genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Enligt den ståndpunkt som arbetsgruppens majoritet företrädde skulle marknadsdomstolens avgöranden i tvistemål och ansökningsärenden som gäller immaterialrättsliga mål och ärenden överkla-gas genom besvär hos Helsingfors hovrätt, vars avgörande ännu skulle kunna överklagas genom besvär hos högsta domstolen med iakttagande av det nuvarande besvärstill-ståndssystemet.

Arbetsgruppens betänkande var enhälligt med två undantag. Arbetsgruppen blev tvungen att för det första rösta om hur över-klagande av marknadsdomstolens avgöran-den i immaterialrättsliga tvistemål och an-sökningsärenden ska ordnas. Utöver detta

röstade arbetsgruppen om tidpunkten för när PRS besvärsnämnd ska dras in.

5.2 Remissyttranden och hur de har be-aktats

Justitieministeriet sände betänkandet av IPR-arbetsgruppen 2009, "*Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen*" (justi-tieministeriets betänkanden och utlåtanden 28/2010) på remiss till sammanlagt 81 myn-digheter, sammanslutningar och sakkunniga. Dessutom hade högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen tillfälle att ge ett ytt-rande om betänkandet. Det kom in samman-lagt 58 av de begärda utlåtandena. Dessutom skickade fem andra instanser ett utlåtande om arbetsgruppens betänkande till justitiemi-nisteriet. Vid justitieministeriet har gjorts ett sammandrag av utlåtandena ("*Koncentration av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen. Remiss-sammandrag*"), justitieministeriets betänkan-den och utlåtanden 36/2011). Förslagen i denna proposition har beretts vid justitiemi-nisteriet utifrån arbetsgruppsbetänkandet och remissyttrandena om det.

Remissinstanserna understödde allmänt ta-get nästan enhälligt de i arbetsgruppens be-tänkande nämnda mål med att utveckla dom-stolsbehandlingen av immaterialrättsliga mål och ärenden. De flesta av remissinstanserna förhöll sig också positivt till arbetsgruppens förslag om att koncentrera de immaterial-rättsliga målen och ärendena till marknads-domstolen samt förslaget om hur överkla-gandet av handläggningen av dessa mål och ärenden i domstolen ska organiseras. Där-emot var åsikterna delade när det gällde tid-punkten för när PRS besvärsnämnd ska dras in och hur överklagandet av marknadsdom-stolens avgöranden i immaterialrättsliga tvis-temål och ansökningsärenden ska ordnas. Också arbetsgruppen tvingades tidigare rösta om dessa frågor.

När det gäller tidpunkten för när PRS be-svärsnämnd ska dras in understödde majori-teten av arbetsgruppen alternativet där PRS besvärsnämnd dras in först efter en över-gångsperiod, medan minoriteten av arbets-

gruppen understödde alternativet där besvärsnämnden dras in samtidigt som de immaterialrättsliga målen och ärendena koncentreras till marknadsdomstolen. Även remissvaren var delade till dessa delar på det sätt som nämns ovan.

Som det sägs i avsnitt 3.2.3 i allmänna motiveringen ovan, har man i propositionen försökt hitta en lösning mellan dessa av majoriteten respektive minoriteten understödda alternativ till dessa delar, så att övergångsperioden för ändringen av sättet att överklaga PRS beslut ska bli så kort som möjligt. I enlighet med detta föreslås här som ett arrangemang under övergångstiden att man till marknadsdomstolen för handläggning och avgörande överför besvärssärenden som gäller varumärken och som blir anhängiga i PRS besvärsnämnd den 1 januari 2013 eller senare samt besvärssärenden som gäller patent, nytighetsmodell, kretsmönster eller mönster och som blir anhängiga i besvärsnämnden den 1 maj 2013 eller senare, när dessa ärenden fortfarande är anhängiga i besvärsnämnden vid den tidpunkten när koncentrationen av immaterialrättsliga mål och ärenden till marknadsdomstolen träder i kraft. De besvärssärenden som har blivit anhängiga i besvärsnämnden före de datum som nämns ovan ska däremot handläggas och avgöras i besvärsnämnden. För PRS besvärsnämnds del betyder detta att den närmare tidpunkten för när besvärsnämnden dras in kommer att bestämmas först senare, och indragningen sker i varje fall inte förrän det har gått en viss tid från det att koncentrationen av de immaterialrättsliga målen och ärendena till marknadsdomstolen har trätt i kraft. Det uppskattas att indragningen kan ske ca ett halvt år efter det att koncentrationen har trätt i kraft.

När det gäller frågan om hur man ska ordna överklagandet av marknadsdomstolens avgöranden i immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden understödde majoriteten av arbetsgruppen det alternativet där överklagandet sker genom besvär hos Helsingfors hovrätt, vars avgörande i sin tur får överklagas genom besvär hos högsta domstolen genom att iaktta det nuvarande systemet med besvärstillstånd. Minoriteten av arbetsgruppen var av den åsikten att marknadsdomstolens avgöranden ska få överklagas direkt hos

högsta domstolen genom att iaktta det system med besvärstillstånd som avses i 30 kap. 3 § i rättegångsbalken. Även remissinstanserna hade delade åsikter om denna fråga, på det sätt som anges ovan.

Som det sägs ovan i avsnitt 3.2.6 i allmänna motiveringen, föreslås det i propositionen att marknadsdomstolens avgöranden i immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden ska få överklagas genom besvär hos högsta domstolen genom att iaktta det nuvarande systemet med besvärstillstånd enligt 30 kap. 3 § i rättegångsbalken. Vidare föreslås det i propositionen att marknadsdomstolens avgöranden i besvärssärenden som gäller registermyndigheternas beslut ska få överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

6 Samband med andra propositioner

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om värdepappersmarknaden (RP 32/2012 rd) föreslås att lagstiftningen om värdepappersmarknaden revideras i sin helhet. I anslutning till det föreslås det i propositionen bl.a. att överklagandet av Finansinspektionens beslut ska förenhetligas och att det administrativa påföljdssystem som Finansinspektionen förfogar över ska utvidgas och skärpas. I propositionen föreslås bl.a. att marknadsdomstolslagen och lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden ska ändras och att den gällande värdepappersmarknadslagen ska upphävas i sin helhet. Om propositionen godkänns, ska de ändringar som följer av det beaktas vid behandlingen av denna proposition (konsekvenser för innehållet i lagförslag 2 samt att lagförslag 36 blir onödigt).

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal, lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar och vissa lagar som har samband med dem (RP 57/2012 rd) föreslås att det stiftas en lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal. I propositionen föreslås dessutom att bl.a. att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden

ska ändras. Om propositionen godkänns, ska de ändringar som följer av det beaktas vid behandlingen av denna proposition (konsekvenser för innehåller i lagförslag 2).

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Konkurrens- och konsumentverket samt till vissa lagar som har samband med den (RP 108/2012 rd) föreslås det att det stiftas en lag om Konkurrens- och konsumentverket. Dessutom föreslås det i propositionen att bl.a. lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden ändras. Om propositionen godkänns, bör de ändring-

ar som följer av den beaktas vid behandlingen av denna proposition (konsekvenserna för innehållet i lagförslag 2).

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2013 och avses bli behandlad i samband med den. I statsrådets rambeslut av den 4 april 2012 har i anslaget under moment 25.10.03 som tillägg beaktats 367 000 euro för 2013 (en uppgiftsöverföring fr.o.m. den 1 september 2013). Ett tillägg som motsvarar rambeslutet ingår även i budgetpropositionen för 2013.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om marknadsdomstolen

Av de orsaker som anges i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen föreslås det i propositionen att det stiftas en ny lag om marknadsdomstolen. I lagen föreslås bestämmelser om marknadsdomstolens organisation, som till stora delar motsvarar nuläget när det gäller de ärenden som i dag behandlas i marknadsdomstolen.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Uppgifter och behörighet. Paragrafen innehåller allmänna bestämmelser om marknadsdomstolens uppgifter och behörighet.

I 1 mom. föreskrivs det allmänt om marknadsdomstolens uppgifter. Enligt bestämmelsen är marknadsdomstolen en specialdomstol för konkurrens- och upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt marknadsrättsliga ärenden.

I momentet konstateras således för det första uttryckligen att marknadsdomstolen är en sådan specialdomstol som avses i 98 § 3 mom. i grundlagen. I momentet föreskrivs det dessutom allmänt om de områden inom vilka marknadsdomstolen utövar domsrätt. Vad som avses med konkurrens- och upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt marknadsrättsliga ärenden anges närmare i 1 kap. i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2). I sak motsvarar momentet nuläget, med undantag av de mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt.

I 2 mom. finns en hänvisning till den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning av de mål och ärenden som enligt lag hör till marknadsdomstolens behörighet samt sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden.

2 §. Verksamhetsställe. Paragrafen motsvarar marknadsdomstolslagens gällande 1 § 2 mom.

2 kap. Personal

3 §. Ledamöter. I 1 mom. föreskrivs det om marknadsdomstolens ledamöter, dvs. om de domartjänsterna i marknadsdomstolen. Enligt momentet har marknadsdomstolen en överdomare och som övriga ledamöter marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjörer.

Till den del det i 1 mom. föreskrivs att marknadsdomstolens överdomare och marknadsrättsdomarna är ledamöter i marknadsdomstolen motsvarar momentet marknadsdomstolslagens gällande 2 § 1 mom. I lagen används den gemensamma benämningen lagfarna ledamöter om överdomaren och marknadsrättsdomarna.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen kommer det dessutom att finnas även marknadsrättsingenjörer som ledamöter i marknadsdomstolen i framtiden.

Vid utformandet av den föreslagna beteckningen marknadsrättsingenjör har man beaktat de tjänstebeteckningar för de lagfarna ledamöterna som redan används i marknadsdomstolen i dag, dvs. marknadsrätts överdomare och marknadsrättsdomarna. Av beteckningen marknadsrättsingenjör framgår dessutom att det är fråga om andra än lagfarna ledamöter vid marknadsdomstolen. För uttrycket marknadsrättsingenjör talar även det att uttrycket också ingår i beteckningen överingenjörsråd, som används för de sakkunnig-ledamöter med uppdraget som bisyssla som deltar i handläggningen av ärenden som gäller patent, nyttighetsmodeller och kretsmönster för integrerade kretsar i högsta förvaltningsdomstolen.

Tjänsten som marknadsrättsingenjör är en helt ny sådan tjänst som ordinarie domare som avses i grundlagens 102 § och som republikens president utnämner enligt ett i lag bestämt förfarande. Därför föreslås det att också lagen om utnämning av domare samtidigt ändras så att tjänsten som marknadsrättsingenjör tas in i förteckningen över domartjänster i lagens 1 § 2 mom. (lagförslag 23).

Paragrafens 2 mom. motsvarar marknadsdomstolslagens gällande 2 § 2 mom.

4 §. Behörighetsvillkor för och utnämning av ledamöter. I paragrafen föreskrivs det om behörighetsvillkoren för och utnämningen av marknadsdomstolens ledamöter, i 1 mom. för de lagfarna ledamöternas del, dvs. marknadsdomstolens överdomare och marknadsrättsdomarna, och i 2 mom. för marknadsrättsingenjörernas del.

Den första meningen i 1 mom. motsvarar den första meningen i marknadsdomstolslagens gällande 3 §.

Enligt den senare meningen i momentet ska överdomaren och marknadsrättsdomarna, utöver vad som sägs i lagen om utnämning av domare, vara förtrogna med konkurrens- eller upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt eller marknadsrättsliga ärenden. Av de lagfarna ledamöterna förutsätts således också att de uppfyller vissa särskilda behörighetsvillkor, liksom enligt den gällande marknadsdomstolslagen. Den nämnda särskilda sakkunskapen är givetvis också en stor merit när man utnämner de lagfarna ledamöterna i marknadsdomstolen. I den föreslagna bestämmelsen utvidgas behörighetsvillkoren för de lagfarna ledamöterna vid marknadsdomstolen så att de motsvarar den förändring i marknadsdomstolens behörighet som följer av att de mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt koncentreras till marknadsdomstolen. När man utnämner de nya lagfarna ledamöter i marknadsdomstolen som reformen förutsätter bör uttryckligen kompetens inom området industriella rättigheter och upphovsrätt ges stor tyngd. Till övriga delar motsvarar bestämmelsen i sak den senare meningen i den gällande 3 § i marknadsdomstolslagen.

På motsvarande sätt som vad som föreskrivs om utnämningen av överdomaren och marknadsrättsdomarna i den första meningen i det föreslagna 1 mom. innehåller 2 mom. en hänvisning till lagen om utnämning av domare när det gäller förfarandet vid utnämning av marknadsrättsingenjörerna. I fråga om marknadsdomstolens utlåtande i ett ärende som gäller tillsättande av tjänsten som marknadsrättsingenjör bestäms det dock i momentet, i stället för 10 § 1 mom. 6 punkten i lagen om utnämning av domare, att marknadsdomstolens överdomare ger utlåtandet efter att ha

hört de ordinarie marknadsrättsdomarna och marknadsrättsingenjörerna.

Enligt 11 § 1 mom. i lagen om utnämning av domare kan det bestämmas särskilt om behörighetsvillkor för domartjänster som kräver sakkunskap inom något särskilt område. Det föreslås att det i stället för i lagen om utnämning av domare föreskrivs uttömmande om behörighetsvillkoren för marknadsrättsingenjörerna i det nu aktuella momentet.

Enligt momentets första mening kan till marknadsrättsingenjör utnämnas en rättrådig finsk medborgare som har avlagt en för uppdraget lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska området och som är förtrogen med patentärenden och har de personliga egenskaper som krävs.

Behörighetsvillkor för tjänsten som marknadsrättsingenjör är således för det första en för uppdraget lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska området. Med det preciserande uttrycket ”inom det tekniska området” avses examensområdet (huvudämnet). Uttrycket bör således inte förstås så att endast en examen från en teknisk högskola uppfyller behörighetsvillkoren, utan t.ex. en universitetsexamen inom det naturvetenskapliga området, exempelvis i kemi, kan komma i fråga. Eftersom patentlagstiftningen åtminstone i princip kan gälla uppfinningar inom vilket tekniskt område som helst, är det inte heller i övrigt befogat att begränsa de examina som uppfyller behörighetsvillkoren mer detaljerat än vad som anges ovan.

För det andra ska en marknadsrättsingenjör enligt momentets första mening vara en rättrådig finsk medborgare. Detta villkor motsvarar vad som i 11 § 1 mom. i lagen om utnämning av domare bestäms om de allmänna behörighetsvillkoren för domare.

För det tredje ska marknadsrättsingenjörerna vara förtrogna med patentärenden. Där emot anges det inte närmare i bestämmelsen hur denna förtrogenhet ska ha skaffats. Kravet kan uppfyllas på basis av en persons tidigare arbetserfarenhet, t.ex. om han eller hon har deltagit i behandlingen och avgörandet av patentansökningar vid Patent- och registerstyrelsen eller arbetat som patentombud vid en patentombudsbyrå eller inom industrin. I en del fall kan detta kriterium också uppfyllas om personen själv har bedrivit patente-

ringsverksamhet i omfattande skala. Också motsvarande verksamhet med nyttighetsmodeller kan uppfylla kravet på förtrogenhet med patentärenden.

För det fjärde ska en marknadsrättsingenjör enligt momentets första mening ha de personliga egenskaper som krävs. Även detta villkor motsvarar vad som i 11 § 1 mom. i lagen om utnämning av domare bestäms om de allmänna behörighetsvillkoren för domare.

Enligt momentets andra mening ska den som utnämns till marknadsrättsingenjör dessutom ha utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i finska samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i svenska. Språkkunskapskravet motsvarar i sak vad som i lagen om utnämning av domare krävs i fråga om marknadsdomstolens lagfarna ledamöters språkkunskaper.

5 §. Sakkunnigledamöter. I paragrafen föreskrivs det på motsvarande sätt som i marknadsdomstolslagens gällande 4 § att det i marknadsdomstolen utöver ledamöterna finns sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla.

6 §. Förordnande av sakkunnigledamöter. Det föreslagna 1 mom. motsvarar i sak den första meningen i marknadsdomstolslagens gällande 5 § 1 mom.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om förfarandet vid förordnandet av sakkunnigledamöter. Om detta finns i den gällande marknadsdomstolslagen endast den ovan nämnda bestämmelsen i 1 mom. om att sakkunnigledamöterna förordnas av statsrådet för en mandattid om fyra år. Med beaktande av att det är fråga om att förordna en person att sköta uppdraget som domare för viss tid, är det motiverat att det bestäms på lagnivå om det huvudsakliga förfarandet vid förordnande av sakkunnigledamöterna. Det föreslagna nu aktuella 2 mom. motsvarar det förfarande som i praktiken iakttagits vid förordnandet av sakkunnigledamöter under de senaste åren och som fortfarande är motiverat.

Paragrafens 3 mom. motsvarar den andra och tredje meningen i marknadsdomstolslagens gällande 5 § 1 mom.

Enligt det nu aktuella 4 mom. ska den som föreslås bli utnämnd till uppdraget som sakkunnigledamot före utnämningen lämna en

sådan redogörelse för sina bindningar som avses i 14 § i lagen om utnämning av domare. Med beaktande av att skyldigheten att lämna en redogörelse enligt 14 § i lagen om utnämning av domare gäller både den som utnämns till en ordinarie domartjänst och den som utnämns till en domartjänst för en tid som är längre än ett år, är det motiverat att även den som föreslås bli utnämnd till uppdraget som sakkunnigledamot lämnar en sådan redogörelse för sina bindningar som avses i 14 § i lagen om utnämning av domare.

Utöver det som sägs ovan föreslås det i momentet att den som utnämns till sakkunnigledamot utan dröjsmål ska anmäla ändringar i uppgifterna om sina bindningar och brister som uppdragats i dem och även annars lämna en motsvarande redogörelse om statsrådet, justitieministeriet eller marknadsdomstolen begär det.

7 §. Behörighetsvillkor för sakkunnigledamöter. I paragrafen föreskrivs det särskilt om behörigheten för de sakkunnigledamöter som deltar i handläggningen av konkurrens- och upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt marknadsrättsliga ärenden. Vid marknadsdomstolen ska det således finnas särskilda sakkunnigledamöter med separata behörighetsvillkor för var och en av dessa ärendegrupper. I det fallet att en person uppfyller behörighetsvillkoren för sakkunnigledamöterna i fråga om både t.ex. konkurrens- och upphandlingsärenden och marknadsrättsliga ärenden, kan han eller hon förordnas till sakkunnigledamot i båda dessa ärendegrupper.

I 1 mom. föreskrivs det om behörighetsvillkoren för de sakkunnigledamöter som deltar i handläggningen av konkurrens- och upphandlingsärenden. Bestämmelsen motsvarar i sak marknadsdomstolslagens gällande 5 § 2 mom.

I 2 mom. föreskrivs det om behörighetsvillkoren för de sakkunnigledamöter som deltar i handläggningen av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt. Enligt bestämmelsen ska dessa sakkunnigledamöter ha avlagt för uppdraget lämplig högre högskoleexamen och dessutom vara förtrogna med frågor som gäller det tekniska området i fråga eller patentering, eller alternativt med marknadsföring, ekonomiska

vetenskaper, näringslivet eller ekonomiska frågor eller alternativt med konst.

Behörighetsvillkor för den som ska utnämnas till sakkunnigledamot är för det första för uppdraget lämplig högskoleexamen. Dessutom krävs det att personen är förtrogen med frågor som gäller det tekniska området i fråga eller patentering, eller alternativt med marknadsföring, ekonomiska vetenskaper, näringslivet eller ekonomiska frågor eller alternativt med konst.

Kravet på att en sakkunnigledamot ska vara förtrogen med frågor som gäller antingen det tekniska området i fråga eller patentering hänför sig särskilt till det som sägs ovan i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen, dvs. att det ska garanteras att marknadsdomstolen har sakkunskap i patentärenden inom alla tekniska områden.

En sakkunnigledamot förutsätts inte vara förtrogen med frågor som gäller både det tekniska området i fråga och patentering. För att garantera en mångsidig sakkunskap i marknadsdomstolen är det viktigt att man kan rekrytera även personer med uppdraget som bisyssla som har ett kunnande på hög nivå inom något kanske mycket smalt tekniskt delområde, utan att dessa nödvändigtvis är förtrogna med frågor som gäller patentering.

Även om de sakkunnigledamöter som avses ovan sannolikt oftast kommer att anlitas i patenträttsliga mål och ärenden, bör man notera att de kan delta i handläggningen av alla de immaterialrättsliga mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet, i enlighet med bestämmelserna om domstolens sammansättning. När det gäller upphovsrättsliga mål och ärenden kunde dessa sakkunnigledamöter anlitas särskilt i mål och ärenden som hänför sig till programvaror, datateknik eller kommunikationsteknik.

Kriteriet att en sakkunnigledamot ska vara förtrogen med något av områdena marknadsföring, ekonomiska vetenskaper, näringslivet eller ekonomiska frågor hänför sig för sin del till att man vill behålla möjligheten till den särskilda sakkunskap som finns att tillgå i marknadsdomstolen i dag i ärenden som avses i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Utöver det har man i kriteriet beaktat den nuvarande möjligheten att an-

vända sig av särskild sakkunskap i ekonomiska vetenskaper i marknadsdomstolen i konkurrens- och upphandlingsärenden, som även kunde vara till nytta vid handläggningen av immaterialrättsliga tvistemål.

Kravet på att en sakkunnigledamot ska vara förtrogen med konst hänför sig särskilt till de ärenden som avses i upphovsrättslagen. T.ex. kan det finnas sakkunniga i fotokonst som sakkunnigledamöter i marknadsdomstolen med tanke på upphovsrättsliga ärenden som hänför sig till fotografier.

I 3 mom. föreskrivs det om behörighetsvillkoren för de sakkunnigledamöter som deltar i handläggningen av marknadsrättsliga ärenden. Bestämmelsen motsvarar i sak marknadsdomstolslagens gällande 5 § 3 mom.

8 §. Behörighetsvillkor som gäller sakkunnigledamöternas språkkunskaper. Paragrafen motsvarar marknadsdomstolslagens gällande 5 a §.

9 §. Behörighet för en sakkunnigledamot i ärenden som behandlas i samma rättegång. Som utgångspunkt bestäms en sakkunnigledamots behörighet att delta i handläggningen av mål och ärenden i marknadsdomstolen enligt den indelning som avses i 7 §. T.ex. kan den som utnämnts till sakkunnigledamot i konkurrens- och upphandlingsärenden eller, på motsvarande sätt, i immaterialrättsliga mål och ärenden således endast delta i handläggningen av antingen konkurrens- och upphandlingsärenden eller immaterialrättsliga mål och ärenden.

Med tanke på de situationer där marknadsdomstolen beslutar att handlägga två ärenden som hör till olika ärendegrupper i samma rättegång (t.ex. ett immaterialrättsligt tvistemål och ett marknadsrättsligt ärende) föreslås det i paragrafen att en person som endast har utnämnts till sakkunnigledamot i fråga om marknadsrättsliga ärenden och som därför i princip endast är behörig att delta i handläggningen av den ärendegruppen, i de situationerna också ska vara behörig att delta i handläggningen och avgörandet av andra mål och ärenden som ska handläggas i samma rättegång (t.ex. i handläggningen och avgörandet av ett immaterialrättsligt tvistemål som handläggs i samma rättegång).

10 §. Domared och domarförsäkrans. Paragrafen motsvarar marknadsdomstolslagens gällande 6 §.

11 §. Marknadsrättssekreterare. Den första meningen i 1 mom. motsvarar den första meningen i marknadsdomstolslagens gällande 7 § 1 mom.

I det föreslagna momentets andra mening föreskrivs det om den examen i juridik som är behörighetsvillkor för marknadsrättssekreterare.

Behörighetsvillkor för marknadsrättssekreterare är enligt marknadsdomstolslagens gällande 7 § 1 mom. juris kandidatexamen.

Inom juridikens område finns det sedan 1.1.2011 vid sidan av magisterexamen i juridik en annan högre högskoleexamen, magister i internationell och komparativ rätt.

Som behörighetsvillkoren för marknadsrättssekreterare föreslås i det nu aktuella momentet någon annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt.

Eftersom en magister i internationell och komparativ rätt inte nödvändigtvis har samma kunskaper om den nationella rättsordningen som en magister i juridik, räcker inte en sådan examen som utbildning för tjänsten som marknadsrättssekreterare.

Eftersom marknadsrättssekreterarna inte är föredragande, är det inte nödvändigt att föreskriva särskilt om deras språkkunskapskrav i denna lag. Till dessa delar gäller således vad som föreskrivs i statstjänstemannalagen (750/1994).

Paragrafens 2 mom. motsvarar den gällande 2 § i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen.

Förslaget om att lyfta upp bestämmelsen från förordningsnivå till lagnivå hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

12 §. Övrig personal vid marknadsdomstolen. Paragrafen motsvarar i sak den gällande 1 § i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen.

Förslaget om att lyfta upp bestämmelsen från förordningsnivå till lagnivå hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

3 kap. **Handläggning av mål och ärenden**

13 §. Domförhet. Den nu föreslagna och de följande paragraferna innehåller bestämmelser om domförheten hos marknadsdomstolens sammansättningar. I denna paragraf anges huvudregeln för hur marknadsdomstolens domförhet bestäms. För patentmålen del bestäms marknadsdomstolens domförhet dock enligt 14 §. I de följande paragraferna föreskrivs det om domförhet i en sammansättning med två ledamöter respektive en ledamot, domförhet vid bråds kandeförklaring, hur sammansättningens ordförande bestäms, sammansättningen vid hinder för en lagfaren ledamot, extra ledamöter i sammansättningen, sakkunnigledamöter i sammansättningen, hänskjutande av ett ärende till förstärkt sammanträde eller plenum samt när förstärkta sammanträdet och plenum är domföra.

Enligt den nu aktuella paragrafen är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter, om inte något annat bestäms nedan. Paragrafen anger huvudregeln för marknadsdomstolens domförhet: utgångspunkten är att marknadsdomstolen alltid är domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter i konkurrens- och upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt marknadsrättsliga ärenden.

Som det konstaterades i detaljmotiveringen till 3 §, som gäller marknadsdomstolens ordinarie ledamöter, avses med marknadsdomstolens lagfarna ledamöter överdomaren och marknadsrättsdomarna.

När det gäller de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet i dag motsvarar den föreslagna bestämmelsen om marknadsdomstolens sammansättning i 13 § i huvudsak nuläget. Det enda undantaget är att

marknadsdomstolen enligt den föreslagna bestämmelsen i framtiden är domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter också i de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt konkurrenslagen. I dag ska ytterligare minst en sakkunnigledamot delta i handläggningen av dessa ärenden, utöver de tre lagfarna ledamöterna. Med beaktande av att det inte heller i de ärenden som avses i konkurrenslagen alltid är absolut nödvändigt att anlita en sakkunnigledamot (t.ex. ärenden som gäller överklagbarhet av beslut eller besvärshöjningen för en ändringssökande) kommer den föreslagna ändringen att göra handläggningen i marknadsdomstolen smidigare.

14 §. Domförhet i patentmål och patentärenden. I paragrafen föreskrivs det om den domföra sammansättningen i mål och ärenden som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster och vissa andra med dem jämförbara mål och ärenden.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan har det ansetts vara viktigt att man när man koncentrerar de mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen garanterar domstolens tekniska sakkunskap vid handläggningen av mål och ärenden som gäller patent, nyttighetsmodeller och kretsmönster för integrerade kretsar, så att utgångspunkten är att också ledamöter som har teknisk sakkunskap hör till marknadsdomstolens sammansättning i dessa mål och ärenden, vid sidan av de lagfarna ledamöterna. I enlighet med denna utgångspunkt ska till de sammansättningar som avses i paragrafen vid sidan av de lagfarna ledamöterna i regel också höra ledamöter som har teknisk sakkunskap, såväl vid handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller patent, nyttighetsmodeller och kretsmönster för integrerade kretsar som vid överklagandet av beslut av Patent- och registerstyrelsen som gäller patent, nyttighetsmodeller och kretsmönster för integrerade kretsar.

Enligt den första meningen i paragrafens 1 mom. är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör i ett tvistemål eller ansökningsärende som i någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–6 punkten i

lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) anges höra till marknadsdomstolens behörighet. Denna sammansättning gäller i princip således alla tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt patentlagen, lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (656/1967), lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor (369/2006), lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar (551/1967), nyttighetsmodellagen och kretsmönsterlagen. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen således inte marknadsrättsliga ärenden, trots att de anhängiggörs genom en skriftlig ansökan.

Enligt momentets senare mening är marknadsdomstolen dock även domför i en sammansättning med bara tre lagfarna ledamöter i de mål och ärenden som nämns ovan, om avgörandet inte förutsätter teknisk sakkunskap. Det kan t.ex. handla om ett tvistemål som gäller bättre rätt till en uppfinning.

I 2 mom. ingår för tydlighetens skull en kompletterande bestämmelse om att marknadsdomstolen är domför i den sammansättning som anges i 1 mom., när ett tvistemål eller ansökningsärende som avses i 1 mom. och något annat tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet eller ett marknadsrättsligt ärende handläggs gemensamt. I dessa fall bestäms den domföra sammansättningen således enligt 1 mom. och inte enligt 13 §.

I 3 mom. föreskrivs det om den domföra sammansättningen när ett beslut av Patent- och registerstyrelsen som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster för integrerade kretsar överklagas. I dessa fall är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med antingen en lagfaren ledamot och två marknadsrättsingenjörer eller en lagfaren ledamot, en marknadsrättsingenjör och en sakkunnigledamot som avses i 7 § 2 mom. Dessa alternativ ger flexibilitet i fråga om sammansättningarna, så att man alltid har en så bra sakkunskap som möjligt inom det tekniska område som ärendet gäller.

Genom den föreslagna regleringen strävar man efter att garantera både den juridiska och den tekniska sakkunskapen i samman-

sättningarna samtidigt som ledamöterna dock alltid är högst tre till antalet. Som det konstateras i detaljmotiveringen till 13 § är en sammansättning med tre lagfarna ledamöter huvudregeln när det gäller marknadsdomstolens domförhet.

I de fall som avses i det nu aktuella momentet utgörs majoriteten i sammansättningen av personer som inte är lagfarna. Detta är motiverat med beaktande av dessa ärendens natur och för att trygga sammansättningens tekniska sakkunskap. Dessutom är den lagfarna ledamoten alltid ordförande i sammansättningen. Det är inte heller någonting helt nytt att de lagfarna ledamöterna i sammansättningen inte är i majoritet. T.ex. i jorddomstolarna är en lagfaren medlem i tingsrätten ordförande, och övriga medlemmar är en jordrechtsingenjör och två nämndemän.

15 §. Domförhet med två ledamöter. I 1 mom. föreskrivs om en möjlighet för marknadsdomstolen att, när de villkor som anges i momentet är uppfyllda, handlägga och avgöra andra ärenden än tvistemål och ansökningsärenden i en sammansättning med två ledamöter. Den möjlighet att använda en sammansättning med två ledamöter som avses i denna paragraf gäller således inte alls tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Däremot gäller den t.ex. marknadsrättsliga ärenden, trots att de anhängiggörs genom en skriftlig ansökan.

Enligt den gällande marknadsdomstolslagen är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med två lagfarna ledamöter när vissa föreskrivna villkor är uppfyllda. I detta avseende innebär den föreslagna paragrafen således inte någon förändring av nuläget. I den föreslagna paragrafen är kriteriet för att tillämpa en sammansättning med två ledamöter dock litet allmänare formulerat än i dag.

Enligt 2 mom. kan marknadsdomstolens tvåledamotssammansättning bestå av antingen två lagfarna ledamöter eller en lagfaren ledamot och en marknadsrättsingenjör. Marknadsdomstolen är domför i en sammansättning med en lagfaren ledamot och en marknadsrättsingenjör i de ärenden som avses i 14 § 3 mom., dvs. när ett beslut av Patent- och registerstyrelsen som gäller patent,

nyttighetsmodell eller kretsmönster för integrerade kretsar överklagas. I andra ärenden som hör till tillämpningsområdet för den föreslagna paragrafen är domstolen domför i en sammansättning med två lagfarna ledamöter.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att ett ärende som har behandlats i en sammansättning med två ledamöter ska överföras till den sammansättning som anges i 13 § eller 14 § 3 mom., om ledamöterna inte är eniga om avgörandet eller om de annars beslutar det.

16 §. Domförhet med en ledamot i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt. I paragrafen föreskrivs det om domförhet för marknadsdomstolen i en sammansättning med en ledamot i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt och i tvistemål som hänför sig till sådana mål och ärenden. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen således inte marknadsrättsliga ärenden, trots att de anhängiggörs genom en skriftlig ansökan.

I dessa fall består enledamotssammansättningen alltid av en lagfaren ledamot vid marknadsdomstolen. Den föreslagna regleringen om behörighet för en ledamot motsvarar huvudsakligen bestämmelserna om tingsrätterna i rättegångsbalkens 2 kap.

Enligt paragrafens 1 mom. består marknadsdomstolen av endast en lagfaren ledamot i ett ansökningsärende vars behandling inte fortsätter på det sätt som föreskrivs för handläggning av tvistemål, vid förberedelse, när bevisning tas upp utom huvudförhandlingen och när ett ärende som gäller säkringsåtgärder som avses i 7 kap. i rättegångsbalken handläggs separat. Momentets 4 punkt gäller även säkringsåtgärder som avses i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter, utifrån den hänvisning som finns i den lagen. Däremot kan huvudförhandling i tvistemål inte hållas i en sammansättning med en domare i marknadsdomstolen.

I de situationer som räknas upp i den nu aktuella bestämmelsen är utgångspunkten att marknadsdomstolen alltid består av endast en lagfaren ledamot. I 2 och 3 mom. föreskrivs det dock om en del undantag från detta.

I den första meningen i 2 mom. föreskrivs om iakttagande av den s.k. kontinuitetsprincipen. Enligt momentet får marknadsdomstolen fortsätta handläggningen av ett mål eller ärende i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter eller tre lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör, även om målet eller ärendet under rättegången förändras så att det enligt 1 mom. ska behandlas i en sammansättning med en lagfaren ledamot.

Enligt momentets senare mening får marknadsdomstolen fortsätta handläggningen av ett mål eller ärende i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter eller tre lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör även i de fall när ett mål eller ärende som har väckts senare och som enligt 1 mom. ska behandlas i en sammansättning med en lagfaren ledamot förenas med huvudsaken för handläggning i samma rättegång.

Paragrafens 3 mom. gäller i 1 mom. 1 punkten avsedda ansökningsärenden vars behandling inte fortsätter på det sätt som föreskrivs för tvistemål samt i 4 punkten avsedda ärenden som gäller säkringsåtgärder och som ska handläggas separat. I dessa ärenden är marknadsdomstolen även domför i en sammansättning med två eller tre lagfarna ledamöter eller, om ärendet hänför sig till ett tvistemål som avses i 14 § 1 eller 2 mom., i en sammansättning med två eller tre ledamöter, varvid även en marknadsrättsingenjör kan höra till sammansättningen.

Med hänsyn till att marknadsdomstolen till sin karaktär är en kollegial domstol såsom det konstateras i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen, är det motiverat att de ovan nämnda ansökningsärendena och ärendena som gäller säkringsåtgärder ska kunna handläggas och avgöras i en sammansättning med flera ledamöter. I mål och ärenden som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster kan teknisk sakkunskap anlitas.

17 §. Domförhet med en ledamot i andra ärenden. I paragrafen föreskrivs det om domförhet för marknadsdomstolen i en sammansättning med en ledamot i andra ärenden än tvistemål och ansökningsärenden. Paragrafens 1 mom. gäller domförhet för en ledamot när sammansättningen består av en av marknadsdomstolens lagfarna ledamöter, dvs. av överdomaren eller en marknadsrättsdomare,

och dess 2 mom. gäller domförhet för en ledamot när sammansättningen består av en marknadsrättsingenjör.

I 1 mom. föreskrivs det om när marknadsdomstolens sammansättning kan bestå av en lagfaren ledamot ensam. Till skillnad från vad som föreslås vid 16 § 1 mom. ovan åsidosätter domförheten för en lagfaren ledamot i dessa fall således inte domförheten för de sammansättningar som avses i 13, 14 och 15 §.

Domförheten för en lagfaren ledamot enligt momentet motsvarar i sak huvudsakligen bestämmelserna om behörighet för en lagfaren ledamot i den gällande marknadsdomstolslagen. Genom att använda en förteckning vill man endast göra bestämmelserna om domstolens sammansättning klarare och samtidigt också på lagnivå nämna vissa omständigheter som det i dag inte uttryckligen föreskrivs om i lag.

I 2 mom. föreskrivs det om när marknadsdomstolens sammansättning kan bestå av en marknadsrättsingenjör ensam. Inte heller domförheten för marknadsrättsingenjören enligt det föreslagna 2 mom. åsidosätter domförheten för de sammansättningar som avses i 13, 14 och 15 §.

Till skillnad från vad som gäller den lagfarna ledamoten kan den domföra sammansättningen bestå av marknadsrättsingenjören ensam endast i de fall när ett beslut av Patent- och registerstyrelsen som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster för integrerade kretsar överklagas.

18 §. Domförhet vid bråds kandeförklaring. I paragrafen föreskrivs det om domförhet i ärenden som gäller bråds kandeförklaring och som avses i 6 kap. 6 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2). Enligt paragrafen ska en ansökan om bråds kandeförklaring avgöras av överdomaren eller, om det finns orsak till det, av en marknadsrättsdomare enligt vad som närmare bestäms i marknadsdomstolens arbetsordning.

Av paragrafen framgår för det första att ansökan alltid ska avgöras i en sammansättning med en lagfaren ledamot. En lagfaren ledamot kan både bifalla och avslå ansökan.

Såsom det konstateras i regeringens proposition med förslag till lag om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång och till vissa lagar

som har samband med den (RP 233/2008 rd, s. 16/II—17/I) är ett ärende som gäller bråds kandeförklaring av den karaktären att det i allmänhet hör till chefsdomaren vid domstolen. Med tanke på det är det motiverat att en ansökan om bråds kandeförklaring som utgångspunkt ska avgöras av marknadsdomstolens överdomare. I marknadsdomstolens arbetsordning bör man dock åtminstone bestämma om vem som ska avgöra ärendena när överdomaren har förhinder på grund av semester eller av någon annan orsak.

19 §. Sammansättningens ordförande. I paragrafen föreskrivs det om sammansättningen ordförande när sammansättningen består av flera ledamöter än en.

Enligt paragrafen är ordföranden i dessa situationer alltid en lagfaren ledamot. Ledamoten i fråga kan vara antingen den lagfarna ledamot som är den enligt tjänsteår äldsta av de lagfarna ledamöterna i sammansättningen eller som har berett ärendet. Den föreslagna paragrafen motsvarar det förfarande som har iakttagits i marknadsdomstolen under de senaste åren. För tydlighetens skull föreslås det dock att det föreskrivs genom lag om saken.

20 §. Sammansättningen vid hinder för en lagfaren ledamot. I paragrafen föreskrivs det att en sammansättning som består av tre lagfarna ledamöter eller tre lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör ska fortsätta att vara domför i en situation där en av de lagfarna ledamöterna får förhinder efter det att huvudförhandlingen, den muntliga förhandlingen eller sammanträdet har inletts. Enligt paragrafen är marknadsdomstolen fortfarande domför om antalet lagfarna ledamöter är minst två.

Bestämmelsen gör det möjligt att fortsätta en huvudförhandling, muntlig förhandling eller sammanträde trots att en lagfaren ledamot får förhinder och därigenom undvika extra kostnader och andra olägenheter.

21 §. Extra ledamöter i sammansättningen. I paragrafen föreskrivs det för det första om en möjlighet att förstärka en sammansättning som består av tre lagfarna ledamöter med ytterligare en lagfaren ledamot, om det ska anses motiverat med hänsyn till målets eller ärendets omfattning eller av någon annan orsak. En förstärkning kunde vara motiverad t.ex. för att man ska kunna förbereda sig för

en långvarig muntlig förhandling eller huvudförhandling.

På samma villkor kan man förstärka sammansättningarna i tvistemål och ansökningsärenden enligt 14 § 1 och 2 mom. som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster för integrerade kretsar samt i vissa andra med dem jämförbara tvistemål och ansökningsärenden med antingen en lagfaren ledamot eller en andra marknadsrättsingenjör eller bäggedera.

På basis av den första meningen i den föreslagna paragrafen får en extra lagfaren ledamot på de villkor som anges i paragrafen förordnas även i de ärenden som avses i 14 § 3 mom., dvs. när ett beslut av Patent- och registerstyrelsen som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster för integrerade kretsar överklagas.

Enligt 2 mom. ska marknadsdomstolens överdomare besluta om en extra ledamot som avses i 1 mom.

22 §. Sakkunnigledamöter i sammansättningen. I paragrafen föreskrivs det att sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla får delta i marknadsdomstolens sammansättning.

Utöver vad som föreskrivs i paragrafen bör man när det gäller sakkunnigledamöterna i marknadsdomstolens sammansättning beakta att en sakkunnigledamot som utgångspunkt endast är behörig att delta i handläggningen av ärenden inom den eller de ärendegrupper i fråga om vilka ledamoten har förordnats till sakkunnigledamot. Bestämmelserna i 9 § är ett undantag från detta.

Enligt 1 mom. är det för det första möjligt att anlita sakkunnigledamöter när marknadsdomstolen består av tre lagfarna ledamöter enligt 13 § och när den består av de sammansättningar som avses i 14 § i patentmål. Dessutom kan sakkunnigledamöter anlitas i de sammansättningar som avses i 16 och 17 §. Således kan t.ex. även en sakkunnigledamot som avses i 7 § 2 mom. delta i handläggningen och avgörandet av en sådan i rättegångsbalkens 7 kap. avsedd ansökan om en säkringsåtgärd som hänför sig till ett patent i kemi och som i sig ska handläggas separat av en ledamot.

Momentet motsvarar i huvudsak vad som i den gällande 9 § i marknadsdomstolslagen

föreskrivs om anlitandet av sakkunnigledamöter. Ett undantag från detta är för det första att maximiantalet sakkunnigledamöter som får delta i sammansättningen i framtiden är två i stället för tre som i dag. Ett ytterligare undantag är att det i framtiden inte är möjligt att anlita sakkunnigledamöter i de sammansättningar med två ledamöter som avses i 15 §. Dessa ändringar innebär i praktiken inte någon förändring när det gäller de sammansättningar som används i marknadsdomstolen. Under de senaste åren har tre sakkunnigledamöter använts endast i några få ärenden som marknadsdomstolen har handlagt och avgjort. I sammansättningar med två ledamöter har sakkunnigledamöter uppenbarligen aldrig använts.

I momentets senare mening begränsas möjligheten att använda sakkunnigledamöter genom att det föreskrivs att sakkunnigledamöterna inte får vara i majoritet i sammansättningen.

Paragrafens 2 mom. motsvarar i sak marknadsdomstolslagens gällande 9 § 4 mom., utom till den delen att närmare bestämmelser om de grunder på vilka sakkunnigledamöterna deltar i handläggningen av mål och ärenden i framtiden utfärdas uteslutande i marknadsdomstolens arbetsordning. Denna ändring hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

23 §. Hänskjutande av ett ärende till förstärkt sammanträde eller plenum. I paragrafen föreskrivs det om hänskjutande av ett rättskipningsärende till förstärkt sammanträde eller plenum.

I paragrafen anges för det första att marknadsdomstolen kan hålla både förstärkt sammanträde och plenum för rättskipningsärenden. Ett rättskipningsärende kan handläggas vid förstärkt sammanträde redan nu med stöd av den gällande marknadsdomstolslagens 10 § och, på motsvarande sätt, vid plenum med stöd av den lagens 11 §.

I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om förutsättningarna för att hänskjuta ett rättskipningsärende eller en del av det till för-

stärkt sammanträde eller plenum samt att det är överdomaren som beslutar om saken. Till dessa delar motsvarar paragrafen i huvudsak marknadsdomstolslagens gällande 10 § 2 mom. och 11 § 2 mom.

24 §. När förstärkt sammanträdet är domfört. I paragrafen föreskrivs det om när det förstärkt sammanträdet är domfört.

Enligt 1 mom. är det förstärkt sammanträdet domfört med sju lagfarna ledamöter. Med lagfarna ledamöter avses i bestämmelsen marknadsdomstolens överdomare och marknadsrättsdomare, oberoende av om de har en ordinarie domartjänst eller en domartjänst för viss tid.

I mål och ärenden som avses i den föreslagna 14 § och som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster för integrerade kretsar och i vissa andra med dem jämförbara mål och ärenden är det förstärkt sammanträdet dock domfört med sex lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör, oberoende av om de har en ordinarie domartjänst eller en domartjänst för viss tid. Den senare meningen i 1 mom. gäller således både tvistemål och ansökningsärenden som avses i 14 § 1 och 2 mom. och ärenden enligt 14 § 3 mom., där ett beslut av Patent- och registerstyrelsen som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster för integrerade kretsar överklagas.

Enligt 2 mom. kan högst två sakkunnigledamöter delta i det förstärkt sammanträdet utöver de marknadsdomstolens ledamöter som avses i 1 mom., om målets eller ärendets art kräver det.

Paragrafens 3 mom. motsvarar i sak marknadsdomstolslagens gällande 10 § 3 mom.

25 §. När plenum är domfört. I paragrafen föreskrivs det om när plenum är domfört.

Enligt 1 mom. är plenum domfört med minst två tredjedelar av marknadsdomstolens ledamöter. Eftersom det enligt förslaget utöver de lagfarna ledamöterna kommer att finnas även marknadsrättsingenjörer som ordinarie ledamöter i marknadsdomstolen i framtiden, ska det minimiantal ledamöter som krävs för att plenum ska vara domfört bestämmas utifrån samtliga ledamöter och inte enbart de lagfarna ledamöterna.

Med ledamöter avses i bestämmelsen marknadsdomstolens överdomare, marknads-

rättsdomare och marknadsrättsingenjörer, oberoende av om de har en ordinarie domartjänst eller en domartjänst för viss tid.

Enligt 2 mom. kan högst två sakkunnigledamöter delta i plenum utöver de marknadsdomstolens ledamöter som avses i 1 mom., om målets eller ärendets art kräver det.

Paragrafens 3 mom. motsvarar i sak den andra och tredje meningen i marknadsdomstolslagens gällande 12 § 2 mom.

26 §. Förberedelse och avgörande av mål och ärenden. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det att en ledamot i marknadsdomstolen ansvarar för förberedelsen av ett mål eller ärende i domstolen.

Enligt den första meningen i marknadsdomstolslagens gällande 13 § ansvarar de lagfarna ledamöterna i marknadsdomstolen för förberedelsen av ärendena. I dag finns det bara lagfarna ledamöter i marknadsdomstolen. Enligt förslaget kommer det i framtiden att finnas även marknadsrättsingenjörer som ledamöter i marknadsdomstolen, vid sidan av de lagfarna ledamöterna. I förslaget är utgångspunkten att en marknadsrättsingenjör som ledamot i marknadsdomstolen är jämställd med de lagfarna ledamöterna i ärenden där ett beslut av PRS som gäller patent, nytthighetsmodell eller kretsmönster överklagas. I det föreslagna 1 mom. används därför uttrycket en ledamot i marknadsdomstolen. Genom uttrycket hänvisas således till alla de ordinarie ledamöter i marknadsdomstolen som avses i 3 § 1 mom. Däremot kan en i 5 § avsedd sakkunnigledamot i marknadsdomstolen som har uppdraget som bisyssla inte ansvara för förberedelsen av ett mål eller ärende.

Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sak den första meningen i marknadsdomstolslagens gällande 13 §, med undantag av att marknadsrättsingenjörerna jämställs med marknadsdomstolens lagfarna ledamöter enligt vad som sägs ovan.

Enligt 2 mom. får en marknadsrättssekreterare delta i förberedelsen enligt vad som närmare bestäms i marknadsdomstolens arbetsordning. Bestämmelsen motsvarar i sak den senare meningen i marknadsdomstolslagens gällande 13 §. Meningen är således inte att ändra marknadsrättssekreterarnas ställning jämfört med i dag. I och med att mark-

nadsdomstolens behörighet utvidgas som en följd av att man koncentrerar de immaterialrättsliga målen och ärendena till marknadsdomstolen kan marknadsrättssekreterarna i framtiden givetvis också delta i förberedelsen av dessa mål och ärenden.

I 3 mom. föreslås en uttrycklig bestämmelse om att målen och ärendena i marknadsdomstolen inte avgörs på föredragning, vilket är det vanliga i kollegiala domstolar, för att detta ska framgå även av lagen. Detta ändrar inte nuläget i sak.

27 §. För viss tid utnämnda domares rätt att delta i handläggningen av mål och ärenden. I den gällande marknadsdomstolslagen finns det inte några bestämmelser om rätten för en för viss tid utnämnd domare att delta i handläggningen av ärenden. Med beaktande av att det föreskrivs på lagnivå om denna fråga för hovrätternas, förvaltningsdomstolarnas och försäkringsdomstolens del i de lagar som gäller de domstolarna (se hovrättslagens (56/1994) 7 §, lagen om förvaltningsdomstolarnas (430/1999) 11 § och lagen om försäkringsdomstolens (132/2003) 15 §), föreslås för tydlighetens skull en uttrycklig bestämmelse om saken även när det gäller marknadsdomstolen.

I den föreslagna paragrafen föreskrivs det att en domare som har utnämnts för viss tid får delta i handläggningen av ett mål eller ärende som domaren har varit med om att bereda eller handlägga under den tid för vilken han eller hon har utnämnts. I skrivningen i bestämmelsen betonas att det handlar om enskilda mål och ärenden.

I marknadsdomstolen finns i dag flera domare som är utnämnda för viss tid, och det är sannolikt att det kommer att finnas behov av visstidsutnämningar även i framtiden. För att domstolens beslutsverksamhet ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt, förutsätts det att de domare som har utnämnts för viss tid även efter att denna tid har gått ut kan delta i handläggningen av mål och ärenden som de har varit med om att bereda eller handlägga under den tid för vilken de har utnämnts.

28 §. Sektioner. I paragrafen föreskrivs det att marknadsdomstolen kan vara uppdelad på sektioner så som närmare anges i domstolens arbetsordning.

Enligt den gällande 8 § i marknadsdomstolslagen är marknadsdomstolen uppdelad på sektioner på det sätt som närmare anges i domstolens arbetsordning. Enligt skrivningen i bestämmelsen är uppdelningen på sektioner således inte beroende av prövning. För närvarande är marknadsdomstolen emellertid inte formellt uppdelad på sektioner i praktiken. Orsaken till detta har varit att det med tanke på en rationell och ändamålsenlig verksamhet i domstolen inte har ansetts vara möjligt att ha en uppdelning på sektioner, särskilt när man beaktar antalet anställda.

För att domstolens verksamhet ska kunna ordnas så att den formellt är uppdelad på flera sektioner än en krävs det en tillräckligt stor personal. Frågan om domstolen ska vara uppdelad på sektioner hänför sig dessutom också i övrigt till hur domstolens interna verksamhet ska kunna ordnas på ett så rationellt och ändamålsenligt sätt som möjligt, och det är motiverat att marknadsdomstolen själv ska få besluta om detta. Därför föreslås det i denna paragraf att uppdelningen på sektioner ska vara beroende av prövning.

I det fallet att man vill genomföra denna uppdelning på sektioner av marknadsdomstolen, ska det bestämmas om saken i marknadsdomstolens arbetsordning.

29 §. Förordnande till ordförande för en sektion. För den händelse att det i marknadsdomstolens arbetsordning bestäms att marknadsdomstolen ska vara uppdelad på sektioner, föreslås i paragrafen bestämmelser om förordnande till ordförande för en sektion vid marknadsdomstolen och återkallande av förordnandet samt behörighetsvillkor för uppgiften.

Enligt 1 mom. förordnar marknadsdomstolens överdomare en domare till uppdraget som ordförande för en sektion för högst tre år.

Uppdraget ska förklaras ledigt att sökas av de ordinarie marknadsrättsdomare som har utnämnts till sin tjänst innan ansökningstiden har gått ut. Tidpunkten för utnämningen är således av avgörande betydelse.

Det krävs att den som förordnas till uppdraget har de personliga egenskaper som uppdraget förutsätter samt ledarförmåga.

Med de personliga egenskaper som ledaruppdraget förutsätter avses i synnerhet för-

måga att vara administrativ chef för en sektion. För uppdraget krävs också god domar-kompetens och yrkesetik för domare.

Erfarenhet av ett ledaruppdrag är inte nödvändig, utan man kan också skaffa sig ledar-kompetens genom att delta i ledarutbildning, olika utbildnings- och utvecklingsprojekt samt arbete i samarbetsorgan liksom genom att visa intresse för utvecklande av rättskipningen och domstolarnas verksamhet.

Enligt det föreslagna 2 mom. kan förordnandet till ordförande för en sektion av vä- gande skäl återkallas. Det kan bli fråga om en sådan situation i synnerhet om den som förordnats till uppdraget ber om detta. Åter- kallande kan också komma i fråga om det vi- sar sig att ordföranden för en sektion inte kla- rar av att sköta sitt ledaruppdrag på ett kor- rekt sätt.

Beslutet om förordnande till uppdraget ska vara motiverat i enlighet med 45 § i förvalt- ningslagen. Detta bidrar till att garantera att förfarandet för att utse en ordförande är transparent och jämlikt. Beslutsfattandet krä- ver noggranna förberedelser som kan kräva att personalen hörs.

30 §. Uppgifterna för ordförande för en sektion. Enligt 1 mom. leder ordföranden ar- betet inom sektionen. Ordföranden ska sär- skilt sörja för den allmänna planeringen och organiseringen av arbetet inom sektionen samt för arbetets resultat. Dessutom ska ord- föranden se till att rättsprinciperna tillämpas och att lagen tolkas på ett enhetligt sätt i sek- tionens avgöranden.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. inne- håller en bestämmelse om att den enligt tjänsteåren äldsta marknadsdomaren i en sek- tion sköter uppgifterna för sektionens ordfö- rande om han eller hon är förhindrad.

31 §. Förvaltningsärenden. Det 1 mom. motsvarar marknadsdomstolslagens gällande 15 a § 1 mom.

Paragrafens 2 mom. motsvarar marknads- domstolslagens gällande 11 § 3 mom.

Enligt 3 mom. utfärdas bestämmelser om överdomarens rätt att överföra ett förvalt- ningsärende till någon annan tjänsteman för avgörande i marknadsdomstolens arbetsord- ning. Bestämmelsen motsvarar i sak mark- nadsdomstolslagens gällande 15 a § 2 mom., utom till den delen att bestämmelser om en

eventuell överföring av ärenden i framtiden ska utfärdas i marknadsdomstolens arbetsordning i stället för genom förordning av justitieministeriet. Denna ändring hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

4 kap. Särskilda bestämmelser

32 §. Tjänstledighet för överdomaren. Det 1 mom. motsvarar den gällande 3 § 1 mom. i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen.

Förslaget om att lyfta upp bestämmelsen från förordningsnivå till lagnivå hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

Paragrafens 2 mom. motsvarar i sak den gällande 3 § 2 mom. i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen, utom att till ställföreträdare för överdomaren i arbetsordningen i framtiden också kan förordnas någon annan marknadsrättsdomare än den enligt tjänsteår äldsta marknadsrättsdomaren som är i tjänst.

Förslaget om att lyfta upp även bestämmelsen ovan från förordningsnivå till lagnivå hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

För den händelse att det i marknadsdomstolens arbetsordning bestäms att marknadsdomstolen ska vara uppdelad på sektioner, bestäms överdomarens ställföreträdare dock enligt det nu aktuella 3 mom., i stället för enligt 2 mom.

Enligt huvudregeln i 3 mom. ska ordförandena för sektionerna enligt tjänsteåren vikariera för överdomaren när han eller hon är förhindrad att sköta sin tjänst på grund av semester eller i högst 30 dagar av någon annan orsak. När även ordförandena för sektionerna är förhindrade är den enligt tjänsteåren äldsta marknadsrättsdomaren eller den marknadsrättsdomare som har förordnats till ställföreträdare i arbetsordningen liksom enligt 2 mom. ställföreträdare för överdomaren.

33 §. Tjänstledighet för marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjörer samt skötsel av tjänst. Det 1 mom. motsvarar vad som i den gällande 4 § 1 mom. i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen föreskrivs om tjänstledighet för marknadsrättsdomare.

Paragrafens 2 mom. motsvarar i sak vad som i den gällande 4 § 2 mom. i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen föreskrivs om skötseln av tjänsten som marknadsrättsdomare.

Att dessa bestämmelser lyfts upp från förordningsnivå till lagnivå hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

34 §. Tjänstledighet för marknadsrättssekreterare samt skötsel av tjänst. I paragrafen föreskrivs det om tjänstledighet för marknadssekreterare samt skötsel av tjänst. Till dessa delar motsvarar bestämmelsen i sak den gällande 4 § 3 mom. i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen.

Att bestämmelsen lyfts upp från förordningsnivå till lagnivå hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

35 §. Tjänsteåtal. I paragrafen föreskrivs det om forum för tjänsteåtal för den personal som deltar i rättskipningen i marknadsdomstolen. Eftersom det enligt förslaget även

kommer att finnas marknadsrättsingenjörer som ledamöter i marknadsdomstolen i framtiden, utöver de nuvarande lagfarna ledamöterna och sakkunnigledamöterna med uppdraget som bisyssla, föreslås det att paragrafen för tydlighetens skull formuleras på ett litet annorlunda sätt än marknadsdomstolslagens gällande 16 §.

36 §. Arbetsordning. Enligt 1 mom. utfärdas närmare bestämmelser om handläggningen av rättskipnings- och förvaltningsärenden och om hur arbetet i övrigt ska ordnas vid marknadsdomstolen i marknadsdomstolens arbetsordning.

Bestämmelsen motsvarar i sak marknadsdomstolslagens gällande 17 § 2 mom. Däremot föreslås det inte längre i lagen någon bestämmelse som skulle motsvara marknadsdomstolslagens gällande 17 § 1 mom. om att närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av justitieministeriet, eftersom meningen är att i fråga om marknadsdomstolen övergå från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen), på det sätt som anges i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen.

I 1 mom. föreskrivs det vidare att överdomaren fastställer arbetsordningen efter att ha hört personalen. Till dessa delar motsvarar bestämmelsen marknadsdomstolslagens gällande 17 § 2 mom. och den reglering som gäller andra domstolar.

Paragrafens 2 mom. motsvarar den gällande 18 § i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen.

Att bestämmelsen lyfts upp från förordningsnivå till lagnivå hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

37 §. Arvoden till sakkunnigledamöter. Enligt den gällande 16 § i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen fastställer justitieministeriet grunderna för arvoden till sakkunnigledamöter.

Enligt det föreslagna 1 mom. betalas till en sakkunnig av statens medel ett skäligt

arvode, en skälig ersättning för inkomstbortfall samt ersättning för resekostnader och dagpenning. I bestämmelsen föreslås således att det på lagnivå föreskrivs noggrannare än i dag om vad arvodet och ersättningen till en sakkunnig består av.

Enligt det föreslagna 2 mom. fastställer justitieministeriet de närmare grunderna för och beloppen av arvoden och ersättningarna till sakkunnigledamöterna. Bestämmelsen motsvarar i sak den gällande 16 § i justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen.

Att bestämmelsen lyfts upp från förordningsnivå till lagnivå hänför sig till den föreslagna lagstiftningslösning som behandlas i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan, dvs. att man i fråga om marknadsdomstolen övergår från en reglering på tre nivåer (lagen, förordningen och arbetsordningen) till en reglering på två nivåer (lagen och arbetsordningen).

5 kap. Ikraftträdande

38 §. Ikraftträdande. I 1 mom. föreskrivs det om tidpunkten för ikraftträdandet av lagen.

I 2 mom. föreskrivs det att den gällande marknadsdomstolslagen upphävs. Att marknadsdomstolslagen upphävs betyder att också den gällande justitieministeriets förordning om marknadsdomstolen, som har utfärdats med stöd av den, automatiskt upphävs.

Trots att det inte i paragrafen uttryckligen sägs att den s.k. kontinuitetsprincipen ska iakttas, är det klart att om ett ärende redan har hunnit behandlas i en sammansättning som är domför enligt den gällande marknadsdomstolslagen, ska den sammansättningen fortsätta att vara behörig att handlägga och avgöra ärendet.

Paragrafens 3 mom. motsvarar marknadsdomstolslagens gällande 18 § 3 mom.

Enligt 4 mom. får åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen vidtas innan lagen träder i kraft. Sådana åtgärder är bl.a. arrangemang som gäller lokaler och tillsättande av tjänster och andra praktiska arrangemang.

1.2 Lagen om rättegång i marknadsdomstolen

Av de orsaker som anges i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen föreslås det i propositionen att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen. Lagen ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Bestämmelserna motsvarar till stor del nuläget när det gäller de mål och ärenden som i dag ska handläggas i marknadsdomstolen.

1 kap. Allmänna bestämmelser

I kapitlet föreslås allmänna bestämmelser om lagens tillämpningsområde och marknadsdomstolens behörighet. I kapitlet delar man dessutom in de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet i fyra olika grupper: konkurrensärenden, upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt marknadsrättsliga ärenden. Även de bestämmelser i lagen som gäller handläggning av mål och ärenden i marknadsdomstolen och sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden grundar sig på denna indelning. Också lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) utgår från den.

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslagna 1 mom. innehåller en allmän bestämmelse om lagens tillämpningsområde. Enligt bestämmelsen föreskrivs i lagen om marknadsdomstolens behörighet, om hur ett mål eller ärende väcks och handläggs i domstolen och om sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden.

I 2 mom. finns en hänvisning om att bestämmelser om marknadsdomstolens domförhet och verksamhet finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 1).

2 §. Konkurrensärenden. Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som ska handläggas som konkurrensärenden i domstolen.

Av det föreslagna 1 mom. framgår att benämningen konkurrensärenden används om de ärenden som avses i paragrafen. De ärenden som hör till konkurrensärenden enligt paragrafen omfattar i sig också andra än de i

konkurrenslagen avsedda ärendena som grundar sig på tillämpningen av nationella konkurrensbestämmelser och EU:s konkurrensbestämmelser. Med beaktande av att de i paragrafen avsedda ärendena som grundar sig på någon annan lag än konkurrenslagen i regel är sådana att de i stor utsträckning kan jämföras med de ärendena, föreslår man att benämningen konkurrensärenden används om de ärenden som avses i paragrafen.

När det gäller marknadsdomstolens behörighet hänvisas det i paragrafen antingen till de lagar där det huvudsakligen bestäms om de konkurrensärenden enligt paragrafen som hör till marknadsdomstolens behörighet eller uttryckligen till de bestämmelser där det sägs att ett visst ärende som ska handläggas som ett sådant konkurrensärende som avses i paragrafen hör till marknadsdomstolens behörighet. Den föreslagna paragrafen skapar således inte behörighet för marknadsdomstolen, utan det måste föreskrivas särskilt om detta.

Eftersom det måste vara klart till vilken ärendegrupp enligt den nu aktuella lagen ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet hör, föreslås det att hänvisningen görs så att det i 1 mom. hänvisas till de lagar för vars del alla de ärenden som enligt lagarna i fråga hör till marknadsdomstolens behörighet ska handläggas i marknadsdomstolen som sådana konkurrensärenden som avses i paragrafen. I 2 mom. hänvisas det för sin del uttryckligen till de i andra lagar avsedda ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som ska handläggas som sådana konkurrensärenden som avses i paragrafen. Till dessa delar behövs det en sådan mer detaljerad hänvisning, eftersom det i de lagar som nämns i momentet även föreskrivs om andra ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som inte ska handläggas som sådana konkurrensärenden som avses i paragrafen.

I 1 och 2 mom. föreskrivs det uttömmande om de konkurrensärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen. Om det i framtiden föreskrivs om nya uppgifter för marknadsdomstolen eller om domstolens uppgifter annars förändras på ett sådant sätt att det påverkar definitionen av ärendegrupperna för de konkurrensärenden som avses i paragrafen.

fen, bör förteckningarna i paragrafen kompletteras.

De ovan nämnda lagar som avses i 1 mom. är konkurrenslagen, elmarknadslagen, naturgasmarknadslagen, järnvägslagen, lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter (210/2011) samt lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012).

De ärenden som avses i 2 mom. är ärenden som gäller påförande av påföljdsavgift enligt 122 § i kommunikationsmarknadslagen, ärenden som gäller påförande av påföljdsavgift enligt 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet samt besvär över Energimarknadsverkets beslut enligt 21 § 3 mom. i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning (117/2011).

3 §. Upphandlingsärenden. Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som ska handläggas som upphandlingsärenden i domstolen.

Av det föreslagna 1 mom. framgår att benämningen upphandlingsärenden används om de ärenden som avses i paragrafen.

När det gäller marknadsdomstolens behörighet hänvisas det i paragrafen antingen till de lagar där det huvudsakligen bestäms om de upphandlingsärenden enligt paragrafen som hör till marknadsdomstolens behörighet eller uttryckligen till de bestämmelser där det sägs att ett visst ärende som ska handläggas ärende som avses i paragrafen hör till marknadsdomstolens behörighet. Den föreslagna paragrafen skapar således inte behörighet för marknadsdomstolen, utan det måste föreskrivas särskilt om detta.

På det sätt som konstateras i detaljmotiveringen till 2 §, måste det vara klart till vilken ärendegrupp enligt den nu aktuella lagen ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet hör. Därför föreslås det att hänvisningen görs så att det i 1 mom. hänvisas till de lagar för vars del alla de ärenden som enligt lagarna i fråga hör till marknadsdomstolens behörighet ska handläggas i marknadsdomstolen som sådana upphandlingsärenden som avses i paragrafen. I 2 mom. hänvisas det för sin del uttryckligen till i andra lagar avsedda ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som ska handläggas

som sådana upphandlingsärenden som avses i paragrafen. Till dessa delar behövs det en sådan mer detaljerad hänvisning, eftersom det i de lagar som nämns i momentet även föreskrivs om andra ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som inte ska handläggas som sådana upphandlingsärenden som avses i paragrafen.

I 1 och 2 mom. föreskrivs det uttömmande om de upphandlingsärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen. Om det i framtiden föreskrivs om nya uppgifter för marknadsdomstolen eller om domstolens uppgifter annars förändras på ett sådant sätt att det påverkar definitionen av ärendegrupperna för de upphandlingsärenden som avses i paragrafen, bör förteckningarna i paragrafen kompletteras.

De ovan nämnda lagar som avses i 1 mom. är lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster, lagen om elektroniska auktioner och dynamiska inköpsystem (698/2011), lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011), kollektivtrafiklagen (869/2009) samt lagen om beaktande av energi- och miljökonsekvenser vid offentlig upphandling av fordon (1509/2011).

De ärenden som avses i 2 mom. är besvär över Energimarknadsverkets beslut enligt 21 § 2 mom. i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning.

4 §. Mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt. Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som ska handläggas som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i domstolen. Denna ärendegrupp är ny i marknadsdomstolen.

Av det föreslagna 1 mom. framgår att benämningen mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt används om de ärenden som avses i paragrafen. I lagstiftningen används från förut denna benämning, vid sidan av benämningen immateriella rättigheter.

När det gäller marknadsdomstolens behörighet hänvisas det i paragrafen antingen till de lagar där det huvudsakligen bestäms om

de immaterialrättsliga mål och ärenden enligt paragrafen som hör till marknadsdomstolens behörighet eller uttryckligen till de bestämmelser där det sägs att ett visst ärende som ska handläggas som ett sådant immaterialrättsligt mål eller ärende som avses i paragrafen hör till marknadsdomstolens behörighet. Den föreslagna paragrafen skapar således inte behörighet för marknadsdomstolen, utan det måste föreskrivas särskilt om detta.

Å andra sidan föreskrivs det uttömmande i paragrafen om de immaterialrättsliga mål och ärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen. Om det i framtiden föreskrivs om nya uppgifter för marknadsdomstolen eller om domstolens uppgifter annars förändras på ett sådant sätt att det påverkar definitionen av ärendegrupperna för de immaterialrättsliga mål och ärenden som avses i paragrafen, bör förteckningarna i paragrafen kompletteras.

På det sätt som konstateras i detaljmotiveringen till 2 §, måste det alltid vara klart till vilken ärendegrupp enligt den nu aktuella lagen ett mål eller ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet hör. Därför föreslås det att hänvisningen görs så att det för det första i 1 mom. hänvisas till de lagar enligt vilka alla de mål och ärenden som enligt lagarna i fråga hör till marknadsdomstolens behörighet ska handläggas i marknadsdomstolen som sådana immaterialrättsliga mål och ärenden som avses i paragrafen.

De lagar som avses i momentet är patentlagen, lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar, lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor, lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar, nyttighetsmodellagen, kretsmönsterlagen, varumärkeslagen, lagen om kollektivmärken, mönsterrättslagen, firmalagen, handelsregisterlagen, lagen om patent- och registerstyrelsen, växtförädlarlagen, lagen om domännamn samt upphovsrättslagen. De i dessa lagar föreslagna nya bestämmelserna om marknadsdomstolens behörighet finns i lagförslagen 3—14, 17, 18 och 20.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan ska marknadsdomstolens behörighet till nämnda delar omfatta alla de tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter och dessutom besvär över beslut som fattats av de re-

gistermyndigheter som beviljar industriella rättigheter, även beslut av Kommunikationsverket om att bevilja domännamn.

Förutom det som sägs i 1 mom. hänvisas det i 2 mom. till de ärenden som enligt andra lagar hör till marknadsdomstolens behörighet och som ska handläggas som sådana immaterialrättsliga mål och ärenden som avses i paragrafen. Till dessa delar behövs det en sådan mer detaljerad hänvisning, eftersom det i de lagar som nämns i momentet även föreskrivs om andra ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som inte ska handläggas som sådana immaterialrättsliga mål och ärenden som avses i paragrafen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan ska marknadsdomstolens behörighet även omfatta tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (lagförslag 19). Eftersom utgångspunkten är att de ärenden som gäller meddelande av förbud enligt 6 § i den lagen även i framtiden ska handläggas som marknadsrättsliga ärenden i marknadsdomstolen, sägs det särskilt i 2 mom. att de tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet hör till ärendegruppen för de mål och ärenden som enligt paragrafen gäller industriella rättigheter och upphovsrätt.

Enligt 3 mom. hör till ärendegruppen för mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt enligt paragrafen dessutom de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt 7 kap. i rättegångsbalken (lagförslag 21) samt enligt lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (lagförslag 22).

5 §. Behörighet i tvistemål som hänför sig till ett mål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt. Enligt 1 mom. är marknadsdomstolen även behörig att handlägga något annat tvistemål i samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller 2 mom., om käranden väcker talan samtidigt och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan är detta ändamålsenligt

från parternas synpunkt, eftersom det i samband med de immaterialrättsliga tvistemålen ofta kan förekomma t.ex. olika avtal där man har kommit överens om påföljder. Därför är det motiverat att talan ska kunna väckas även mot någon annan svarande än svaranden i ett immaterialrättsligt tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i momentet.

I enlighet med 18 kap. 1 och 2 § i rättegångsbalken ska käromålen behandlas i en och samma rättegång, när de ”stöder sig på väsentligen samma grund”.

Ett sådant annat tvistemål som avses i bestämmelsen kan väckas mot svaranden i ett immaterialrättsligt tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i momentet eller mot en eller flera olika svarande.

I 2 mom. sägs det att marknadsdomstolen i samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. även är behörig att handlägga ett genkäromål som svaranden väcker mot käranden i något annat mål, om käromålet gäller samma sak som eller en sak som har samband med huvudkäromålet. Det är ändamålsenligt för parterna att marknadsdomstolen också ska kunna pröva ett sådant genkäromål, på motsvarande sätt som i de fall som avses i 1 mom.

Den förutsättning för behörighet att pröva ett genkäromål som föreslås i momentet motsvarar förutsättningen i 18 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Enligt den förtydligande bestämmelsen i 3 mom. förutsätter det som bestäms i 1 och 2 mom. dock att något annat inte följer av ett avtal om behörig domstol som parterna har ingått eller av exklusiv behörighet för någon annan domstol.

I 4 mom. sägs det för tydlighetens skull att marknadsdomstolen förutsätter att vara behörig att pröva ett mål enligt 1 och 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att målet inleddes. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

6 §. Marknadsrättsliga ärenden. Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som ska handläggas som marknadsrättsliga ärenden.

Av det föreslagna 1 mom. framgår att benämningen marknadsrättsliga ärenden används om de ärenden som avses i paragrafen. Benämningen marknadsrättsliga ärenden motsvarar benämningen i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

När det gäller marknadsdomstolens behörighet hänvisas det i paragrafen antingen till de lagar där det huvudsakligen bestäms om de marknadsrättsliga ärenden enligt paragrafen som hör till marknadsdomstolens behörighet eller uttryckligen till de bestämmelser där det sägs att ett visst ärende som ska handläggas som ett sådant marknadsrättsligt ärende som avses i paragrafen hör till marknadsdomstolens behörighet. Den föreslagna paragrafen skapar således inte behörighet för marknadsdomstolen, utan det måste föreskrivas särskilt om detta.

På det sätt som konstateras i detaljmotiveringen till 2 §, måste det vara klart till vilken ärendegrupp enligt den nu aktuella lagen ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet hör. Därför föreslås det att hänvisningen görs så att det i 1 mom. hänvisas till de lagar för vars del alla de ärenden som enligt lagarna i fråga hör till marknadsdomstolens behörighet ska handläggas i marknadsdomstolen som sådana marknadsrättsliga ärenden som avses i paragrafen. I 2 mom. hänvisas det för sin del uttryckligen till i andra lagar avsedda ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som ska handläggas som sådana marknadsrättsliga ärenden som avses i paragrafen. Till dessa delar behövs det en sådan mer detaljerad hänvisning, eftersom det i de lagar som nämns i momentet även föreskrivs om andra ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som inte ska handläggas som sådana marknadsrättsliga ärenden som avses i paragrafen.

I 1 och 2 mom. föreskrivs det uttömmande om de marknadsrättsliga ärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen. Om det i framtiden föreskrivs om nya uppgifter för

marknadsdomstolen eller om domstolens uppgifter annars förändras på ett sådant sätt att det påverkar definitionen av ärendegrupperna för de marknadsrättsliga ärenden som avses i paragrafen, bör förteckningarna i paragrafen kompletteras.

De ovan nämnda lagar som avses i 1 mom. är konsumentskyddslagen, lagen om Konsumentverket, lagen om tillhandahållande av tjänster (1166/2009), lagen om indrivning av fordringar, betaltjänstlagen, lagen om Finansinspektionen, värdepappersmarknadslagen, lotterilagen, lagen om andelslag, lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare, lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande, alkohollagen och tobakslagen.

De ärenden som avses i 2 mom. är ärenden som gäller meddelande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, ärenden som gäller Kommunikationsverkets beslut om förbud enligt 121 a § i kommunikationsmarknadslagen och de i 121 b § i den lagen avsedda ärenden som gäller konsumentombudsmannens beslut om att stänga ett nummer eller en tjänst samt de ärenden enligt 36 § i lagen om television- och radioverksamhet där konsumentombudsmannen är tillsynsmyndighet.

I fråga om de ärenden som räknas som marknadsrättsliga ärenden motsvarar den föreslagna paragrafen i sak den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

2 kap. Handläggning av konkurrensärenden

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.5 och 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan föreslås i propositionen i princip inte några ändringar i handläggningen av konkurrensärenden. Eftersom tanken är att den föreslagna lagen ska gälla handläggningen i marknadsdomstolen av alla de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet, på det sätt som sägs i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen, har man i denna fas även beaktat konkurrensärendena i lagens struktur och systematik. Den valda systematiken gör det dessutom också möjligt att i framtiden ta in eventuell specialreglering som gäller handläggningen av konkurrensärenden i lagen. De be-

stämmelser som föreslås i kapitlet ändrar inte nuläget i sak.

1 §. Handläggning av konkurrensärenden. Paragrafen innehåller en hänvisning om handläggningen av konkurrensärenden i marknadsdomstolen.

I 1 mom. finns en särskild hänvisning om att hålla förberedelsesammanträde och om muntlig förhandling i konkurrensärenden. Enligt hänvisningen finns bestämmelser om att hålla förberedelsesammanträde och om muntlig förhandling i konkurrensärenden i 4 kap. 10 och 11 § samt 14 §. Redan för konsekvensens skull är det motiverat de särskilda bestämmelser om att hålla förberedelsesammanträde och om muntlig förhandling i marknadsdomstolen som fogas till 4 kap. kan tillämpas även på andra ärenden, t.ex. konkurrensärenden, som ska handläggas i marknadsdomstolen enligt förvaltningsprocesslagen och inte enbart på besvärärenden enligt 4 kap. 1 § 1 mom.

I 2 mom. finns en allmän hänvisning om att förvaltningsprocesslagen ska tillämpas på konkurrensärenden. Enligt hänvisningen ska, till den del något annat inte bestäms i de lagar som nämns i 1 kap. 2 §, konkurrensärenden handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

3 kap. Handläggning av upphandlingsärenden

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.5 och 3.2.7 i allmänna motiveringen ovan föreslås i propositionen i princip inte några ändringar i handläggningen av upphandlingsärenden. Eftersom tanken är att den föreslagna lagen ska gälla handläggningen i marknadsdomstolen av alla de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet, på det sätt som sägs i avsnitt 3.2.7 i allmänna motiveringen, har man i denna fas även beaktat upphandlingsärendena i lagens struktur och systematik. Den valda systematiken gör det dessutom också möjligt att i framtiden ta in eventuell specialreglering som gäller handläggningen av upphandlingsärenden i lagen. De bestämmelser som föreslås i kapitlet ändrar inte nuläget i sak.

1 §. Handläggning av upphandlingsärenden. Paragrafen innehåller en hänvisning om handläggningen av upphandlingsärenden i marknadsdomstolen.

I 1 mom. finns en särskild hänvisning om att hålla förberedelsesammanträde och om muntlig förhandling i upphandlingsärenden. Enligt hänvisningen finns bestämmelser om att hålla förberedelsesammanträde och om muntlig förhandling i konkurrensärenden i 4 kap. 10 och 11 § samt 14 §. Redan för konsekvensens skull är det motiverat de särskilda bestämmelser om att hålla förberedelsesammanträde och om muntlig förhandling i marknadsdomstolen som fogas till 4 kap. kan tillämpas även på andra ärenden, t.ex. upphandlingsärenden, som ska handläggas i marknadsdomstolen enligt förvaltningsprocesslagen och inte enbart på besvärärenden enligt 4 kap. 1 § 1 mom.

I 2 mom. finns en allmän hänvisning om att förvaltningsprocesslagen ska tillämpas på upphandlingsärenden. Enligt hänvisningen ska, till den del något annat inte bestäms i de lagar som nämns i 1 kap. 3 §, upphandlingsärenden handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

4 kap. **Handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt**

I kapitlet föreslås bestämmelser om handläggningen av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt. I kapitlet finns bestämmelser om dels handläggning av besvärärenden som hänför sig till beviljandet och registreringen av industriella rättigheter som hör till marknadsdomstolens behörighet, dels handläggning av immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden samt tvistemål som avses i 1 kap. 5 §.

1 §. Kapitlets tillämpningsområde. I paragrafen bestäms det om tillämpningsområdet för bestämmelserna i kapitlet. I 1 mom. finns bestämmelser om de besvärärenden som avses i momentet och i 2 mom. bestämmelser om de tvistemål och ansökningsärenden som avses i momentet.

Enligt 1 mom. avses med besvärärende ett ärende enligt de lagar som det hänvisas till i

momentet som hör till marknadsdomstolens behörighet och gäller överklagande av ett beslut av Patent- och registerstyrelsen eller av någon annan behörig myndighet. Benämningen registermyndighet används om Patent- och registerstyrelsen och de övriga behöriga myndigheter som det hänvisas till i bestämmelsen. Andra myndigheter som avses är Kommunikationsverket, Evira och, i handelsregisterärenden, de magistrater samt närings-, trafik- och miljöcentraler som är lokala myndigheter.

De besvärärenden som avses i momentet handläggs i marknadsdomstolen på det sätt som bestäms i kapitlets 2—16 §.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.5 i allmänna motiveringen ovan är de besvärärenden som gäller industriella rättigheter av en speciell natur, och de avviker från de vanliga förvaltningsprocessärendena. Det enskilda intresset accentueras i dessa ärenden, där det ofta finns ett tydligt tvåpartsförhållande. I allmänhet är det patentombudsmän som har specialiserat sig på besvärärenden som gäller industriella rättigheter som är ombud i dessa ärenden. De är i de flesta fallen inte jurister. Dessutom är det nödvändigt att utveckla handläggningen av dessa besvärärenden, särskilt förberedelsen, så att den blir mer förutsebar och bättre ledd, samt att effektivisera och snabba upp handläggningen jämfört med det nuvarande förfarandet i besvärnsnämnden. Därför föreslås i kapitlets 2—16 § särskilda bestämmelser om handläggningen av dessa ärenden, så som sägs ovan. Till den del det inte föreskrivs något annat, ska förvaltningsprocesslagen tillämpas på handläggningen av besvärärendena.

Enligt 2 mom. ska ett tvistemål eller ansökningsärende som avses i de i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller 2 mom. nämnda lagarna, och som i bestämmelsen kallas tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt, samt ett tvistemål som avses i det kapitlets 5 § handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som bestäms i 17—24 §.

Av bestämmelserna har 17—23 § utformats med tanke på handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på rent nationella immaterialrättsliga skyddsformer. Avsnittets sista paragraf

(24 §) innehåller bestämmelser om handläggningen av europeiska patent som beviljas av det europeiska patentverket samt av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på skyddssystemen för industriella rättigheter inom Europeiska unionen.

2 §. Handläggning av besvärssärenden i marknadsdomstolen. Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om handläggningen av besvärssärenden i marknadsdomstolen. Av paragrafen framgår att besvärssärendena i princip ska handläggas skriftligt.

I 1 mom. sägs det att ett besvärssärende som gäller ett beslut av en registermyndighet handläggs och avgörs i marknadsdomstolen på grundval av besvären, det överklagade beslutet och det övriga skriftliga rättegångsmaterialet.

Enligt 2 mom. kan handläggningen av ett besvärssärende kompletteras genom att hålla förberedelsesammanträde, muntlig förhandling eller syn.

I 3 mom. finns en hänvisning om att bestämmelser om överklagande av registermyndighetens beslut samt om vem som får överklaga beslutet och hur besvär ska anföras finns i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1 och 5—14 punkten.

3 §. Inledande av förberedelsen. I paragrafen föreskrivs det om när förberedelsen av ett besvärssärende inleds.

Enligt 1 mom. börjar förberedelsen av ett besvärssärende i marknadsdomstolen när besvären kommer in till domstolen. Genom en uttrycklig bestämmelse betonas det att förberedelsen börjar genast när besvären kommer in till marknadsdomstolen.

För tydlighetens skull sägs det i 2 mom. att marknadsdomstolen kan bereda en särskild del av besvärssärendet eller en rättegångsfråga separat.

4 §. Syftena med förberedelsen. Den föreslagna paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om syftena med förberedelsen av ett besvärssärende. På det sätt som konstaterades i avsnitt 2.3 och 3.2.5 i allmänna motiveringen ovan, har den svaga processledningen vid handläggningen av besvärssärenden ansetts utgöra en olägenhet när det gäller förfarandet i PRS besvärnsämnd. Genom en uttrycklig bestämmelse i lagen betonas vikten av förberedelsen.

Enligt paragrafen ska vid förberedelsen av ett besvärssärende beroende på ärendets natur klarläggas de delar av registermyndighetens beslut som överklagas, de yrkanden som framställs i marknadsdomstolen och de grunder som åberopas till stöd för yrkandena, vad rättegångsparterna är oense om i marknadsdomstolen samt de bevis som kommer att läggas fram i marknadsdomstolen och vad som ska styrkas med varje bevis.

5 §. Komplettering av besvären. I 1 mom. finns en hänvisning till 28 § i förvaltningsprocesslagen när det gäller kompletteringen av besvär.

Förutom det som föreskrivs i 28 § i förvaltningsprocesslagen bestäms det för tydlighetens skull i 2 mom. om en möjlighet för marknadsdomstolen att ge en ändringssökande ett nytt tillfälle att komplettera besvären. Enligt bestämmelsen får marknadsdomstolen av särskilda skäl ge en ändringssökande vars besvär också efter komplettering är bristfälliga ett nytt tillfälle att komplettera dem, inom den tid som marknadsdomstolen bestämmer.

Enligt den första meningen i 3 mom. ska besvären avvisas, om ändringssökanden inte iakttar en uppmaning att komplettera besvären och besvären är så bristfälliga att de inte kan läggas till grund för rättegång i marknadsdomstolen. De fall som avses i momentet kommer sannolikt att vara rätt få. Bestämmelsen är emellertid nödvändig för att trygga syftena med förberedelsen och en eventuell motparts ställning.

I momentets senare mening sägs det att samtidigt som marknadsdomstolen uppmanar ändringssökanden att komplettera besvären ska den ange påföljden för att uppmaningen försummas.

6 §. Skriftligt bemötande. Enligt 1 mom. ska marknadsdomstolen uppmana ändringssökandens motpart att skriftligt bemöta besvären inom den tid som marknadsdomstolen bestämmer. Denna bestämmelse i momentet gäller endast en eventuell motpart till ändringssökanden, inte registermyndigheten. T.ex. är registreringsinnehavaren motpart när den som har gjort en invändning är ändringssökande enligt bestämmelsen.

Enligt momentet kan marknadsdomstolen när den uppmanar motparten att bemöta besvären bestämma vilken fråga motparten sär-

skilt ska yttra sig om i bemötandet. I samband med uppmaningen ska marknadsdomstolen dessutom delge motparten besvären och de handlingar som fogats till dem.

Också utan en uttrycklig bestämmelse är det klart att bemötandet ska sändas till ändringssökanden för kännedom, enligt den allmänna principen om hörande.

Enligt 2 mom. får marknadsdomstolen avgöra ärendet även om ändringssökandens motpart inte har inkommit med sitt bemötande inom den utsatta tiden.

I momentets senare mening sägs det att samtidigt som marknadsdomstolen uppmanar ändringssökandens motpart att bemöta besvären ska den ange påföljden för att uppmaningen försummas.

Enligt 3 mom. behöver bemötande dock inte begäras om besvären avvisas eller genast förkastas, eller om det av någon annan orsak är uppenbart onödigt att begära ett bemötande.

7 §. Bemötandets innehåll. I paragrafen föreskrivs det om ett bemötandes innehåll.

Enligt 1 mom. ska i bemötandet, som ska ställas till marknadsdomstolen, uppges det ärende som bemötandet gäller, motpartens åsikt om ändringssökandens yrkanden och om grunderna för dem, de grunder som motparten stöder sig på, samt de bevis som motparten tänker lägga fram och vad som ska styrkas med varje bevis.

Enligt den senare meningen i 2 mom. tillämpas på de uppgifter som lämnas i bemötandet och på undertecknandet dessutom 24 § i förvaltningsprocesslagen. I den paragrafen sägs det att ändringssökandens person- och adressuppgifter ska uppges och att besvärsskriften ska undertecknas. Enligt det nu aktuella momentets senare mening ska till bemötandet dessutom fogas de handlingar som motparten åberopar, om inte de har lämnats in till registermyndigheten redan tidigare.

I 3 mom. bestäms det för tydlighetens skull att marknadsdomstolen vid behov kan ge motparten tillfälle att komplettera sitt bemötande inom den tid som domstolen bestämmer.

8 §. Registermyndighetens utlåtande i ett besvärssärende. I paragrafen föreskrivs det om begäran om registermyndighetens utlåtande.

Enligt 1 mom. ska marknadsdomstolen be registermyndigheten om ett utlåtande om besvären inom den tid som marknadsdomstolen bestämmer. Marknadsdomstolen kan i sin begäran bestämma vilken fråga myndigheten särskilt ska yttra sig om i utlåtandet.

I 2 mom. sägs det för tydlighetens skull att marknadsdomstolen får avgöra ärendet även om registermyndigheten inte har inkommit med sitt utlåtande inom den utsatta tiden. Samtidigt som marknadsdomstolen ber registermyndigheten om ett utlåtande ska den ange påföljden för att utlåtande inte ges. Utgångspunkten är dock att registermyndigheten i egenskap av myndighet iakttar marknadsdomstolens uppmaning om att ge in ett utlåtande.

Enligt 3 mom. behöver marknadsdomstolen inte begära utlåtande om det är onödigt.

I 4 mom. sägs det att registermyndigheten i sitt utlåtande ska yttra sig om de yrkanden som framställs i besvären och grunderna för dem. I momentet bestäms det dessutom särskilt om skyldigheten att ge in de handlingar som det överklagade beslutet grundar sig på och övriga nödvändiga handlingar som registermyndigheten har. Enligt bestämmelsen ska registermyndigheten på marknadsdomstolens begäran ge in de handlingar som det överklagade beslutet grundar sig på och övriga nödvändiga handlingar till marknadsdomstolen.

9 §. Skriftligt utsaga. I paragrafen föreskrivs det om begäran om ett skriftligt yttrande av en part eller av registermyndigheten.

Enligt 1 mom. kan marknadsdomstolen, förutom att begära ett bemötande eller ett utlåtande, be en part eller registermyndigheten om ett skriftligt yttrande inom den tid som marknadsdomstolen bestämmer. Marknadsdomstolen ska då bestämma uttryckligen vilken fråga parten eller myndigheten ska yttra sig om.

I 2 mom. sägs det för tydlighetens skull att marknadsdomstolen får avgöra ärendet även om rättegångsparten i fråga inte har inkommit med sitt yttrande inom den utsatta tiden. Samtidigt som marknadsdomstolen uppmanar en rättegångspart att ge in ett yttrande ska den ange påföljden för att utsaga inte ges.

10 §. Förberedelsesammanträde. I paragrafen föreskrivs det om förberedelsesamman-

trädet i besvärssärenden. Vid ett muntligt förberedelsesammanträde finns det bättre förutsättningar för att grundligt handlägga ärendet än vid skriftlig förberedelse. Även möjligheterna att föra en sammanhängande diskussion av olika frågor och domstolens möjligheter till en aktiv processledning är bättre, särskilt när man utreder de grunder som åberopas till stöd för yrkandena och vad rättegångsparterna är oense om i marknadsdomstolen. Därför är det motiverat att förberedelsesammanträde ska kunna hållas.

Enligt 1 mom. får marknadsdomstolen hålla förberedelsesammanträde för att nå de syften med förberedelsen som anges i 4 §. Marknadsdomstolen kan således vid behov hålla förberedelsesammanträde om den anser att detta främjar att syftena med förberedelsen nås, t.ex. när man utreder de grunder som åberopas till stöd för yrkandena eller vilka personer som ska höras vid den muntliga förhandlingen.

I 2 mom. sägs det att marknadsdomstolen också kan hålla förberedelsesammanträdet per telefon eller med hjälp av någon annan lämplig informationsförmedling som möjliggör att de som deltar i sammanträdet kan tala med varandra, om detta är ändamålsenligt med hänsyn till arten och omfattningen av de frågor som ska behandlas vid sammanträdet. Denna möjlighet är motiverad för att det i allmänhet är enklare och billigare för parterna att hålla förberedelsesammanträdet per telefon än att behandla ärendet vid ett sammanträde i domstolen. Detta gäller särskilt när parterna eller deras biträden bor långt ifrån marknadsdomstolens verksamhetsställe i Helsingfors. Ett villkor för att hålla förberedelsesammanträdet per telefon eller med hjälp av någon annan informationsförmedling är att detta är ändamålsenligt med hänsyn till arten och omfattningen av de frågor som ska behandlas vid sammanträdet.

11 §. Handläggningen av ett ärende vid förberedelsesammanträde. I paragrafen föreskrivs det om handläggningen av ärenden vid förberedelsesammanträde.

Enligt 1 mom. ska marknadsdomstolen kalla parterna och en företrädare för registermyndigheten till förberedelsesammanträdet. Med part avses ändringssökanden och en eventuell motpart, t.ex. den som gör en in-

vändning när den som ansöker om en registrering är ändringssökande. Däremot är registermyndigheten inte part i ett besvärssärende. Därför sägs det uttryckligen i momentet att en företrädare för registermyndigheten dessutom ska kallas till förberedelsesammanträdet. Både parterna och registermyndighetens företrädare ska kallas till sammanträdet vid äventyr att utevaro inte hindrar att ärendet handläggs.

I 2 mom. finns en hänvisning till 43 § 3 mom. och 45 § i förvaltningsprocesslagen när det gäller att delge kallelsen och föra protokoll.

12 §. Övriga åtgärder vid förberedelsen. I 1 mom. sägs det att vid förberedelsen får marknadsdomstolen även besluta om ett sakkunnigutlåtande ska inhämtas, en handling eller ett föremål visas upp, syn förrättas eller någon annan nödvändig åtgärd vidtas. Bestämmelser om marknadsdomstolens domföra sammansättning finns i den föreslagna lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1).

Enligt 2 mom. får marknadsdomstolen vid förberedelsen även besluta om muntlig förhandling ska hållas och om parterna ska höras personligen, samt om vilka vittnen, sakkunniga och andra personer som ska höras i bevissyfte som ska höras vid den muntliga förhandlingen. Även till dessa delar finns det bestämmelser om marknadsdomstolens domföra sammansättning i den föreslagna lagen om marknadsdomstolen.

I 3 mom. bestäms det om en skriftlig sammanfattning. Enligt bestämmelsen ska marknadsdomstolen under förberedelsen göra en skriftlig sammanfattning av de yrkanden som framställts i ärendet och grunderna för dem samt av bevisen och vad som ska styrkas med varje bevis, om detta anses främja förberedelsen. Om marknadsdomstolen gör en sammanfattning, ska parterna och vid behov registermyndigheten ges tillfälle att yttra sig om den.

13 §. Tidsfrist för att lägga fram rättegångsmaterialet. I paragrafen föreslås det att marknadsdomstolen ska kunna sätta ut en tidsfrist för att lägga fram rättegångsmaterialet.

På det sätt som sägs i avsnitt 2.3 i allmänna motiveringen ovan, har de långa behandlingstiderna ansetts vara den största olägen-

heten när det gäller förfarandet i PRS besvärsnämnd. Dessutom har den svaga processledningen vid handläggningen av besvärssärenden ansetts utgöra en olägenhet, som det konstateras i avsnitten 2.3 och 3.2.5 i allmänna motiveringen ovan. Genom de bestämmelser som föreslås i kapitlet ovan vill man poängtera hur viktig förberedelsen och domstolens processledning är. För att lyckas med en effektiv förberedelse och processledning måste marknadsdomstolen å andra sidan ha tillräckliga medel att stödja sig på när den leder rättegången. Därför är den föreslagna bestämmelsen om att domstolen får sätta ut en tidsfrist nödvändig. Också i det europeiska patentverket (EPO) håller man strikt fast vid tidsfristerna; bara i undantagsfall får nya grunder, fakta eller bevis läggas fram efter den utsatta tiden.

Enligt 1 mom. kan marknadsdomstolen, för att förhindra dröjsmål eller av någon annan grundad anledning, uppmana en part att inom en tid som marknadsdomstolen bestämmer framställa sina yrkanden och grunderna för dem, uppge alla de bevis som parten tänker lägga fram och vad som ska styrkas med varje bevis samt lägga fram alla de skriftliga bevis som parten åberopar.

Bestämmelsen gör det möjligt för marknadsdomstolen att, när de villkor som anges i bestämmelsen är uppfyllda, uppmana en part att inom en viss tid uppge sina yrkanden, grunder eller bevis. Det är givetvis alltid möjligt att begränsa de yrkanden som framställts tidigare i ett besvärssärende trots en sådan uppmaning från marknadsdomstolen.

Den uppmaning som avses i 1 mom. ges enligt 2 mom. vid äventyr att parten inte efter denna tid får åberopa nya yrkanden eller omständigheter eller uppge nya bevis, om inte parten gör sannolikt att det finns giltigt skäl för detta.

Trots att en part försummar uppmaningen från marknadsdomstolen får parten dock åberopa nya yrkanden eller omständigheter eller uppge nya bevis, om parten gör sannolikt att det finns giltigt skäl för detta. Ett sådant giltigt skäl kunde vara att parten har fått kännedom om de nya omständigheterna eller upplysningarna först efter den utsatta tiden, eller att det har blivit nödvändigt att lägga fram

dess först med anledning av motpartens framställning.

I 3 mom. sägs det att om en part önskar åberopa ett nytt yrkande eller en ny omständighet eller uppge nya bevis efter att den tid som marknadsdomstolen har bestämt har gått ut, ska parten utan dröjsmål meddela marknadsdomstolen detta och samtidigt redogöra för varför marknadsdomstolens uppmaning inte har följts.

14 §. Muntlig förhandling. I paragrafen föreskrivs det om muntlig förhandling i besvärssärenden.

I 1 mom. föreslås en hänvisning till 37 och 38 § i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelsen om att hålla muntlig förhandling på begäran av en part i 38 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen är skriven så att skyldigheten att hålla muntlig förhandling endast gäller förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen. Detta har i praktiken lett till att det är oklart om bestämmelsen även kan tillämpas på marknadsdomstolens skyldighet att hålla muntlig förhandling. I 1 mom. föreslås därför en uttrycklig hänvisning till bestämmelserna om muntlig förhandling i förvaltningsprocesslagen.

I fråga om handläggningen av besvärssärenden vid muntlig förhandling i marknadsdomstolen föreslås i 2 mom. en hänvisning till förvaltningsprocesslagens bestämmelser om handläggning av ärenden vid muntlig förhandling. Dessutom sägs det i momentet att marknadsdomstolen kan anförtro en part eller registermyndigheten uppgiften att kalla ett vittne, en sakkunnig eller någon annan som ska höras i bevissyfte till förhandlingen, om marknadsdomstolen anser att det finns grundad anledning till det.

15 §. Underrättelse till registermyndigheten i ett besvärssärende. I 1 mom. bestäms det om en skyldighet för marknadsdomstolen att genast underrätta den behöriga registermyndigheten om att ett besvärssärende har väckts. Detta är nödvändigt för att registermyndigheterna ska kunna hålla uppgifterna i sina register à jour.

Enligt den senare meningen i momentet behöver underrättelse dock inte göras i fråga om besvärssärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 10 och 11 punk-

ten eller i fråga om besvärssärenden som avses i 5 § 1 mom. 6 punkten i lagen om patent- och registerstyrelsen. Det är onödigt att göra underrättelse om dessa ärenden, eftersom registermyndigheten inte antecknar dem i registret, till skillnad från andra besvärssärenden som gäller industriella rättigheter.

I 2 mom. bestäms det om marknadsdomstolens skyldighet att skicka en kopia av beslutet i ett besvärssärende till den behöriga registermyndigheten och samtidigt meddela om beslutet har vunnit laga kraft. Även detta är nödvändigt för att säkerställa att uppgifterna i registermyndigheternas register kan hållas à jour.

16 §. Tillämpning av förvaltningsprocesslagen. Den föreslagna paragrafen innehåller en allmän hänvisning där det sägs att förvaltningsprocesslagen gäller i fråga om handläggningen av besvärssärenden, till den del något annat inte bestäms i den nu aktuella lagen eller i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1 och 5—14 punkten.

17 §. Tillämpning av rättegångsbalken. I paragrafen sägs det att om inte något annat följer av den nu aktuella lagen eller, i fråga om ett i kapitlets 1 § 2 mom. avsett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt, av de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 § eller 2 mom., gäller i fråga om handläggningen i marknadsdomstolen av de tvistemål och ansökningsärenden som avses i 1 § 2 mom. i tillämpliga delar vad som i rättegångsbalken föreskrivs om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i tingsrätten.

Det betyder att rättegångsbalkens bestämmelser om väckande av ärenden, förberedelse, huvudförhandling, bevisning och avgörande ska tillämpas.

18 §. Bestämmelser om tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. Paragrafen innehåller en hänvisning om att i fråga om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som avses i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10 och 13 punkten och som hör till marknadsdomstolens behörighet gäller i tillämpliga delar utöver 17 § vad som föreskrivs nedan i detta kapitel.

I princip skulle det inte finnas något hinder för att även ta in särskilda bestämmelser om handläggning av upphovsrättsliga tvistemål och ansökningsärenden. Eftersom det i praktiken inte finns några sådana bestämmelser i dag och det inte heller föreslås några sådana i denna proposition, föreslås det att den nu aktuella paragrafen fogas in i detta sammanhang och utformas så att resten av bestämmelserna i avsnittet endast avser i tillämpliga delar handläggning av de i de nämnda lagarna avsedda tvistemålen och ansökningsärendena som gäller industriella rättigheter.

19 §. Skyldighet att anmäla och underrätta. I paragrafen bestäms det om skyldighet för den som tänker väcka talan som hänför sig till en registrerad industriell rättighet att anmäla detta till den behöriga registermyndigheten i vissa fall och att underrätta vissa personer om saken. I detaljmotiveringen till 1 § ovan sägs det vad som avses med behörig registermyndighet.

I paragrafen bestäms det om själva upplysningsskyldigheten, hur den ska fullgöras och följderna av att den försummas. Frågan om när talan enligt paragrafen får väckas bestäms däremot enligt de lagar som gäller de industriella rättigheterna i fråga.

I sak motsvarar paragrafen huvudsakligen nuläget. I stället för att som i dag bestämma särskilt för varje industriell rättighets del om upplysningsskyldigheten i den lag som gäller rättigheten i fråga, föreslås det dock i propositionen att man tar in enhetliga bestämmelser som gäller alla industriella rättigheter i en och samma paragraf i denna lag. De gällande bestämmelserna i de olika lagarna om industriella rättigheter föreslås samtidigt bli upphävda (lagförslagen 3, 7—9 och 11). En ändring jämfört med i dag är att upplysningsskyldigheten även ska gälla växtförädlarrätt. Dessutom utvidgas skyldigheten något för varumärkenas del.

I den första meningen i paragrafens 1 mom. sägs det att den som tänker väcka talan om att en sådan registrerad industriell rättighet eller registrering av en industriell rättighet som avses i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 5—9 eller 13 punkten ska ogiltigförklaras, förverkas eller upphävas eller om att rättigheten ska överföras eller tvångslicens som gäller rättigheten i fråga ska med-

delas, ska anmäla detta till den behöriga registermyndigheten och dessutom underrätta varje licens- eller panträttsinnehavare som är antecknad i registret om saken. Upplýsnings-skyldigheten hänförs sig således till patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, varumärke, kollektivmärke, mönster och växtförädlarrätt.

I den senare meningen i bestämmelsen sägs det att om en licensinnehavare tänker väcka talan om intrång i den ensamrätt som grundar sig på en sådan registrerad industriell rättighet som avses i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 5—9 eller 13 punkten, ska han eller hon på motsvarande sätt underrätta innehavaren av rättigheten om detta.

I 2 mom. bestäms det om hur underrättelseskyldigheten enligt 1 mom. ska fullgöras. Enligt momentet anses underrättelseskyldigheten ha fullgjorts när underrättelsen har postats som en rekommenderad försändelse under den adress som antecknats i det register där rättigheten i fråga finns införd.

I 3 mom. sägs det att om det när talan väcks inte visas att anmälan eller underrättelse har skett enligt 1 och 2 mom., ska marknadsdomstolen ge käranden nödvändig tid till detta. Om käranden försitter denna tid, ska talan avvisas.

20 §. Väckande av genkäromål om ogiltigförklaring. I 1 mom. sägs det när det gäller patent, varumärke, kollektivmärke, mönster, firma och växtförädlarrätt att om det i ett mål som gäller intrång i en industriell rättighet görs en invändning om att den registrerade rättigheten ska ogiltigförklaras eller att registreringen av rättigheten ska ogiltigförklaras, förklaras förverkad eller upphävas, ska marknadsdomstolen, om inte talan om detta har väckts, bestämma att talan ska väckas inom en viss tid, vid äventyr att invändningen avvisas. I enlighet med 28 § i växtförädlarlagen ska ett yrkande om att förverka en växtförädlarrätt dock framställas hos den behöriga registermyndigheten, dvs. Evira.

I sak motsvarar bestämmelsen huvudsakligen nuläget. I stället för att som i dag bestämma särskilt för varje industriell rättighets del om väckande av genkäromål i den lag som gäller rättigheten i fråga, föreslås det dock i propositionen att man tar in enhetliga bestämmelser som gäller alla industriella rättigheter i en och samma paragraf i denna lag.

De gällande bestämmelserna i de olika lagarna om industriella rättigheter föreslås samtidigt bli upphävda (lagförslagen 3, 7—9, 11 och 12). En ändring jämfört med i dag är att bestämmelsen även ska gälla växtförädlarrätt.

Enligt 2 mom. ska marknadsdomstolen handlägga och avgöra en sådan talan om intrång som avses i 1 mom. och ett genkäromål vid samma rättegång. Att talan om ogiltigförklaring väcks stoppar således i princip inte handläggningen och avgörandet av talan om intrång. Enligt momentets senare mening får marknadsdomstolen dock av särskilda skäl avbryta handläggningen av talan om intrång tills genkäromålet har avgjorts slutligt. Det kan t.ex. handla om att det verkar sannolikt att talan om ogiltigförklaring kommer att leda fram eller att den personbevisning som hänförs sig till talan om intrång är exceptionellt omfattande.

Bestämmelsen innebär på bestämmelsenivå en avvikelse från nuläget i det avseendet att den allmänna principen i dag i de lagar som gäller de olika industriella rättigheterna är att handläggningen av talan om intrång avbryts om talan om ogiltigförklaring väcks. I Helsingfors tingsrätt har man dock redan under de senaste åren strävat efter att ändra denna praxis när det gäller patentmål, så att utgångspunkten är att tingsrätten handlägger en talan om intrång i patent och en talan om ogiltigförklaring tillsammans.

Det ska i sista hand alltid vara marknadsdomstolen som avgör om handläggningen av en talan om intrång ska avbrytas när genkäromål om ogiltigförklaring väcks. Innan marknadsdomstolen beslutar om saken ska den givetvis ge parterna tillfälle att yttra sig.

Enligt 3 mom. ska vad som i 1 och 2 mom. bestäms om registrerade industriella rättigheter som avses i 1 mom. i tillämpliga delar även gälla nyttighetsmodeller och kretsmönster för integrerade kretsar. I enlighet med lagen om nyttighetsmodellrätt och lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar ska ett yrkande om att ogiltigförklara registreringen av en nyttighetsmodell eller ett kretsmönster dock framställas hos den behöriga registermyndigheten, dvs. Patent- och registerstyrelsen.

En invändning om att förverka ett varumärke och ett genkärsmål som avser detta i ett mål som gäller intrång i den ensamrätt som ett varumärke medför jämföras även i dag med en invändning om att ogiltigförklara registreringen av ett varumärke och ett genkärsmål om att ogiltigförklara registreringen. Eftersom även ett inarbetat varumärke kan vara föremål för förverkande, föreslås i 4 mom. en särskild bestämmelse om att vad som bestäms i 1 och 2 mom. också ska gälla i tillämpliga delar om det i ett mål som gäller intrång i den ensamrätt som ett varumärke medför görs en invändning om att förklara ett inarbetat varumärke förverkat.

21 §. Fastställsetalan. I 1 mom. sägs det att vad som i 19 § bestäms om skyldigheten för en licensinnehavare som tänker väcka talan om intrång i en ensamrätt som grundar sig på en i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 5—9 eller 13 punkten avsedd registrerad industriell rättighet, i tillämpliga delar även ska gälla när någon för talan om fastställelse av huruvida ensamrätten existerar eller käranden har skydd mot andra på basis av ensamrätten. Skyldigheten hänför sig således till patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, varumärke, kollektivmärke, mönster och växtförädlarrätt.

I sak motsvarar den föreslagna bestämmelsen huvudsakligen nuläget. På basis av momentet ska bestämmelsen om upplysnings-skyldighet i 19 § tillämpas på en sådan talan om fastställelse som avses i momentet. Det betyder att om en licensinnehavare tänker väcka talan, ska han eller hon underrätta innehavaren av rättigheten i fråga om det.

I mål som gäller talan om fastställelse av huruvida ensamrätt existerar på basis av en industriell rättighet eller huruvida käranden har skydd mot andra på basis av ensamrätten ska dessutom, med stöd av paragrafens 2 och 3 mom., tillämpas det som i 21 § 1 och 2 mom. bestäms om en invändning om att ogiltigförklara, förverka eller upphäva en registrerad industriell rättighet eller registreringen av en industriell rättighet samt om handläggningen av fastställsetalan och ett genkärsmål som gäller ogiltigförklaring, förverkande eller upphävande. Bestämmelserna gäller i tillämpliga delar sådan ovan nämnd fastställsetalan som hänför sig till patent,

varumärke, kollektivmärke, mönster, firma och växtförädlarrätt (första och andra meningen i 2 mom.), nyttighetsmodell och kretsmönster (tredje och fjärde meningen i 2 mom.) samt till inarbetade varumärken (3 mom.).

22 §. Registermyndighetens utlåtande i tvistemål och ansökningsärenden. I paragrafen föreskrivs det om en möjlighet för marknadsdomstolen att be registermyndigheten om utlåtande. I sak motsvarar paragrafen huvudsakligen nuläget. Den största skillnaden i sak är att marknadsdomstolen får besluta om utlåtande ska begäras i fråga om alla de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter, medan det i dag oftast är obligatoriskt att begära utlåtande i ärenden som gäller att ogiltigförklara en registrerad industriell rättighet eller en registrering av en industriell rättighet. Ändringen syftar främst till att göra handläggningen smidigare genom att befria marknadsdomstolen från skyldigheten att skaffa ett utlåtande t.ex. i de situationer där det också utan ett utlåtande av registermyndigheten är uppenbart att en talan om ogiltigförklaring inte kommer att leda fram. Utlåtande ska begäras också framöver, om det är nödvändigt. I stället för att som i dag bestämma särskilt för varje industriell rättighets del om begäran om utlåtande i den lag som gäller den industriella rättigheten i fråga, föreslås det dessutom att man tar in enhetliga bestämmelser som gäller alla industriella rättigheter i en och samma paragraf i denna lag. De gällande bestämmelserna i de olika lagarna om industriella rättigheter föreslås samtidigt bli upphävda.

I 1 mom. sägs det att marknadsdomstolen får be den behöriga registermyndigheten om ett utlåtande i de tvistemål och ansökningsärenden som avses i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10 och 13 punkten och som hör till marknadsdomstolens behörighet. Enligt bestämmelsen är det således möjligt att begära utlåtande i såväl tvistemål som ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter.

I begäran om utlåtande ska marknadsdomstolen enligt 2 mom. specificera de frågor som ska tas upp i utlåtandet.

23 §. Anmälan till registermyndigheten i ett tvistemål. I den föreslagna paragrafen be-

stäms det om marknadsdomstolens anmälan till registermyndigheten (1 mom.) och om marknadsdomstolens skyldighet att göra underrättelser om sina avgöranden i övrigt (2 mom.). I sak motsvarar paragrafen huvudsakligen nuläget. I stället för att som i dag bestämma särskilt för varje industriell rättighets del om saken i den lag som gäller rättigheten i fråga, föreslås det dock i propositionen att man tar in enhetliga bestämmelser som gäller alla industriella rättigheter i en och samma paragraf i denna lag.

I 1 mom. bestäms det om marknadsdomstolens anmälan till registermyndigheten i tvistemål. Enligt momentet ska marknadsdomstolen skicka en kopia av avgörandet i ett tvistemål som avses i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10 och 13 punkten och som hör till marknadsdomstolens behörighet till den behöriga registermyndigheten och samtidigt meddela om avgörandet har vunnit laga kraft. Den behöriga myndighet som avses i bestämmelsen är i de flesta fallen PRS, utom i tvistemål som gäller växtförädlarrätt, då myndigheten är Evira.

Enligt 2 mom. föreskrivs det vid behov genom förordning av justitieministeriet om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden i tvistemål som avses i 1 mom. genom att registrera uppgifter om avgörandena i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem eller genom att överföra uppgifterna till Rättsregistercentralen för förmedling till den behöriga registermyndigheten. På registreringen och överföringen tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) och vad som föreskrivs med stöd av den.

24 §. Europeiskt patent och skyddssystemen för industriella rättigheter inom Europeiska unionen. I patentlagen föreslås det att marknadsdomstolen i stället för Helsingfors tingsrätt i framtiden ska vara behörig att handlägga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller europeiskt patent och där en finsk domstol är internationellt behörig (lagförslag 3).

I varumärkeslagen, mönsterrättslagen och växtförädlarlagen föreslås det för sin del att marknadsdomstolen ska vara behörig att

handlägga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller gemenskapsvarumärken, gemenskapsformgivning och gemenskapens växtförädlarrätt och där en finsk domstol är internationellt behörig (lagförslagen 9, 11 och 16).

Den nu aktuella paragrafen innehåller bestämmelser om handläggning i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller europeiskt patent, gemenskapsvarumärken, gemenskapsformgivning och gemenskapens växtförädlarrätt.

I 70 g § i patentlagen bestäms det i sig att ett europeiskt patent för Finland har samma rättsverkan som ett patent som har meddelats av patentmyndigheten i Finland och på det tillämpas de bestämmelser som gäller patent som har meddelats i Finland, om inte något annat bestäms i kapitlet i fråga i patentlagen. Trots den bestämmelsen föreslås det för tydlighetens skull även i den nu aktuella lagen en uttrycklig bestämmelse om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller europeiskt patent. Detta är motiverat, eftersom invändningsförfarandena när det gäller europeiskt patent och nationellt patent avviker från varandra uttryckligen i fråga om förfarandet. Det europeiska patentverket, som är den patentmyndighet som beviljar europeiskt patent, kan nämligen bli behörigt på nytt efter att europeiskt patent har beviljats, under ett invändningsförfarande, och således vara behörigt under domstolsförfarandet.

I 1 mom. föreslås således som momentets första mening en uttrycklig bestämmelse om att vad som i det kapitlet bestäms om handläggning i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller patent, gäller även europeiskt patent.

I det nu aktuella momentets senare mening sägs det att vad som i 19 §, som gäller upplysningsskyldighet, i 22 §, som gäller registermyndighetens utlåtande, och i 23 §, som gäller underrättelse till registermyndigheten, bestäms om den behöriga registermyndigheten ska gälla Patent- och registermyndigheten för de europeiska patentens del.

I paragrafens 2 mom. bestäms det om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller gemenskapsvarumärken och gemenskapsformgivning.

I momentets första mening konstateras det främst i informativt syfte att i fråga om handläggningen av ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller gemenskapsformgivning eller ett gemenskapsvarumärke och som hör till marknadsdomstolen gäller vad som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken och rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning. Förordningarna är i sig direkt gällande rätt i Finland.

I rådets förordningar (EG) nr 207/2009 och (EG) nr 6/2002 bestäms det bl.a. om skyldighet för domstolen att göra underrättelse om att ett genkäromål om ogiltigförklaring har väckts och om att översända ett lagakraftvunnet avgörande.

I momentets andra mening sägs det att i fråga om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller gemenskapsvarumärken och gemenskapsformgivning gäller kapitlets 17, 18 och 20 § samt 21 § 2 mom. i tillämpliga delar, utöver de förordningar som nämns i momentet.

I paragrafens 3 mom. bestäms det om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller gemenskapens växtförädlarrätt.

I momentets första mening konstateras det främst i informativt syfte att i fråga om handläggningen av ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller gemenskapens växtförädlarrätt och som hör till marknadsdomstolen gäller vad som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt. Förordningen är i sig direkt gällande rätt i Finland.

I momentets andra mening sägs det att i fråga om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller gemenskapens växtförädlarrätt gäller kapitlets 17, 18 och 20 § samt 21 § 2 mom. i tillämpliga delar, utöver den förordning som nämns i momentet. Med beaktande av att Gemenskapens växtsortsmyndighet är exklusivt behörig när det gäller ogiltigförklaring av gemenskapens växtförädlarrätter, kan bestämmelsen i 20 § bli tillämplig på samma sätt som det som i paragrafens 3 mom. bestäms i fråga om nyttighetsmodeller och kretsmönster för integrerade kretsar.

5 kap.

Handläggning av marknadsrättsliga ärenden

I kapitlet föreslås bestämmelser om handläggning av marknadsrättsliga ärenden, som till stor del motsvarar bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

1 §. Hur ett marknadsrättsligt ärende väcks. I paragrafen sägs det uttryckligen att ett marknadsrättsligt ärende som avses i kapitlet väcks genom att en skriftlig ansökan ges in till marknadsdomstolen. Närmare bestämmelser om vad ansökan ska innehålla finns i 4 §.

2 §. Vem som har rätt att väcka ett ärende. I paragrafen bestäms det om vem som har rätt att väcka ett marknadsrättsligt ärende.

Paragrafen motsvarar i sak 3 samt 5—7 § i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

För att göra regleringen klarare föreslås det att bestämmelserna om vem som har rätt att väcka talan samlas i en paragraf. Samtidigt föreslås det att den hänvisning i 3 § 1 mom. 2 punkten i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden till konsumentskyddslagens 2 kap. 8 a §, som gällde före den totalreform av konsumentskyddslagens 2 kap. som genomfördes genom lagen 561/2008, ändras så att det hänvisas till den gällande 18 § i konsumentskyddslagens 2 kap. Dessutom föreslås det att man när det gäller 3 § 1 mom. 5 punkten i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden beaktar den ändring av värdepappersmarknadslagen som gjordes genom lagen 891/2008 och som innebär att ett i värdepappersmarknadslagen avsett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet numera ska väckas av det Finansinspektionens tillsynsobjekt som ärendet gäller och inte av Finansinspektionen.

3 §. Subsidiär rätt att väcka ärenden. Paragrafen motsvarar i sak 4 § i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

4 §. Ansökan. I paragrafen bestäms det om innehållet i en ansökan som gäller ett marknadsrättsligt ärende. Bestämmelserna i paragrafen om kraven på ansökans innehåll föreslås vara något mer detaljerade än de be-

stämmelser som gäller i dag. I sak innebär paragrafen i praktiken dock inte någon stor ändring av kraven enligt 8 § i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

5 §. Förberedelse. I paragrafen bestäms det om förberedelse av marknadsrättsliga ärenden. Enligt den första meningen i 1 mom. börjar förberedelsen av ett ärende när ansökan kommer in till marknadsdomstolen. I momentets senare mening bestäms det på motsvarande sätt som i 14 § 2 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden att förberedelsen kan vara skriftlig eller muntlig.

I 2 mom. bestäms det om syftena med förberedelsen. Bestämmelserna i momentet om syftena med förberedelsen föreslås vara något mer detaljerade än de bestämmelser som gäller i dag. I sak innebär momentet i praktiken dock inte någon stor ändring av kraven enligt 14 § 2 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

6 §. Delgivning av ansökan. I paragrafen bestäms det om delgivning av en ansökan som gäller ett marknadsrättsligt ärende.

Paragrafens 1 mom. motsvarar 9 § 1 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I 2, 3, 4 och 5 mom. bestäms det om krav som gäller bemötandets innehåll. Bestämmelserna i paragrafen om kraven på bemötandets innehåll föreslås vara något mer detaljerade än de bestämmelser som gäller i dag. I sak innebär paragrafen i praktiken dock inte någon stor ändring av kraven enligt 9 § 2 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I 6 mom. bestäms det hur en ansökan ska delges. I bestämmelsen föreslås att delgivningssätten blir mångsidigare än vad de är i 9 § 3 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, så att de motsvarar delgivningssätten enligt 11 kap. i rättegångsbalken.

7 §. Delgivning av en ansökan som gäller meddelande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Paragrafen motsvarar i sak den första meningen i 10 § 1 mom. i den gällande lagen

om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I 10 § i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden finns också en del närmare bestämmelser om hur marknadsdomstolen ska förfara vid behandlingen av en ansökan som gäller meddelande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet efter det att ansökan har delgivits konsumentombudsmannen enligt 1 mom.

Det föreslås att de bestämmelserna slopas i detta sammanhang. Detta är motiverat för att säkerställa en så smidig handläggning av ärenden i marknadsdomstolen som möjligt, bl.a. med beaktande av de föreslagna kumulationsbestämmelserna i 6 kap. Å andra sidan säkerställer man genom paragrafen att konsumentombudsmannen också i framtiden får information om ärenden där det eventuellt finns behov av att vidta åtgärder med stöd av konsumentskyddslagen eller lagen om Konsumentverket.

8 §. Delgivning av en ansökan i vissa andra fall. Det föreslagna 1 mom. motsvarar 11 § och det föreslagna 2 mom. 12 § i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

9 §. Handläggning av ett yrkande på temporärt förbud. I 1 mom. sägs det att marknadsdomstolen får handlägga ett sådant yrkande på att ett temporärt förbud ska meddelas som hänför sig till ett marknadsrättsligt ärende i skriftligt förfarande.

Enligt bestämmelsen i 13 § 1 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden ska marknadsdomstolen behandla ett yrkande av konsumentombudsmannen om att temporärt förbud ska meddelas i ett ärende som avses i konsumentskyddslagen, lagen om Konsumentverket, 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar eller 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet vid sammanträde.

I avvikelse från denna utgångspunkt ska marknadsdomstolen enligt det nu aktuella momentet i framtiden också få handlägga och avgöra yrkanden på temporärt förbud enbart i ett skriftligt förfarande i de ärenden som avses ovan.

Denna ändring gör handläggningen av dessa ärenden smidigare. Utgångspunkten enligt

13 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, att marknadsdomstolen alltid ska behandla vissa ärenden som gäller temporärt förbud i sammanträde, är onödigt kategorisk.

I avvikelse från 13 § i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden innehåller momentet inte längre någon uttrycklig bestämmelse om inom vilken tid ett ärende som gäller temporärt förbud ska tas till behandling. Till dessa delar innebär momentet emellertid inte någon ändring i sak jämfört med nuläget, eftersom de ärenden som gäller temporärt förbud redan på grund av sin karaktär i regel är synnerligen brådskande på det sätt som avses i 6 kap. 6 § 2 mom.

Bestämmelsen i momentet om att marknadsdomstolen får handlägga ett yrkande på temporärt förbud i skriftligt förfarande gäller alla marknadsrättsliga ärenden.

Givetvis kommer det trots momentet också att vara möjligt att handlägga yrkanden på temporärt förbud vid sammanträde i marknadsdomstolen.

Enligt 2 mom. får ett yrkande av konsumentombudsmannen på att ett temporärt förbud ska meddelas i ett ärende som avses i konsumentskyddslagen, lagen om Konsumentverket, 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar eller 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet får avgöras fast yrkandet inte har kunnat delges den som yrkandet riktar sig mot. Att delgivning inte kan ske hindrar inte att ärendet avgörs, vilket gäller redan i dag.

Bestämmelsen i det nu aktuella momentet gäller endast sådana yrkanden av konsumentombudsmannen på att temporärt förbud ska meddelas som avses i momentet. Förslaget ändrar inte heller till dessa delar nuläget i sak.

10 §. Sammanträde. I paragrafen förslås mer detaljerade bestämmelser än i dag om att hålla sammanträde i marknadsrättsliga ärenden och om sammanträdet innehåll. Det föreslagna 1 mom. anger huvudregeln att marknadsdomstolen ska hålla sammanträde i de marknadsrättsliga ärenden som avses i kapitlet.

Enligt 2 mom. behöver marknadsdomstolen dock inte hålla sammanträde till den del ett

ärende avvisas eller avskrivs eller förlikning stadfästs i ärendet. I momentet tar man inte ställning till när det ska anses finnas förutsättningar för att avvisa eller avskriva ett ärende eller stadfästa förlikning i ärendet, utan detta bestäms enligt andra bestämmelser.

Marknadsdomstolen får även avgöra ett ärende utan att hålla sammanträde, om ärendet är av sådan art att ett sammanträde inte är nödvändigt för att det ska kunna avgöras och ingen av parterna motsätter sig att ärendet avgörs skriftligt.

I 3 mom. bestäms det om innehållet i sammanträdet i ett marknadsrättsligt ärende. Enligt momentet får marknadsdomstolen efter förberedelsen besluta att handläggningen av ett ärende ska fortsätta på det sätt som i 6 kap. i rättegångsbalken bestäms om huvudförhandling i tvistemål. I annat fall får ärendet vid sammanträdet handläggas så att endast någon eller några frågor utreds, och efter sammanträdet får handläggningen då fortsätta i kansliet eller vid ett nytt sammanträde. Parterna ska på förhand informeras om huruvida sammanträdet är av huvudförhandlingstyp.

11 §. Kallelse till sammanträde. Det föreslagna 1 och 2 mom. motsvarar 15 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I 3 mom. bestäms det hur en kallelse till sammanträde ska delges. I bestämmelsen föreslås att delgivningssätten blir mångsidigare än vad de är i 15 § 4 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, så att de motsvarar delgivningssätten enligt 11 kap. i rättegångsbalken.

12 §. Utredning av ärenden. Paragrafen motsvarar 16 § 1 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

13 §. Förbud mot och avbrytande av verkställighet. Ett marknadsrättsligt ärende kan även väckas efter ett myndighetsbeslut. I de fallen jämföras det marknadsrättsliga ärendet i sak med överklagande av ett myndighetsbeslut. Med tanke på dessa situationer föreslås det i paragrafens 1 mom. för tydlighetens skull en bestämmelse om att marknadsdomstolen innan den avgör en ansökan får bestämma att det beslut eller föreläggande av

myndigheten som ansökan gäller inte tills vidare ska verkställas eller verkställigheten fortsätta.

I 2 mom. bestäms det på motsvarande sätt som i 9 § 1 mom. att marknadsdomstolen får handlägga även ett ärende enligt den nu aktuella paragrafens 1 mom. som gäller förbud mot eller avbrytande av verkställighet enbart i skriftligt förfarande.

14 §. Beslut. I paragrafen bestäms det om innehållet i ett avgörande av marknadsdomstolen i ett marknadsrättsligt ärende. I sak innebär paragrafen i praktiken inte någon stor ändring av kraven enligt 17 § i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. om kraven på innehållet i marknadsdomstolens beslut föreslås vara något mer detaljerade än de bestämmelser som gäller i dag. Det föreslås dessutom att det i 1 mom. sägs uttryckligen att marknadsdomstolens avgörande i ett marknadsrättsligt ärende kallas beslut.

Paragrafens 3 mom. motsvarar 17 § 2 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

15 §. Ersättning av statens medel. Paragrafen motsvarar i sak 19 § i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

16 §. Rättegångskostnader och avgifter. Det föreslagna 1 mom. motsvarar 20 § 1 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar 20 § 2 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

17 §. Tillämpning av rättegångsbalken. Paragrafen motsvarar i sak 16 § 3 mom. i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

1 §. Handläggning av tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i samma rättegång. I 4 kap. 20 § 2 mom. föreslås en bestämmelse om handläggning och avgörande av en talan om intrång som avses i den paragrafens 1 mom. och ett genkärsmål i samma rättegång. Eftersom den bestämmelsen är en särskild bestämmelse, åsidosätter den bestämmelserna om handläggning av mål och ärenden i samma rättegång i både 18 kap. i rättegångsbalken och detta kapitel.

I 18 kap. i rättegångsbalken finns det bestämmelser om behandling av olika käromål i samma rättegång. Dessa bestämmelser ska utifrån 4 kap. 17 § tillämpas även på handläggningen av de tvistemål som avses där.

Eftersom det kan vara ändamålsenligt att kunna handlägga immaterialrättsliga tvistemål i samma rättegång också i andra fall än när villkoren i rättegångsbalkens 18 kap. är uppfyllda, föreslås det i den nu aktuella paragrafens 1 mom. att sådana tvistemål mellan samma eller olika parter och som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 och 15 punkten samt 2 mom. får handläggas i samma rättegång, om det främjar utredningen av ärendena.

I sista hand får marknadsdomstolen alltid besluta om flera käromål ska handläggas i samma rättegång på basis av den nu aktuella paragrafen. Därför föreslås i 2 mom. en bestämmelse om att käromål som handlaggs i samma rättegång på nytt får skiljas åt och handläggas separat, om det finns orsak till det. Bestämmelsen i momentet motsvarar den allmänna bestämmelsen i 18 kap. 6 § 2 mom. i rättegångsbalken om att domstolen har rätt att skilja åt mål som den har beslutat att handlägga samtidigt och behandla dem som olika mål.

2 §. Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt och ett annat tvistemål i samma rättegång. Förutom den föreslagna bestämmelsen i 1 § föreslås i kapitlet en särskild bestämmelse om handläggning i samma rättegång av ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. och ett tvistemål som avses i det kapitlets 5 §.

6 kap. Särskilda bestämmelser

I kapitlet föreslås särskilda bestämmelser om handläggning av mål och ärenden i marknadsdomstolen. Bestämmelserna gäller alla de ärendegrupper som ska handläggas i marknadsdomstolen och när antalet ärendegrupper som ska handläggas är flera än en.

Enligt 1 mom. ska ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. och ett tvistemål som avses i det kapitlets 5 § handläggas i samma rättegång. Enligt momentet får marknadsdomstolen således inte bestämma om gemensam handläggning av de käromål som avses i momentet, till skillnad från vad som gäller i fråga om 1 § ovan, utan utgångspunkten är att i de situationer som avses i bestämmelsen ska marknadsdomstolen alltid handlägga käromålen tillsammans.

Enligt 2 mom. gäller detta dock inte ett genkäromål som avses i 1 kap. 5 § 2 mom., om det käromålet har väckts efter att förberedelsen i ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. har förklarats avslutad enligt 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken, om käromålen inte utan olägenhet kan handläggas i samma rättegång. I momentet föreslås dessutom att käromålen ska kunna handläggas separat även i det fallet att genkäromålet i fråga har väckts efter att den tid som enligt 5 kap. 22 § i rättegångsbalken har satts ut för en part har löpt ut. Bestämmelsen i momentet motsvarar det som i 18 kap. 7 § 2 mom. i rättegångsbalken allmänt bestäms i fråga om motsvarande situationer.

3 §. Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt och ett marknadsrättsligt ärende i samma rättegång. I paragrafen föreslås en bestämmelse om när ett marknadsrättsligt ärende som avses i 1 kap. 6 § får handläggas i samma rättegång som ett immaterialrättsligt tvistemål. Eftersom bestämmelserna i 18 kap. i rättegångsbalken endast gäller handläggning av käromål i samma rättegång, kan de på grund av skrivningen inte tillämpas i de situationer som avses i denna paragraf. För att parterna fullt ut ska kunna dra nytta av att handläggningen av immaterialrättsliga tvistemål och marknadsrättsliga ärenden koncentreras till samma domstol, är det å andra sidan motiverat att göra det möjligt att handlägga dessa tvistemål och ärenden i samma rättegång. Genom bestämmelsen är det således möjligt att på ändamålsenlighetsgrund

slopa hindren för kumulation av mål och ärenden som hör till olika processarter, med tanke på vissa situationer.

I 1 mom. sägs det att ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. och ett marknadsrättsligt ärende som avses i det kapitlets 6 § får handläggas i samma rättegång, om de har anknytning till varandra och kan handläggas tillsammans utan olägenhet.

Det krävs således att målet och ärendet ska ha anknytning till varandra och att de kan handläggas i samma rättegång utan olägenhet. Dessa förutsättningar motsvarar det som i 8 kap. 9 § i rättegångsbalken bestäms om att behandla ett ansökningsärende och ett tvistemål i samma rättegång.

Marknadsdomstolen beslutar dock alltid i sista hand om ett mål och ärende ska handläggas i samma rättegång enligt den nu aktuella paragrafen i de fall när det finns förutsättningar för det.

I 2 mom. sägs det att efter att marknadsdomstolen har bestämt att ett mål och ett ärende som avses i 1 mom. ska handläggas i samma rättegång, fortsätter handläggningen på det sätt som föreskrivs om handläggning av tvistemål.

Trots det tillämpas på handläggningen vad som föreskrivs i 5 kap. 2 och 3 §, 6 § 1 mom. samt 7—9, 13, 15 och 16 §.

Ett mål och ett ärende som har förenats på basis av 1 mom. kan också senare skiljas åt, om det visar sig vara nödvändigt. I 3 mom. sägs det att när det finns orsak till det, får marknadsdomstolen skilja åt målen och behandla dem som olika mål. Bestämmelsen motsvarar den allmänna bestämmelsen i 18 kap. 6 § 2 mom. i rättegångsbalken om att domstolen har rätt att skilja åt mål som den har beslutat att handlägga samtidigt och behandla dem som olika mål.

4 §. Handläggning av marknadsrättsliga ärenden i samma rättegång. I paragrafen föreslås en bestämmelse om att marknadsdomstolen får handlägga marknadsrättsliga ärenden i samma rättegång. Eftersom bestämmelserna i 18 kap. i rättegångsbalken endast gäller handläggning av käromål i samma rättegång, kan de på grund av skrivningen inte tillämpas i de situationer som avses i denna

paragraf. Å andra sidan skulle det vara ändamålsenligt med en möjlighet att handlägga marknadsrättsliga ärenden i samma rättegång i vissa situationer.

I enlighet med detta föreslås det i *1 mom.* att marknadsrättsliga ärenden mellan samma eller olika parter ska få handläggas i samma rättegång, om det främjar utredningen av ärendena. Bestämmelsen i momentet motsvarar det som i 1 § bestäms om att handlägga immaterialrättsliga tvistemål i samma rättegång.

I sista hand får marknadsdomstolen alltid besluta om flera ärenden ska handläggas i samma rättegång på basis av den nu aktuella paragrafen. Därför föreslås i *2 mom.* en bestämmelse om att ärenden som handläggs i samma rättegång på nytt får skiljas åt och behandlas som olika ärenden, om det finns orsak till det. Bestämmelsen i momentet motsvarar den allmänna bestämmelsen i 18 kap. 6 § 2 mom. i rättegångsbalken om att domstolen har rätt att skilja åt mål som den har beslutat att handlägga samtidigt och behandla dem som olika mål.

5 §. Rättegångens offentlighet. Paragrafen motsvarar i sak 15 § i den gällande marknadsdomstolslagen, dock kompletterad så att man i paragrafen beaktar den nya gruppen av immaterialrättsliga mål och ärenden i marknadsdomstolen. I fråga om offentligheten för de besvärärenden som avses i 4 kap. 1 § 1 mom. gäller vad som bestäms i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007). Bestämmelser om offentligheten för immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden samt för tvistemål som avses i 1 kap. 5 § finns för sin del i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007).

6 §. En snabb rättegång, handläggningsordningen och brådskande handläggning. Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om en snabb rättegång, handläggningsordningen och brådskande handläggning som gäller alla de mål och ärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen.

Enligt *1 mom.* ska målen och ärendena handläggas utan ogrundat dröjsmål och inom en skälig tid. I bestämmelsen uttrycks den allmänna skyldigheten till en snabb rättegång. Formuleringen i bestämmelsen mot-

svarar den skyldighet att hålla rättegången ”inom skälig tid” som anges i artikel 6 stycke 1 i den europeiska människorättskonventionen. Bestämmelsen ändrar således inte nuläget i sak.

I *2 mom.* sägs det att om inte något annat föreskrivs särskilt, ska målen och ärendena i marknadsdomstolen handläggas i den ordning som de väckts, om inte det finns orsak att avvika från denna särskilt med hänsyn till hur länge handläggningen av målet eller ärendet varar, målets eller ärendets art och dess betydelse för parten.

När det gäller skyndsamheten och handläggningsordningen föreslås det att utgångspunkten i momentet ska vara att man gör en generell bedömning av skyndsamheten i varje enskilt fall, i stället för att endast fästa uppmärksamhet vid den allmänna skyndsamhetsklassificeringen av ärendetypen i fråga. I en situation där det finns ett stort antal ärenden som är brådskande enligt lagen finns det risk för att denna klassificering delvis förlorar sin betydelse, eftersom domstolen i praktiken ändå inte alltid kan garantera en snabbare handläggning än normalt av de ärendena. T.ex. enligt den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden är alla de ärenden som avses i lagen brådskande. Därför är det till större nytta att försöka definiera de omständigheter som man bör lägga vikt vid när man prövar skyndsamheten och handläggningsordningen.

Av momentet framgår för det första att utgångspunkten när det gäller skyndsamhetsordningen är i vilken ordning ärendena har väckts. Man kan dock och bör även avvika från denna, om det finns orsak till det. Som sådana omständigheter som särskilt kan ge anledning att avvika från den ordning i vilken ärendena väckts nämns i bestämmelsen hur länge handläggningen av målet eller ärendet varar, målets eller ärendets art och dess betydelse för parten. Dessa omständigheter utgör dock inte någon uttömmande förteckning över de grunder på vilka man kan avvika från den ordning i vilken ärendena väckts.

Med hur länge handläggningen varar hänvisas inte endast till hur länge handläggningen i marknadsdomstolen varar, utan marknadsdomstolen bör beakta den totala hand-

läggningstiden, inte bara vid ändringssökande (t.ex. i en sådan situation där marknadsdomstolen är besvärinstans för Konkurrensverkets beslut eller där ett ärende har återförvisats till marknadsdomstolen från en högre domstol) utan också hur länge utredningen av ett ärende tar innan ärendet väcks i marknadsdomstolen (t.ex. en framställning från Konkurrensverket om att påföra påföljdsavgift).

Som exempel på ärenden som redan på grund av sin art i allmänhet ska behandlas särskilt skyndsamt kan nämnas ärenden som gäller säkringsåtgärder. Andra ärenden som på motsvarande sätt kan anses som ärenden som redan på grund av sin art ska behandlas särskilt skyndsamt är de upphandlingsärenden som avses i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning. De ärendena hänför sig till att säkerställa en tillräcklig tillgång på el i hela landet med tanke på förbrukningstoppar.

Också ärendets betydelse för en part kan vara en grund för att avvika från den ordning i vilken ett ärende har väckts, om ärendet objektivt sett är av stor betydelse för parten.

I 3 mom. föreskrivs det om en möjlighet för marknadsdomstolen att besluta att ett mål eller ärende som domstolen handlägger ska förklaras brådskanie. Det bestäms redan i dag om en möjlighet att förklara ett mål eller ärende brådskanie i 19 kap. i rättegångsbalken. För att säkerställa att de olika ärendegrupper som hör till marknadsdomstolens behörighet ska ha en jämbördig ställning föreslås det dock i propositionen att marknadsdomstolens möjlighet att besluta om brådskanie handläggning ska gälla alla de mål och ärenden som hör till domstolens behörighet, dvs. både de som ska handläggas enligt rättegångsbalken och de som ska handläggas enligt förvaltningsprocesslagen.

Enligt momentet kan marknadsdomstolen på skriftlig ansökan av en rättegångspart besluta att ett mål eller ärende förklaras brådskanie, när de villkor som anges i momentet är uppfyllda. Dessa villkor motsvarar villkoren i 19 kap. i rättegångsbalken.

När det gäller ansökan om brådskanie handläggning och handläggningen av ansökan hänvisas det i övrigt i momentet till be-

stämmelserna i 19 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelser om marknadsdomstolens domförhet vid avgörande av en ansökan om brådskanie handläggning finns dock i 18 § i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1).

I det nu aktuella momentet bestäms det dessutom om ett förbud mot att överklaga ett avgörande om att förklara ett mål eller ärende brådskanie. Enligt bestämmelsen får ett avgörande som gäller brådskandeförklaring inte överklagas separat, vare sig det är positivt eller negativt. Bestämmelsen motsvarar 19 kap. 5 § i rättegångsbalken.

7 §. *Meddelande eller avkunnande av beslut i förvaltningsprocessärenden.* I paragrafen bestäms det om meddelande eller avkunnande av marknadsdomstolens beslut i ärenden som handläggs i förvaltningsprocessordning. Paragrafen gäller således konkurrensärenden som avses i 1 kap. 2 §, upphandlingsärenden som avses i det kapitlets 3 § samt besvärärenden som avses i 4 kap. 1 § 1 mom.

Enligt 1 mom. meddelar marknadsdomstolen sitt beslut i de ärenden som avses i momentet efter att beslutsöverläggningen har avslutats. Av momentet framgår det samtidigt att huvudregeln när det gäller ärenden som handläggs i förvaltningsprocessordning är att beslut meddelas. I 4 mom. finns en hänvisning till 55 § i förvaltningsprocesslagen när det gäller delgivning av marknadsdomstolens beslut.

I 2 mom. bestäms det om en möjlighet för marknadsdomstolen att trots det som sägs i 1 mom. avkunna beslutet i ett ärende där marknadsdomstolen håller muntlig förhandling. Möjligheten att avkunna beslutet efter en muntlig förhandling främjar rättegångens omedelbarhet. I bestämmelsen sägs det att när beslutet avkunnas ska motiveringen till det och utgången i ärendet meddelas, om det inte är nödvändigt att beslutet avkunnas i sin helhet. Om parterna samtycker till det kan motiveringen då uppges endast i huvuddrag. Om det har röstats om beslutet, ska detta meddelas när beslutet avkunnas.

Trots att beslutet eventuellt har avkunnats, ska enligt paragrafens 4 mom. 55 § i förvaltningsprocesslagen tillämpas på delgivningen av det. Enligt momentet börjar besvärstiden för marknadsdomstolens beslut i de situatio-

ner som avses i momentet således löpa först när beslutet har delgivits i enlighet med 55 § i förvaltningsprocesslagen.

Enligt 3 mom. ska det slutliga beslutet meddelas inom 30 dagar efter att den muntliga förhandlingen avslutades. I momentet föreslås dessutom en bestämmelse om att tiden på 30 dagar får överskridas, om det finns särskilda skäl. Det kan t.ex. handla om att beslutet inte hinner bli klart inom den föreslagna tidsfristen på grund av att ärendet är så omfattande. Även i det fallet ska beslutet enligt momentet meddelas så snart som möjligt. I paragrafen föreslås inte någon bestämmelse om inom vilken tid beslutet ska meddelas när ett ärende handläggs skriftligt. Även i dessa fall ska det slutliga beslutet givetvis meddelas så snart som möjligt.

I 4 mom. finns en ovan nämnd hänvisning om att 55 § i förvaltningsprocesslagen ska tillämpas vid delgivningen av beslut.

8 §. Avkunnande eller meddelande av avgöranden i andra mål och ärenden. I paragrafen bestäms det om meddelande eller avkunnande av marknadsdomstolens avgöranden i andra mål och ärenden än de som avses i 7 §. Paragrafen gäller således tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom., tvistemål som avses i 1 kap. 5 § och marknadsrättsliga ärenden som avses i 1 kap. 6 §.

Enligt 1 mom. ska marknadsdomstolens avgörande i de mål och ärenden som avses i momentet avkunnas efter att beslutsöverläggningen har avslutats eller meddelas i domstolens kansli.

Att avkunna avgörandet efter huvudförhandling eller sammanträde främjar rättgångens omedelbarhet. Det är dock inte nödvändigt att avkunna avgörandet efter huvudförhandling eller sammanträde. Om inte avgörandet kan avkunnas efter att beslutsöverläggningen har avslutats, ska det enligt momentet meddelas i marknadsdomstolens kansli. Avgörandet meddelas givetvis i kansliet också när ärendet har avgjorts skriftligt.

Enligt momentet ska ett avgörande som har avkunnats dateras dagen för avkunnandet, och ett avgörande som har meddelats i kansliet ska dateras den dag då det finns tillgäng-

ligt för parterna. Tiden för sökande av ändring i marknadsdomstolens dom och det slutliga beslutet börjar löpa den dag då avgörandet avkunnas eller meddelas.

I 2 mom. sägs det att när avgörandet avkunnas ska motiveringen till det och domslutet meddelas, om det inte är nödvändigt att avgörandet avkunnas i sin helhet. Om parterna samtycker till det kan motiveringen då uppges endast i huvuddrag. Om det har röstats om avgörandet, ska detta meddelas när avgörandet avkunnas.

Enligt 3 mom. ska marknadsdomstolens dom och det slutliga beslutet meddelas inom 30 dagar från den dag då huvudförhandlingen eller sammanträdet avslutades. I momentet föreslås dessutom en bestämmelse om att tiden på 30 dagar får överskridas, om det finns särskilda skäl. Det kan t.ex. handla om att avgörandet inte hinner bli klart inom den föreslagna tidsfristen på grund av att ärendet är så omfattande. Även i det fallet ska avgörandet enligt momentet meddelas så snart som möjligt.

I paragrafen föreslås inte någon bestämmelse om inom vilken tid avgörandet ska meddelas när ett ärende handläggs skriftligt. Även i dessa fall ska det slutliga avgörandet givetvis meddelas så snart som möjligt.

I 4 mom. bestäms det att marknadsdomstolen ska sända ett exemplar av sitt avgörande till alla parterna. Detta är nödvändigt för att parterna ska få kännedom om marknadsdomstolens avgörande och kunna söka ändring i det vid behov. Exemplet av avgörandet ska givetvis sändas till parterna utan dröjsmål efter att avgörandet har avkunnats eller meddelats.

Enligt momentet får översändandet ske på det sätt som är smidigast, dvs. med posten, till den adress som parten senast har uppgett, om inte något annat delgivningssätt anses nödvändigt. Marknadsdomstolen ska dock använda ett bevisligt delgivningssätt, t.ex. delgivning mot mottagningsbevis, i de fall när man behöver få full visshet om att en part får kännedom om avgörandet. Enligt den föreslagna bestämmelsen får marknadsdomstolen även i framtiden delge avgörandet i form av en stämningssdelgivning eller genom kungörelse liksom i ett marknadsrättsligt ärende i dag, om det inte är möjligt att klarlägga var

mottagaren eller den som mottagaren har befullmäktigat att ta emot delgivningen vistas.

7 kap. **Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden**

I kapitlet föreslås bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden som gäller alla de mål och ärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen. Bestämmelserna motsvarar i sak nuläget när det gäller de mål och ärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen i dag.

1 §. Sökande av ändring i konkurrens- och upphandlingsärenden. Paragrafen gäller sökande av ändring i konkurrens- och upphandlingsärenden. Enligt paragrafen ska ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Till övriga delar hänvisas det i paragrafen till det som sägs i de lagar som nämns i 1 kap. 2 och 3 §.

2 §. Sökande av ändring i besvärärenden. I paragrafen bestäms det om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut i besvärärenden som avses i 4 kap. 1 § 1 mom.

Enligt 1 mom. får ändring i de ärenden som avses i paragrafen sökas hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På basis av hänvisningen i 3 mom. ska i fråga om grunderna för besvärstillstånd iakttagas 13 § i förvaltningsprocesslagen.

Enligt 13 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ska besvärstillstånd beviljas, om det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen. Dessutom ska besvärstillstånd beviljas, om det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel eller om det finns något annat vägbart skäl för att bevilja besvärstillstånd.

I den nu aktuella paragrafen sägs det dessutom att besvär ska anföras inom 30 dagar från delfäendet av marknadsdomstolens beslut. Enligt 8 § i den gällande lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen är besvärstiden för de nu aktuella ärendena i dag 60 dagar, medan den

enligt förvaltningsprocesslagen är 30 dagar från den dag då ändringssökanden fick del av beslutet. Det är motiverat att förkorta besvärstiden till det normala för att minska de totala handläggningstiderna.

I 2 mom. föreskrivs det om en möjlighet för marknadsdomstolen att sätta ut en ny tid för ändringssökandet. Enligt momentet kan marknadsdomstolen på ansökan sätta ut en ny tid för ändringssökande, om ändring inte kan sökas inom den tid som föreskrivs i 1 mom. på grund av laga förfall eller av något annat godtagbart skäl. Möjligheten att sätta ut en ny tid garanterar parternas rättsskydd som en motvikt till den förkortning av besvärstiden från 60 till 30 dagar som anges ovan.

Ett annat godtagbart skäl kunde vara att förberedelsen av ändringssökandet kräver längre tid än normalt t.ex. i ett sådant fall när kontakterna till en utländsk huvudman bl.a. förutsätter extra översättningsåtgärder.

Ansökan om ny tid ska göras skriftligt hos marknadsdomstolen innan den ursprungliga tiden har löpt ut. Till ansökan ska fogas en utredning om det förfall som drabbat sökanden eller om annat skäl för ansökan.

I 3 mom. finns en hänvisning om att i fråga om anförandet av besvär i övrigt gäller vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

3 §. Handläggning av besvärärenden i högsta förvaltningsdomstolen. I paragrafen finns en hänvisning om att i fråga om handläggningen av ett ärende som avses i 2 § i högsta förvaltningsdomstolen gäller 4 kap. 13 § och 15 § 2 mom. i tillämpliga delar.

Högsta förvaltningsdomstolen kan således för det första bestämma om en sådan tidsfrist som avses i 4 kap. 13 § för en part. På motsvarande sätt ska verkan av en tid som marknadsdomstolen har satt ut kvarstå även i högsta förvaltningsdomstolen.

I fråga om de ärenden som avses i 2 § föreslås det att även skyldigheten för högsta förvaltningsdomstolen att underrätta den behöriga myndigheten om sitt avgörande genomförs genom att det i paragrafen hänvisas till 4 kap. 15 § 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

4 §. Sökande av ändring i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt i marknads-

rättsliga ärenden. I paragrafen bestäms det om sökande av ändring i marknadsdomstolens avgörande i de tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom., tvistemål som avses i 1 kap. 5 § och marknadsrättsliga ärenden som avses i 1 kap. 6 §. Den föreslagna regleringen motsvarar det som i gäller för marknadsrättsliga ärenden med stöd av 21 § i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

Enligt 1 mom. får ändring i de ärenden som avses i paragrafen sökas genom besvär hos högsta domstolen, om denna beviljar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Enligt 30 kap. 3 § i rättegångsbalken kan besvärstillstånd meddelas, om det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller med hänsyn till en enhetlig rättstillämpning är av vikt att ärendet prövas av högsta domstolen. Dessutom kan besvärstillstånd meddelas, om det finns särskild anledning till det till följd av ett sådant i saken inträffat rättegångs- eller annat fel att domen eller utslaget på grund av det borde återbrytas eller undanröjas, eller om det annars finns vägande skäl att meddela besvärstillstånd.

I den nu aktuella paragrafens 2 mom. bestäms det om fullföljdsskriftens innehåll och om att fullföljdsskriften ska lämnas in till marknadsdomstolen. Fullföljdsskriften, som ska innehålla tillståndsansökan och de besvär som anförs, ska tillsammans med marknadsdomstolens avgörande lämnas in till marknadsdomstolens registratorskontor. På förfrågan när man ansöker om besvärstillstånd tillämpas i övrigt vad som i 30 kap. i rättegångsbalken bestäms om fullföljd i ärenden som hovrätten handlagt i andra instans. Således ska en besvärsanvisning fogas till marknadsdomstolens avgörande, i enlighet med 30 kap. 4 § i rättegångsbalken. Enligt 5 § i det kapitlet i rättegångsbalken är besvärstiden 60 dagar från den dag då domen eller utslaget gavs. I 30 kap. i rättegångsbalken finns dessutom bestämmelser om vad tillståndsansökan och besvären ska innehålla (6 §), om möjligheten att åberopa omständigheter eller bevis som inte har åberopats tidigare (7 §)

och om en sådan situation där en fullföljdsskrift inom utsatt tid har skickats till högsta domstolen i stället för till en annan domstol (8 §). Bestämmelserna i 30 kap. 9—12 § i rättegångsbalken gäller komplettering av fullföljdsskriften, begäran om bemötande av motparten, vad bemötandet ska innehålla och komplettering av bemötandet.

I det nu aktuella 3 mom. föreskrivs det för tydlighetens skull om verkställbarhet för marknadsdomstolens avgörande. Enligt momentet är marknadsdomstolens avgörande direkt verkställbart. Högsta domstolen kan emellertid bestämma att ett avgörande inte får verkställas tills vidare eller att en påbörjad verkställighet ska avbrytas.

I 4 mom. bestäms det om extraordinärt ändringssökande som gäller de avgöranden av marknadsdomstolen som avses i paragrafen. I momentet sägs det att vid extraordinärt ändringssökande iaktas i tillämpliga delar vad som i 31 kap. i rättegångsbalken bestäms om tvistemål, dock så att även klagan ska anföras hos högsta domstolen.

5 §. Handläggning av tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i högsta domstolen. Paragrafen innehåller en hänvisning om att i fråga om handläggningen av ett tvistemål eller ansökningsärende som avses i 4 kap. 18 § i högsta domstolen gäller det kapitlets 20 §, 21 § 2 och 3 mom. samt 22—24 § i tillämpliga delar.

8 kap. Ikraftträdande

I kapitlet föreslås bestämmelser om lagens ikraftträdande samt övergångsbestämmelser om handläggningen av de ärenden som är anhängiga i marknadsdomstolen när lagen träder i kraft.

1 §. Ikraftträdande. I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det om tidpunkten för ikraftträdandet av lagen.

I 2 mom. sägs det att den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden jämte ändringar ska upphävas.

Om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, ska enligt 3 mom. motsvarande bestämmelse i den föreslagna lagen tillämpas.

2 §. Övergångsbestämmelser. I det föreslagna 1 mom. sägs det att ett ärende som har blivit anhängigt i marknadsdomstolen innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande. När det gäller de marknadsrättsliga ärenden enligt lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden som är anhängiga i marknadsdomstolen när den föreslagna lagen träder i kraft betyder detta att dessa ärenden ska handläggas klart i marknadsdomstolen enligt bestämmelserna i den lagen och inte enligt den nu aktuella lagens 5 kap.

Enligt 2 mom. får åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen vidtas innan lagen träder i kraft.

1.3 Patentlagen

26 §. Det gällande 1 mom. föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att om den som gjort invändningen återtar sin ändringsansökan, får saken trots det prövas, om det finns särskilda skäl.

Med beaktande av att ändring i patentmyndighetens avgöranden i framtiden ska sökas hos marknadsdomstolen i stället för hos PRS besvärsnämnd och att marknadsdomstolen som en självständig och oberoende domstol ska handlägga och avgöra besvär som har förts till marknadsdomstolen och som hör till dess behörighet, är det framöver inte möjligt att pröva besvär i en situation som avses i den sista meningen i 1 mom. på tjänstens vägnar.

Om nya omständigheter eller bevis har åberopats i besvären för att upphäva patentmyndighetens beslut om att meddela patent och besvären senare återtas, kan dessa omständigheter eller bevis även i framtiden beaktas genom ett eventuellt extraordinärt ändringsökande.

27 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att ändring i de beslut av patentmyndigheten som

avses i den nämnda paragrafen enligt paragrafens 1 mom. framöver ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Angående hur besvär ska anföras hos marknadsdomstolen finns i momentet en hänvisning till lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14).

I 2 mom. föreslås en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

I paragrafens gällande 3 mom. görs en ändring som beror på att handläggningen av de besvärärenden som anges ovan koncentreras till marknadsdomstolen. Bestämmelsen motsvarar i övrigt lagens gällande 27 § 3 mom.

27 a §. I den gällande paragrafen bestäms det om en möjlighet för Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd att ålägga en patentsökande eller patenthavare att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig på finska eller svenska. I paragrafen bestäms det dessutom att patentmyndigheten är skyldig att på begäran av Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd ge in en översättning till finska eller svenska av ett beslut av patentmyndigheten på en ansökan om patent vilket har meddelats på engelska.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 och i detaljmotiveringen till 27 § ska ändring i de beslut av patentmyndigheten som avses i 26 § framöver sökas genom besvär hos marknadsdomstolen i stället för hos Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. Därför föreslås det att den nu aktuella paragrafen ändras i enlighet med denna ändring av sättet att söka ändring. Samtidigt föreslås det också att paragrafen ändras något i lagtekniskt hänseende. Med undantag av den nyss nämnda ändringen som gäller sättet att söka ändring motsvarar paragrafen dock i sak lagens gällande paragraf.

50 §. I det gällande 1 mom. bestäms det om den domstol som meddelar tvångslicens och i 2 mom. om den behöriga myndigheten enligt artikel 3 stycke 1 i Europaparlamentets och rådets förordning som nämns i det momentet.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 och i detaljmotiveringen till 65 § nedan föreslås det

att bestämmelserna om forum i tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på patentlagen ska ändras. Därför föreslås det att den nu aktuella paragrafens *1 och 2 mom.* ändras i enlighet med denna ändring av forumbestämmelserna. I övrigt motsvarar 1 och 2 mom. lagens gällande 50 § 1 och 2 mom.

57 b §. Det gällande *2 mom.* föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att 8 kap. i rättegångsbalken i övrigt tillämpas på behandlingen av ärendet, eftersom bestämmelsen är onödig. Som det framgår av 65 §, ska tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på patentlagen framöver handläggas i marknadsdomstolen. Enligt 65 § 5 mom. finns bestämmelser om handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), vars 4 kap. 17 § innehåller en uttrycklig hänvisning om att rättegångsbalken ska tillämpas på handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter. Av skrivningen i det nu aktuella momentet i sig framgår vidare att det i de yrkanden som avses i momentet handlar om civilprocessuella ansökningsärenden. Bestämmelser om att marknadsdomstolen i framtiden ska vara behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på patentlagen, bl.a. de mål och ärenden som avses i detta moment, finns i 65 §.

Det föreslås att hänvisningen i det gällande *4 mom.* till 7 kap. 16 § i utsökningslagen, som har upphävts, ersätts med en hänvisning till 8 kap. 2 § i den gällande utsökningsbalken. Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i utsökningsbalken ska, om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till utsökningslagen, motsvarande bestämmelse i utsökningsbalken tillämpas. Den föreslagna ändringen om att hänvisa till 8 kap. 2 § i utsökningsbalken i 4 mom. ändrar således inte nuläget i sak. Dessutom föreslås det att skrivningen i bestämmelsen ändras något.

61 §. I paragrafens gällande *2 mom.* bestäms det om en möjlighet för domstolen att skjuta upp behandlingen av ett ärende som gäller patentintrång till dess att talan om patentets förklarande för ogiltigt har blivit slutligt avgjort.

Det föreslås att *2 mom.* upphävs, eftersom 4 kap. 20 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på väckande av genkärsmål om ogiltigförklaring av patent i ett ärende som gäller patentintrång samt på handläggningen av talan om intrång och av genkärsmålet om ogiltigförklaring.

63 §. I det gällande *3 mom.* bestäms i anslutning till fastställsetalan enligt paragrafens *1 mom.* att om det i ett mål som gäller sådan talan görs gällande att patentet är ogiltigt, ska 61 § 2 mom. tillämpas på motsvarande sätt.

Det föreslås att *3 mom.* upphävs, eftersom 4 kap. 20 och 21 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på väckande av genkärsmål om ogiltigförklaring av patent i ett ärende som gäller talan om fastställsetalan av huruvida käranden har skydd mot annan på grund av patent, samt på handläggningen av talan om fastställsetala och av genkärsmålet om ogiltigförklaring.

64 §. I den gällande paragrafen bestäms det om underrättelseskyldighet när det gäller väckande av talan i vissa fall.

Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom 4 kap. 19 och 21 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på underrättelseskyldigheten. Detta innebär inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de mål och ärenden som avses i patentlagen.

65 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i tvistemål och ansökningsärenden som gäller patent.

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att alla tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på patentlagen enligt dess *1 mom.* framöver ska handläggas i marknadsdomstolen. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomsto-

len är exklusivt behörig att handlägga de mål och ärenden som avses i bestämmelsen.

Uttrycket ”tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag” avser alla de tvistemål och ansökningsärenden där det yrkas på en påföljd som grundar sig på patentlagen eller där det annars handlar om en fråga som grundar sig på patentlagen, t.ex. bättre rätt till en uppfinning. I bestämmelsen avses dock inte t.ex. mål som handlar om rent avtalsrättsliga tvister, där det inte ens påstås att det har brutits mot patentlagen.

Att handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på patentlagen koncentreras till marknadsdomstolen på det sätt som nämns ovan betyder att marknadsdomstolen framöver ska vara exklusivt behörig att handlägga dessa mål och ärenden även när det gäller europeiskt patent som avses i 70 f § 1 mom. i patentlagen. Det föreslås att även paragrafens 2 och 3 mom. ändras enlighet med detta. I övrigt motsvarar 2 och 3 mom. lagens gällande 65 § 2 och 3 mom.

I 4 mom. föreslås främst i klargörande syfte en hänvisningsbestämmelse om att det i övrigt föreskrivs eller bestäms särskilt om marknadsdomstolens internationella behörighet.

Dessutom fogas till 5 mom. en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på patentlagen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

65 b §. Enligt den gällande paragrafen har domstolen rätt att i tvistemål förelägga patenthavaren eller någon annan som för talan med stöd av en rätt som härleds från patenthavaren (1 mom.) och, i ett brottmål, målsäganden (2 mom.) att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska.

Det föreslås att paragrafen ändras så att domstolen framöver ska ha denna rätt endast i fråga om tvistemål. För brottmålsens del föreslås bestämmelser om motsvarande rätt i den nya 66 a § som fogas till lagen.

Den nu aktuella paragrafen som gäller tvistemål motsvarar i sak lagens gällande 65 b § 1 mom.

66 §. I den gällande paragrafen bestäms det om de tekniskt sakkunniga personer som i dag deltar i handläggningen av patentärenden i Helsingfors tingsrätt.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att man slopar systemet med tekniskt sakkunniga. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det framöver om forum för brottmål som gäller patent.

I det föreslagna 1 mom. bestäms det att åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång på den ensamrätt som ett patent medför samt åtal för en patentförseelse som avses i 57 § 2 mom. och ett brott som avses i 62 § i den nu aktuella lagen ska handläggas i Helsingfors tingsrätt.

Bestämmelsen motsvarar nuläget, så som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan. I bestämmelsen sägs endast för tydlighetens skull uttryckligen att även åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång på den ensamrätt som ett patent medför ska handläggas i Helsingfors tingsrätt.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att Helsingfors tingsrätt är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen. Detta betyder bl.a. att ingen annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt är behörig att handlägga ett åtal enligt bestämmelsen, inte heller i en sådan situation som avses i 4 kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål med stöd av den bestämmelsen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är exklusivt behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som gäller patent dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. I momentet bestäms att trots det som sägs i 65 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett ersättningsyrkande enligt 58 § eller ett yrkande en-

ligt 59 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iakttas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställles. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

66 a §. I paragrafen, som är ny, bestäms det om rätt för den domstol som handlägger ett brottmål som avses i 66 § att förelägga målsäganden att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska. Paragrafen motsvarar i sak lagens gällande 65 b § 2 mom.

66 b §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 66 § föreslås det att en motsvarande rätt för den domstol som handlägger målet att begära utlåtande av patentmyndigheten genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de brottmål som avses i patentlagen.

66 c §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att den specialsakkunskap t.ex. inom teknikens område som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggningen av mål som avses i 66 § framöver ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 66 § får högst två sakkunnigledamö-

ter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlitaandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 66 §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i praktiken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfarandet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

66 d §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 66 § föreslås det att en motsvarande skyldighet för den domstol som handlägger målet att underrätta patentmyndigheten om sina avgöranden genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de brottmål som avses i patentlagen.

67 §. I den gällande paragrafen bestäms det förordnandet av och arvodet till de tekniskt sakkunniga personer som avses i lagens gällande 66 §.

Eftersom det på det sätt som sägs i detaljmotiveringen till 66 § föreslås i propositionen att man slopar systemet med tekniskt sakkunniga, ska den nu aktuella paragrafen upphävas såsom onödig.

68 §. I den gällande paragrafen bestäms det om en möjlighet för domstolen att under rättegången förbjuda användningen av patent eller förordna att egendom som avses i 59 § temporärt ska tas i beslag under tiden för rättegången.

Efter det att patentlagen stiftades har man till 7 kap. i rättegångsbalken fogat bestämmelser om säkringsåtgärder, varav här särskilt kan nämnas bestämmelsen om den s.k. allmänna säkringsåtgärden i rättegångsbalkens 7 kap. 3 §. Säkringsåtgärder enligt rättegångsbalkens 7 kap. kan beviljas redan före rättegången, och dessutom krävs det för att en säkringsåtgärd ska kunna verkställas att sökanden ställer säkerhet hos utmätningsmannen för den skada som kan orsakas svarenden av säkringsåtgärden.

I patentmål grundar sig ansökningarna om säkringsåtgärder i praktiken uteslutande på bestämmelserna i rättegångsbalkens 7 kap.,

och den nu aktuella 68 § i patentlagen har således i praktiken blivit onödig. Det föreslås därför att paragrafen upphävs.

69 §. I den gällande paragrafen bestäms det om dels en skyldighet, dels en möjlighet för domstolen att begära utlåtande av patentmyndigheten. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I 66 b § i den nu aktuella lagen föreslås det en hänvisning till den paragrafen i fråga om mål som avses i 66 §. Det föreslås därför att den nu aktuella paragrafen upphävs. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de mål som avses i patentlagen, med undantag av att domstolen i framtiden får begära utlåtande efter prövning även i mål som gäller ogiltigförklaring av patent, medan det i dag är obligatoriskt att begära utlåtande.

70 §. I den gällande paragrafen bestäms det om skyldighet för domstolen att sända en kopia av sitt avgörande till patentmyndigheten. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I 66 d § i den nu aktuella lagen föreslås det en hänvisning till den paragrafen i fråga om mål som avses i 66 §. Det föreslås därför att den nu aktuella paragrafen upphävs. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de mål som avses i patentlagen.

70 p §. I 1 mom. bestäms det om domstolens rätt att i tvistemål om ett europeiskt patent förelägga patenthavaren eller någon annan som för talan med stöd av en rätt som härleds från patenthavaren att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska. I 2 mom. bestäms det på motsvarande sätt om domstolens rätt att i brottmål om ett europeiskt patent förelägga

målsäganden att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska.

På det sätt som sägs i detaljmotiveringen till 65 och 66 § föreslås det att bestämmelserna om forum i tviste- och brottmål som grundar sig på patentlagen ska ändras. Det föreslås därför att det görs en teknisk precisering i den nu aktuella paragrafens *1 och 2 mom.* I övrigt motsvarar 1 och 2 mom. i sak lagens gällande 70 p § 1 och 2 mom.

72 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att ändring i de beslut av patentmyndigheten som avses i den nämnda paragrafen enligt paragrafens *1 mom.* framöver ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Angående hur besvär ska anföras hos marknadsdomstolen finns i momentet en hänvisning till lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14).

I *2 mom.* föreslås en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

74 §. I paragrafen finns bestämmelser om att närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet. Det föreslagna *4 mom.* i paragrafen är nytt. I momentet preciseras, på det sätt som krävs i grundlagens 80 § 2 mom., tillämpningsområdet för de detaljerade tekniska föreskrifter (patentföreskrifter) som patentmyndigheten utfärdar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen övergångsbestämmelser om sökande av ändring i patentmyndighetens beslut samt om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller patent.

I fråga om patentmyndighetens beslut bestäms det i lagen att vid sökande av ändring i ett beslut som patentmyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft

iaktas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i beslut som patentmyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos PRS besvärsnämnd och att ändring ska sökas hos marknadsdomstolen först i de beslut som patentmyndigheten fattar efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

I fråga om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller patent bestäms det att om målet eller ärendet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålens och ansökningsärendenas del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål eller ansökningsärende enligt patentlagen som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. När det gäller brottmål innebär förslaget ingen ändring i den gällande forumregleringen, på det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan och i detaljmotiveringen till 66 §. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller patent och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder bl.a. att nuvarande bestämmelserna om anlitande av tekniskt sakkunniga ska tillämpas på mål och ärenden som blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.4 Lagen om rätt till arbetstagares uppföring

12 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomsto-

lens behörighet i tvistemål som gäller arbetstagares uppfinningar.

I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att alla de tvistemål som grundar sig på lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar enligt paragrafens 1 mom. i framtiden ska handläggas i marknadsdomstolen.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen.

I momentet finns redan i dag en bestämmelse där det sägs att vad som föreskrivs om rättegången i patentärenden i tillämpliga delar ska iakttas vid handläggningen av de mål som avses i momentet. I momentet föreslås en bestämmelse som motsvarar den gällande bestämmelsen. Så som framgår av 65 § 5 mom. i patentlagen (lagförslag 3) finns bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på patentlagen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

I den gällande paragrafens 2 mom. görs en ändring som beror på att handläggningen av de tvistemål som gäller arbetstagares uppfinningar koncentreras till marknadsdomstolen så som anges ovan. I övrigt motsvarar momentet lagens gällande 12 § 2 mom.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om tvistemål som gäller arbetstagares uppfinningar.

I fråga om dessa mål bestäms det att om målet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. Detta betyder att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål som gäller arbetstagares uppfinningar och som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. Tvistemål som gäller arbetstagares uppfinningar och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser

som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder bl.a. att nuvarande bestämmelserna om anlitande av tekniskt sakkunniga ska tillämpas på mål som blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.5 Lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor

3 §. Definitioner. När det gäller definitionen av högskolor i paragrafens 1 punkt hänvisas det bl.a. till 1 § i universitetslagen (645/1997) och 4 § i lagen om försvarsmakten (402/1974). De lagarna har senare upphävts, och därför föreslås det att den gällande 1 punkten ändras så att de hänvisningarna ersätts med hänvisningar till universitet enligt universitetslagen (558/2009) och Försvarshögskolan som avses i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008). Detta ändrar inte nu läget i sak.

13 §. Om lösning av tvister. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i tvistemål som gäller högskoleuppfinningar.

I enlighet med detta föreslås det att paragrafens gällande 2 mom. ändras så att alla de tvistemål som grundar sig på lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor enligt momentet i framtiden ska handläggas i marknadsdomstolen.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen.

I momentet finns redan i dag en bestämmelse där det sägs att vad som föreskrivs om rättegången i patentärenden i tillämpliga delar ska iakttas vid handläggningen av de mål som avses i momentet. I momentet föreslås en bestämmelse som motsvarar den gällande bestämmelsen. Så som framgår av 65 § 5 mom. i patentlagen (lagförslag 3) finns be-

stämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på patentlagen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om tvistemål som gäller högskoleuppfinningar.

I fråga om dessa mål bestäms det att om målet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. Detta betyder att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål som gäller högskoleuppfinningar och som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. Tvistemål som gäller högskoleuppfinningar och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder bl.a. att nuvarande bestämmelserna om anlitande av tekniskt sakkunniga ska tillämpas på mål som blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.6 Lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar

1 §. I det gällande 2 mom. föreskrivs det att för en uppfinning som exproprieras för staten enligt paragrafens 1 mom. ska till innehavaren av uppfinningen betalas en skälig ersättning av statens medel. Om man inte kan komma överens om ersättningen, får innehavaren av uppfinningen föra särskild talan om detta i Helsingfors tingsrätt.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller

industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta ändras det gällande 2 mom. så att innehavaren av uppfinningen enligt momentet framöver får föra sådan talan som avses i bestämmelsen i marknadsdomstolen.

Uttrycket ”får” i bestämmelsen hänvisar endast till talerätten för innehavaren av uppfinningen. På samma sätt som när det gäller andra immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden är marknadsdomstolen exklusivt behörig också i fråga om de käromål som avses i den nu aktuella bestämmelsen.

Till momentet fogas dessutom en bestämmelse där det sägs att vad som föreskrivs om rättegången i patentärenden i tillämpliga delar ska gälla vid handläggningen av de mål som avses i momentet. En motsvarande bestämmelse finns redan i dag i 12 i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar och i 13 § i lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor. Så som framgår av 65 § 5 mom. i patentlagen (lagförslag 3) finns bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på patentlagen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om tvistemål som avses i lagens 1 § 2 mom.

I fråga om dessa mål bestäms det att om målet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. Detta betyder att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. Tvistemål som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.7 Lagen om nyttighetsmodellrätt

23 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att ändring i de beslut som registermyndigheten fattar med stöd av lagen i fråga enligt paragrafens *1 mom.* framöver ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Angående hur besvär ska anföras hos marknadsdomstolen finns i momentet en hänvisning till lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14).

I *2 mom.* föreslås en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av besvär enligt *1 mom.* i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

36 a §. Det gällande *2 mom.* föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att 8 kap. i rättegångsbalken i övrigt tillämpas på behandlingen av ärendet, eftersom bestämmelsen är onödig. Som det framgår av 43 §, ska tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på nyttighetsmodellagen framöver handläggas i marknadsdomstolen. Enligt 43 § *2 mom.* finns bestämmelser om handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), vars 4 kap. 17 § innehåller en uttrycklig hänvisning om att rättegångsbalken ska tillämpas på handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter. Av skrivningen i det nu aktuella momentet i sig framgår vidare att det i de yrkanden som avses i momentet handlar om civilprocessuella ansökningsärenden. Bestämmelser om att marknadsdomstolen i framtiden ska vara behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på nyttighetsmodellagen, bl.a. de mål och ärenden som avses i detta moment, finns i 43 §.

Det föreslås att hänvisningen i det gällande *4 mom.* till 7 kap. 16 § i utsökningslagen, som har upphävts, ersätts med en hänvisning

till 8 kap. 2 § i den gällande utsökningsbalken. Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i utsökningsbalken ska, om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till utsökningslagen, motsvarande bestämmelse i utsökningsbalken tillämpas. Den föreslagna ändringen om att hänvisa till 8 kap. 2 § i utsökningsbalken i 4 mom. ändrar således inte nuläget i sak. Dessutom föreslås det att skrivningen i bestämmelsen ändras något.

41 §. I paragrafens gällande *2 mom.* bestäms det om en möjlighet för domstolen att skjuta upp behandlingen av ett ärende som gäller intrång i en nyttighetsmodellrätt till dess yrkandet om att registreringen av nyttighetsmodellrätten ska förklaras ogiltig har blivit slutligt avgjort.

Det föreslås att momentet upphävs, eftersom 4 kap. 20 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på framställande av yrkande om ogiltigförklaring av registreringen av en nyttighetsmodell i ett ärende som gäller intrång i nyttighetsmodellrätt samt på handläggningen av talan om intrång och av yrkandet om ogiltigförklaring.

42 §. I den gällande paragrafen bestäms det om underrättelseskyldighet när det gäller väckande av talan i vissa fall.

Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom 4 kap. 19 och 21 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på underrättelseskyldigheten. Detta innebär inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de mål och ärenden som avses i lagen om nyttighetsmodellrätt.

43 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i tvistemål och ansökningsärenden som gäller nyttighetsmodell.

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att alla tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på nyttighetsmodellagen enligt dess *1 mom.* framöver ska handläggas i marknadsdomstolen. Med ansökningsären-

den avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål och ärenden som avses i bestämmelsen.

Uttrycket ”tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag” avser alla de tvistemål och ansökningsärenden där det yrkas på en påföljd som grundar sig på nyttighetsmodellagen eller där det annars handlar om en fråga som grundar sig på den lagen, t.ex. bättre rätt till en uppfinning. I bestämmelsen avses däremot inte t.ex. mål som handlar om rent avtalsrättsliga tvister, där det inte ens påstås att det har brutits mot nyttighetsmodellagen.

Dessutom fogas till 2 mom. en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på nyttighetsmodellagen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

44 §. Den gällande paragrafen innehåller en hänvisning till bestämmelserna om anlitande av tekniskt sakkunniga i 66 och 67 § i patentlagen i mål som gäller nyttighetsmodell.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att man slopar systemet med tekniskt sakkunniga. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det framöver om forum för brottmål som gäller nyttighetsmodell.

I paragrafens 1 mom. bestäms det att åtal för ett i 49 kap. 2 § i strafflagen avsett brott mot industriell rättighet som innebär intrång i en nyttighetsmodellrätt samt åtal för en nyttighetsmodellförseelse som avses i 39 § 1 mom. och för ett brott som avses i 40 § i den nu aktuella lagen handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Bestämmelsen motsvarar nuläget, så som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan. I bestämmelsen sägs endast för tydlighetens skull uttryckligen att även åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som innebär intrång i en nyttighetsmodellrätt ska handläggas i Helsingfors tingsrätt.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att Helsingfors tings-

rätt är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen. Detta betyder bl.a. att ingen annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt är behörig att handlägga ett åtal enligt bestämmelsen, inte heller i en sådan situation som avses i 4 kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål med stöd av den bestämmelsen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är exklusivt behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som gäller nyttighetsmodell dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. I momentet bestäms att trots det som sägs i 43 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett ersättningsyrkande enligt 37 § eller ett i 38 § avsett yrkande enligt 59 § i patentlagen, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iakttas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

44 a §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 44 § föreslås det att en motsvarande rätt för den domstol som handlägger målet att begära utlåtande av registermyndigheten genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen.

44 b §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att

den specialsakkunskap t.ex. inom teknikens område som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggningen av mål som avses i 44 § framöver ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 44 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlitaandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 44 §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i praktiken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfa-

randet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 c §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 44 § föreslås det att en motsvarande skyldighet för den domstol som handlägger målet att underrätta registermyndigheten om sina avgöranden genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de brottmål som avses i nyttighetsmodellagen.

45 §. I den gällande paragrafen bestäms det om skyldighet för domstolen att sända en kopia av sitt avgörande till registermyndigheten. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I 44 c § i den nu aktuella lagen föreslås det en hänvisning till den paragrafen i fråga om mål som avses i 44 §. Det föreslås därför att den nu aktuella paragrafen upphävs. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de mål och ärenden som avses i nyttighetsmodellagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen övergångsbestämmelser om sökande av ändring i registermyndighetens beslut samt om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller nyttighetsmodell.

I fråga om registermyndighetens beslut bestäms det i lagen att vid sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos PRS besvärsnämnd och att ändring ska sökas hos marknadsdomstolen först i de beslut som registermyndigheten fattar efter de föreslagna lagens ikraftträdande.

I fråga om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller nyttighetsmodell bestäms det att om målet eller ärendet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålen och ansökningsärendenas del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål eller ansökningsärende enligt nyttighetsmodellagen som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. När det gäller brottmål innebär förslaget ingen ändring i den gällande forumregleringen, på det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan och i detaljmotiveringen till 44 §. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller nyttighetsmodell och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder bl.a. att nuvarande bestämmelserna om anlitande av tekniskt sakkunniga ska tillämpas på mål och ärenden som blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.8 Lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar

29 §. *Sökande av ändring i registermyndighetens beslut.* På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att ändring i de beslut som registermyndigheten fattar med stöd av lagen i fråga enligt paragrafens 1 mom. framöver ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Angående hur besvär ska anföras hos marknadsdomstolen finns i momentet en hänvisning till lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14).

I 2 mom. föreslås en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

37 b §. *Föreläggande om avbrytande för en mellanhand.* Det gällande 2 mom. föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att 8 kap. i rättegångsbalken i övrigt tillämpas på behandlingen av ärendet, eftersom bestämmelsen är onödig. Som det framgår av 42 §, ska tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på kretsmönsterlagen framöver handläggas i marknadsdomstolen. Enligt 42 § 2 mom. finns bestämmelser om handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), vars 4 kap. 17 § innehåller en uttrycklig hänvisning om att rättegångsbalken ska tillämpas på handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter. Av skrivningen i det nu aktuella momentet i sig framgår vidare att det i de yrkanden som avses i momentet handlar om civilprocessuella ansökningsärenden. Bestämmelser om att marknadsdomstolen i framtiden ska vara behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på kretsmönsterlagen, bl.a. de mål och ärenden som avses i detta moment, finns i 42 §.

Det föreslås att hänvisningen i det gällande 4 mom. till 7 kap. 16 § i utsökningslagen, som har upphävts, ersätts med en hänvisning till 8 kap. 2 § i den gällande utsökningsbalken. Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i utsökningsbalken ska, om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till utsökningslagen, motsvarande bestämmelse i utsökningsbalken tillämpas. Den föreslagna ändringen om att hänvisa till 8 kap. 2 § i utsökningsbalken i 4 mom. ändrar således inte nuläget i sak. Dessutom föreslås det att skrivningen i bestämmelsen ändras något.

40 §. Verkningskraft av att en registrering förklaras ogiltig. I paragrafens gällande 2 mom. bestäms det om en möjlighet för domstolen att skjuta upp behandlingen av ett mål som gäller intrång i ett kretsmönster till dess yrkandet om att registreringen av kretsmönstret ska förklaras ogiltig har blivit slutligt avgjort.

Det föreslås att momentet upphävs, eftersom 4 kap. 20 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på invändningar som gäller ogiltigförklaring av registreringen av ett kretsmönster i ett mål som gäller intrång i ensamrätten till ett kretsmönster samt på handläggningen av talan om intrång och av yrkandet om ogiltigförklaring.

41 §. Anmälningsskyldighet. I den gällande paragrafen bestäms det om underrättelseskyldighet när det gäller väckande av talan i vissa fall.

Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom 4 kap. 19 och 21 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på underrättelseskyldigheten. Detta innebär inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de mål och ärenden som avses i kretsmönsterlagen.

42 §. Forum i tvistemål. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i tvistemål och ansökningsärenden som gäller kretsmönster.

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att

alla tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på kretsmönsterlagen enligt dess 1 mom. framöver ska handläggas i marknadsdomstolen. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål och ärenden som avses i bestämmelsen.

Uttrycket ”tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag” avser alla de tvistemål och ansökningsärenden där det yrkas på en påföljd som grundar sig på kretsmönsterlagen eller där det annars handlar om en fråga som grundar sig på den lagen, t.ex. bättre rätt till ett kretsmönster. I bestämmelsen avses dock inte t.ex. mål som handlar om rent avtalsrättsliga tvister, där det inte ens påstås att det har brutits mot kretsmönsterlagen.

Till 2 mom. fogas en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på kretsmönsterlagen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

43 §. Forum i brottmål. Den gällande paragrafen innehåller en hänvisning till bestämmelserna om anlitande av tekniskt sakkunniga i 66 och 67 § i patentlagen i mål som gäller kretsmönster.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att man slopar systemet med tekniskt sakkunniga. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det framöver om forum för brottmål som gäller kretsmönster.

I 1 mom. bestäms det att åtal för ett i 49 kap. 2 § i strafflagen avsett brott mot industriell rättighet som innebär intrång i en rätt till ett kretsmönster samt för en kretsmönsterförseelse som avses i 35 § och underlåtenhet att lämna upplysning som avses i 36 § i den nu aktuella lagen handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Bestämmelsen motsvarar nuläget, så som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan. I bestämmelsen sägs endast för tydlighetens skull uttryckligen att även åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som innebär intrång i

en rätt till ett kretsmönster ska handläggas i Helsingfors tingsrätt.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att Helsingfors tingsrätt är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen. Detta betyder bl.a. att ingen annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt är behörig att handlägga ett åtal enligt bestämmelsen, inte heller i en sådan situation som avses i 4 kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål med stöd av den bestämmelsen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är exklusivt behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som gäller kretsmönster dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. I momentet bestäms att trots det som sägs i 42 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 38 § eller ett yrkande enligt 39 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iakttas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

43 a §. Registermyndighetens utlåtande i ett brottmål. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 43 § föreslås det att en motsvarande rätt för den domstol som handlägger målet att begära utlåtande av registermyndigheten genomförs genom

att en hänvisning till 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen.

43 b §. Sakkunniga i brottmål. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att den specialsakkunskap t.ex. inom teknikens område som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggningen av mål som avses i 43 § framöver ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 43 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlitaandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 43 §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i prakti-

ken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfarandet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 §. Underrättelse till registermyndigheten i ett brottmål. I paragrafen bestäms det om skyldighet för domstolen att sända en kopia av sitt avgörande till registermyndigheten. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 43 § föreslås det att en motsvarande skyldighet för den domstol som handlägger målet att underrätta registermyndigheten om sina avgöranden genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de brottmål som avses i kretsmönsterlagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen övergångsbestämmelser om sökande av ändring i registermyndighetens beslut samt om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller kretsmönster.

I fråga om registermyndighetens beslut bestäms det i lagen att vid sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iakttas de bestämmelser som gällde vid

ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos PRS besvärsnämnd och att ändring ska sökas hos marknadsdomstolen först i de beslut som registermyndigheten fattar efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

I fråga om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller kretsmönster bestäms det att om målet eller ärendet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålens och ansökningsärendenas del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål eller ansökningsärende enligt kretsmönsterlagen som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. När det gäller brottmål innebär förslaget ingen ändring i den gällande forumregleringen, på det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan och i detaljmotiveringen till 43 §. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller kretsmönster och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder bl.a. att nuvarande bestämmelserna om anlitande av tekniskt sakkunniga ska tillämpas på mål och ärenden som blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.9 Varumärkeslagen

42 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i tvistemål och ansökningsärenden som gäller varumärken.

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att alla tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på varumärkeslagen enligt dess 1 mom. framöver ska handläggas i marknadsdomstolen. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål och ärenden som avses i bestämmelsen.

Uttrycket ”tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag” avser alla de tvistemål och ansökningsärenden där det yrkas på en påföljd som grundar sig på varumärkeslagen eller där det annars handlar om en fråga som grundar sig på den lagen och som gäller t.ex. att förklara registreringen av ett varumärke ogiltig eller förverka ett varumärke, eller bättre rätt till ett varumärke. I bestämmelsen avses dock inte t.ex. mål som handlar om rent avtalsrättsliga tvister, där det inte ens påstås att det har brutits mot varumärkeslagen.

Enligt det gällande 2 mom. handläggs talan mot en märkeshavare som inte har hemvist i Finland av Helsingfors tingsrätt. Eftersom marknadsdomstolen på det sätt som anges ovan framöver ska vara exklusivt behörig att handlägga samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på varumärkeslagen, ska marknadsdomstolen också utan en särskild bestämmelse om detta vara behörig att handlägga de målen och ärendena också i de fall när svaranden inte har hemvist i Finland.

På grund av det som sägs ovan föreslås det att den gällande bestämmelsen i 3 mom. där det sägs att Helsingfors tingsrätt är gemenskapsvarumärkesdomstol överförs till 2 mom., dock ändrad på det sättet att marknadsdomstolen i framtiden också är den enda domstol som handlägger gemenskapsvarumärken i första instans enligt rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken. Ändringen beror på att de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen på det sätt som sägs ovan.

Eftersom marknadsdomstolen framöver ska vara exklusivt behörig att handlägga samtliga

de tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på varumärkeslagen, är det också utan en uttrycklig bestämmelse klart att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga också de andra tvister om gemenskapsvarumärken som avses i avdelning X avsnitt 3 i rådets ovan nämnda förordning (EG) nr 207/2009.

Dessutom fogas till 3 mom. en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på varumärkeslagen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

43 §. I den gällande paragrafen bestäms det om en möjlighet att handlägga ett yrkande på förbud i samband med ett brottmål som grundar sig på 39 § i varumärkeslagen eller 49 kap. 2 § i strafflagen.

I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det framöver om forum för brottmål som gäller varumärken.

I 1 mom. bestäms det att åtal för ett i 49 kap. 2 § i strafflagen avsett brott mot industriell rättighet som innebär intrång i en rätt till ett varukännetecken samt för en varumärkesförseelse som avses i 39 § 1 mom. i den nu aktuella lagen handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Bestämmelsen motsvarar nuläget, så som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan. I bestämmelsen sägs endast för tydlighetens skull uttryckligen att även åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som innebär intrång i en rätt till ett varukännetecken ska handläggas i Helsingfors tingsrätt.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att Helsingfors tingsrätt är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen. Detta betyder bl.a. att ingen annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt är behörig att handlägga ett åtal enligt bestämmelsen, inte heller i en sådan situation som avses i 4 kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål med stöd av den bestämmelsen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är ex-

klusivt behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som gäller varumärken dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. I momentet bestäms att trots det som sägs i 42 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 38 § 2 eller 3 mom. eller ett yrkande enligt 41 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iakttas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

43 a §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 43 § föreslås det att en motsvarande rätt för den domstol som handlägger målet att begära utlåtande av registermyndigheten genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen.

43 b §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att den specialsakkunskap som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggningen av mål som avses i 43 § ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 43 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlitaandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 43 §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i praktiken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfarandet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 §. I paragrafen bestäms det att handläggningen av ett mål som gäller intrång i ett varumärke kan skjutas upp med anledning av en talan om att förklara registreringen av varumärket ogiltigt eller, på motsvarande sätt, om att förverka varumärket.

Bestämmelsen är onödig, eftersom 4 kap. 20 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på väckande av genkärsmål om ogiltigförklaring av registreringen av ett varumärke och, på motsvarande sätt, förverkande av ett varumärke i ett mål som gäller intrång i ett varumärke samt på handläggningen av talan om intrång och av genkärsmålet om ogiltigförklaring eller förverkande.

Det föreslås att det i paragrafen i stället framöver ska bestämmas om skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 § att göra underrättelser till registermyndigheten.

I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 43 § föreslås det att en motsvarande skyldighet för den domstol som handlägger målet att underrätta registermyndigheten om sina avgöranden genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen.

45 §. I det gällande 2 mom. bestäms det om underrättelseskyldighet för licenstagaren när det gäller väckande av talan.

Det föreslås att momentet upphävs, eftersom 4 kap. 19 och 21 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på underrättelseskyldigheten. Detta ändrar inte nuläget i sak när det gäller underrättelseskyldigheten i fråga.

48 §. I den gällande paragrafen bestäms det om möjlighet för domstolen att meddela ett temporärt förbud under rättegången eller i domen.

Efter det att varumärkeslagen stiftades har man till 7 kap. i rättegångsbalken fogat bestämmelser om säkringsåtgärder, varav här

särskilt kan nämnas bestämmelsen om den s.k. allmänna säkringsåtgärden i rättegångsbalkens 7 kap. 3 §. Säkringsåtgärder enligt rättegångsbalkens 7 kap. kan beviljas redan före rättegången, och dessutom krävs det för att en säkringsåtgärd ska kunna verkställas att sökanden ställer säkerhet hos utmätningssmannen för den skada som kan orsakas svaranden av säkringsåtgärden.

I varumärkesmål grundar sig ansökningarna om säkringsåtgärder i praktiken uteslutande på bestämmelserna i rättegångsbalkens 7 kap., och den nu aktuella 48 § i varumärkeslagen har således i praktiken blivit onödig. Det föreslås därför att paragrafen upphävs.

48 a §. Det gällande 2 mom. föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att 8 kap. i rättegångsbalken i övrigt tillämpas på behandlingen av ärendet, eftersom bestämmelsen är onödig. Som det framgår av 42 §, ska tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på varumärkeslagen framöver handläggas i marknadsdomstolen. Enligt 42 § 3 mom. finns bestämmelser om handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), vars 4 kap. 17 § innehåller en uttrycklig hänvisning om att rättegångsbalken ska tillämpas på handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter. Av skrivningen i det nu aktuella momentet i sig framgår vidare att det i de yrkanden som avses i momentet handlar om civilprocessuella ansökningsärenden. Bestämmelser om att marknadsdomstolen i framtiden ska vara behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på varumärkeslagen, bl.a. de mål och ärenden som avses i detta moment, finns i 42 §.

Det föreslås att hänvisningen i det gällande 4 mom. till 7 kap. 16 § i utsökningslagen, som har upphävts, ersätts med en hänvisning till 8 kap. 2 § i den gällande utsökningsbalken. Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i utsökningsbalken ska, om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till utsökningslagen, motsvarande bestämmelse i utsökningsbalken tillämpas. Den föreslagna ändringen om att hänvisa till 8 kap. 2 § i utsökningsbalken i 4 mom. ändrar såle-

des inte nuläget i sak. Dessutom föreslås det att skrivningen i bestämmelsen ändras något.

49 §. I den gällande paragrafen bestäms det för det första om skyldighet för domstolen att sända en kopia av sitt avgörande till registermyndigheten i vissa fall. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I 43 c § i den nu aktuella lagen föreslås det en hänvisning till den paragrafen i fråga om mål som avses i 43 §.

Dessutom bestäms det i den gällande paragrafen att domstolen ska underrätta den gemenskapsvarumärkesbyrå som avses i 57 § 1 mom. om talan som gäller förverkande av gemenskapsvarumärke eller ogiltigförklaring av en registrering och till byrån sända en kopia av det lagakraftvunna beslutet. Bestämmelser om denna skyldighet för domstolen finns i rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken, som är direkt gällande i Finland.

Det föreslås därför att den nu aktuella paragrafen upphävs i sin helhet.

51 §. Den gällande paragrafen föreslås bli ändrad så att man stryker den bestämmelse i paragrafens sista mening där det sägs att om den som gjort invändningen återtar sina besvär, kan saken trots detta prövas, om det finns särskilda skäl till det.

Med beaktande av att ändring i registermyndighetens avgöranden i framtiden ska sökas hos marknadsdomstolen i stället för hos PRS besvärsnämnd och att marknadsdomstolen som en självständig och oberoende domstol ska handlägga och avgöra besvär som har förts till marknadsdomstolen och som hör till dess behörighet, är det framöver inte möjligt att pröva besvär i en situation som avses i den sista meningen i paragrafen på tjänstens vägnar.

Om nya omständigheter eller bevis har åberopats i besvären för att upphäva registermyndighetens beslut om att registrera ett varumärke och besvären senare återtas, kan dessa omständigheter eller bevis beaktas

även i framtiden genom ett eventuellt extraordinärt ändringssökande.

En motsvarande ändring föreslås även i 26 § 1 mom. i patentlagen (lagförslag 3).

51 a §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att ändring i de beslut som registermyndigheten fattar med stöd av denna lag enligt paragrafens 1 mom. framöver ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Angående hur besvären ska anföras hos marknadsdomstolen finns i paragrafen en hänvisning till lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14).

I 2 mom. föreslås en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

56 1 §. Det gällande 2 mom. föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att om den som gjort invändningen återtar sin ändringsansökan, kan saken trots detta prövas, om det finns särskilda skäl till det.

En motsvarande ändring som den som anges ovan föreslås även i 51 §, av de orsaker som anges i detaljmotiveringen till den paragrafen.

57 §. I det gällande 1 mom. bestäms det att med gemenskapsvarumärke avses ett varumärke som med stöd av rådets förordning (EG) nr 40/94 om gemenskapsvarumärke har registrerats av Europeiska gemenskapens byrå för harmonisering inom den inre marknaden (gemenskapsvarumärkesbyrån). Den förordningen har senare ersatts av rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken, och det föreslås därför att momentet ändras så att man korregerar hänvisningen till den gällande förordningen. Dessutom föreslås i momentet en precisering så att man använder den beteckning för gemenskapsvarumärkesbyrån som finns i artikel 2 i den gällande förordningen, dvs. ”byrå för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller)”.

58 §. I det gällande *1 mom.* finns bestämmelser om att närmare föreskrifter utfärdas genom förordning. I momentet föreslås en lagteknisk precisering så att det i stället för förordning hänvisas till förordning av statsrådet.

I den bestämmelse som föreslås i *2 mom.* preciseras, på det sätt som krävs i grundlagens 80 § 2 mom., tillämpningsområdet för de detaljerade tekniska föreskrifter som registermyndigheten utfärdar.

Det föreslås att paragrafens gällande *2 mom.* överförs till *3 mom.* som sådant.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen övergångsbestämmelser om sökande av ändring i registermyndighetens beslut samt om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller varumärken.

I fråga om registermyndighetens beslut bestäms det i lagen att vid sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos PRS besvärsnämnd och att ändring ska sökas hos marknadsdomstolen först i de beslut som registermyndigheten fattar efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

I fråga om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller varumärken bestäms det att om målet eller ärendet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålens och ansökningsärendenas del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål eller ansökningsärende enligt varumärkeslagen som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. När det gäller brottmål innebär förslaget ingen ändring i den gällande forumregleringen, på det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan och i detaljmo-

tiveringen till 43 §. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller varumärken och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.10 Lagen om kollektivmärken

5 §. I det gällande *2 mom.* bestäms det om vem som får väcka talan om hävande enligt *1 mom.* Enligt den senare meningen i paragrafens *2 mom.* får talan även föras av allmän åklagare, av en myndighet som handels- och industriministeriet har bestämt samt av samfund med uppgift att bevaka den berörda närings- eller yrkesidkarens eller konsumenternas intressen.

I samband med att lagstiftningen om åklagarväsendet reviderades övergick man till att använda benämningen åklagare om de allmänna åklagarna. Dessutom har handels- och industriministeriet som nämns i momentet ersatts av arbets- och näringsministeriet.

Därför föreslås det att paragrafens *2 mom.* ändras i enlighet med dessa reformer.

6 a §. Denna paragraf är ny. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i tvistemål och ansökningsärenden som gäller kollektivmärken.

I enlighet med det som sägs ovan ska alla tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på lagen om kollektivmärken enligt paragrafens *1 mom.* framöver handläggas i marknadsdomstolen. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål och ärenden som avses i bestämmelsen.

Uttrycket ”tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag” avser alla de tvistemål och ansökningsärenden där det yrkas på en påföljd som grundar sig på lagen om kollektivmärken eller där det annars handlar om en fråga som grundar sig på den lagen.

Dessutom fogas till 2 mom. en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på lagen om kollektivmärken finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

6 b §. I paragrafen, som är ny, föreslås det bestämmelser om forum för brottmål som gäller kollektivmärken.

I 1 mom. bestäms det att åtal för ett i 49 kap. 2 § i strafflagen avsett brott mot industriell rättighet som innebär intrång i en rätt till ett varukännetecken samt för en varumärkesförseelse som avses i 39 § 1 mom. i varumärkeslagen handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Bestämmelsen motsvarar nuläget, så som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan. I bestämmelsen sägs endast för tydlighetens skull uttryckligen att även åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som innebär intrång i en rätt till ett varukännetecken ska handläggas i Helsingfors tingsrätt.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att Helsingfors tingsrätt är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen. Detta betyder bl.a. att ingen annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt är behörig att handlägga ett åtal enligt bestämmelsen, inte heller i en sådan situation som avses i 4 kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål med stöd av den bestämmelsen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är exklusivt behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som gäller kollektivmärken dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. I momentet be-

stäms att trots det som sägs i 6 a § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 38 § 2 eller 3 mom. i varumärkeslagen eller ett yrkande enligt 41 § i den lagen, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iaktas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

6 c §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 6 b § föreslås det att en motsvarande rätt för den domstol som handlägger målet att begära utlåtande av registermyndigheten genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen.

6 d §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att den specialsakkunskap som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggningen av mål som avses i 6 b § ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 6 b § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är

inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlitaandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 6 b §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i praktiken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfarandet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

6 e §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap.

23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 6 b § föreslås det att en motsvarande skyldighet för den domstol som handlägger målet att underrätta registermyndigheten om sina avgöranden genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 23 § i den nämnda lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen övergångsbestämmelser om sökande av ändring i registermyndighetens beslut samt om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller kollektivmärken.

I fråga om registermyndighetens beslut bestäms det i lagen att vid sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iaktas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos PRS besvärdsnämnd och att ändring ska sökas hos marknadsdomstolen först i de beslut som registermyndigheten fattar efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

I fråga om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller kollektivmärken bestäms det att om målet eller ärendet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålens och ansökningsärendenas del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål eller ansökningsärende enligt lagen om kollektivmärken som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. När det gäller brottmål innebär förslaget ingen ändring i den gällande forumregleringen, på det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 allmänna motiveringen ovan och i detaljmotiveringen till 6 b §. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller kollek-

tivmärken och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.11 Mönsterrättslagen

21 §. Det gällande *1 mom.* föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att om den som gjort invändningen återtar sin ändringsansökan, får saken trots det prövas, om det finns särskilda skäl.

Med beaktande av att ändring i registermyndighetens avgöranden i framtiden ska sökas hos marknadsdomstolen i stället för hos PRS besvärsnämnd och att marknadsdomstolen som en självständig och oberoende domstol ska handlägga och avgöra besvär som har förts till marknadsdomstolen och som hör till dess behörighet, är det framöver inte möjligt att pröva besvär i en situation som avses i den sista meningen i *1 mom.* på tjänstens vägnar.

Om nya omständigheter eller bevis har åberopats i besvären för att upphäva registermyndighetens beslut om att registrera ett mönster och besvären senare återtas, kan dessa omständigheter eller bevis i framtiden beaktas genom ett eventuellt extraordinärt ändringssökande.

En motsvarande ändring föreslås även i 26 § *1 mom.* i patentlagen och i 51 § i varumärkeslagen (lagförslagen 3 och 9).

22 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att ändring i de beslut som registermyndigheten fattar med stöd av lagen enligt paragrafens *1 mom.* framöver ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Angående hur besvär ska anföras hos marknadsdomstolen finns i momentet en

hänvisning till lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14).

I *2 mom.* föreslås en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av besvär enligt *1 mom.* i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

31 b §. I det gällande *2 mom.* bestäms det om skyldighet för domstolen att inhämta utlåtande av registermyndigheten i ett mål som gäller partiellt upphävande av ett mönster.

I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. Det föreslås därför att den nu aktuella paragrafen upphävs. Detta innebär att domstolen i framtiden kan begära utlåtande efter prövning även i mål som gäller partiellt upphävande av ett mönster, medan det i dag är obligatoriskt att begära utlåtande.

33 a §. I den gällande paragrafen sägs det att med gemenskapsformgivning avses en oregistrerad formgivning i enlighet med rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning samt en formgivning som har registrerats av Europeiska gemenskapens byrå för harmonisering inom den inre marknaden (gemenskapens varumärkes- och formgivningsbyrå). I paragrafen föreslås en precisering så att man använder den beteckning för gemenskapens varumärkes- och formgivningbyrå som finns i artikel 2 i den förordningen, dvs. ”byrå för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och formgivning)”.

35 a §. Det gällande *2 mom.* föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att 8 kap. i rättegångsbalken i övrigt tillämpas på behandlingen av ärendet, eftersom bestämmelsen är onödig. Som det framgår av 43 §, ska tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på mönsterrättslagen framöver handläggas i marknadsdomstolen. Enligt 43 § *3 mom.* finns bestämmelser om handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2),

vars 4 kap. 17 § innehåller en uttrycklig hänvisning om att rättegångsbalken ska tillämpas på handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter. Av skrivningen i det nu aktuella momentet i sig framgår vidare att det i de yrkanden som avses i momentet handlar om civilprocessuella ansökningsärenden. Bestämmelser om att marknadsdomstolen i framtiden ska vara behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på mönsterrättslagen, bl.a. de mål och ärenden som avses i detta moment, finns i 43 §.

Det föreslås att hänvisningen i det gällande 4 mom. till 7 kap. 16 § i utsökningslagen, som har upphävts, ersätts med en hänvisning till 8 kap. 2 § i den gällande utsökningsbalken. Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i utsökningsbalken ska, om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till utsökningslagen, motsvarande bestämmelse i utsökningsbalken tillämpas. Den föreslagna ändringen om att hänvisa till 8 kap. 2 § i utsökningsbalken i 4 mom. ändrar således inte nuläget i sak. Dessutom föreslås det att skrivningen i bestämmelsen ändras något.

39 §. I paragrafens gällande 2 mom. sägs det att behandlingen av ett mål som gäller mönsterintrång ska skjutas upp med anledning av en talan om hävande av registrering- en av mönstret.

Det föreslås att momentet upphävs, eftersom 4 kap. 20 § i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på väckande av genkärsmål om hävande av registreringen av ett mönster i ett mål som gäller mönsterintrång samt på handläggningen av talan om intrång och av genkärsmålet om hävande av registreringen.

41 §. I det gällande 3 mom. bestäms i anslutning till fastställsetalan enligt paragrafens 1 mom. att om det i ett sådant mål görs en invändning om att mönsterregistreringen är ogiltig, ska 39 § 2 mom. tillämpas på motsvarande sätt.

Det föreslås att bestämmelsen i 3 mom. upphävs, eftersom 4 kap. 20 och 21 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på väckande av genkärsmål om upphävande av registreringen av ett mönster i ett ärende som gäller

talan om fastställelse av huruvida käranden har skydd mot annan på grund av registreringen av mönstret.

42 §. I den gällande paragrafen bestäms det om underrättelseskyldighet när det gäller väckande av talan i vissa fall.

Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom 4 kap. 19 och 21 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på underrättelseskyldigheten. Detta innebär inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de mål och ärenden som avses i mönsterrättslagen.

43 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i tvistemål och ansökningsärenden som gäller mönster.

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att alla tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på mönsterrättslagen enligt dess 1 mom. framöver ska handläggas i marknadsdomstolen. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål och ärenden som avses i bestämmelsen.

Uttrycket ”tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag” avser alla de tvistemål och ansökningsärenden där det yrkas på en påföljd som grundar sig på mönsterrättslagen eller där det annars handlar om en fråga som grundar sig på den lagen, t.ex. bättre rätt till ett mönster. I bestämmelsen avses däremot inte t.ex. mål som handlar om rent avtalsrättsliga tvister, där det inte ens påstås att det har brutits mot mönsterrättslagen.

Enligt det gällande 2 mom. är Helsingfors tingsrätt den domstol som behandlar gemenskapsformgivningsärenden. På grund av att de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen på det sätt som sägs ovan föreslås det att momentet ändras så att marknadsdomstolen i framtiden är den enda

domstol som handlägger även gemenskapsformgivning i första instans enligt rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning.

Eftersom marknadsdomstolen framöver ska vara exklusivt behörig att handlägga samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på mönsterrättslagen, är det också utan en uttrycklig bestämmelse klart att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga också de andra tvister om gemenskapsformgivning som avses i avdelning IX avsnitt 3 i rådets ovan nämnda förordning (EG) nr 6/2002.

Till 3 mom. fogas en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på mönsterrättslagen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

43 a §. I denna paragraf, som är ny, föreskrivs det om forum för brottmål som gäller mönster.

I paragrafens 1 mom. bestäms det att åtal för ett i 49 kap. 2 § i strafflagen avsett brott mot industriell rättighet som innebär intrång i en mönsterrätt samt för en mönsterrättsförseelse som avses i 35 § 2 mom. och ett brott som avses i 40 § i den nu aktuella lagen handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Bestämelsen motsvarar nuläget, så som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan. I bestämmelsen sägs endast för tydlighetens skull uttryckligen att även åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som innebär intrång i en mönsterrätt ska handläggas i Helsingfors tingsrätt.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att Helsingfors tingsrätt är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen. Detta betyder bl.a. att ingen annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt är behörig att handlägga ett åtal enligt bestämmelsen, inte heller i en sådan situation som avses i 4 kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål med stöd av den bestämmelsen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är exklusivt behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som gäller mönster dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. I momentet bestäms att trots det som sägs i 43 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett ersättningsyrkande enligt 36 § eller 40 § 3 mom. eller ett yrkande enligt 37 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iakttas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

43 b §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 43 a § föreslås det att en motsvarande rätt för den domstol som handlägger målet att begära utlåtande av registermyndigheten genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen.

43 c §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att den specialsakkunskap som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggningen av mål som avses i 43 a § ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 43 a § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som

sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlitaandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 43 a §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i praktiken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfarandet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om

marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 §. I den gällande paragrafen bestäms det om skyldighet för domstolen att sända en kopia av sitt avgörande till registermyndigheten. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 43 a § föreslås det att en motsvarande skyldighet för den domstol som handlägger målet att underrätta registermyndigheten om sina avgöranden genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 24 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de brottmål som avses i mönsterrättslagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen övergångsbestämmelser om sökande av ändring i registermyndighetens beslut samt om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller mönster.

I fråga om registermyndighetens beslut bestäms det i lagen att vid sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos PRS besvärsnämnd och att ändring ska sökas hos marknadsdomstolen först i de beslut som registermyndigheten fattar efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

I fråga om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller mönster bestäms det att om målet eller ärendet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålens och ansökningsärendenas

del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål eller ansökningsärende enligt mönsterrättslagen som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. När det gäller brottmål innebär förslaget ingen ändring i den gällande forumregleringen, på det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan och i detaljmotiveringen till 43 a §. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller mönster och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.12 Firmalagen

1 §. I det gällande 3 mom. sägs det att bestämmelserna i den nu aktuella lagen ska tillämpas på bifirma och sekundära kännetecknen.

Hänvisningarna i momentet ändras så att de motsvarar de ändringar som nu föreslås i lagen. Ändringen av hänvisningarna ändrar inte nuläget i sak.

6 §. I den sista meningen i det gällande 2 mom. bestäms det om skyldighet för domstolen att inhämta utlåtande av registermyndigheten innan ett sådant förordnande som avses i momentet utfärdas.

I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. Det föreslås därför att momentet ändras så att den ovan nämnda bestämmelsen i den sista meningen stryks. Detta innebär att domstolen i framtiden kan begära utlåtande efter prövning även i dessa mål, medan det i dag är obligatoriskt att begära utlåtande.

18 §. I det gällande 3 mom. bestäms det om vem som får föra förbudstalan och i 4 mom. om vem som får föra talan om utdömande av vite.

Enligt den senare meningen i paragrafens 3 mom. får talan enligt momentet i vissa fall även föras av en myndighet som handels- och industriministeriet bestämmer samt av samfund med uppgift att bevaka den berörda närings- eller yrkesidkarens intressen. På motsvarande sätt sägs det i 4 mom. att talan enligt momentet i vissa fall även får föras av en myndighet som handels- och industriministeriet bestämmer.

Handels- och industriministeriet som nämns i momenten har upphört och ersatts av arbets- och näringsministeriet.

Därför föreslås det att den nu aktuella paragrafens 3 och 4 mom. ändras i enlighet med denna reform.

18 a §. Det gällande 2 mom. föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att 8 kap. i rättegångsbalken i övrigt tillämpas på behandlingen av ärendet, eftersom bestämmelsen är onödig. Som det framgår av 28 §, ska tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på firmalagen framöver handläggas i marknadsdomstolen. Enligt 28 § 2 mom. finns bestämmelser om handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), vars 4 kap. 17 § innehåller en uttrycklig hänvisning om att rättegångsbalken ska tillämpas på handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter. Av skrivningen i det nu aktuella momentet i sig framgår vidare att det i de yrkanden som avses i momentet handlar om civilprocessuella ansökningsärenden. Bestämmelser om att marknadsdomstolen i framtiden ska vara behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på firmalagen, bl.a. de mål och ärenden som avses i detta moment, finns i 28 §.

Det föreslås att hänvisningen i det gällande 4 mom. till 7 kap. 16 § i utsökningslagen, som har upphävts, ersätts med en hänvisning till 8 kap. 2 § i den gällande utsökningsbalken. Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i utsökningsbalken ska, om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till utsökningslagen, motsvarande bestämmelse i utsökningsbalken tillämpas. Den föreslagna ändringen om att hänvisa till 8 kap.

2 § i utsökningsbalken i 4 mom. ändrar således inte nuläget i sak. Dessutom föreslås det att skrivningen i bestämmelsen ändras något.

20 §. I den gällande paragrafen bestäms det om vem som får väcka talan om hävande av en registrering. Enligt den senare meningen i paragrafen får talan bl.a. föras av en myndighet som handels- och industriministeriet bestämmer.

Så som anges i detaljmotiveringen till 18 § ovan har handels- och industriministeriet som nämns i paragrafen upphört och ersatts av arbets- och näringsministeriet.

Därför föreslås det att den nu aktuella paragrafen ändras i enlighet med denna reform.

26 §. I den gällande paragrafen sägs det att behandlingen av ett mål som gäller intrång i en registrerad firma ska skjutas upp med anledning av en talan om hävande av registreringen av firman.

Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom 4 kap. 20 § i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på väckande av genkärsmål om hävande av registreringen av en firma i ett mål som gäller intrång i en firma samt på handläggningen av talan om intrång och av genkärsmålet om hävande av registreringen.

27 §. I det gällande 2 mom. bestäms i avslutning till fastställsetalan enligt paragrafens 1 mom. att om det i ett sådant mål görs en invändning om att registreringen ska hävas, ska 26 § tillämpas på motsvarande sätt.

Det föreslås att bestämmelsen i 2 mom. upphävs, eftersom 4 kap. 20 och 21 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) framöver ska tillämpas på väckande av genkärsmål om upphävande av registreringen av en firma i ett ärende som gäller talan om fastställelse av huruvida käranden har skydd mot annan på grund av registreringen.

28 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i tvistemål och ansökningsärenden som gäller firma.

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att alla tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på firmalagen enligt dess 1 mom. framöver ska handläggas i marknadsdomstolen. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden.

Av uttrycket "handläggs" i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål och ärenden som avses i bestämmelsen.

Uttrycket "tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag" avser alla de tvistemål och ansökningsärenden där det yrkas på en påföljd som grundar sig på firmalagen eller där det annars handlar om en fråga som grundar sig på den lagen, t.ex. upphävande av registreringen av en firma. Där emot ska t.ex. talan enligt 22 § 2 mom. i handelsregisterlagen om hävande av en registeranteckning eller ersättande av skada i sådana fall när det handlar om någon annan anteckning i handelsregistret än en sådan som gäller firma fortfarande handläggas i behörig allmän domstol.

Till 2 mom. fogas en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på firmalagen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

29 §. I den gällande paragrafen bestäms det om skyldighet för domstolen att sända en kopia av sitt avgörande till registermyndigheten.

I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I 29 c § i den nu aktuella lagen föreslås det en hänvisning till den paragrafen i fråga om mål enligt 29 §. Den nämnda bestämmelsen blir därför onödig.

I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det framöver om forum för brottmål som gäller firma.

I 1 mom. sägs det att åtal för firmaintrång enligt 22 § 1 mom. i firmalagen handläggs i

Helsingfors tingsrätt. Bestämmelsen ändrar inte nuläget i sak.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att Helsingfors tingsrätt är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen. Detta betyder bl.a. att ingen annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt är behörig att handlägga ett åtal enligt bestämmelsen, inte heller i en sådan situation som avses i 4 kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål med stöd av den bestämmelsen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är exklusivt behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som gäller firma dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. I momentet bestäms att trots det som sägs i 28 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 23 § eller ett yrkande enligt 24 § 2 mom., när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iakttas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

29 a §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 29 § föreslås det att en motsvarande rätt för den domstol som handlägger målet att begära utlåtande av registermyndigheten genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 22 § i lagen om

rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen.

29 b §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att den specialsakkunskap som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggningen av mål som avses i 29 § framöver ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 29 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlitaandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 29 §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i praktiken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna

dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfarandet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

29 c §. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 29 § föreslås det att en motsvarande skyldighet för den domstol som handlägger målet att underrätta registermyndigheten om sina avgöranden genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de brottmål som avses i firmalagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller firma.

I fråga om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller firma bestäms det att om målet eller ärendet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålen och ansökningsärendenas del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål eller ansökningsärende enligt firmalagen

som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. När det gäller brottmål innebär förslaget ingen ändring i den gällande forumregleringen, på det sätt som sägs i detaljmotiveringen till 29 §. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller firma och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.13 Handelsregisterlagen

29 §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I anslutning till det föreslås det i propositionen att även sökande av ändring i beslut genom vilka har vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret i framtiden ska styras till marknadsdomstolen i stället för till PRS besvärdsnämnd.

Den gällande paragrafens 1 mom. gäller enligt ordalydelsen förutom beslut av registermyndigheten om att vägra registrering även beslut genom vilka registermyndigheten har upphävt en registrering. När det gäller det senare bör man konstatera att registermyndigheten trots det som sägs i momentet inte enligt de gällande bestämmelserna är behörig att upphäva anteckningar i handelsregistret, utan en anteckning kan upphävas endast utifrån ett domstolsavgörande efter att talan har väckts i domstol. Hänvisningen om upphävande av en registrering fogades till momentet genom lagen 582/1992. I den regeringsproposition som ledde till lagändringen (RP 25/1992 rd) motiverades inte syftet eller ändamålet med hänvisningen över huvud taget. Bestämmelser om att föra talan om hävande av en registeranteckning finns i 22 § i den nu aktuella lagen samt i 19 och 20 § i firmalagen. Att hänvisningen till upphävande av registreringar i den nu aktuella paragrafens 1 mom. stryks innebär således inte någon ändring av nuläget.

I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att ändring i registermyndighetens beslut om att vägra en registrering enligt paragrafens 1 mom. framöver ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Angående hur besvär ska anföras hos marknadsdomstolen finns i momentet en hänvisning till lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14).

I 2 mom. föreslås en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

Det föreslås att paragrafens gällande 2 mom. oförändrat i sak överförs till 3 mom.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om sökande av ändring i registermyndighetens beslut.

I fråga om registermyndighetens beslut bestäms det i lagen att vid sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i beslut som registermyndigheten har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos PRS besvärsnämnd och att ändring ska sökas hos marknadsdomstolen först i de beslut som registermyndigheten fattar efter den föreslagna lagens ikraftträdande. I enlighet med bestämmelsen i 29 § 3 mom. ovan ska också i fråga om den nu aktuella övergångsbestämmelsen, det som föreskrivs om överklagande av registermyndighetens beslut även gälla när ändring söks i ett beslut av en lokal myndighet.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.14 Lagen om patent- och registerstyrelsen

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de

registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. För PRS besvärsnämnds del betyder detta att endast några till antalet mycket små ärendegrupper skulle kvarstå hos nämnden, såsom besvär över PRS beslut i ärenden som gäller föreningar och stiftelser. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.3 i allmänna motiveringen ovan föreslås det också i propositionen att ändringssökandet när det gäller de besvär över beslut av PRS som i dag ska handläggas i PRS besvärsnämnd i stället ska styras till Helsingfors förvaltningsdomstol, i fråga om de besvär som inte koncentreras till marknadsdomstolen. Det blir då möjligt att dra in PRS besvärsnämnd.

5 §. Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i ärenden som gäller industriella rättigheter och i handelsregisterärenden. I det gällande 1 mom. finns en hänvisning enligt vilken ändring i PRS beslut får sökas hos PRS besvärsnämnd enligt vad som föreskrivs särskilt genom lag. I 2 mom. sägs det dock att ändring i ett beslut av PRS i ett ärende som inte ankommer på PRS besvärsnämnd får, om inte något annat föreskrivs, sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Det föreslås att paragrafen ändras så att i den i framtiden enbart föreskrivs om sökande av ändring i PRS beslut i besvärärenden som gäller industriella rättigheter och i handelsregisterärenden. Dessutom fogas till lagen en ny 5 a §, där det föreskrivs om sökande av ändring i PRS beslut i andra ärenden.

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det att paragrafen ändras så att i dess 1 mom. bestäms om de ärenden som ska handläggas och avgöras av PRS och i fråga om vilka ändring i framtiden ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Enligt paragrafen får ändring i PRS beslut sökas hos marknadsdomstolen, när genom beslutet har

- avgjorts en patentansökan eller något annat ärende som gäller patent,
- avgjorts en ansökan om registrering av mönster eller något annat ärende som gäller mönster,
- avgjorts en ansökan om registrering av kretsmönster för integrerade kretsar eller något annat ärende som gäller kretsmönster,

- avgjorts en ansökan om registrering av nyttighetsmodell eller något annat ärende som gäller nyttighetsmodell,

- avgjorts en ansökan om registrering av varumärke eller kollektivmärke eller något annat ärende som gäller varumärke eller kollektivmärke,

- vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret.

Till marknadsdomstolen koncentreras således för det första alla besvär över PRS beslut i ärenden som gäller patent, nyttighetsmodell, kretsmönster, varumärken och mönster. Dessutom koncentreras till marknadsdomstolen även sökande av ändring i beslut genom vilka har vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret.

Motsvarande bestämmelser om ändringsökandet fogas till lagförslagen 3, 7—11 och 13.

Enligt den nu aktuella paragrafen ska ändring i PRS beslut sökas hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ett undantag från detta är bestämmelsen i 2 mom., där det sägs att när ett beslut som avses i 1 mom. överklagas ska besvär anföras inom 60 dagar från delfäendet av beslutet.

Denna besvärstid på 60 dagar ändrar inte nuläget till de nu aktuella delarna. Besvärstiden, som är längre än besvärstiden enligt förvaltningsprocesslagen som är 30 dagar, är motiverad, eftersom huvudmännen i de ärenden som det handlar om här ofta är utländska, vilket bl.a. ökar behovet av översättningar. Med beaktande av att det är fråga om att söka ändring i domstol i en registermyndighets beslut, är alternativet med en besvärstid på 60 dagar klarare för både parterna och registermyndigheten än ett alternativ med en besvärstid på 30 dagar förenad med en möjlighet att förlänga besvärstiden genom registermyndighetens beslut.

5 a §. Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i andra ärenden. Enligt 1 mom. i paragrafen, som är ny, får ändring i andra beslut av PRS än de som avses i 5 § sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs. Besvärstiden är då 30 dagar från delfäendet av beslutet.

Ett undantag från det som sägs ovan är de i 2 mom. nämnda ärenden som avses i företagsinteckningslagen, för vars del det föreskrivs särskilt om ändringssökandet. I sak motsvarar bestämmelsen i momentet 1 § 2 mom. i lagen om behandling av besvär ärenden vid patent- och registerstyrelsen, vilket samtidigt upphävs (lagförslag 15). Det nu aktuella momentet ändrar inte nuläget i detta avseende.

5 b §. Begränsningar i rätten att söka ändring. Denna paragraf är ny. I paragrafen bestäms det om begränsningar i rätten att söka ändring i vissa fall. I sak motsvarar paragrafen 4 § 2 och 3 mom. i lagen om behandling av besvär ärenden vid patent- och registerstyrelsen, vilka samtidigt upphävs (lagförslag 15). Den nu aktuella paragrafen ändrar inte nuläget i sak i detta avseende.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om sökande av ändring i PRS beslut.

I fråga om PRS beslut bestäms det i lagen att när ändring söks i ett beslut som PRS har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet och att i de fall som avses i 5 § ska ändring sökas hos marknadsdomstolen och i de fall som avses i 5 a § 1 mom. hos Helsingfors förvaltningsdomstol först i de beslut som PRS fattar efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.15 Lagen om behandling av besvär ärenden vid patent- och registerstyrelsen

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.3 i allmänna motiveringen ovan föreslås det vidare

i propositionen att ändringssökandet när det gäller de besvär över beslut av PRS som i dag ska handläggas i PRS besvärsnämnd i stället ska styras till Helsingfors förvaltningsdomstol, i fråga om de besvär som inte koncentreras till marknadsdomstolen. Det blir då möjligt att dra in PRS besvärsnämnd.

Enligt det som sägs i avsnitt 3.2.3 i allmänna motiveringen utgår man dock i propositionen från att den närmare tidpunkten för när PRS besvärsnämnd dras in bestäms först senare. Indragningen sker i varje fall inte förrän det har gått en viss tid från det att koncentrationen av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen har trätt i kraft.

På grund av detta och för att lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen i enlighet med sitt namn också innehåller bestämmelser om behandlingen av besvärssärenden vid PRS besvärsnämnd, kan den lagen ännu inte upphävas helt och hållet vid den tidpunkten när de ovan nämnda bestämmelserna som framöver ska gälla sökande av ändring i PRS beslut träder i kraft (angående dessa bestämmelser, se lagförslag 14). Däremot ska de gällande bestämmelserna om sökande av ändring i PRS beslut i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen upphävas redan i det sammanhanget.

1 §. Lagens gällande 1 § 2 mom. innehåller en hänvisning om sökande av ändring i ärenden som nämns i företagsinteckningslagen. I 2 och 3 § samt 4 § 1 mom. i den nu aktuella lagen bestäms det för sin del om sökande av ändring hos PRS besvärsnämnd i andra beslut av PRS. Dessutom bestäms det i lagens 4 § 2 och 3 mom. om begränsningar i rätten att söka ändring i vissa fall.

I framtiden kommer det att finnas bestämmelser om sökande av ändring i PRS beslut i 5 och 5 a § i lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14). I 5 b § i den lagen kommer det dessutom att finnas bestämmelser om motsvarande begränsningar i rätten att söka ändring som i 4 § 2 och 3 mom. i den nu aktuella lagen.

Därför föreslås det att 1 § 2 mom. samt 2—4 § i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen ska upphävas.

2 §. Lagens 1 mom. innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

I 2—5 mom. bestäms det om vissa arrangemang under en övergångsfas.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.3 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att man när koncentrationen av de mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen träder i kraft överför en del av de besvärssärenden som vid den tidpunkten är anhängiga vid PRS besvärsnämnd till marknadsdomstolen, medan resten av målen och ärendena inte överförs utan handläggs och avgörs i PRS besvärsnämnd. Gränsdragningen sker enligt när besvärssärendet har blivit anhängigt i besvärsnämnden.

Bestämmelser om detta finns i paragrafens 2—4 mom.

De besvärssärenden som gäller varumärken och kollektivmärken och som blir anhängiga i PRS besvärsnämnd den 1 januari 2013 eller senare och fortfarande är anhängiga i besvärsnämnden vid den tidpunkten när den föreslagna lagen träder i kraft överförs till marknadsdomstolen med stöd av paragrafens 2 mom. De ärendena överförs till marknadsdomstolen när den föreslagna lagen träder i kraft. Efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft överförs givetvis även de besvärssärenden som gäller varumärken och kollektivmärken och som eventuellt blir anhängiga i besvärsnämnden först efter den föreslagna lagens ikraftträdande till marknadsdomstolen med stöd av momentet.

Med stöd av 3 mom. överförs till marknadsdomstolen dessutom de besvärssärenden som gäller patent, nyttighetsmodell, kretsmönster och mönster samt vägran att registrera en anmälan i handelsregistret och som blir anhängiga i PRS besvärsnämnd den 1 maj 2013 eller senare och fortfarande är anhängiga i besvärsnämnden vid den tidpunkten när den föreslagna lagen träder i kraft. De ärendena överförs till marknadsdomstolen när den föreslagna lagen träder i kraft. Efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft överförs givetvis även de besvärssärenden som gäller patent, nyttighetsmodell, kretsmönster och mönster samt vägran att registrera en anmälan i handelsregistret och som eventuellt blir anhängiga i besvärssä-

nämnden först efter den föreslagna lagens ikraftträdande till marknadsdomstolen med stöd av momentet.

Med stöd av 4 mom. överförs till Helsingfors förvaltningsdomstol för sin del de ärenden som blir anhängiga i PRS besvärsnämnd den 1 maj 2013 eller senare och som fortfarande är anhängiga i besvärsnämnden vid den tidpunkten när den föreslagna lagen träder i kraft och för vars del ändring i PRS beslut framöver enligt 5 a § i lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14) ska sökas hos Helsingfors förvaltningsdomstol i stället för hos besvärsnämnden. Efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft överförs givetvis även de ovan nämnda ärenden som blir anhängiga i besvärsnämnden först efter den föreslagna lagens ikraftträdande till Helsingfors förvaltningsdomstol med stöd av momentet.

I 5 mom. ingår även en bestämmelse om förfarandet när det gäller de besvärärenden som överförs till marknadsdomstolen med stöd av 2 och 3 mom. Enligt bestämmelsen gäller i fråga om handläggningen av dessa ärenden i marknadsdomstolen vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) ska således inte tillämpas på handläggningen av dessa ärenden i marknadsdomstolen.

I 6 mom. bestäms det vidare att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.16 Lagen om upphävande av lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.3 i allmänna motiveringen ovan föreslås det vidare i propositionen att ändringssökandet när det gäller de besvär över beslut av PRS som i dag ska handläggas i PRS besvärsnämnd i stället ska styras till Helsingfors förvaltningsdomstol, i fråga om de besvär som inte

koncentreras till marknadsdomstolen. Det blir då möjligt att dra in PRS besvärsnämnd. Detta sker genom att upphäva lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen.

Enligt det som sägs i avsnitt 3.2.3 i allmänna motiveringen utgår man dock i propositionen från att den närmare tidpunkten för när PRS besvärsnämnd dras in bestäms först senare. Indragningen sker i varje fall inte förrän det har gått en viss tid från det att koncentrationen av mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen har trätt i kraft. Därför föreskrivs det senare om den nu aktuella lagens ikraftträdande genom en särskild lag.

1 §. Enligt paragrafen upphävs den gällande lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen.

Att lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen upphävs betyder att också den gällande förordningen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen, som har utfärdats med stöd av den, automatiskt upphävs.

2 §. På det sätt som sägs i avsnitt 4.3 i allmänna motiveringen ovan kan de tjänstemän vid PRS besvärsnämnd som har uppdraget som huvudsyssla inte förflyttas till ordinarie domartjänster. Det föreslås också i propositionen att man utgår från att alla de nya tjänsterna som ordinarie marknadsrättsdomare eller -ingenjör vid marknadsdomstolen tillsätts genom det normala ansökningsförfarandet som gäller ordinarie domartjänster.

I paragrafens 1 mom. skapas dock en möjlighet att förflytta en tjänsteman vid PRS besvärsnämnd som har uppdraget som huvudsyssla till en tjänst som marknadsrättsdomare eller -ingenjör för viss tid vid marknadsdomstolen i den fasen när indragningen av besvärärenden träder i kraft.

Enligt momentet kan de tjänstemän vid PRS besvärsnämnd som har uppdraget som huvudsyssla och som uppfyller behörighetsvillkoren i 4 § i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) med sitt samtycke förflyttas till en tjänst som marknadsrättsdomare eller marknadsrättsingenjör vid marknadsdomstolen för en tid av högst två år när den föreslagna lagen träder i kraft. Justitieministeriet beslutar om förflyttningen. Också utan en ut-

trycklig bestämmelse är det klart att justitieministeriet ska höra marknadsdomstolen i saken.

Enligt 2 mom. förflyttas besvärsnämndens avdelningssekreterare tillsammans med sin tjänst till marknadsdomstolen när den föreslagna lagen träder i kraft, genom beslut av justitieministeriet. För förflyttningen krävs inte tjänstemannens samtycke, eftersom avdelningssekreterarens arbetsort inte ändras.

3 §. I 1 mom. bestäms det att lagen träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms senare genom lag. Enligt det som sägs ovan kommer den närmare tidpunkten för när lagen träder i kraft och PRS besvärsnämnd dras in i anslutning till det att bestämmas först senare. Ikraftträdandet och indragningen sker i varje fall inte förrän det har gått en viss tid från det att koncentrationen av de mål och ärenden som gäller immateriella rättigheter till marknadsdomstolen har trätt i kraft.

Enligt 2 mom. får åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen vidtas innan lagen träder i kraft.

1.17 Lagen om växtförädlarrätt

27 §. *Ogiltigförklaring.* I det gällande 3 mom. bestäms det om skyldighet för domstolen att begära utlåtande av Evira i ärenden som gäller ogiltigförklaring av växtförädlarrätt.

I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. Det föreslås därför att den nu aktuella paragrafen upphävs. Detta innebär att domstolen i framtiden kan begära utlåtande efter prövning även i ärenden som gäller ogiltigförklaring av växtförädlarrätt, medan det i dag är obligatoriskt att begära utlåtande.

34 §. *Föreläggande om avbrytande för en mellanhand.* Det gällande 2 mom. föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att 8 kap. i rättegångsbalken i övrigt tillämpas på

behandlingen av ärendet, eftersom bestämmelsen är onödig. Som det framgår av 46 §, ska tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på växtförädlarlagen framöver handläggas i marknadsdomstolen. Enligt 46 § 2 mom. finns bestämmelser om handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), vars 4 kap. 17 § innehåller en uttrycklig hänvisning om att rättegångsbalken ska tillämpas på handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter. Av skrivningen i det nu aktuella momentet i sig framgår vidare att det i de yrkanden som avses i momentet handlar om civilprocessuella ansökningsärenden. Bestämmelser om att marknadsdomstolen i framtiden ska vara behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på växtförädlarlagen, bl.a. de mål och ärenden som avses i detta moment, finns i 46 §.

I 4 mom. föreslås det att skrivningen i bestämmelsen ändras något.

45 §. *Sökande av ändring i Eviras beslut.* På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att ändring i de beslut som Evira fattar med stöd av lagen enligt paragrafens 1 mom. framöver ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Angående hur besvär ska anföras hos marknadsdomstolen finns i momentet en hänvisning till förvaltningsprocesslagen.

I 2 mom. föreslås en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

46 §. *Forum i tvistemål.* På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i tvistemål

och ansökningsärenden som gäller växtförädlarrätt.

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att alla tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på växtförädlarlagen enligt dess 1 mom. framöver ska handläggas i marknadsdomstolen. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål och ärenden som avses i bestämmelsen.

Uttrycket ”tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag” avser alla de tvistemål och ansökningsärenden där det yrkas på en påföljd som grundar sig på växtförädlarlagen eller där det annars handlar om en fråga som grundar sig på den lagen, t.ex. bättre rätt till en skyddad sort. I bestämmelsen avses dock inte t.ex. mål som handlar om rent avtalsrättsliga tvister, där det inte ens påstås att det har brutits mot växtförädlarlagen.

Till 2 mom. fogas en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på växtförädlarlagen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

47 §. Forum i brottmål. I den gällande paragrafen bestäms det om möjlighet för domstolen att begära utlåtande av Evira i frågor som gäller växtförädlarrätt.

På det sätt som sägs i detaljmotiveringen till 27 § ovan kommer det i framtiden att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I 47 c § i den nu aktuella lagen föreslås det en hänvisning till den paragrafen i fråga om mål som avses i 47 §. Den gällande bestämmelsen i 47 § blir därför onödig.

I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det framöver om forum för brottmål som gäller växtförädlarrätt.

I paragrafens 1 mom. bestäms det att åtal för ett i 49 kap. 2 § i strafflagen avsett brott

mot industriell rättighet som innebär intrång i en växtförädlarrätt samt för en förseelse som avses i 41—43 § i den nu aktuella lagen handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Bestämmelsen motsvarar nuläget, så som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan. I bestämmelsen sägs endast för tydlighetens skull uttryckligen att även åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som innebär intrång i en växtförädlarrätt ska handläggas i Helsingfors tingsrätt.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att Helsingfors tingsrätt är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen. Detta betyder bl.a. att ingen annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt är behörig att handlägga ett åtal enligt bestämmelsen, inte heller i en sådan situation som avses i 4 kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål med stöd av den bestämmelsen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är exklusivt behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som gäller växtförädlarrätt dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. I momentet bestäms att trots det som sägs i 46 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 36 § som framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iakttas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

47 a §. Eviras utlåtande i ett brottmål. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens rätt att begära utlåtande

av den behöriga registermyndigheten i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 47 § föreslås det att en motsvarande rätt för den domstol som handlägger målet att begära utlåtande av Evira genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen. Detta innebär i praktiken inte någon ändring i sak av nuläget i fråga om de brottmål som avses i växtförädlarlagen.

47 b §. Sakkunniga i brottmål. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att den specialsakkunnskap som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggningen av mål som avses i 47 § ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 47 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlåtandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 47 §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att

ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i praktiken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfarandet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

47 c §. Underrättelse till Evira i brottmål. Denna paragraf är ny. I framtiden kommer det att finnas gemensamma bestämmelser om marknadsdomstolens skyldighet att underrätta den behöriga registermyndigheten om sina avgöranden i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) i fråga om samtliga de tvistemål som gäller industriella rättigheter. I fråga om de mål som avses i 47 § föreslås det att en motsvarande skyldighet för den domstol som handlägger målet att underrätta Evira om sina avgöranden genomförs genom att en hänvisning till 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen fogas till den nu aktuella paragrafen.

I kraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen övergångsbestämmelser om sökande av ändring i Eviras beslut samt om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller växtförädlarrätt.

I fråga om Eviras beslut bestäms det i lagen att vid sökande av ändring i ett beslut som Evira har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i beslut som Evira har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen och att ändring ska sökas hos marknadsdomstolen först i de beslut som Evira fattar efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

I fråga om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller växtförädlarrätt bestäms det att om målet eller ärendet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålens och ansökningsärendenas del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål eller ansökningsärende enligt växtförädlarlagen som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. När det gäller brottmål innebär förslaget ingen ändring i den gällande forumregleringen, på det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan och i detaljmotiveringen till 47 §. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller växtförädlarrätt och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.18 Lagen om domännamn

18 §. Överklagande. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. Trots att domännamnen inte hänförs till de egentliga immateriella rättigheterna, föreslås det på de grunder som anges i det avsnittet i allmänna motiver-

ingen att också överklagandet av beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av lagen om domännamn framöver ska styras till marknadsdomstolen i stället för till Helsingfors förvaltningsdomstol.

I enlighet med vad som sägs ovan föreslås det att paragrafens gällande *1 mom.* ändras så att ändring i ett beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av lagen om domännamn i framtiden ska sökas hos marknadsdomstolen genom besvär.

Angående hur besvär ska anföras hos marknadsdomstolen finns i momentet en hänvisning till förvaltningsprocesslagen.

I övrigt motsvarar momentet lagens gällande 18 § 1 mom.

I *2 mom.* föreslås en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

Det föreslås att paragrafens gällande 2 mom. överförs till *3 mom.* Samtidigt görs i momentet en ändring som beror på att handläggningen av de besvärssärenden som anges ovan koncentreras till marknadsdomstolen. I övrigt motsvarar momentet lagens gällande 18 § 2 mom.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om sökande av ändring i Kommunikationsverkets beslut.

I fråga om Kommunikationsverkets beslut bestäms det att i fråga om sökande av ändring i ett beslut som Kommunikationsverket har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i ett beslut som Kommunikationsverket har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol och att ändring ska sökas hos marknadsdomstolen i de beslut som verket fattar först efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.19 Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

7 §. I 1 mom. bestäms det att förbud som avses i 6 § meddelas av marknadsdomstolen. Enligt momentet kan marknadsdomstolen meddela ett förbud även temporärt, varvid förbudet gäller tills saken har avgjorts slutligt.

Meningen är inte att ändra nuläget i sak till dessa delar. Marknadsdomstolen ska även i framtiden handlägga ärenden som gäller förbud enligt 6 §, även meddelande av temporärt förbud. Det föreslås dock att det framöver bestäms i 10 a § om denna behörighet för marknadsdomstolen.

Därför föreslås 1 mom. bli ändrat för det första så att man stryker bestämmelsen i momentets första mening om att förbud som avses i 6 § meddelas av marknadsdomstolen, eftersom den är onödig. Dessutom ändras den bestämmelse i momentet som gäller meddelande av temporärt förbud så att hänvisningen till marknadsdomstolen ersätts med en hänvisning till domstolen.

I paragrafens gällande 2 mom. finns en hänvisning om att bestämmelser om marknadsdomstolen och behandlingen av ärenden i denna finns i marknadsdomstolslagen och i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I propositionen föreslås det att den gällande marknadsdomstolslagen ersätts med en ny lag om marknadsdomstolen (lagförslag 1). Vidare föreslås det att bestämmelserna i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den nya lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2). Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

När det gäller handläggningen av ärenden enligt den nu aktuella lagen föreslås i 10 a § dessutom en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Med beaktande av detta finns det inte i detta sammanhang något behov av en bestämmelse motsvarande den som finns i den nu aktuella paragrafens 2 mom.

7 a §. I paragrafen, som är ny, föreslås en hänvisningsbestämmelse enligt vilken om ersättande av skada som orsakats genom ett förfarande som strider den nu aktuella lagen finns i skadeståndslagen (412/1974). Att denna hänvisningsbestämmelse fogas till den nu aktuella paragrafen påverkar givetvis inte det materiella innehållet i skadeståndsansvaret.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta ska även handläggningen av de skadeståndsärenden som grundar sig på denna lag höra till marknadsdomstolen i framtiden. Bestämmelser om denna behörighet för marknadsdomstolen föreslås i 10 a §.

8 §. I paragrafens 1 mom. bestäms det att marknadsdomstolen kan ålägga en näringsidkare att vidta en rättelseåtgärd när den meddelar ett förbud som avses i 6 §. Enligt 2 mom. kan marknadsdomstolen dessutom bestämma att dess beslut i ett ärende enligt 6 § som gäller förbud ska publiceras på svarandens bekostnad.

Meningen är inte att ändra nuläget i sak till dessa delar. Marknadsdomstolen ska vara behörig att bestämma om dessa åtgärder även i framtiden i samband med ärenden som gäller förbud enligt 6 §. Det föreslås dock att det framöver bestäms i 10 a § om denna behörighet för marknadsdomstolen.

Det föreslås därför att 1 och 2 mom. ändras så att hänvisningen till marknadsdomstolen ändras till en hänvisning till domstolen. I övrigt motsvarar 1 och 2 mom. lagens gällande 8 § 1 och 2 mom.

8 a §. Enligt lagens gällande 8 § 2 mom. kan marknadsdomstolen redan i dag bestämma att dess beslut i ett ärende enligt 6 § som gäller förbud ska publiceras på svarandens bekostnad.

I propositionen föreslås det att marknadsdomstolen framöver ska vara behörig att handlägga även tvistemål som grundar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, på samma sätt som andra tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrättsliga tvistemål. Med beaktande av att talan som gäller immateriella rättighe-

ter ofta grundar sig på flera olika immaterialrättsliga skyddsformer, är det motiverat att även i fråga om de tvistemål som grundar sig på den nu aktuella lagen föreskriva om en möjlighet för domstolen att offentliggöra domen, på motsvarande sätt som är möjligt redan i dag i fråga om andra tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrättsliga tvistemål.

I enlighet med detta föreslås i paragrafen, som är ny, en bestämmelse om offentliggörande av domen i tvistemål enligt den nu aktuella lagen. Den föreslagna bestämmelsen avviker i sig något från bestämmelsen i 8 § 2 mom. om publicering av beslut i ärenden som gäller förbud enligt 6 §. Detta är motiverat för att den nu aktuella bestämmelsen ska överensstämma med de bestämmelser om publicering av domar i tvistemål som finns i de övriga lagarna som gäller immateriella rättigheter redan i dag.

10 a §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I denna paragraf, som är ny, föreskrivs det om marknadsdomstolens behörighet i mål och ärenden som avses i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.

Enligt 1 mom. ska ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 6 § samt tvistemål som grundar sig på den nu aktuella lagen handläggas i marknadsdomstolen.

De huvudsakliga bestämmelserna om handläggning i marknadsdomstolen av mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet finns i den föreslagna nya lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2). Det framgår emellertid också av bestämmelsen i det nu aktuella momentet att marknadsdomstolen framöver ska vara behörig i dels ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 6 §, dels tvistemål som grundar sig på den nu aktuella lagen. Av bestämmelsen framgår således att de ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 6 § inte hänförs till de tvistemål som grundar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.

I momentet nämnda ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 6 § handläggs redan nu i marknadsdomstolen. Den nu aktuella bestämmelsen ändrar således inte nuläget till dessa delar i fråga om vare sig marknadsdomstolens behörighet eller den omständigheten att de ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 6 § är marknadsrättsliga ärenden. På basis av bestämmelsen är marknadsdomstolens givetvis också behörig att meddela temporärt förbud enligt 7 § och besluta om åtgärder enligt 8 § i samband med de förbud som avses i 6 §.

Förutom detta bestäms det i momentet att tvistemål som grundar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet i framtiden ska handläggas i marknadsdomstolen.

Uttrycket ”tvistemål som grundar sig på denna lag” avser alla de tvistemål där det yrkas på en påföljd som grundar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, t.ex. skadestånd.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga alla de mål och ärenden som avses i momentet.

I 2 mom. föreslås den redan tidigare nämnda hänvisningen om att bestämmelser om handläggningen av mål och ärenden enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

10 b §. I paragrafen bestäms om domstolens skyldighet att i de tvistemål som avses i lagen utan dröjsmål skicka en kopia av stämningsansökan till konsumentombudsmannen för kännedom. Genom bestämmelsen tryggas informationen till konsumentombudsmannen i ärenden där det eventuellt finns behov av att vidta åtgärder med stöd av konsumentskyddslagen eller lagen om Konsumentverket. Bestämmelser om en motsvarande skyldighet för marknadsdomstolen i ärenden som gäller meddelande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet finns i 5 kap. 7 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

11 §. Enligt det gällande 1 mom. handläggs åtal för en förseelse som avses i denna lag av allmän underrätt. På samma sätt som i fråga om andra brottmål som gäller industriella rät-

tigheter föreslås det att även brottmålen enligt den nu aktuella lagen framöver ska koncentreras till Helsingfors tingsrätt.

I enlighet med detta föreslås det att den gällande paragrafen ändras så att åtal för ett brott eller en förseelse som avses i paragrafens 9 eller 10 § enligt paragrafens 1 mom. ska handläggas i Helsingfors tingsrätt.

Av uttrycket "handläggs" i den föreslagna bestämmelsen framgår att Helsingfors tingsrätt är exklusivt behörig att handlägga de mål som avses i bestämmelsen. Detta betyder bl.a. att ingen annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt är behörig att handlägga ett åtal enligt bestämmelsen, inte heller i en sådan situation som avses i 4 kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål med stöd av den bestämmelsen.

I övrigt motsvarar 1 mom. lagens gällande 11 § 1 mom.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är exklusivt behörig att handlägga tvistemål som grundar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. Enligt momentet får, trots det som sägs i 10 a §, i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett skadeståndsyrkande som framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iakttas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

Paragrafens 4 mom. motsvarar lagens gällande 11 § 2 mom.

11 a §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.4 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att den specialsakkunskap som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggning-

en av mål som avses i 11 § ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 11 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlitandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 11 §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i praktiken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfarandet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs

ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse som gäller de mål och ärenden som avses i lagen.

Enligt övergångsbestämmelsen ska ett mål eller ärende som har blivit anhängigt i tingsrätten eller marknadsdomstolen innan den föreslagna lagen har trätt i kraft handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande, ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålen del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. I fråga om brottmål fortsätter på motsvarande sätt en annan tingsrätt än Helsingfors tingsrätt att vara behörig att handlägga och avgöra ett brottmål enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. När det gäller meddelande av ett förbud enligt 6 § i denna lag innebär förslaget för sin del ingen ändring i den forumreglering som avser marknadsdomstolens behörighet, på det sätt som sägs i detaljmotiveringen till 10 a § ovan. Ett mål eller ärende som har blivit anhängigt i tingsrätten eller marknadsdomstolen innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.20 Upphovsrättslagen

54 §. I det gällande 5 mom. sägs det att ärenden enligt paragrafens 1 mom. som gäller tillstånd och ersättningar för att använda verk vid meningsskiljaktigheter i första hand ska behandlas i skiljeförfarande och i andra hand i Helsingfors tingsrätt.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att paragrafens 5 mom. ändras så att hänvisningen till Helsingfors tingsrätt ändras till en hänvisning till domstolen. I 61 § föreslås bestämmelser om att marknadsdomstolen framöver ska vara behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på upphovsrättslagen, bl.a. de ärenden som avses i paragrafens 1 mom. I övrigt motsvarar 5 mom. lagens gällande 54 § 5 mom.

60 c §. Det gällande 2 mom. föreslås bli ändrat så att man stryker den bestämmelse i momentets sista mening där det sägs att 8 kap. i rättegångsbalken i övrigt tillämpas på behandlingen av ärendet, eftersom bestämmelsen är onödig. Som det framgår av 61 §, ska tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på upphovsrättslagen framöver handläggas i marknadsdomstolen. Enligt 61 § 2 mom. finns bestämmelser om handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), vars 4 kap. 17 § innehåller en uttrycklig hänvisning om att rättegångsbalken ska tillämpas på handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter. Av skrivningen i det nu aktuella momentet i sig framgår vidare att det i de yrkanden som avses i momentet handlar om civilprocessuella ansökningsärenden. Bestämmelser om att marknadsdomstolen i framtiden ska vara behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på upphovsrättslagen, bl.a. de mål och ärenden som avses i detta moment, finns i 61 §.

Det föreslås att hänvisningen i det gällande 4 mom. till 7 kap. 16 § i utsökningslagen,

som har upphävts, ersätts med en hänvisning till 8 kap. 2 § i den gällande utsökningsbalken. Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i utsökningsbalken ska, om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till utsökningslagen, motsvarande bestämmelse i utsökningsbalken tillämpas. Den föreslagna ändringen om att hänvisa till 8 kap. 2 § i utsökningsbalken i 4 mom. ändrar således inte nuläget i sak. Dessutom föreslås det att skrivningen i bestämmelsen ändras något.

61 §. I den gällande paragrafen sägs det att Helsingfors tingsrätt är laga domstol i mål om radio- eller televisionsutsändning i strid mot upphovsrättslagen.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att handläggningen av bl.a. de tvistemål och ansökningsärenden som gäller immateriella rättigheter koncentreras till marknadsdomstolen. I den nu aktuella paragrafen föreskrivs det framöver att marknadsdomstolen är behörig i alla tvistemål och ansökningsärenden som gäller upphovsrätt och dess närstående rättigheter. Brottmål som gäller radio- eller televisionsutsändning i strid mot upphovsrättslagen ska framöver omfattas av den föreslagna nya 61 a §.

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det att paragrafen ändras så att tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på upphovsrättslagen enligt dess 1 mom. framöver ska handläggas i marknadsdomstolen. Med ansökningsärenden avses i bestämmelsen civilprocessuella ansökningsärenden.

Av uttrycket ”handläggs” i den föreslagna bestämmelsen framgår att marknadsdomstolen är exklusivt behörig att handlägga de mål och ärenden som avses i bestämmelsen.

Uttrycket ”tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag” avser alla de mål och ärenden där det yrkas på en påföljd som grundar sig på upphovsrättslagen eller där det annars handlar om en fråga som grundar sig på den lagen. I bestämmelsen avses däremot inte t.ex. mål som handlar om rent avtalsrättsliga tvister, där det inte ens påstås att det har brutits mot upphovsrättslagen.

Till 2 mom. fogas en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på upphovsrättslagen

finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2).

61 a §. I denna paragraf, som är ny, föreskrivs det om forum för brottmål som gäller upphovsrätt.

I 1 mom. sägs det att åtal för ett brott som avses i 49 kap. 1 och 3—5 § i strafflagen samt för ett brott som avses i 56 a—56 f § i denna lag handläggs i den tingsrätt som avses i 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål. I sak motsvarar bestämmelsen huvudsakligen nuläget.

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i 2 mom. dessutom en bestämmelse om att det att marknadsdomstolen på grund av koncentrationen av mål och ärenden framöver är exklusivt behörig att handlägga tvistemål och ansökningsärenden som gäller upphovsrätt dock inte hindrar att ett yrkande på ersättning för brott handläggs i samband med ett åtal som avses i 1 mom. I momentet bestäms att trots det som sägs i 61 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 57 § eller ett yrkande enligt 58 eller 59 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet. Vid handläggningen av dessa yrkanden iakttas 3 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

I 3 mom. sägs det för tydlighetens skull att den domstol där ett yrkande enligt 2 mom. har framställts fortsätter att vara behörig att pröva yrkandet även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes. Bestämmelsen motsvarar det som i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken allmänt bestäms om fortsatt behörighet för en domstol i tvistemål.

61 b §. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det att den specialsakkunskap som tingsrätten eventuellt behöver i samband med handläggningen av mål som avses i 61 a § ska säkerställas genom att utnyttja marknadsdomstolens sakkunnigledamöter i enlighet med den nu aktuella paragrafen.

I 1 mom. i paragrafen, som är ny, bestäms det att när tingsrätten handlägger ett mål som avses i 61 a § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) bistå rätten som

sakkunniga. Möjligheten att anlita sakkunniga gäller således enbart tingsrätten.

Uppgiften som sakkunnig liknar den nuvarande uppgiften som tekniskt sakkunnig i patentmål i Helsingfors tingsrätt. De sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen är inte ledamöter i domstolen och hör således inte till sammansättningen som träffar avgöranden. En sakkunnig ska endast ge ett skriftligt yttrande i de frågor som domstolen ställer.

Domstolen får fritt besluta om anlitaandet av sakkunniga. Tingsrätten kan besluta om att anlita antingen en eller två sakkunniga, om den bestämmer att utnyttja sig av denna möjlighet.

I 2 mom. finns det närmare bestämmelser om de sakkunnigas roll vid handläggningen av mål som avses i 61 a §.

I momentets första mening anges kärnan i uppdraget som sakkunnig: de sakkunniga ska ge tingsrätten ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten förelagt dem.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Också de sakkunniga som avses i den nu aktuella paragrafen får delta i ett eventuellt förberedelse-sammanträde och i huvudförhandlingen, och de har rätt att ställa frågor till parter och vittnen på samma sätt som de nuvarande tekniskt sakkunniga. En bestämmelse om detta finns i momentets andra mening.

De tekniskt sakkunniga som Helsingfors tingsrätt anlitar i patentmål i dag ger i praktiken alltid sitt utlåtande efter att huvudförhandlingen har avslutats. I dag har parterna dock inte tillfälle att yttra sig om ett utlåtande av en tekniskt sakkunnig i tingsrätten. Förfarandet kan anses problematiskt i ljuset av principerna om en rättvis rättegång.

Därför föreslås det i det nu aktuella momentets tredje mening att innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande. Oberoende av i vilken fas tingsrätten ber om ett sakkunnigutlåtande, ska tingsrätten således alltid innan målet avgörs ge parterna tillfälle att yttra sig om utlåtandet.

Enligt 3 mom. gäller i fråga om en sakkunnigs rätt till arvode vad som i 37 § i lagen om

marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller upphovsrätt.

I fråga om tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller upphovsrätt bestäms det att om målet eller ärendet har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, ska det handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills det har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. För tvistemålens och ansökningsärendenas del betyder detta att tingsrätten fortsätter att vara behörig att handlägga och avgöra ett tvistemål eller ansökningsärende enligt upphovsrättslagen som har blivit anhängigt i tingsrätten innan den föreslagna lagen trätt i kraft. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. När det gäller brottmål innebär förslaget ingen ändring i den gällande forumregleringen, med undantag av de brottmål som avses i den gällande 61 §. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller upphovsrätt och som har blivit anhängiga innan den föreslagna lagen trätt i kraft ska också handläggas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.21 Rättegångsbalken

7 kap. Om säkringsåtgärder

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.3 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. handläggningen av ärenden som gäller säkringsåtgärder och som hänför sig till immaterialrättsliga mål och ärenden ska koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att

till marknadsdomstolen koncentreras både de i rättegångsbalkens 7 kap. avsedda ärenden som gäller säkringsåtgärder och som har samband med ett immaterialrättsligt mål eller ärende och de i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter avsedda ärenden som gäller säkerställande av bevisning.

I fråga om de ärenden som avses i rättegångsbalkens 7 kap. genomförs koncentrationen genom att ändra det kapitlets 4 § och 12 § 1 mom.

4 §. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar de gällande 1 och 2 mom.

I 3 och 4 mom. föreslås bestämmelser om att de ärenden som gäller säkringsåtgärder och som hänför sig till immaterialrättsliga mål och ärenden ska koncentreras till marknadsdomstolen.

I stället för det som sägs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen enligt 3 mom. besluta om en säkringsåtgärd, om huvudsaken är ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 eller i 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) eller ett ärende som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. 1 punkten i den lagen.

I dessa fall är marknadsdomstolen exklusivt behörig att besluta om säkringsåtgärden. Detta gäller både om en rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts och om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen är dessutom exklusivt behörig att besluta om säkringsåtgärden, om rättegången i huvudsaken har avslutats i marknadsdomstolen och tiden för ändringsökande inte har gått ut.

Om handläggningen av huvudsaken redan har avslutats i marknadsdomstolen och marknadsdomstolens beslut har överklagats, så att huvudsaken är anhängig i besvärinstansen, ska ansökan om säkringsåtgärd givetvis handläggas av den besvärinstans som handlägger huvudsaken, i enlighet med paragrafens 1 mom.

I stället för det som sägs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen enligt 4 mom. också vara exklusivt behörig att besluta om en säkringsåtgärd, om huvudsaken är ett tvistemål som avses i 1 kap. 5 § i lagen om rättegång i

marknadsdomstolen. I fråga om dessa mål förutsätts det för att marknadsdomstolen ska vara behörig att besluta om en säkringsåtgärd att en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller att handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringsökande inte har gått ut.

Det föreslås att paragrafens gällande 3 mom. överförs till 5 mom. som sådant.

12 §. Enligt den föreslagna ändringen i 1 mom. är marknadsdomstolen exklusivt behörig att handlägga även ett ärende som gäller kostnadsersättning enligt 10 § eller ersättning enligt 11 § för skador och kostnader, när marknadsdomstolen enligt 4 § 3 eller 4 mom. är behörig att handlägga ett ärende som gäller en säkringsåtgärd. Detta är motiverat, eftersom den domstol som har behandlat säkringsåtgärden i allmänhet har de bästa förutsättningarna att bedöma även ersättningar för kostnader enligt 10 § och för skador och kostnader enligt 11 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom innehåller lagen en övergångsbestämmelse om ärenden som gäller säkringsåtgärder.

I den övergångsbestämmelsen sägs det för det första att om huvudsaken har blivit anhängig i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, tillämpas de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills huvudsaken har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. De bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet ska således tillämpas även om ansökan om säkringsåtgärd görs först efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft, om huvudsaken har blivit anhängig i tingsrätten redan innan den föreslagna lagen har trätt i kraft.

Enligt övergångsbestämmelsen ska de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet tillämpas även när ansökan om säkringsåtgärd har gjorts innan den föreslagna lagen har trätt i kraft. I enlighet med detta ska tingsrätten handlägga och avgöra en ansökan om säkringsåtgärd som har blivit anhängig i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft. Om tingsrätten har bifallit en ansökan om säkringsåtgärd och huvudsaken är

ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen, under månaden innan lagförslagen 3—12, 17, 19 och 20, där det föreskrivs om denna behörighet för marknadsdomstolen, trädde i kraft, bestäms den domstol där sökanden ska väcka talan i huvudsaken enligt när talan väcks enligt det som sägs ovan. Om talan väcks innan de lagförslagen har trätt i kraft, ska talan i huvudsaken väckas i den behöriga tingsrätten. Om talan däremot väcks först efter att de lagförslagen har trätt i kraft, ska talan i huvudsaken väckas i marknadsdomstolen.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.22 Lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter

På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. handläggningen av ärenden som gäller säkringsåtgärder och som hänför sig till immaterialrättsliga mål och ärenden ska koncentreras till marknadsdomstolen. I enlighet med detta föreslås det att till marknadsdomstolen koncentreras både de i rättegångsbalkens 7 kap. avsedda ärenden som gäller säkringsåtgärder och som har samband med ett immaterialrättsligt mål eller ärende och de i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter avsedda ärenden som gäller säkerställande av bevisning.

7 b §. Forum. I fråga om de mål som avses i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter genomförs den koncentration som anges ovan genom att man fogar en ny forumbestämmelse till lagen.

Enligt 1 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd som avses i den nu aktuella lagen i de fall som avses i 1 § 1 mom. och 1 § 2 mom. 2 punkten.

I dessa fall är marknadsdomstolen exklusivt behörig att besluta om säkringsåtgärden. Detta gäller både om en rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts och om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen är dessutom exklusivt behörig att besluta om säkringsåtgärden, om rättegången i huvudsaken har avslutats i marknadsdomstolen och tiden för ändringsökande inte har gått ut.

Om handläggningen av huvudsaken redan har avslutats i marknadsdomstolen och marknadsdomstolens beslut har överklagats, så att huvudsaken är anhängig i besvärinstansen, ska ansökan om säkringsåtgärd givetvis handläggas av den besvärinstans som handlägger huvudsaken, i enlighet med paragrafens 2 mom. och 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken.

Enligt den nu aktuella paragrafens 1 mom. beslutar marknadsdomstolen även om ett sådant åläggande om rätt till information som avses i 7 a §. Även till dessa delar är marknadsdomstolen exklusivt behörig att besluta om åläggandet både om en rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts och om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen är också exklusivt behörig att besluta om åläggandet, om rättegången i huvudsaken har avslutats i marknadsdomstolen och tiden för ändringsökande inte har gått ut. Om handläggningen av huvudsaken redan har avslutats i marknadsdomstolen och marknadsdomstolens beslut har överklagats, så att huvudsaken är anhängig i besvärinstansen, ska åläggandet om rätt till information däremot givetvis handläggas av den besvärinstans som handlägger huvudsaken, i enlighet med paragrafens 2 mom. och 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken.

I paragrafens 2 mom. sägs det att i övrigt beslutar den behöriga domstolen enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken om en säkringsåtgärd som avses i denna lag och om ett sådant åläggande om rätt till information som avses i 7 a §.

I de fall som avses i 1 § 2 mom. 1 punkten i den nu aktuella lagen är det således alltid den behöriga domstolen enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken som beslutar om en säkringsåtgärd.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

I lagen finns dessutom en övergångsbestämmelse om de mål och ärenden som avses i lagen.

I den övergångsbestämmelsen sägs det för det första att om huvudsaken har blivit anhängig i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft, tillämpas de bestämmelser som gällde vid den föreslagna lagens ikraftträdande ända tills huvudsaken har avgjorts och avgörandet har vunnit laga kraft. De bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet ska således tillämpas även om en ansökan eller ett yrkande som gäller ett mål enligt den nu aktuella lagen görs först efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft, om huvudsaken har blivit anhängig i tingsrätten redan innan den föreslagna lagen har trätt i kraft.

Enligt övergångsbestämmelsen ska de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet tillämpas även när ansökan om säkringsåtgärd har gjorts eller yrkandet om ett åläggande enligt 7 a § har framställts innan den föreslagna lagen har trätt i kraft. I enlighet med detta ska tingsrätten handlägga och avgöra ansökningar och yrkanden som har blivit anhängiga i tingsrätten innan den föreslagna lagen har trätt i kraft.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.23 Lagen om utnämning av domare

1 §. Lagens tillämpningsområde. I propositionen föreslås det att den gällande marknadsdomstolslagen ersätts med en ny lag om marknadsdomstolen (lagförslag 1). Enligt 3 § i den nya lagen om marknadsdomstolen kommer det att förutom överdomaren och marknadsrättsdomarna finnas även marknadsrättsingenjörer som ledamöter i marknadsdomstolen i framtiden.

Tjänsten som marknadsrättsingenjör är en helt ny sådan tjänst som ordinarie domare som avses i grundlagens 102 § och som republikens president utnämner enligt ett i lag bestämt förfarande. Därför föreslås det att

den nu aktuella paragrafens 2 mom. 8 punkten ändras så att tjänsten som marknadsrättsingenjör tas in i förteckningen över domartjänster i paragrafen.

Förutom denna paragraf ändras även 2 § 7 punkten i statsrådets förordning om utnämning av domare (427/2000) så att marknadsdomstolen enligt bestämmelsen i framtiden också ledigförklarar tjänsterna som marknadsrättsingenjör, vid sidan av tjänsterna som marknadsrättsdomare.

11 §. Allmänna behörighetsvillkor och grunder för utnämning av domare. I det gällande 3 mom. föreskrivs det om behörighetsvillkor för dem som utnämns till de chefsdomartjänster som nämns i momentet. Det föreslås att den finskspråkiga benämningen på marknadsdomstolen i förteckningen i bestämmelsen ändras. Ändringen påverkar inte den svenska ordalydelsen. Den föreslagna ändringen ändrar inte nuläget i sak.

18 §. Utnämning av övriga domare för viss tid. I paragrafen bestäms det om utnämning av domare för viss tid, med undantag av vissa av de högsta domarna.

På det sätt som konstateras i detaljmotiveringen till 1 § ovan, kommer det i framtiden att finnas även marknadsrättsingenjörer som ledamöter i marknadsdomstolen i framtiden. Därför föreslås det att 1 mom. och 2 mom. 4 punkten i denna paragraf för tydlighetens skull ändras så att i dem för marknadsdomstolens domartjänsters del bestäms uttryckligen om utnämning både till tjänsten som marknadsrättsdomare och till tjänsten som marknadsrättsingenjör.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen, t.ex. arrangemang för tillsättning av tjänster, får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.24 Statstjänstemannalagen

46 a §. I propositionen föreslås det att den gällande marknadsdomstolslagen ersätts med en ny lag om marknadsdomstolen (lagförslag 1). Enligt 3 § i den nya lagen om marknadsdomstolen kommer det att förutom överdomaren och marknadsrättsdomarna finnas

även marknadsrättsingenjörer som ledamöter i marknadsdomstolen i framtiden.

Tjänsten som marknadsrättsingenjör är en helt ny sådan tjänst som ordinarie domare som avses i grundlagens 102 § och som republikens president utnämner enligt ett i lag bestämt förfarande. Därför föreslås det att den nu aktuella paragrafens 6 punkt ändras så att marknadsdomstolens överdomare enligt bestämmelsen framöver ska ge förutom marknadsrättsdomarna också marknadsrättsingenjörerna en skriftlig varning.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

1.25 Konkurrenslagen

43 §. *Skyldighet att infinna sig till marknadsdomstolens sammanträde och att lägga fram handlingar.* I 2 mom. finns en hänvisning om att bestämmelser om behandlingen och utredningen av de ärenden enligt den nu aktuella lagen som ska handläggas i marknadsdomstolen i övrigt finns i förvaltningsprocesslagen och marknadsdomstolslagen. Dessutom föreskrivs det särskilt om behandlingens och handlingarnas offentlighet.

I propositionen föreslås det att den gällande marknadsdomstolslagen ersätts med en ny lag om marknadsdomstolen (lagförslag 1). Dessutom föreslås i propositionen att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet.

I lagen om rättegång i marknadsdomstolen föreslås en hänvisning om att förvaltningsprocesslagen ska tillämpas på de konkurrensärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen. Dessutom föreslås lagen om rättegång i marknadsdomstolen innehålla bestämmelser om rättegångens offentlighet i fråga om de mål och ärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att den nu aktuella paragrafens 2 mom. ändras så att i den hänvisas endast till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning och utredning i marknadsdomstolen av de ärenden enligt den nu aktuella lagen som hör till marknadsdom-

stolen. Bestämmelser om handläggningen av konkurrensärenden, även de konkurrensärenden enligt denna lag som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 2 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Eftersom det kapitlet innehåller en hänvisning till förvaltningsprocesslagen i fråga om dessa konkurrensärenden, är det onödigt med en motsvarande hänvisning i detta moment.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.26 Elmarknadslagen

51 §. *Ändringssökande.* I 2 mom. sägs det att ändring i de beslut av elmarknadsmyndigheten som avses i momentet får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I momentet finns dessutom en hänvisning som gäller de ärenden enligt den nu aktuella lagen som ska handläggas i marknadsdomstolen och där det sägs att förvaltningsprocesslagen ska tillämpas på handläggningen av besvären i marknadsdomstolen. Dessutom föreskrivs det särskilt om behandlingens och handlingarnas offentlighet.

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet.

I lagen om rättegång i marknadsdomstolen föreslås en hänvisning om att förvaltningsprocesslagen ska tillämpas på de elmarknadsärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen. Dessutom föreslås lagen om rättegång i marknadsdomstolen innehålla bestämmelser om rättegångens offentlighet i fråga om de mål och ärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att paragrafens 2 mom. ändras så att i den hänvisas endast till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning i marknadsdomstolen av de i paragrafen

avsedda elmarknadsärenden som hör till marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av konkurrensärenden, även dessa elmarknadsärenden, finns i 2 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Eftersom det kapitlet innehåller en hänvisning till förvaltningsprocesslagen i fråga om de i denna paragraf avsedda elmarknadsärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen, är det onödigt med en motsvarande hänvisning i detta moment.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.27 Naturgasmarknadslagen

9 kap. Särskilda bestämmelser

4 §. I 2 mom. sägs det att ändring i de beslut av naturgasmarknadsmyndigheten som avses i momentet får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I momentet finns dessutom en hänvisning som gäller de ärenden enligt den nu aktuella lagen som ska handläggas i marknadsdomstolen. Enligt hänvisningen ska förvaltningsprocesslagen tillämpas på handläggningen av besvaren i marknadsdomstolen. Dessutom föreskrivs det särskilt om behandlingens och handlingarnas offentlighet.

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet.

I lagen om rättegång i marknadsdomstolen föreslås en hänvisning om att förvaltningsprocesslagen ska tillämpas på de naturgasmarknadsärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen. Dessutom föreslås lagen om rättegång i marknadsdomstolen innehålla bestämmelser om rättegångens offentlighet i fråga om de mål och ärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att paragrafens 2 mom. ändras så att i den hänvisas endast till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning i marknadsdomstolen av de i paragrafen avsedda naturgasmarknadsärenden som hör till marknadsdomstolen enligt den nu aktuella lagen. Bestämmelser om handläggningen av konkurrensärenden, även dessa naturgasmarknadsärenden, finns i 2 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Eftersom det kapitlet innehåller en hänvisning till förvaltningsprocesslagen i fråga om de i paragrafen avsedda naturgasmarknadsärenden som ska handläggas i marknadsdomstolen, är det onödigt med en motsvarande hänvisning i detta moment.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.28 Lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter

13 §. Ändringssökande. I paragrafen sägs det att ändring i de beslut av Trafiksäkerhetsverket som avses i momentet får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen. Bestämmelser som överklagandet finns i förvaltningsprocesslagen.

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. I den lagen föreslås en hänvisning där det sägs att förvaltningsprocesslagen ska tillämpas på de ärenden enligt den nu aktuella lagen som ska handläggas i marknadsdomstolen.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att den nu aktuella paragrafen ändras så att i den för tydlighetens skull tas in en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av konkurrensärenden, även de ärenden enligt

denna lag som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 2 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Dessutom föreslås det att paragrafen ändras så att det för tydlighetens skull i fråga om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut sägs uttryckligen att ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.29 Lagen om avskiljning och lagring av koldioxid

16 §. Överklagande. Enligt första mening i 1 mom. får ändring i beslut som närings-, trafik- och miljöcentralen och Energimarknadsverket har meddelat med stöd av den nu aktuella lagen sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I andra mening i momentet sägs det att ändring i beslut som Energimarknadsverket har meddelat med stöd av 7—9 § dock får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen. Enligt 2 mom. får ändring i marknadsdomstolens och förvaltningsdomstolens beslut sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. I den lagen föreslås en hänvisning där det sägs att förvaltningsprocesslagen ska tillämpas på de ärenden enligt den nu aktuella lagen som ska handläggas i marknadsdomstolen.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att den nu aktuella paragrafen ändras så att i den för tydlighetens skull tas in en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen

finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av konkurrensärenden, även de ärenden enligt denna lag som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 2 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

För tydlighetens skull föreslås det att ändringen lagtekniskt görs så att det i 1 mom. bestäms om besvär till förvaltningsdomstolen och i 2 mom. om besvär till marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.30 Kommunikationsmarknadslagen

121 a §. Förbudande av oskäligt avtalsvillkor. I det gällande 4 mom. sägs det att ett teleföretag kan föra ett beslut om förbud till marknadsdomstolen inom 30 dagar efter det att företaget har fått del av Kommunikationsverkets beslut. I annat fall står beslutet fast.

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Det föreslås att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den lagen. Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att paragrafens 4 mom. ändras så att i momentet för tydlighetens skull tas in en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden, även de ärenden enligt denna paragraf som gäller meddelande av förbud, finns i 5 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

121 b §. Åläggande att stänga ett nummer eller en tjänst. Enligt det gällande 4 mom. får konsumentombudsmannens beslut enligt 1 mom. inte överklagas genom besvär. Teleföretaget eller den som tillhandahåller den tjänst vars användning hindras får föra andra än interimistiska beslut till marknadsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet. I annat fall står beslutet fast.

På det sätt som sägs ovan föreslås i propositionen att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Det föreslås att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den lagen. Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att paragrafens 4 mom. ändras så att i momentet för tydlighetens skull tas in en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden, även de ärenden enligt paragrafen som gäller att stänga ett nummer eller en tjänst, finns i 5 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

122 §. Påföljdsavgift. Enligt det gällande 5 mom. påförs den påföljdsavgift som avses i paragrafen av marknadsdomstolen på framställning av Kommunikationsverket. På behandlingen av ärendet i marknadsdomstolen tillämpas de bestämmelser i marknadsdomstolslagen som gäller behandling av ärenden enligt konkurrensbegränsningslagen. I övrigt tillämpas förvaltningsprocesslagen på behandlingen och utredningen av ärendet. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

På det sätt som sägs ovan föreslås i propositionen att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet.

Enligt lagen om rättegång i marknadsdomstolen ska bestämmelserna om handlägg-

ningen av konkurrensärenden i den lagen tillämpas på de nu aktuella ärendena som gäller påföljdsavgifter och som ska handläggas i marknadsdomstolen. I de bestämmelserna hänvisas det för sin del till tillämpning av förvaltningsprocesslagen.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att paragrafens 5 mom. ändras så att i den hänvisas endast till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning och utredning i marknadsdomstolen av de i paragrafen avsedda ärenden som gäller påföljdsavgifter och som hör till marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av konkurrensärenden, även dessa ärenden som gäller påföljdsavgifter, finns i 2 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Eftersom det kapitlet innehåller en hänvisning till förvaltningsprocesslagen i fråga om de i paragrafen avsedda ärenden som gäller påföljdsavgifter och som ska handläggas i marknadsdomstolen, är det onödigt med en motsvarande hänvisning i detta moment.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

127 §. Ändringssökande. Enligt det gällande 3 mom. får de beslut av Kommunikationsverket som avses i momentet och beslut av marknadsdomstolen och statsrådet överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Enligt 4 mom. söks ändring i marknadsdomstolens beslut som avses i 121 a § 4 mom. och 121 b § 4 mom. för sin del i enlighet med lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

På det sätt som sägs ovan föreslås i propositionen att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2). Det föreslås att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den lagen. Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Det föreslås att i paragrafen görs korrigeringar som motsvarar de ändringar som nämns ovan. Samtidigt föreslås för tydlighetens skull att det i 3 och 4 mom. görs en lagteknisk ändring så att det i 3 mom. bestäms om sökande av ändring i Kommunikationsverkets och statsrådets beslut och i 4 mom. om

sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

I enlighet med detta får enligt 3 *mom.* ändring i de beslut av Kommunikationsverket som avses i momentet och i beslut av statsrådet sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Statsrådets och Kommunikationsverkets beslut ska iakttas trots överklagandet, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

I 4 *mom.* sägs för det första att i fråga om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut i ärenden som avses i 121 a och 121 b § och som gäller meddelande av förbud eller åläggande att stänga ett nummer eller en tjänst gäller vad som i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om sökande av ändring i marknadsrättsliga ärenden. Dessutom sägs det i momentet att ändring i ett beslut av marknadsdomstolen i ett ärende enligt 122 § som gäller att påföra påföljdsavgift får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.31 Lagen om televisions- och radioverksamhet

36 §. Tvångsmedel. Enligt det gällande 2 *mom.* iakttas i fråga om de i 35 § nämnda bestämmelser vars efterlevnad övervakas av konsumentombudsmannen 2 kap. 16, 17 och 19 § i konsumentskyddslagen.

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Det föreslås att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den lagen. Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Det föreslås därför att 2 kap. 20 § i konsumentskyddslagen (lagförslag 35) ändras så att i paragrafen hänvisas till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning av de ärenden som hör till marknadsdomstolen enligt det kapitlet.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att 2 *mom.* ändras så att i momentet för tydlighetens skull även hänvisas till 2 kap. 20 § i konsumentskyddslagen, som i sin tur innehåller en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden, även de ärenden enligt denna paragraf som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 5 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

36 a §. Påföljdsavgift. Enligt det gällande 4 *mom.* påförs den påföljdsavgift som avses i paragrafen av marknadsdomstolen på framställning av den tillsynsmyndighet som avses i 35 §. Dessutom finns i momentet en hänvisning om att förvaltningsprocesslagen tillämpas på behandlingen och utredningen av ärenden i marknadsdomstolen. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

På det sätt som sägs ovan föreslås i propositionen att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet.

I lagen om rättegång i marknadsdomstolen föreslås en hänvisning om att förvaltningsprocesslagen ska tillämpas på de ärenden enligt paragrafen som gäller påföljdsavgift och som ska handläggas i marknadsdomstolen.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att 4 *mom.* ändras så att i den hänvisas endast till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning och utredning i marknadsdomstolen av de i paragrafen avsedda ärenden som gäller påföljdsavgifter och som hör till marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av konkurrensärenden, även dessa ärenden som gäller påföljdsavgifter, finns i 2 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Eftersom

det kapitlet innehåller en hänvisning till förvaltningsprocesslagen i fråga om de i paragrafen avsedda ärenden som gäller påföljdsavgifter och som ska handläggas i marknadsdomstolen, är det onödigt med en motsvarande hänvisning i detta moment.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.32 Lagen om ändring av lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning

21 §. Överklagande. I paragrafen bestäms om överklagande av beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av lagen. I 1 mom. sägs det att ett beslut av Energimarknadsverket får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Enligt 2 mom. får ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 5, 7 eller 14 § dock överklagas genom besvär hos marknadsdomstolen. I 3 mom. finns dessutom en del bestämmelser som hänför sig till de beslut av Energimarknadsverket som avses i 5, 7 och 14 §.

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet.

Med beaktande av detta föreslås det att den nu aktuella paragrafen ändras så att i den för tydlighetens skull tas in en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

För tydlighetens skull föreslås det att ändringen lagtekniskt görs så att det i 1 mom. bestäms om besvär till förvaltningsdomstolen och i 2—4 mom. om besvär till marknadsdomstolen.

Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande paragrafens 1 mom.

I 2 mom. bestäms om sökande av ändring i beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 5 och 7 §.

I paragrafen finns redan i dag en hänvisning till 105 § i lagen om offentlig upphandling när det gäller dessa ärenden. Eftersom det i den bestämmelsen föreslås en hänvisning (lagförslag 33) om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen, är det onödigt med en motsvarande hänvisning det nu aktuella momentet när det gäller de ärenden som enligt det ska handläggas i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av upphandlingsärenden, även de ärenden enligt detta moment som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 3 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak i detta avseende.

Såsom det konstateras i detaljmotiveringen till 6 kap. 6 § i lagförslag 2, föreslås det i propositionen att man i marknadsdomstolen när det gäller skyndsamheten och handlägningsordningen framöver ska göra en generell bedömning av skyndsamheten i varje enskilt fall, i stället för att endast fästa uppmärksamhet vid den allmänna skyndsamhetsklassificeringen av ärendetypen i fråga. Därför föreslås det inte heller i fråga om de ärenden som avses i det nu aktuella momentet längre någon bestämmelse om att ett ärende som gäller överklagande av ett beslut som Energimarknadsverket fattat med stöd av 5 eller 7 § ska behandlas skyndsamt. Just de ärendena är dock exempel på ärenden som redan på grund av sin art i allmänhet ska behandlas särskilt skyndsamt.

I paragrafens 3 mom. bestäms om sökande av ändring i beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 14 §.

På det sätt som sägs ovan föreslås i momentet i fråga om de ärendena en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av mål och ärenden i marknadsdomstolen finns i den föreslagna lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av konkurrensärenden, även de ärenden enligt detta moment som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 2 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

I 4 mom. sägs det vidare att ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 5, 7 eller 14 § får verkställas trots överklagande, om inte den domstol som behandlar besvären eller ansökan bestämmer något annat. En motsvarande bestämmelse finns i paragrafens gällande 3 mom.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.33 Lagen om offentlig upphandling

91 §. Marknadsdomstolens temporära beslut. Enligt det gällande 3 mom. får en lagfaren ledamot av marknadsdomstolen ensam besluta om temporära åtgärder.

I propositionen föreslås det att den gällande marknadsdomstolslagen ersätts med en ny lag om marknadsdomstolen (lagförslag 1). I den nya lagen föreslås bestämmelser om marknadsdomstolens organisation, bl.a. om marknadsdomstolens sammansättningar. Bestämmelser om domförhet för en lagfaren ledamot i de ärenden som avses i det nu aktuella momentet kommer i framtiden att finnas i 17 § i lagen om marknadsdomstolen.

Det föreslås därför att momentet upphävs, eftersom det är onödigt.

105 §. Kompletterande bestämmelser. I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet.

Med beaktande av detta föreslås det att den nu aktuella paragrafen ändras så att i den för tydlighetens skull tas in en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande paragrafen.

Den hänvisning till lagen om rättegång i marknadsdomstolen som nämns ovan tas in i den nu aktuella paragrafens 2 mom. Bestäm-

melser om handläggningen av upphandlingsärenden, även de upphandlingsärenden enligt denna lag som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 3 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.34 Lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling

93 §. Marknadsdomstolens temporära beslut. Enligt det gällande 4 mom. får en lagfaren ledamot av marknadsdomstolen ensam besluta om temporära åtgärder.

I propositionen föreslås det att den gällande marknadsdomstolslagen ersätts med en ny lag om marknadsdomstolen (lagförslag 1). I den nya lagen föreslås bestämmelser om marknadsdomstolens organisation, bl.a. om marknadsdomstolens sammansättningar. Bestämmelser om domförhet för en lagfaren ledamot i de ärenden som avses i det nu aktuella momentet kommer i framtiden att finnas i 17 § i lagen om marknadsdomstolen.

Det föreslås därför att momentet upphävs, eftersom det är onödigt.

106 §. Kompletterande bestämmelser. I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet.

Med beaktande av detta föreslås det att den nu aktuella paragrafen ändras så att i den för tydlighetens skull tas in en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Paragrafens 1 mom. motsvarar den gällande paragrafen.

Den hänvisning till lagen om rättegång i marknadsdomstolen som nämns ovan tas in i den nu aktuella paragrafens 2 mom. Bestämmelser om handläggningen av upphandlings-

ärenden, även de ärenden enligt denna lag som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 3 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.35 Konsumentskyddslagen

2 kap. Marknadsföring samt förhållanden i kundrelationer

20 §. Tillsyn. I paragrafens gällande 3 mom. sägs det att bestämmelser om marknadsdomstolen och behandlingen av ärenden i den även finns i marknadsdomstolslagen och i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I propositionen föreslås det att den gällande marknadsdomstolslagen ersätts med en ny lag om marknadsdomstolen (lagförslag 1). Vidare föreslås det att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den nya lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2). Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Lagen om rättegång i marknadsdomstolen ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att paragrafens 3 mom. ändras så att i det hänvisas till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning av de ärenden enligt det nu aktuella kapitlet som hör till marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden, även de nyss nämnda ärendena som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 5 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

3 kap. Reglering av avtalsvillkor

4 §. I paragrafens gällande 2 mom. sägs det att bestämmelser om marknadsdomstolen och behandlingen av ärenden i den i övrigt finns i marknadsdomstolslagen och i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

På samma sätt som när det gäller 2 kap. 20 § 4 mom. ovan föreslås det att paragrafens 2 mom. ändras så att i det hänvisas till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning av de ärenden enligt det nu aktuella kapitlet som hör till marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden, även de nyss nämnda ärendena som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 5 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Inte heller detta förslag ändrar i praktiken nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.36 Värdepappersmarknadslagen

10 kap. Särskilda stadganden

3 §. I paragrafens gällande 3 mom. finns en hänvisning om att bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I propositionen föreslås det att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den nya lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2). Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Lagen om rättegång i marknadsdomstolen ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Dessutom föreslås lagen innehålla bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolen i marknadsrättsliga ärenden.

När det gäller handläggningen av ärenden enligt den nu aktuella lagen föreslås i 3 a § dessutom en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen samt om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Med beaktande av detta föreslås det att momentet upphävs, eftersom det är onödigt.

3 a §. Enligt paragrafen får ändring i de beslut av Finansinspektionen som avses i paragrafen sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Det föreslås att paragrafen ändras så att de ärenden som avses i den framöver ska föras till marknadsdomstolen och handläggas där på samma sätt som de övriga beslut av Finansinspektionen som hör till marknadsdomstolens behörighet. Detta är motiverat när man beaktar att de beslut av Finansinspektionen som avses i paragrafen i grunden är av motsvarande typ som de beslut som kan föras till marknadsdomstolen med stöd av 48 och 49 § i lagen om Finansinspektionen.

I enlighet med detta ändras det gällande *1 mom.* så att ändring i de beslut som avses i momentet framöver inte får sökas genom besvär. I *2 mom.* sägs det dock att den aktör under Finansinspektionens tillsyn som ärendet gäller får föra ett beslut till marknadsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet.

Såsom det konstateras i detaljmotiveringen till 6 kap. 6 § i lagförslag 2, föreslås det i propositionen att man i marknadsdomstolen när det gäller ärendenas skyndsamhet och handläggningsordningen framöver ska göra en generell bedömning av skyndsamheten i varje enskilt fall, i stället för att endast fästa uppmärksamhet vid den allmänna skyndsamhetsklassificeringen av ärendetypen i fråga. Därför föreslås det inte heller i den nu aktuella paragrafen längre någon bestämmelse om att de ärenden som avses i 6 kap. 5 § och 7 kap. 1 a § ska behandlas skyndsamt. Just de ärendena är dock exempel på ärenden som redan på grund av sin art i allmänhet ska behandlas särskilt skyndsamt.

På det sätt som anges ovan föreslås det i propositionen att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den nya la-

gen om rättegång i marknadsdomstolen. Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Lagen om rättegång i marknadsdomstolen ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Dessutom föreslås lagen innehålla bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolen i marknadsrättsliga ärenden.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det ännu att i paragrafens *3 mom.* tas in en hänvisning om att bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av de ärenden som enligt lagen hör till marknadsdomstolen samt om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden, även de nyss nämnda ärendena som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 5 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om sökande av ändring i Finansinspektionens beslut.

I fråga om Finansinspektionens beslut bestäms det att ändring i ett beslut som Finansinspektionen har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i beslut som Finansinspektionen har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.37 Lotterilagen

62 c §. *Vite.* I paragrafens *2 mom.* sägs det att ett vite som är förenat med ett i 62 a § avsett förbud döms ut av Polisstyrelsen. Dessutom sägs det i momentet att ett vite som är

förenat med ett i 62 b § avsett förbud döms ut av marknadsdomstolen på ansökan av Polisstyrelsen.

Det föreslås att den finska språkräkten i momentet ändras så att den gamla benämningen på marknadsdomstolen, markkinatuomioistuim, ersätts med den nya benämningen markkinaoikeus. Förslaget ändrar inte nuläget i sak och påverkar inte heller den svenska ordalydelsen.

66 a §. *Att föra förbud mot marknadsföring till marknadsdomstolen.* I paragrafens 3 mom. finns en hänvisning om att bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I propositionen föreslås det att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den nya lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2). Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Lagen om rättegång i marknadsdomstolen ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Dessutom föreslås lagen innehålla bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut i marknadsrättsliga ärenden.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att paragrafens 3 mom. ändras så att i den hänvisas till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller de ärenden som enligt den lagen ska handläggas i marknadsdomstolen. Hänvisningen gäller såväl handläggning av ärenden i marknadsdomstolen som sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut. Bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden, även de nyss nämnda ärendena som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 5 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.38 Lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande

3 §. *Förbud och rättelse.* I paragrafens 4 mom. finns en hänvisning om att i fråga om behandlingen av ett ärende gäller bestämmelserna i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2), som ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Det föreslås att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den lagen. Samtidigt föreslås det att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att paragrafens 4 mom. ändras så att i den hänvisas till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller handläggning av de ärenden enligt den nu aktuella lagen som ska handläggas i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden, även de nyss nämnda ärendena som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 5 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.39 Alkohollagen

53 §. *Handläggning av ärenden i marknadsdomstolen och sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut.* I paragrafen finns en hänvisning om att bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

I propositionen föreslås det att bestämmelserna i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden överförs till den nya lagen om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2). Samtidigt föreslås det

att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden upphävs.

Lagen om rättegång i marknadsdomstolen ska gälla handläggningen av samtliga de mål och ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet. Dessutom föreslås lagen innehålla bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolen i marknadsrättsliga ärenden.

Med beaktande av det som sägs ovan föreslås det att den nu aktuella paragrafen ändras så att i den hänvisas till lagen om rättegång i marknadsdomstolen när det gäller de ärenden som enligt den lagen ska handläggas i marknadsdomstolen. Hänvisningen gäller såväl handläggning av ärenden i marknadsdomstolen som sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut. Bestämmelser om handläggningen av marknadsrättsliga ärenden, även de nyss nämnda ärendena som ska handläggas i marknadsdomstolen, finns i 5 kap. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Förslaget ändrar i praktiken inte nuläget i sak.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Utöver det föreskrivs det att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.40 Lagen om ändring av lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete

9 §. Beslut om registrering. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.2 och 3.2.3 i allmänna motiveringen ovan föreslås det i propositionen att bl.a. besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter ska koncentreras till marknadsdomstolen. På det sätt som sägs i avsnitt 3.2.3 i allmänna motiveringen föreslås det vidare i propositionen att ändringssökandet när det gäller de besvär över beslut av PRS som i dag ska handläggas i PRS besvärsnämnd och som inte koncentreras till marknadsdomstolen i stället ska styras till Helsingfors förvaltningsdomstol. Det blir då möjligt att dra in PRS besvärsnämnd.

I enlighet med det som sägs ovan ska överklagandet i fråga om de beslut som avses i

paragrafens 4 mom. i framtiden styras till Helsingfors förvaltningsdomstol. Detta genomförs så att i bestämmelsen hänvisas till lagen om patent- och registerstyrelsen (lagförslag 14). I den lagen föreslås en ny 5 a § där det sägs att ändring i andra beslut av PRS än de som avses i föreslagen 5 § får, om inte något annat föreskrivs, sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Besvärstiden är då 30 dagar från delfäendet av beslutet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Dessutom finns i lagen en övergångsbestämmelse om sökande av ändring i PRS beslut.

I fråga om PRS beslut bestäms det i lagen att vid sökande av ändring i ett beslut som PRS har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft iaktas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Detta betyder att ändring i ett beslut som PRS har fattat innan den föreslagna lagen har trätt i kraft ska sökas genom besvär hos PRS besvärsnämnd, och att ändring ska sökas hos Helsingfors förvaltningsdomstol i de beslut som PRS fattar först efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

Utöver det som sägs ovan föreskrivs det dessutom i lagen att åtgärder som krävs för verkställigheten av den föreslagna lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Den föreslagna lagen om marknadsdomstolen (lagförslag 1) innehåller följande bemyndiganden:

Justitieministeriet fastställer de närmare grunderna för och beloppen av arvoden och ersättningsarna till sakkunnigledamöterna (37 §).

I marknadsdomstolens arbetsordning bestäms närmare om:

- utöver de ordinarie ledamöternas och marknadsrättssekreterarnas tjänster, andra tjänster som finns i marknadsdomstolen och personal i arbetsavtalsförhållande (12 §),

- en marknadsrättsdomares avgörande av en ansökan om brådskandeförklaring som avses i 6 kap. 6 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (18 §),

- de grunder som ska iakttas vid utseende av en sakkunnigledamot för att delta i handläggningen av ett mål eller ärende med beaktande av arten av den sakkunskap som krävs vid handläggningen av målet eller ärendet (22 §),

- en marknadsrättssekreterares deltagande i förberedelsen av ett mål eller ärende (26 §),

- att marknadsdomstolen kan vara uppdelad på sektioner (28 §),

- överdomarens rätt att överföra ett förvaltningsärende till någon annan tjänsteman för avgörande (31 §),

- att någon annan än den enligt tjänsteår äldsta marknadsrättsdomaren kan fungera som ställföreträdare för överdomaren (32 §)

- handläggningen av rättsskipnings- och förvaltningsärenden och hur arbetet i övrigt ska ordnas vid marknadsdomstolen (36 §).

Bestämmelserna har behandlats närmare i samband med lagförslag 1.

Dessutom innehåller det nya 4 mom. som föreslås bli intaget i 74 § i patentlagen (lagförslag 3) ett bemyndigande för patentmyndigheten att meddela närmare tekniska föreskrifter samt 58 § i varumärkeslagen (lagförslag 9) bemyndiganden om att närmare bestämmelser får utfärdas genom förordning av statsrådet och närmare tekniska föreskrifter får utfärdas av registermyndigheten. Dessa bestämmelser behandlas mer ingående i samband med lagförslagen 3 och 9 ovan.

3 Ikraftträdande

De föreslagna lagarna avses träda i kraft samtidigt 1.9.2013 med undantag av lagförslag 16, som avses träda i kraft senare vid en tidpunkt som föreskrivs genom lag, uppskattningsvis ett ca halvt år efter det att nämnda övriga lagar har trätt i kraft. Tiden behövs för att genomföra överföringen av immaterialrättsliga mål och ärenden till marknadsdomstolen och på grund av övriga verkställighetsåtgärder. Det senare ikraftträdandet av nämnda lagförslag 16 i förhållande till de övriga lagförslagen som ingår i försla-

get har behandlats ovan i avsnitt 3.2.3. i den allmänna motiveringen samt i detaljmotiveringen till lagförslag 15 och 16. I lagförslagen finns övergångsbestämmelser som har behandlats ovan i samband med vart och ett lagförslag.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Lagförslagen är betydelsefulla särskilt med tanke på bestämmelserna om rättsskydd i grundlagens 21 §. Lagförslagen har dessutom anknytning till de bestämmelser i grundlagen som gäller det sätt på vilket domstolssystemet är uppdelat.

Med stöd av 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättsskipningsorgan. Garantierna för en rättvis rättegång, såsom offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring ska enligt paragrafens 2 mom. tryggas genom lag.

Bestämmelserna i grundlagens 21 § hindrar inte att man genom lag föreskriver om mindre undantag från dessa rättigheter så länge undantagen inte rubbar rättsskyddsgarantiernas ställning som huvudregel eller äventyrar individens rätt till rättvis rättegång (se RP 309/1993 rd, s. 78 och t.ex. GrUU 35/2002 rd, s. 2 och GrUU 31/2005 rd, s. 2).

Sökande av ändring i registermyndigheternas beslut

Sökande av ändring hos marknadsdomstolen i en registermyndighets beslut

I propositionen föreslås det att besvär över registermyndigheternas (PRS, Evira och Kommunikationsverket) beslut ska sökas hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ändring i marknadsdomstolens beslut ska få sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomsto-

len, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Det finländska domstolssystemet har av tradition grundat sig på en indelning i allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar. Denna indelning finns även stadfäst i grundlagen.

Indelningen av domstolsorganisationen i allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar anges i grundlagens 3 § 3 mom., där det sägs att den dömande makten utövas av oberoende domstolar, i högsta instans av högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen. Bestämmelsen kompletteras av bestämmelserna i grundlagens 98 och 99 §. Enligt grundlagens 98 § 1 mom. är högsta domstolen, hovrätterna och tingsrätterna allmänna domstolar. Enligt paragrafens 2 mom. är högsta förvaltningsdomstolen och de regionala förvaltningsdomstolarna för sin del allmänna förvaltningsdomstolar. På basis av grundlagens 99 § 1 mom. utövas den högsta domsrätten i tviste- och brottmål av högsta domstolen och i förvaltningsmål av högsta förvaltningsdomstolen. Enligt paragrafens 2 mom. övervakar de högsta domstolarna rättskipningen inom sina behörighetsområden.

Enligt grundlagens 98 § 3 mom. bestäms det genom lag om specialdomstolar som utövar domsrätt på särskilt angivna områden.

Ändring i ett beslut av en förvaltningsmyndighet söks hos en förvaltningsdomstol. Det är endast i exceptionella fall möjligt att styra besvär över en förvaltningsmyndighets beslut till en allmän domstol, med hänsyn till bestämmelserna om domstolsväsendets grundstruktur och domstolarnas uppgifter i 98 och 99 § i grundlagen (se GrUU 9/2001 rd, s. 2, GrUU 12/2001 rd, s. 3, GrUU 54/2001 rd, s. 5, GrUU 4/2005 rd, s. 2 och GrUU 32/2005 rd, s. 4).

Marknadsdomstolen är varken en allmän domstol eller en förvaltningsdomstol utan en sådan specialdomstol enligt grundlagens 98 § 3 mom. som utövar domsrätt på särskilt angivna områden som bestäms genom lag.

Marknadsdomstolen handlägger redan i dag som besvärinstans besvär över administrativa myndigheters beslut i förvaltningsprocessordning. Ändringssökandet när det gäller marknadsdomstolens avgöranden har

för sin del ordnats så att ändring ska sökas hos de allmänna domstolarna, högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen, beroende på den juridiska naturen av de ärenden som behandlas.

I den regeringsproposition genom vilken marknadsdomstolen inrättades, regeringens proposition med förslag till marknadsdomstolslag samt lagstiftning som har samband med den (RP 105/2001 rd), sades det att den i lagförslaget avsedda nya domstolen är en specialdomstol i första instans som behandlar både ärenden av tvistemålsnatur och ärenden av förvaltningsrättskipningsnatur. Utgående från sin rättsliga natur indelas ärendena i två kategorier också när det gäller ändringssökande. De ärenden som högsta domstolen behandlar i högsta instans förutsätter besvärstillstånd, medan motsvarande begränsning inte gäller för högsta förvaltningsdomstolen. Den nya specialdomstolens behörighet föreslogs bli noga avgränsad till vissa grupper av ärenden och således vara synnerligen smal jämfört med de allmänna domstolarnas och förvaltningsdomstolarnas behörighet. Specialdomstolens uppgifter föreslogs bli reglerade genom en särskild lag. De föreslagna bestämmelserna ansågs således inte vara problematiska med tanke på 98 § i grundlagen.

Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande om regeringens proposition att de föreslagna bestämmelserna om behandlingen offentlighet bör ändras, för att propositionen skulle kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Till övriga delar omfattade grundlagsutskottet däremot slutsatserna i motiveringen till lagstiftningsordningen (GrUU 35/2001 rd, s. 2).

I denna proposition föreslås det att besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter samt handläggningen av alla immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden ska koncentreras till marknadsdomstolen. Besvär över registermyndigheternas beslut ska handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Immateriellt rättsliga tvistemål och ansökningsärenden ska för sin del i princip handläggas i marknadsdomstolen i enlighet med rättegångsbalken. Koncentrationen gäller en till antalet li-

ten ärendegrupp, på det sätt som sägs i avsnitt 2.3 ovan. Propositionen utvidgar således inte marknadsdomstolens behörighet i betydande utsträckning, utan denna är fortfarande synnerligen smal jämfört med de allmänna domstolarnas och förvaltningsdomstolarnas behörighet. Dessutom ska marknadsdomstolens behörighet fortfarande vara noga avgränsad till vissa grupper av ärenden.

Utgående från det som sägs ovan är förslaget således inte problematiskt med hänsyn till 98 och 99 § i grundlagen.

Fortsatt ändringssökande i marknadsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen

I enlighet med det som sägs ovan föreslås det i propositionen att ändring i marknadsdomstolens beslut i ett besvärssärende som gäller ett beslut av en registermyndighet ska få sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Förslaget innebär inte något besvärsförbud och begränsar således inte en parts rätt att söka ändring.

Inte heller grundlagsutskottet har ansett att systemet med besvärstillstånd i sig strider mot grundlagens 21 §. Å andra sidan har utskottet påpekat att systemet är exceptionellt inom förvaltningsrättskipningen och framhållit att man bör vara återhållsam med att utsträcka systemet till nya ärendekategorier (GrUU 57/2010 rd, s. 4, GrUU 48/2010 rd, s. 5, GrUU 33/2008 rd, s. 2, GrUU 33/2006 rd, s. 2, GrUU 37/2005 rd, s. 4, GrUU 4/2005 rd, s. 3, GrUU 4/2004 rd, s. 10). Utskottet anser att rätten att överklaga till högsta förvaltningsdomstolen är huvudregeln för rätts-säkerheten i vår förvaltningsrätt och man bör inte frånga den på lösa grunder (GrUU 19/2002 rd, s. 4, GrUU 4/2005 rd, s. 3, GrUU 37/2005 rd, s. 4—5). Det ska således alltid ges godtagbara grunder när man föreslår ett förfarande med besvärstillstånd (GrUU 48/2010 rd, s. 5).

Vid en bedömning av möjligheten att använda besvärstillstånd spelar bland annat frågans betydelse och beskaffenhet en roll med avseende på proportionalitetsprincipen

(GrUU 15/2011 rd, s. 5, GrUU 35/2009 rd, s. 3, GrUU 33/2008 rd, s. 2).

Genom bestämmelserna om besvärstillstånd har det enligt utskottet gått att minska antalet besvär som leder till ett avgörande i sak vid högsta förvaltningsdomstolen i de ärendekategorier där de rättsmedel som kommer före högsta förvaltningsdomstolen i de flesta fall kan anses vara tillräckliga med avseende på rättssäkerheten (GrUU 33/2008 rd, s. 2, GrUU 37/2005 rd, s. 5, GrUU 35/2009 rd, s. 3). Genom lag har man inom förvaltningsrättskipningen även kunnat bestämma om för individen i sig viktiga beslut som omfattas av besvärstillstånd, när besluten delvis varit beroende av prövning och det därför kunde anses räcka till som rättssäkerhetsgaranti att högsta förvaltningsdomstolen måste bevilja besvärstillstånd om det finns något kriterium i 13 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen som talar för det (GrUU 15/2011 rd, s. 5).

I beslut som gäller beviljande eller registrering av en industriell rättighet kan det handla om i ekonomiskt avseende t.o.m. mycket betydande frågor. En av de viktigaste faktorerna när det gäller denna ekonomiska aspekt är å andra sidan att den ensamrätt som en industriell rättighet medför är begränsad i tid. T.ex. kan ett patent vara i kraft i högst 20 år från den dag då patentansökan gjordes. Ju längre tid förfarandet för att bevilja patent, inklusive ändringssökandet, tar i anspråk, desto kortare blir den tid då patentet kan utnyttjas.

Enligt propositionen ska ändring i ett beslut av registermyndigheten om beviljande eller registrering av en industriell rättighet i framtiden redan i första instans sökas hos den oberoende domstol, marknadsdomstolen, till vilken de avgöranden som gäller immaterialrättsliga mål och ärenden har koncentrerats i så stor utsträckning som möjligt. Handläggningen av besvärssärenden i marknadsdomstolen uppfyller kraven på en rättvis rättegång. När man dessutom beaktar att man har försökt garantera den särskilda sakkunskap som krävs i marknadsdomstolens avgöranden bl.a. genom reglering som gäller marknadsdomstolens sammansättningar och behörighetsvillkoren för ledamöterna, innebär den föreslagna handläggningen av besvärssärenden i

marknadsdomstolen också i övrigt en förbättring av parternas rättsskydd jämfört med i dag.

Med beaktande av det som sägs ovan kan det med tanke på garantierna för parternas rättsskydd anses tillräckligt att ändring i marknadsdomstolens beslut till dessa delar får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd på de grunder som anges i 13 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen.

Tillståndsförfarandet kan även minska antalet mål och ärenden som ska handläggas i högsta förvaltningsdomstolen och förkorta den totala tiden som de ärenden som omfattas av förfarandet med besvärstillstånd är anhängiga. Genom att främja en snabbare handläggning försöker man tillgodose rätten för var och en att få sin sak behandlad utan ogrundat dröjsmål i enlighet med 21 § 1 mom. i grundlagen.

På de grunder som anges ovan anses förslaget inte vara problematiskt med hänsyn till 21 § i grundlagen.

Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden i immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden

I propositionen föreslås det att ändring i ett avgörande av marknadsdomstolen i ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt får sökas genom besvär hos högsta domstolen, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Den ovan nämnda bestämmelsen om rätten att söka ändring i grundlagens 21 § 2 mom. gäller även rättskipningen i tvistemål och ansökningsärenden.

Det föreslagna systemet med ett besvärstillstånd enligt 30 kap. 3 § i rättegångsbalken innebär inte något besvärsförbud och begränsar således inte en parts rätt att söka ändring. Inte heller grundlagsutskottet har ansett att systemet med besvärstillstånd i sig strider mot grundlagens 21 § (GrUU 4/2005 rd, s. 3).

Grundlagsutskottet har gett flera utlåtanden om rätten att söka ändring i de allmänna domstolarna. När det gäller sökandet av änd-

ring från tingsrätten till hovrätten kan man i ljuset av grundlagsutskottets ställningstaganden sammanfattningsvis konstatera att 21 § 2 mom. i grundlagen inte i sig utgör något hinder för ett system med besvärstillstånd. För att uppfylla de krav på en rättvis rättegång som tryggas i grundlagen är det dock viktigt att tillämpningsområdet för ett sådant system är begränsat och att grunderna för att meddela tillstånd är objektiva, noggrant avgränsade och exakt formulerade (se GrUU 4/2010 rd, GrUU 30/2006 rd, GrUU 35/2002 rd och GrUU 9/1997 rd).

Dessutom bör man lägga märke till att man redan i dag tillämpar ett system med besvärstillstånd enligt 30 kap. 3 § i rättegångsbalken när det gäller marknadsdomstolens beslut i marknadsrättsliga ärenden och således t.ex. de ärenden enligt lagen om otillbörligt förförande i näringsverksamhet som marknadsdomstolen handlägger i första instans.

I den regeringsproposition genom vilken marknadsdomstolen inrättades, regeringens proposition med förslag till marknadsdomstolslag samt lagstiftning som har samband med den (RP 105/2001 rd), konstaterades det i anslutning till dessa bestämmelser om ändringssökandet i det avsnitt som gällde lagstiftningsordningen att möjligheterna att utöva den högsta domsrätten även har beröringspunkter med de i 21 § i grundlagen nämnda garantierna för en rättvis rättegång, med hänvisning uttryckligen till rätten att söka ändring.

Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande om regeringens proposition att det till dessa delar omfattade slutsatserna i motiveringen till lagstiftningsordningen (GrUU 35/2001 rd, s. 2).

Med beaktande av att det föreslås att de avgöranden som gäller immaterialrättsliga mål och ärenden ska koncentreras till marknadsdomstolen, där man för sin del försöker säkerställa den särskilda sakkunskap som dessa avgöranden förutsätter bl.a. genom en mångsidig reglering av marknadsdomstolens sammansättningar och behörighetsvillkor för ledamöterna, bör det föreslagna arrangemanget för ändringssökande även i övrigt anses motiverat med hänsyn till parternas rättsskydd. Genom det föreslagna arrangemanget kan man dessutom förkorta den totala hand-

läggningstiden för immaterialrättsliga mål och ärenden och på det sättet främja en snabb handläggning.

På de grunder som anges ovan anses förslaget inte heller till dessa delar vara problematiskt med hänsyn till 21 § i grundlagen.

Regeringen anser att lagförslagen kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning. Reger-

ingen anser dock att det är motiverat att begära grundlagsutskottets utlåtande om förslaget.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

1.

Lag**om marknadsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Uppgifter och behörighet

Marknadsdomstolen är en specialdomstol för konkurrens- och upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt marknadsrättsliga ärenden.

Bestämmelser om handläggning av de mål och ärenden som enligt lag hör till marknadsdomstolens behörighet och om sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

2 §

Verksamhetsställe

Marknadsdomstolen finns i Helsingfors.

2 kap.

Personal

3 §

Ledamöter

Marknadsdomstolen har en överdomare och som övriga ledamöter marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjörer.

Överdomaren leder domstolen och svarar för dess resultat.

4 §

Behörighetsvillkor för och utnämning av ledamöter

Bestämmelser om behörighetsvillkor för och utnämning av överdomaren och marknadsrättsdomarna finns i lagen om utnämning av domare (205/2000). Överdomaren och marknadsrättsdomarna förutsätts dessutom vara förtrogna med konkurrens- eller upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt eller marknadsrättsliga ärenden.

Till marknadsrättsingenjör kan utnämnas en rättrådig finsk medborgare som har avlagt en för uppdraget lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska området och som är förtrogen med patentärenden och har de personliga egenskaper som krävs. Den som utnämns till marknadsrättsingenjör ska dessutom ha utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i finska samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i svenska. Bestämmelser om utnämning av marknadsrättsingenjörerna finns i lagen om utnämning av domare. Med avvikelse från det som sägs i 10 § 1 mom. 6 punkten i lagen om utnämning av domare ger marknadsdomstolens överdomare marknadsdomstolens utlåtande i frågor som gäller tillsättning av tjänsten som marknadsrättsingenjör efter att ha hört de ordinarie marknadsrättsdomarna och marknadsrättsingenjörerna.

5 §

Sakkunnigledamöter

Utöver ledamöterna finns i marknadsdomstolen sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla.

6 §

Förordnande av sakkunnigledamöter

Statsrådet förordnar på förslag av justitieministeriet ett tillräckligt antal sakkunnigledamöter i marknadsdomstolen för en mandatperiod om fyra år.

Marknadsdomstolen ledigförklarar uppdragen som sakkunnigledamot. Marknadsdomstolen kan skaffa ett utlåtande eller andra upplysningar om sökandena. Marknadsdomstolen ska för justitieministeriet lägga fram ett motiverat förslag till vilka av de sökande som ska förordnas till uppdragen.

Om en sakkunnigledamots plats blir ledig under mandattiden, ska en efterträdare förordnas för återstoden av tiden. I fråga om en sakkunnigledamots rätt att kvarstå i uppdraget gäller i övrigt samma bestämmelser som för innehavare av domartjänst.

Den som föreslås bli förordnad till sakkunnigledamot ska innan han eller hon utnämns lämna en redogörelse för sina bindningar enligt 14 § i lagen om utnämning av domare. Den som förordnas till sakkunnigledamot ska utan dröjsmål anmäla förändringar och konstaterade brister i uppgifterna om sina bindningar samt också i övrigt lämna en motsvarande redogörelse på begäran av statsrådet, justitieministeriet eller marknadsdomstolen.

7 §

Behörighetsvillkor för sakkunnigledamöter

En sakkunnigledamot som deltar i handläggningen av konkurrens- och upphandlingsärenden förutsätts ha avlagt för uppdraget lämplig högre högskoleexamen och vara förtrogen med konkurrensrätt, upphandling, energimarknaden, ekonomiska vetenskaper, näringslivet eller ekonomiska frågor.

En sakkunnigledamot som deltar i handläggningen av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt förutsätts ha avlagt för uppdraget lämplig högre högskoleexamen samt vara förtrogen med frågor som gäller det tekniska området i fråga eller patentering eller med marknadsföring, ekonomiska vetenskaper, näringslivet eller ekonomiska frågor eller med konst.

En sakkunnigledamot som deltar i handläggningen av marknadsrättsliga ärenden förutsätts ha avlagt för uppdraget lämplig högre högskoleexamen och vara förtrogen med konsumentskydd, marknadsföring, näringslivet eller ekonomiska frågor.

8 §

Behörighetsvillkor som gäller sakkunnigledamöternas språkkunskaper

Den som uppfyller behörighetsvillkoren i 7 § kan förordnas till sakkunnigledamot vid marknadsdomstolen, om han eller hon har goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska och nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i svenska.

9 §

Behörighet för en sakkunnigledamot i ärenden som behandlas i samma rättegång

När marknadsdomstolen i samma rättegång handlägger mål och ärenden som hör till olika ärendegrupper är en sakkunnigledamot som är behörig att delta i handläggningen av något av de mål eller ärenden som handläggs i den rättegången, behörig att delta också i handläggningen av de övriga mål och ärenden som handläggs i samma rättegång.

10 §

Domared och domarförsäkran

Marknadsdomstolens ledamöter och sakkunnigledamöter ska svära domared eller avge domarförsäkran i marknadsdomstolen på det sätt som bestäms i 1 kap. 6 a och 7 § i rättegångsbalken, om de inte har gjort det tidigare.

11 §

Marknadsrättssekreterare

Vid marknadsdomstolen finns ett tillräckligt antal marknadsrättssekreterare. Behörighetsvillkor för marknadsrättssekreterare är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt.

Marknadsrättssekreterarna utnämns av överdomaren.

12 §

Övrig personal vid marknadsdomstolen

Vid marknadsdomstolen kan utöver de tjänster som nämns i 3 och 11 § också finnas andra tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande enligt vad som närmare bestäms i domstolens arbetsordning. Den personal som avses här utnämns eller anställs av överdomaren.

3 kap.

Handläggning av mål och ärenden

13 §

Domförhet

Marknadsdomstolen är domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter, om inte något annat bestäms nedan.

14 §

Domförhet i patentmål och patentärenden

I ett tvistemål eller ansökningsärende som i någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—6 punkten i lagen om rättegång i marknadsdomstolen anges höra till marknadsdomstolens behörighet är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör. Om avgörandet inte förutsätter teknisk sakkunskap, är marknadsdomstolen domför även i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter.

När ett tvistemål eller ansökningsärende som avses i 1 mom. samt något annat tvistemål eller ansökningsärende eller ett marknadsrättsligt ärende handläggs gemensamt, är marknadsdomstolen domför i den sammansättning som anges i 1 mom.

När ett beslut av Patent- och registerstyrelsen som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster för integrerade kretsar överklagas, är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med en lagfaren ledamot och en marknadsrättsingenjör samt ytterligare en marknadsrättsingenjör eller en sakkunnigledamot som avses i 7 § 2 mom.

15 §

Domförhet med två ledamöter

I andra ärenden än tvistemål och ansökningsärenden är marknadsdomstolen dessutom domför i en sammansättning med två ledamöter, om inte ärendets art eller omfattning kräver en sammansättning som anges i 13 § eller 14 § 3 mom.

I ärenden som avses i 14 § 3 mom. är marknadsdomstolen då domför i en sammansättning med en lagfaren ledamot och en marknadsrättsingenjör och i andra ärenden som avses i 1 mom. i en sammansättning med två lagfarna ledamöter.

Ett ärende ska överföras till den sammansättning som avses i 13 § eller 14 § 3 mom., om domstolen beslutar det i en sammansättning med två ledamöter eller om ledamöterna inte är eniga om avgörandet i ärendet när det behandlas i den sammansättningen.

16 §

Domförhet med en ledamot i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt

I tvistemål och ansökningsärenden har marknadsdomstolen en lagfaren ledamot:

1) i ett ansökningsärende vars behandling inte fortsätter på det sätt som föreskrivs för handläggning av tvistemål,

2) vid förberedelse

3) när bevisning tas upp utom huvudförhandlingen, samt

4) när ett ärende som gäller säkringsåtgärder som avses i 7 kap. i rättegångsbalken handläggs separat.

Handläggningen av ett tvistemål eller ansökningsärende som avses i 1 mom. får fortsätta i den sammansättning som anges i 13 § eller 14 § 1 eller 2 mom., även om målet eller ärendet under rättegången förändras så att det ska behandlas i den sammansättning som anges i 1 mom. Detsamma gäller om ett mål eller ärende som har väckts senare och som ska behandlas i den sammansättning som anges i 1 mom. förenas med huvudsaken för handläggning i samma rättegång.

I ett ärende som avses i 1 mom. 1 eller 4 punkten är marknadsdomstolen domför även i en sammansättning med två eller tre lagfarna ledamöter. Om ärendet hänförs till ett tvistemål som avses i 14 § 1 eller 2 mom., är marknadsdomstolen dock domför även i en sammansättning med två eller tre ledamöter.

17 §

Domförhet med en ledamot i andra ärenden

I andra ärenden än de som avses i 16 § får en lagfaren ledamot vid marknadsdomstolen ensam

1) besluta om att hålla förberedelsesammanträde, muntlig förhandling eller sammanträde och om andra åtgärder som behövs vid förberedelsen av ärendet samt hålla förberedelsesammanträde,

2) besluta om ett ärende som gäller förbud mot eller avbrytande av verkställighet eller om något annat ärende som gäller verkställighet eller någon motsvarande interimistisk åtgärd,

3) besluta om ett ärende som avses i 26 § 2 mom., 36 § eller 45 § 2 mom. i konkurrenslagen (948/2011),

4) fatta beslut när besvär, en ansökan eller en framställning återtas eller när ett ärende avvisas eller avskrivs, samt stadfästa förlikning,

5) besluta om att bevilja eller ändra rättshjälp eller att rättshjälpen ska upphöra eller om att förordna ett biträde, återkalla ett biträdes förordnande eller förordna ett nytt biträde i marknadsdomstolen,

6) besluta om ersättningar till den som fått rättshjälp och om arvode och ersättning till ett biträde, om bestämmande av självriskandelen och ersättningsskyldighet för rättshjälpsstagarens motpart,

7) besluta om skyldighet att ersätta rättegångskostnader och bevisningskostnader i ärenden som avses ovan i detta moment.

När ett beslut av Patent- och registerstyrelsen som gäller patent, nytthetsmodell eller kretsmönster för integrerade kretsar överklagas, får en marknadsrättsingenjör ensam besluta om att hålla förberedelsesammanträde eller muntlig förhandling och om andra åtgärder som behövs vid förberedelsen av ärendet samt hålla förberedelsesammanträde. En marknadsrättsingenjör får dessutom ensam träffa avgörande i ärendet, om besvären återkallas eller ärendet avvisas eller avskrivs, och får då även besluta om skyldighet att ersätta rättegångskostnader och bevisningskostnader.

18 §

Domförhet vid bråds kandeförklaring

En ansökan om bråds kandeförklaring som avses i 6 kap. 6 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen avgörs av överdomaren eller, om det finns orsak till det, av en marknadsrättsdomare enligt vad som närmare föreskrivs i marknadsdomstolens arbetsordning.

19 §

Sammansättnings ordförande

I en sammansättning med flera ledamöter är den lagfarna ledamot som är den enligt tjänsteår äldsta av de lagfarna ledamöterna i sammansättningen eller som har berett ärendet ordförande i marknadsdomstolen.

20 §

Sammansättningen vid hinder för en lagfaren ledamot

Om en lagfaren ledamot i den sammansättning som anges i 13 § eller i 14 § 1 eller

2 mom. får förhinder efter det att huvudförhandlingen, den muntliga förhandlingen eller sammanträdet har inletts, är marknadsdomstolen domför med minst två lagfarna ledamöter.

21 §

Extra ledamöter i sammansättningen

Den sammansättning som anges i 13 och 14 § kan förstärkas med ytterligare en lagfaren ledamot, om det ska anses motiverat med hänsyn till målets eller ärendets omfattning eller av någon annan orsak. Under samma förutsättningar kan den sammansättning som anges i 14 § 1 eller 2 mom. förstärkas med ytterligare en marknadsrättsingenjör.

Överdomaren beslutar om anställning av den extra ledamot som avses i 1 mom.

22 §

Sakkunnigledamöter i sammansättningen

Till den sammansättning som anges i 13, 14, 16 och 17 § kan dessutom höra högst två sakkunnigledamöter, om målets eller ärendets art kräver det. Sakkunnigledamöterna får dock inte vara i majoritet i sammansättningen.

Ordföranden vid sammanträdet utser, med beaktande av arten av den sakkunskap som krävs vid handläggningen av ett mål eller ärende, sakkunnigledamöter att delta i handläggningen enligt de grunder som närmare föreskrivs i marknadsdomstolens arbetsordning.

23 §

Hänskjutande av ett ärende till förstärkt sammanträde eller plenum

Överdomaren kan i behövlig omfattning hänskjuta ett rättskipningsärende till förstärkt sammanträde eller plenum, om det vid överläggningen om avgörandet i ärendet eller en del av det visar sig att sammansättningen

kommer att avgöra ärendet med avvikelse från den ståndpunkt som har intagits tidigare i rättspraxis. Överdomaren får även i andra fall hänskjuta ett rättskipningsärende som är av principiell eller annars av vidsträckt betydelse eller en del av det till förstärkt sammanträde eller plenum.

24 §

När förstärkta sammanträdet är domfört

Det förstärkta sammanträdet är domfört med sju lagfarna ledamöter. I ett mål eller ärende som avses i 14 § är det förstärkta sammanträdet dock domfört med sex lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. kan högst två sakkunnigledamöter delta i det förstärkta sammanträdet, om målets eller ärendets art kräver det.

När överdomaren beslutar att ett rättskipningsärende ska hänskjutas till förstärkt sammanträde ska han eller hon samtidigt utse de ledamöter och sakkunnigledamöter som ska delta i handläggningen av ärendet. De ledamöter och sakkunnigledamöter som har deltagit i den tidigare handläggningen av ärendet deltar i handläggningen av ärendet också vid det förstärkta sammanträdet.

25 §

När plenum är domfört

Plenum är domfört med minst två tredjedelar av marknadsdomstolens ledamöter.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. kan högst två sakkunnigledamöter delta i plenum, om målets eller ärendets art kräver det.

När överdomaren beslutar att ett rättskipningsärende ska hänskjutas till plenum ska han eller hon samtidigt utse de sakkunnigledamöter som ska delta i handläggningen av ärendet. De sakkunnigledamöter som har deltagit i den tidigare handläggningen av ärendet deltar i handläggningen av ärendet också vid plenum.

26 §

Förberedelse och avgörande av mål och ärenden

En ledamot i marknadsdomstolen svarar för förberedelsen av ett mål eller ärende i domstolen.

En marknadsrättssekreterare får delta i förberedelsen enligt vad som närmare föreskrivs i marknadsdomstolens arbetsordning.

I marknadsdomstolen avgörs målen och ärendena utan föredragning.

27 §

För viss tid utnämnda domares rätt att delta i handläggningen av mål och ärenden

En domare som har utnämnts för viss tid får även efter utgången av denna tid som ledamot delta i handläggningen av ett mål eller ärende som domaren har varit med om att bereda eller handlägga under den tid för vilken han eller hon har utnämnts.

28 §

Sektioner

Marknadsdomstolen kan vara uppdelad på sektioner så som närmare föreskrivs i domstolens arbetsordning.

29 §

Förordnande till ordförande för en sektion

Överdomaren förordnar en marknadsrättsdomare till uppdraget som ordförande för en sektion för högst tre år. Uppdraget ska förklaras ledigt att sökas av marknadsdomstolens ordinarie marknadsrättsdomare som utnämnts till sin tjänst innan ansökningstiden går ut. Den som förordnas till uppdraget ska ha de personliga egenskaper som uppdraget förutsätter samt ledarförmåga.

Förordandet till ordförande för en sektion kan av vägande skäl återkallas.

30 §

Uppgifterna för ordföranden för en sektion

Ordföranden för en sektion leder arbetet inom sektionen. Ordföranden ska särskilt sörja för den allmänna planeringen och organisationen av arbetet inom sektionen samt arbetets resultat. Ordföranden ska övervaka att rättsprinciperna tillämpas och att lagen tolkas på ett enhetligt sätt i sektionens avgöranden.

När sektionsordföranden är förhindrad ska hans eller hennes uppgifter skötas av den av sektionens marknadsrättsdomare som är den enligt tjänsteår äldsta som är i tjänst.

31 §

Förvaltningsärenden

Överdomaren avgör de förvaltningsärenden som hör till marknadsdomstolen.

När det är fråga om att ge ett utlåtande i ett lagstiftningsärende eller ta initiativ till lagstiftning kan överdomaren bestämma att saken ska handläggas och avgöras i plenum.

Föreskrifter om överdomarens rätt att överföra ett förvaltningsärende till någon annan tjänsteman för avgörande meddelas i marknadsdomstolens arbetsordning.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

32 §

Tjänstledighet för överdomaren

Överdomaren kan ta ut tjänstledighet högst 30 dagar om året. Tjänstledighet utöver detta beviljas av högsta förvaltningsdomstolen.

Ställföreträdare för överdomaren när han eller hon är förhindrad att sköta sin tjänst på grund av semester eller, under högst 30 da-

gar, av någon annan orsak är den enligt tjänsteår äldsta marknadsrättsdomaren som är i tjänst eller den marknadsrättsdomare som i arbetsordningen har förordnats till ställföreträdare, om inte något annat föreskrivs nedan.

Ställföreträdare för överdomaren är, om marknadsdomstolen är uppdelad på sektioner, den i uppdraget enligt tjänsteår äldsta sektionsordföranden som är i tjänst. Ställföreträdare för överdomare är, om även sektionsordförandena har förhinder, den enligt tjänsteår äldsta marknadsrättsdomaren som är i tjänst eller den marknadsrättsdomare som i arbetsordningen förordnats till ställföreträdare.

33 §

Tjänstledighet för marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjörer samt skötsel av tjänst

Marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjörer beviljas tjänstledighet för högst ett år av överdomaren. Tjänstledighet för en längre tid än ett år beviljas av högsta förvaltningsdomstolen. Överdomaren ska ge högsta förvaltningsdomstolen ett utlåtande om en marknadsrättsdomares eller marknadsrättsingenjörs ansökan om tjänstledighet, när högsta förvaltningsdomstolen har beslutanderätt i ärendet.

Bestämmelser om skötseln av en tjänst som marknadsrättsdomare eller marknadsrättsingenjör när tjänsten tillsätts och under tjänstledighet samt vid utnämning för viss tid finns i lagen om utnämning av domare.

34 §

Tjänstledighet för marknadsrättssekreterare samt skötsel av tjänst

Överdomaren beslutar om beviljande av tjänstledighet för en marknadsrättssekreterare och om hur tjänsten ska skötas under tjänstledigheten och under den tid tillsättandet tar samt om utnämning till tjänsteförhållande för viss tid.

35 §

Tjänsteåtal

Marknadsdomstolens ledamöter och sakkunnigledamöter samt marknadsrättssekreterare åtalas för tjänstebrott vid Helsingfors hovrätt.

36 §

Arbetsordning

Närmare föreskrifter om handläggningen av rättskipnings- och förvaltningsärenden och om hur arbetet i övrigt ska ordnas vid marknadsdomstolen meddelas i marknadsdomstolens arbetsordning. Överdomaren fastställer arbetsordningen efter att ha hört personalen.

Marknadsdomstolen ska sända sin arbetsordning till justitieministeriet, högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen för kännedom.

37 §

Arvoden till sakkunnigledamöter

Till en sakkunnig betalas av statens medel ett skäligt arvode, en skälig ersättning för inkomstbortfall samt ersättning för resekostnader och dagpenning.

Justitieministeriet fastställer de närmare grunderna för och beloppen av arvoden och ersättningarna till sakkunnigledamöterna.

5 kap.

Ikraftträdande

38 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs marknadsdomstolslagen (1527/2001).

Vad som i någon annan lag eller i förordning bestäms om marknadsdomstolen eller

konkurrensrådet gäller marknadsdomstolen, efter att denna lag träder i kraft.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag

om rättegång i marknadsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om marknadsdomstolens behörighet, om hur ett mål eller ärende väcks och handläggs i domstolen och om överklagande av marknadsdomstolens avgöranden.

Bestämmelser om marknadsdomstolens domförhet och om verksamheten i marknadsdomstolen finns i lagen om marknadsdomstolen (/).

2 §

Konkurrensärenden

Marknadsdomstolen handlägger som *konkurrensärenden* de ärenden som hör till dess behörighet enligt

- 1) konkurrenslagen (948/2011),
- 2) elmarknadslagen (386/1995),
- 3) naturgasmarknadslagen (508/2000),
- 4) järnvägslagen (304/2011),
- 5) lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter (210/2011),
- 6) lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012),

Marknadsdomstolen handlägger som konkurrensärenden också följande ärenden som hör till dess behörighet:

1) ärenden som gäller påförande av påföljdsavgift enligt 122 § i kommunikationsmarknadslagen (393/2003),

2) ärenden som gäller påförande av påföljdsavgift enligt 36 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998),

3) besvär över Energimarknadsverkets beslut enligt 21 § 3 mom. i lagen om en effekt-reserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning (117/2011).

3 §

Upphandlingsärenden

Marknadsdomstolen handlägger som *upphandlingsärenden* de ärenden som hör till dess behörighet enligt

1) lagen om offentlig upphandling (348/2007),

2) lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (349/2007),

3) lagen om elektroniska auktioner och dynamiska inköpssystem (698/2011),

4) lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011),

5) kollektivtrafiklagen (869/2009),

6) lagen om beaktande av energi- och miljökonsekvenser vid offentlig upphandling av fordon (1509/2011).

Som upphandlingsärenden handlägger marknadsdomstolen också de besvär över Energimarknadsverkets beslut enligt 21 §

2 mom. i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning som hör till dess behörighet.

4 §

Mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

Marknadsdomstolen handlägger som *mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt* de mål och ärenden som hör till dess behörighet enligt

- 1) patentlagen (550/1967),
- 2) lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (656/1967),
- 3) lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor (369/2006),
- 4) lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar (551/1967),
- 5) lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991),
- 6) lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991),
- 7) varumärkeslagen (7/1964),
- 8) lagen om kollektivmärken (795/1980),
- 9) mönsterrättslagen (221/1971),
- 10) firmalagen (128/1979),
- 11) handelsregisterlagen (129/1979),
- 12) lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992),
- 13) lagen om växtförädlarrätt (1279/2009),
- 14) lagen om domännamn (228/2003),
- 15) upphovsrättslagen (404/1961).

Som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt handlägger marknadsdomstolen även tvistemål och ansökningsärenden som hör till dess behörighet enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978).

Marknadsdomstolen handlägger som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt dessutom de mål och ärenden som hör till dess behörighet enligt 7 kap. i rättegångsbalken samt enligt lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000).

5 §

Behörighet i tvistemål som hänför sig till ett mål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. får marknadsdomstolen pröva även något annat tvistemål, om kändanden väcker talan samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund.

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom., får marknadsdomstolen pröva även ett genkäromål som svaranden har väckt mot kändanden i något annat mål, om käromålet gäller samma sak som huvudkäromålet eller en sak som har samband med det målet.

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. förutsätter dock att något annat inte följer av ett avtal om behörig domstol som parterna har ingått eller av exklusiv behörighet för någon annan domstol.

Marknadsdomstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett mål enligt 1 och 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att målet inleddes.

6 §

Marknadsrättsliga ärenden

Marknadsdomstolen handlägger som *marknadsrättsliga ärenden* de ärenden som hör till dess behörighet enligt

- 1) konsumentskyddslagen (38/1978),
- 2) lagen om Konsumentverket (1056/1998),
- 3) lagen om tillhandahållande av tjänster (1166/2009),
- 4) lagen om indrivning av fordringar (513/1999),
- 5) betaltjänstlagen (290/2010),
- 6) lagen om Finansinspektionen (878/2008),
- 7) värdepappersmarknadslagen (495/1989),
- 8) lotterilagen (1047/2001),

- 9) lagen om andelslag (1488/2001),
- 10) lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/1993),
- 11) lagen om gränsöverskridande förbuds-förfarande (1189/2000),
- 12) alkohollagen (1143/1994),
- 13) tobakslagen (693/1976).

Som marknadsrättsliga ärenden handlägger marknadsdomstolen också följande ärenden som hör till dess behörighet:

- 1) ärenden som gäller meddelande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet,
- 2) ärenden som gäller Kommunikationsverkets beslut om förbud enligt 121 a § i kommunikationsmarknadslagen samt ärenden som gäller konsumentombudsmannens beslut om att stänga ett nummer eller en tjänst enligt 121 b § i den lagen,
- 3) ärenden som avses i 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet och övervakas av konsumentombudsmannen.

2 kap.

Handläggning av konkurrensärenden

1 §

Handläggning av konkurrensärenden

Bestämmelser om förberedelsesammanträde samt muntlig förhandling i konkurrensärenden finns i 4 kap. 10 och 11 § samt 14 §.

Till den del något annat inte bestäms i de lagar som nämns i 1 kap. 2 §, ska konkurrensärenden i övrigt handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

3 kap.

Handläggning av upphandlingsärenden

1 §

Handläggning av upphandlingsärenden

Bestämmelser om förberedelsesammanträde samt muntlig förhandling i upphandlingsärenden finns i 4 kap. 10 och 11 § samt 14 §.

Till den del något annat inte bestäms i de lagar som nämns i 1 kap. 3 §, ska upphandlingsärenden i övrigt handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

4 kap.

Handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

1 §

Kapitlets tillämpningsområde

Ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1 och 5—14 punkten (*besvärssärende*) och gäller överklagande av ett beslut av Patent- och registerstyrelsen eller av någon annan behörig myndighet (*registermyndighet*) ska handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som bestäms i 2—16 §.

Ett tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 och 15 punkten och i 2 mom. (*ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt*) samt ett tvistemål som avses i det kapitlets 5 § ska handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som bestäms i 17—24 §.

2 §

Handläggning av besvärssärenden i marknadsdomstolen

Ett besvärssärende som gäller ett beslut av en registermyndighet handläggs och avgörs i marknadsdomstolen på grundval av besvären, det överklagade beslutet och det övriga skriftliga rättegångsmaterialet.

Handläggningen av ett besvärssärende kan kompletteras genom förberedelsesammanträde, muntlig förhandling eller syn.

Bestämmelser om överklagande av registermyndighetens beslut samt om vem som får överklaga beslutet och hur besvär ska anföras

finns i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1 och 5—14 punkten.

3 §

Inledande av förberedelsen

Förberedelsen av ett besvärssärende i marknadsdomstolen börjar när besvären kommer in till domstolen.

Marknadsdomstolen kan bereda en särskild del av besvärssärendet eller en rättegångsfråga separat.

4 §

Syftena med förberedelsen

Vid förberedelsen ska beroende på ärendets natur klarläggas

1) de delar av registermyndighetens beslut som överklagas,

2) de yrkanden som framställs i marknadsdomstolen och de grunder som åberopas till stöd för yrkandena,

3) vad rättegångsparterna är oense om i marknadsdomstolen, samt

4) de bevis som kommer att läggas fram i marknadsdomstolen och vad som ska styrkas med varje enskilt bevis.

5 §

Komplettering av besvären

På komplettering av bristfälliga besvär tillämpas 28 § i förvaltningsprocesslagen.

Av särskilda skäl får marknadsdomstolen ge en ändringssökande vars besvär också efter komplettering är bristfälliga ett nytt tillfälle att komplettera dem, inom den tid som domstolen bestämmer.

Om ändringssökanden inte iakttar uppmaningen och besvären är så bristfälliga att de inte kan läggas till grund för rättegång i marknadsdomstolen, ska besvären avvisas. Samtidigt som marknadsdomstolen uppmanar ändringssökanden att komplettera besvä-

ren ska den ange vilka påföljderna kan vara för att uppmaningen försummas.

6 §

Skriftligt bemötande

Marknadsdomstolen ska uppmana ändringssökandens motpart att skriftligt bemöta besvären inom den tid som marknadsdomstolen bestämmer. I uppmaningen kan marknadsdomstolen bestämma vilken fråga motparten särskilt ska yttra sig om i bemötandet. I samband med uppmaningen ska marknadsdomstolen dessutom delge motparten besvären och de handlingar som fogats till dem.

Marknadsdomstolen får avgöra ärendet även om ändringssökandens motpart inte har inkommit med sitt bemötande inom den utsatta tiden. Samtidigt som marknadsdomstolen uppmanar ändringssökandens motpart att bemöta besvären ska den ange vilka påföljderna kan vara för att uppmaningen försummas.

Bemötande behöver dock inte begäras om besvären avvisas eller genast förkastas, eller om det av någon annan orsak är uppenbart onödigt att begära ett bemötande.

7 §

Bemötandets innehåll

I bemötandet, som ska ställas till marknadsdomstolen, ska uppges

1) det ärende som bemötandet gäller,

2) motpartens åsikt om ändringssökandens yrkanden och om grunderna för dem,

3) de grunder som motparten stöder sig på,

4) de bevis som motparten tänker lägga fram och vad som ska styrkas med varje enskilt bevis.

På de uppgifter som lämnas i bemötandet och på undertecknandet tillämpas dessutom 24 § i förvaltningsprocesslagen. Till bemötandet ska fogas de handlingar som motparten åberopar, om inte de har lämnats in till registermyndigheten redan tidigare.

Marknadsdomstolen kan vid behov ge motparten tillfälle att komplettera sitt bemö-

tande inom den tid som domstolen bestämmer.

8 §

Registermyndighetens utlåtande i ett besvärsärende

Marknadsdomstolen ska be registermyndigheten om ett utlåtande om besvären inom den tid som domstolen bestämmer. Marknadsdomstolen kan i sin begäran bestämma vilken fråga myndigheten särskilt ska yttra sig om i utlåtandet.

Marknadsdomstolen får avgöra ärendet även om registermyndigheten inte har inkommit med sitt utlåtande inom den utsatta tiden. Samtidigt som marknadsdomstolen ber registermyndigheten om ett utlåtande ska den ange vilka påföljderna kan vara för att utlåtande inte ges.

Utlåtande behöver dock inte begäras om det är onödigt.

Registermyndigheten ska i sitt utlåtande lägga fram sin uppfattning om de yrkanden som framställs i besvären samt om grunderna för yrkandena. Registermyndigheten ska på marknadsdomstolens begäran ge in de handlingar som det överklagade beslutet grundar sig på och övriga nödvändiga handlingar till domstolen.

9 §

Skriftlig utsaga

Marknadsdomstolen kan uppmana en part eller registermyndigheten att ge in en skriftlig utsaga till domstolen inom den tid som domstolen bestämmer. Marknadsdomstolen ska då bestämma vilken fråga rättegångsparten ska yttra sig om.

Marknadsdomstolen får avgöra ärendet även om rättegångsparten inte har inkommit med sin utsaga inom den utsatta tiden. Samtidigt som marknadsdomstolen uppmanar en rättegångspart att ge in en utsaga ska den ange vilka påföljderna kan vara för att utsaga inte ges.

10 §

Förberedelsesammanträde

I samband med förberedelsen får marknadsdomstolen hålla förberedelsesammanträde för att nå de syften med förberedelsen som anges i 4 §.

Förberedelsesammanträdet kan också hållas per telefon eller med hjälp av någon annan lämplig informationsförmedling som möjliggör att de som deltar i sammanträdet kan tala med varandra, om detta är ändamålsenligt med hänsyn till arten och omfattningen av de frågor som ska behandlas vid sammanträdet.

11 §

Handläggningen av ett ärende vid förberedelsesammanträde

Till förberedelsesammanträdet ska marknadsdomstolen kalla parterna och en företrädare för registermyndigheten vid äventyr att utevaro inte hindrar att ärendet handläggs.

På delgivning av en kallelse och på protokollföring vid förberedelsesammanträdet tillämpas 43 § 3 mom. och 45 § i förvaltningsprocesslagen.

12 §

Övriga åtgärder vid förberedelsen

Vid förberedelsen får marknadsdomstolen besluta om huruvida ett sakkunnigutlåtande ska inhämtas, en handling eller ett föremål visas upp, syn förrättas eller någon annan nödvändig åtgärd vidtas.

Vid förberedelsen får marknadsdomstolen även besluta om huruvida muntlig förhandling ska hållas och om parterna ska höras personligen, samt om vilka vittnen, sakkunniga och andra personer som ska höras i bevis syfte som ska höras vid den muntliga förhandlingen.

Under förberedelsen ska marknadsdomstolen göra en skriftlig sammanfattning av de yrkanden som framställts i ärendet och grunderna för dem samt av bevisen och vad som

ska styrkas med varje enskilt bevis, om detta anses främja förberedelsen. Parterna och registermyndigheten ska ges tillfälle att yttra sig om sammanfattningen.

13 §

Tidsfrist för att lägga fram rättegångsmaterialet

För att förhindra dröjsmål eller av någon annan grundad anledning får marknadsdomstolen uppmana en part att inom en tid som domstolen bestämmer

1) framställa sina yrkanden och grunderna för dem,

2) uppge alla de bevis som parten tänker lägga fram och vad som ska styrkas med varje enskilt bevis,

3) lägga fram alla de skriftliga bevis som parten åberopar.

Den uppmaning som avses i 1 mom. ska ges vid äventyr att parten inte efter denna tid får åberopa nya yrkanden eller omständigheter eller uppge nya bevis, om inte parten gör sannolikt att det finns giltigt skäl för detta.

Om en part önskar åberopa ett nytt yrkande eller en ny omständighet eller uppge nya bevis efter att den tid som avses i 1 mom. har gått ut, ska parten utan dröjsmål meddela marknadsdomstolen detta och samtidigt redogöra för varför han eller hon inte har följt marknadsdomstolens uppmaning.

14 §

Muntlig förhandling

På muntlig förhandling tillämpas 37 och 38 § i förvaltningsprocesslagen.

På handläggande av ett ärende vid muntlig förhandling tillämpas 39, 40 och 43—50 § i förvaltningsprocesslagen. Marknadsdomstolen får dock med samtycke av en part eller registermyndigheten anförtro parten eller myndigheten uppgiften att kalla ett vittne, en sakkunnig eller någon annan som ska höras i bevissyfte till den muntliga förhandlingen, om domstolen anser att det finns grundad anledning till det.

15 §

Underrättelse till registermyndigheten i ett besvärssärende

Marknadsdomstolen ska genast underrätta den behöriga registermyndigheten om att ett besvärssärende har väckts. Underrättelse behöver dock inte göras i fråga om besvärssärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 10 och 11 punkten eller i fråga om besvärssärenden som avses i 5 § 1 mom. 6 punkten i lagen om patent- och registerstyrelsen.

Marknadsdomstolen ska skicka en kopia av beslutet i ett besvärssärende till den behöriga registermyndigheten och samtidigt meddela huruvida beslutet har vunnit laga kraft.

16 §

Tillämpning av förvaltningsprocesslagen

Till den del något annat inte bestäms i denna lag eller i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1 eller 5—14 punkten, tillämpas på handläggningen av besvärssärenden i marknadsdomstolen vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

17 §

Tillämpning av rättegångsbalken

Om inte något annat följer av denna lag eller, i fråga om ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt, av någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom., tillämpas i tillämpliga delar på handläggningen i marknadsdomstolen av de tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i det kapitlets 4 § 1 mom. 1—10, 13 och 15 punkten och i 2 mom. samt av de tvistemål som avses i det kapitlets 5 § vad som i rättegångsbalken föreskrivs om

handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i tingsrätten.

18 §

Bestämmelser om tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter

På handläggningen i marknadsdomstolen av de tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10 och 13 punkten tillämpas i tillämpliga delar utöver 17 § vad som föreskrivs nedan i detta kapitel.

19 §

Skyldighet att anmäla och underrätta

Den som tänker väcka talan om att en sådan registrerad industriell rättighet eller registrering av en industriell rättighet som avses i någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 5—9 eller 13 punkten ska ogiltigförklaras, förverkas eller upphävas eller om att rättigheten ska överföras eller tvångslicens som gäller rättigheten i fråga ska meddelas, ska anmäla detta till den behöriga registermyndigheten och dessutom underrätta varje licens- eller panträttsinnehavare som är antecknad i registret om saken. Om en licensinnehavare tänker väcka talan om intrång i den ensamrätt som en registrerad industriell rättighet som avses i någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 5—9 eller 13 punkten medför, ska han eller hon på motsvarande sätt underrätta innehavaren av rättigheten om detta.

Den skyldighet att anmäla och underrätta som avses i 1 mom. anses ha fullgjorts när anmälan eller underrättelsen har postats som en rekommenderad försändelse under den adress som antecknats i det register där rättigheten i fråga finns införd.

Om det när talan väcks inte visas att anmälan eller underrättelse har gjorts enligt 1 och 2 mom., ska marknadsdomstolen ge käranden nödvändig tid till detta. Om käranden försitter denna tid, ska talan avvisas.

20 §

Väckande av genkärsmål om ogiltigförklaring

Om det i ett mål som gäller intrång i den ensamrätt som en industriell rättighet som avses i någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 7—10 eller 13 punkten medför görs en invändning om att registrerad industriell rättighet eller registrering av en industriell rättighet ska ogiltigförklaras, förverkas eller upphävas, ska marknadsdomstolen, om inte talan om detta har väckts, bestämma att talan ska väckas inom en viss tid, vid äventyr att invändningen avvisas. Ett yrkande om att växtförädlarrätt ska förklaras förverkad ska dock framställas hos Evira.

Marknadsdomstolen handlägger och avgör den talan om intrång som avses i 1 mom. och genkärålet vid samma rättegång. Marknadsdomstolen får dock av särskilda skäl avbryta handläggningen av talan om intrång tills genkärålet har avgjorts slutligt.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om industriella rättigheter som avses i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 7—10 och 13 punkten gäller i tillämpliga delar även nyttighetsmodeller och kretsmönster för integrerade kretsar. Yrkande på ogiltigförklaring av registreringen av en nyttighetsmodell eller ett kretsmönster för integrerade kretsar ska dock framställas hos Patent- och registerstyrelsen.

Det som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller också när det i ett ärende som gäller i tillämpliga delar intrång i den ensamrätt som ett inarbetat varumärke medför görs en invändning om att varumärket ska förklaras förverkat.

21 §

Fastställsetalan

Vad som i 19 § föreskrivs om licensinnehavarens skyldigheter när denne tänker väcka talan om intrång i en industriell rättighet som grundar sig på registrering och avses i någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 5—9 eller 13 punkten, gäller i tillämpliga delar också mål där en fastställsetalan förs om

huruvida den ensamrätt som den industriella rättigheten medför existerar eller huruvida käranden åtnjuter skydd mot annan på basis av den ensamrätten.

Vad som i 20 § 1 och 2 mom. föreskrivs om mål som gäller intrång i industriella rättigheter som avses i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 7—10 och 13 punkten, gäller i tillämpliga delar också mål där en fastställsetalan förs om huruvida den ensamrätt som den industriella rättigheten medför existerar eller huruvida käranden åtnjuter skydd mot annan på basis av den ensamrätten. Ett yrkande om att växtförädlarrätt ska förklaras förverkad ska dock framställas hos Evira. Vad som i detta moment föreskrivs om industriella rättigheter som avses i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1, 7—10 och 13 punkten gäller i tillämpliga delar även nyttighetsmodeller och kretsmönster för integrerade kretsar. Yrkande på ogiltigförklaring av registreringen av en nyttighetsmodell eller ett kretsmönster för en integrerad krets ska dock framställas hos Patent- och registerstyrelsen.

Vad som i 20 § 4 mom. föreskrivs om mål som gäller intrång i den ensamrätt som ett inarbetat varumärke medför gäller i tillämpliga delar också mål där en fastställsetalan förs om huruvida den nämnda ensamrätten existerar eller huruvida käranden åtnjuter skydd mot annan på basis av den ensamrätten.

22 §

Registermyndighetens utlåtande i tvistemål och ansökningsärenden

Marknadsdomstolen får be den behöriga registermyndigheten om ett utlåtande i ett tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10 och 13 punkten.

I begäran om utlåtande ska marknadsdomstolen specificera de frågor som ska tas upp i utlåtandet.

23 §

Anmälan till registermyndigheten i ett tvistemål

Marknadsdomstolen ska skicka en kopia av avgörandet i ett tvistemål som avses i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10 och 13 punkten till den behöriga registermyndigheten och samtidigt meddela huruvida avgörandet har vunnit laga kraft.

Genom förordning av justitieministeriet föreskrivs vid behov om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden i tvistemål som avses i 1 mom. genom att registrera uppgifter om avgörandena i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem eller genom att överföra uppgifterna till Rättsregistercentralen för förmedling till den behöriga registermyndigheten. På registreringen och överföringen tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) och vad som föreskrivs med stöd av den.

24 §

Europeiskt patent och skyddssystemen för industriella rättigheter inom Europeiska unionen

Vad som ovan i detta kapitel bestäms om handläggning i marknadsdomstolen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller patent, tillämpas även på handläggningen av ärenden som gäller europeiskt patent enligt 70 f § i patentlagen. Vad som i 19, 22 och 23 § bestäms om behörig registermyndighet ska tillämpas på Patent- och registerstyrelsen.

Bestämmelser om handläggningen av ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller gemenskapsformgivning eller ett gemenskapsvarumärke och som hör till marknadsdomstolen finns i rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning och rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken. På handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen tillämpas dessutom i tillämpliga delar vad

som föreskrivs i 17, 18 och 20 § samt i 21 § 2 mom.

Bestämmelser om handläggningen av ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller gemenskapens växtförädlarrätt och som hör till marknadsdomstolen finns i rådets förordning (EG) nr 2100/94 om gemenskapens växtförädlarrätt. På handläggningen av dessa mål och ärenden i marknadsdomstolen tillämpas dessutom i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 17, 18 och 20 § samt i 21 § 2 mom.

5 kap.

Handläggning av marknadsrättsliga ärenden

1 §

Hur ett marknadsrättsligt ärende väcks

Ett marknadsrättsligt ärende väcks genom att en skriftlig ansökan ges in till marknadsdomstolen.

2 §

Vem som har rätt att väcka ett ärende

Ansökan enligt 1 § får göras av

1) konsumentombudsmannen i ärenden som avses i konsumentskyddslagen, utom i ärenden som avses i 2 kap. 18 § i den lagen, där ansökan får göras av näringsidkaren,

2) konsumentombudsmannen i ärenden som avses i lagen om Konsumentverket,

3) konsumentombudsmannen i ärenden som avses i 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar och, i ärenden som avses i 13 § 2 mom. i den lagen, den näringsidkare som ett förfarande enligt 4 § i den lagen riktas mot, eller en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen,

4) konsumentombudsmannen eller det Finansinspektionens tillsynsobjekt som ärendet gäller, i ärenden som avses i betaltjänstlagen,

5) det Finansinspektionens tillsynsobjekt som ärendet gäller, i ärenden som avses i lagen om Finansinspektionen,

6) det Finansinspektionens tillsynsobjekt som ärendet gäller, i ärenden som avses i värdepappersmarknadslagen,

7) en revisor som granskar sparkasseverksamhet eller en registrerad förening som bevakar medlemsplacernas intressen och av vars medlemmar minst hälften är medlemsplacere, i ärenden som avses i lagen om andelslag,

8) en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen eller den näringsidkare mot vilken tillämpningen av avtalsvillkoret riktas, i ärenden som avses i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare,

9) en utländsk organisation eller myndighet i ärenden som avses i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande, enligt vad som bestäms närmare i den lagen.

I ärenden som gäller meddelande av ett förbud som avses i 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet får ansökan enligt 1 § i detta kapitel göras av den näringsidkare som ett i 1—3 § i den lagen avsett förfarande riktas mot eller vars verksamhet det kan skada eller vars affärshemlighet, tekniska förebild eller tekniska anvisning en annan näringsidkare har utnyttjat eller röjt i strid med 4 § i den lagen, eller av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen.

I ärenden som avses i 121 a och 121 b § i kommunikationsmarknadslagen och som gäller meddelande av ett förbud eller åläggande att stänga ett nummer eller en tjänst får ansökan enligt 1 § i detta kapitel göras av det teleföretag som Kommunikationsverkets eller konsumentombudsmannens beslut riktar sig mot, samt i ärenden som avses i 121 b § och som gäller åläggande att stänga ett nummer eller en tjänst även av den tjänsteleverantör som tillhandahåller den tjänst vars användning hindras.

I de ärenden som avses i 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet får ansökan enligt 1 § i detta kapitel göras av konsumentombudsmannen.

En ansökan som gäller utdömande av vite som ett förbud har förenats med får dock göras av

1) konsumentombudsmannen i ärenden som avses i 2 kap. 18 § i konsumentskyddslagen,

2) Finansinspektionen i ärenden som gäller vite som Finansinspektionen har förelagt i ett ärende som avses i betaltjänstlagen,

3) Finansinspektionen i ärenden som avses i lagen om Finansinspektionen och värdepappersmarknadslagen,

4) Kommunikationsverket i ärenden som gäller vite som Kommunikationsverket har förelagt i ett ärende som avses i kommunikationsmarknadslagen samt, på motsvarande sätt, konsumentombudsmannen i ärenden som gäller vite som konsumentombudsmannen har förelagt i ett ärende som avses i den lagen.

Bestämmelser om vem som har rätt att väcka ärenden som avses i lotterilagen, alkohollagen och tobakslagen utfärdas särskilt.

3 §

Subsidiär rätt att väcka ärenden

Om konsumentombudsmannen vägrar att till marknadsdomstolen föra ett ärende som avses i konsumentskyddslagen, lagen om Konsumentverket, 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar eller 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet och som gäller förbud mot en marknadsföringsåtgärd, ett avtalsvillkor eller ett indrivningsförfarande, får ansökan enligt 1 § göras av en registrerad förening som bevakar löntagarnas och konsumenternas intressen.

Om Finansinspektionen beslutar att ett förfarande vid marknadsföring eller förvärv av värdepapper, ett ärende som gäller marknadsföring av fondföretags fondandelar eller ett ärende som gäller förbudande av avtalsvillkor inte ska föras till marknadsdomstolen, får ansökan enligt 1 § göras av en registrerad förening som bevakar placerarnas intressen.

4 §

Ansökan

I ansökan ska uppges

1) sökandens preciserade yrkande,

2) de omständigheter som yrkandet baserar sig på,

3) i den mån det är möjligt de bevis som sökanden har för avsikt att lägga fram till stöd för sitt käromål och vad han eller hon har för avsikt att styrka med varje enskilt bevis,

4) ett yrkande om ersättning för rättegångskostnaderna i ett mål eller ärende som gäller påförande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, om sökanden anser det befogat.

Om ärendet väcks efter ett myndighetsbeslut ska till ansökan även fogas beslutet i original eller som kopia samt ett bevis över dagen för delfäendet av beslutet.

I ansökan ska uppges parternas namn och hemorter samt hur parternas lagliga företrädare eller ombud kan nås och den postadress samt en eventuell annan adress till vilken kallelser, uppmaningar och meddelanden som gäller målet eller ärendet kan sändas (*processadress*). Marknadsdomstolen ska också på lämpligt sätt meddelas hur parterna kan nås per telefon och på något annat sätt. Om någon av uppgifterna ändras senare, ska käranden meddela marknadsdomstolen detta utan dröjsmål.

Ansökan ska undertecknas av parten eller, om parten inte själv har uppsatt den, av den som har gjort det. Denna person ska samtidigt uppge sitt yrke och sin boningsort.

5 §

Förberedelse

Förberedelsen av ett ärende börjar när ansökan kommer in till marknadsdomstolen. Förberedelsen kan vara skriftlig eller muntlig.

Vid förberedelsen ska klarläggas

1) parternas yrkanden och grunderna för dem,

2) vad parterna är oense om,

3) vilka bevis som kommer att läggas fram och vad som ska styrkas med varje enskilt bevis.

6 §

Delgivning av ansökan

Marknadsdomstolen ska delge ansökan den näringsidkare eller person som yrkandet riktar mot. Om ansökan gäller ett beslut eller föreläggande av en myndighet, ska ansökan dessutom delges den myndighet vars beslut eller föreläggande ansökan gäller.

Marknadsdomstolen ska i delgivningen uppmana mottagaren att skriftligt bemöta ansökan inom utsatt tid. I bemötandet ska mottagaren

1) yttra sig om sökandens yrkande och grunderna för yrkandet,

2) nämna de fakta som bemötandet baserar sig på,

3) i den mån det är möjligt uppge de bevis som mottagaren har för avsikt att lägga fram till stöd för sitt bemötande och vad som ska styrkas med varje enskilt bevis,

4) uppge ett yrkande om ersättning för rättegångskostnaderna i ett mål eller ärende som gäller meddelande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, om mottagaren anser det befogat.

Marknadsdomstolen kan dessutom uppmana mottagaren att yttra sig om någon särskild fråga.

I delgivningen ska mottagaren uppmanas att lämna uppgifter om hur mottagarens lagliga företrädare eller ombud kan nås och att också uppge den postadress samt en eventuell annan adress till vilken kallelser, uppmaningar och meddelanden som gäller målet kan sändas (*processadress*). I delgivningen ska meddelas att en handling kan delges parten genom att den sänds till den processadress som parten har uppgett i bemötandet. Mottagaren ska också på lämpligt sätt meddela marknadsdomstolen hur mottagaren själv kan nås per telefon och på något annat sätt. Om någon av uppgifterna ändras senare, ska mottagaren meddela marknadsdomstolen detta utan dröjsmål.

I delgivningen ska dessutom meddelas att ett bemötande ska undertecknas av parten eller, om parten inte själv har uppsatt det, av den som har gjort det och att denna person ska uppge sitt yrke och sin hemort.

Delgivningen ska verkställas på det sätt som bestäms i 11 kap. 3, 3 b och 4 §, 5 § 1 mom. samt 7—10 § i rättegångsbalken.

7 §

Delgivning av en ansökan som gäller meddelande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

Marknadsdomstolen ska delge konsumentombudsmannen en ansökan som avses i 2 § 2 mom.

8 §

Delgivning av en ansökan i vissa andra fall

Marknadsdomstolen ska delge andelslagets revisor som granskar sparkassan en ansökan av en förening som avses i 2 § 1 mom. 7 punkten.

Marknadsdomstolen ska delge konsumentombudsmannen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Kommunikationsverket eller Finansinspektionen en ansökan av en utländsk organisation eller myndighet som avses i 2 § 1 mom. 9 punkten i ärenden som hör till respektive tillsynsmyndighet. Myndigheten i fråga ska ges tillfälle att bli hörd, om inte detta i onödan fördröjer avgörandet av ärendet.

9 §

Handläggning av ett yrkande på temporärt förbud

Ett yrkande på att ett temporärt förbud ska meddelas får handläggas i skriftligt förfarande.

Ett yrkande av konsumentombudsmannen på att ett temporärt förbud ska meddelas i ett ärende som avses i konsumentskyddslagen, lagen om Konsumentverket, 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar eller 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet får avgöras fast yrkandet inte har kunnat delges den som yrkandet riktar sig mot.

10 §

Sammanträde

Marknadsdomstolen ska hålla sammanträde i marknadsrättsliga ärenden.

Sammanträde behöver dock inte hållas till den del ett ärende avvisas eller avskrivs eller förlikning stadfästs i det. Marknadsdomstolen får även avgöra ett ärende utan att hålla sammanträde, om ärendet är av sådan art att ett sammanträde inte är nödvändigt för att det ska kunna avgöras och ingen av parterna motsätter sig att ärendet avgörs i ett skriftligt förfarande.

Marknadsdomstolen får besluta att handläggningen av ett ärende efter förberedelsen ska fortsätta på det sätt som i 6 kap. i rättegångsbalken bestäms om huvudförhandling i tvistemål. I annat fall får ärendet vid sammanträdet handläggas så att endast någon eller några frågor utreds. Efter sammanträdet får handläggningen av ärendet då fortsätta i kansliet eller vid ett nytt sammanträde.

11 §

Kallelse till sammanträde

Till marknadsdomstolens sammanträde ska kallas sökanden och motparten samt övriga personer och tillsynsmyndigheter i partsställning. Om ärendet har väckts på ansökan av en näringsidkare enligt 2 kap. 18 § i konsumentskyddslagen är konsumentombudsmanen den tillsynsmyndighet som ska kallas till sammanträdet.

Om sökanden uteblir från sammanträdet, avskrivs ärendet. Om motparten uteblir får ärendet avgöras trots utevaron.

Kallelsen till sammanträde delges i enlighet med 11 kap. 3, 3 a, 3 b och 4 §, 5 § 1 mom. samt 7—10 § i rättegångsbalken.

12 §

Utredning av ärenden

Marknadsdomstolen får skaffa upplysningar på eget initiativ i ett ärende och ålägga en näringsidkare att lämna sådana uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna utredas.

Ingen får dock förpliktas att röja en affärs- eller yrkeshemlighet om inte det finns särskilda skäl. Ett åläggande kan förenas med vite.

13 §

Förbud mot och avbrytande av verkställighet

Om det i en ansökan är fråga om en myndighets beslut eller föreläggande får marknadsdomstolen, när det finns skäl för det, innan ansökan avgörs bestämma att myndighetens beslut eller föreläggande inte tills vidare ska verkställas eller verkställigheten fortsätta.

Ett ärende enligt 1 mom. som gäller förbud mot och avbrytande av verkställighet kan handläggas i skriftligt förfarande.

14 §

Beslut

Ett avgörande av marknadsdomstolen i ett ärende som avses i detta kapitel är ett beslut. I beslutet, som utformas som en separat handling, ska anges

1) domstolens namn samt den dag då beslutet meddelas eller avkunnas,

2) parternas namn,

3) en redogörelse för parternas yrkanden och bemötanden samt grunderna för dem,

4) en förteckning över de personer som blivit hörda i bevissyfte och över övriga framlagda bevis,

5) motiveringarna,

6) slutsatsen,

7) namnet på de ledamöter som har tagit del i avgörandet av målet och deras tjänställning, och huruvida omröstning har skett.

Om beslutet har fattats genom omröstning ska till beslutet fogas de skiljaktiga meningarna.

Om beslutet innehåller ett förbud eller ett föreläggande att vidta en rättelseåtgärd, ska i beslutet anges vem förbudet eller föreläggandet gäller och den tidpunkt från vilken förbudet eller föreläggandet ska iakttas.

15 §

Ersättning av statens medel

Till den som hörts i marknadsdomstolen som vittne eller sakkunnig i ärenden som avses i konsumentskyddslagen, lagen om Konsumentverket, 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar, lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande och 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet betalas ersättning av statens medel enligt vad som bestäms i lagen om bestridande av bevisningskostnader med statens medel (666/1972).

Marknadsdomstolen kan i sitt beslut ålägga en annan part än konsumentombudsmannen samt en utländsk myndighet eller organisation som avses i 2 § 1 mom. 9 punkten att ersätta staten för kostnader enligt 1 mom. som har betalats av statens medel.

16 §

Rättegångskostnader och avgifter

Parterna svarar själva för sina rättegångskostnader i marknadsdomstolen i de ärenden som avses i detta kapitel. I ärenden som gäller meddelande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet tillämpas dock rättegångsbalkens bestämmelser om ersättning för rättegångskostnader.

Bestämmelser om de avgifter som tas ut i marknadsdomstolen utfärdas särskilt. Av parterna och av dem som har kallats att höras tas expeditionslösen för protokollsutdrag eller beslut inte ut.

17 §

Tillämpning av rättegångsbalken

Till den del något annat inte bestäms i denna lag eller i de lagar som nämns i 1 kap. 6 §, ska de marknadsrättsliga ärenden som avses i detta kapitel i övrigt i tillämpliga delar handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som i

rättegångsbalken bestäms om handläggning av tvistemål.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Handläggning av tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i samma rättegång

Tvistemål mellan samma eller olika parter och som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 och 15 punkten samt i 2 mom. kan handläggas i samma rättegång, om detta främjar utredningen av målen.

Marknadsdomstolen kan, om det finns orsak till det, avskilja de mål som avses i 1 mom. för att handläggas separat.

2 §

Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt och ett annat tvistemål i samma rättegång

Ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. och ett tvistemål enligt 5 § i det kapitlet ska handläggas i samma rättegång.

Om talan enligt 1 kap. 5 § 2 mom. väcks efter att förberedelsen i ett tvistemål som avses i det kapitlets 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkt eller i 2 mom. har förklarats avslutad i enlighet med 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken, får marknadsdomstolen handlägga tvistemålen separat, om de inte utan olägenhet kan handläggas i samma rättegång. Marknadsdomstolen kan förfara på samma sätt om talan enligt 1 kap. 5 § 2 mom. väcks efter att den tid som enligt 5 kap. 22 § i rättegångsbalken har satts ut för en part har löpt ut.

3 §

Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt och ett marknadsrättsligt ärende i samma rättegång

Ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. och ett marknadsrättsligt ärende får handläggas i samma rättegång, om de har anknytning till varandra och kan handläggas tillsammans utan olägenhet.

Efter att marknadsdomstolen har bestämt att mål och ärenden som avses i 1 mom. ska handläggas i samma rättegång, fortsätter handläggningen på det sätt som föreskrivs om handläggning av tvistemål. Trots detta tillämpas vad som föreskrivs i 5 kap. 2 och 3 §, 6 § 1 mom. samt 7—9, 13, 15 och 16 §.

Om det finns orsak till det, får marknadsdomstolen skilja åt mål och ärenden som avses i 1 mom. och behandla dem som olika mål och ärenden.

4 §

Handläggning av marknadsrättsliga ärenden i samma rättegång

Marknadsrättsliga ärenden mellan samma eller olika parter får handläggas i samma rättegång, om det främjar utredningen av ärendena.

Om det finns orsak till det, får marknadsdomstolen skilja åt ärenden som avses i 1 mom. och behandla dem som olika ärenden.

5 §

Rättegångens offentlighet

Bestämmelser om rättegångens offentlighet i marknadsdomstolen i konkurrensärenden, i upphandlingsärenden samt i besvärärenden finns i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007). Bestämmelser om rättegångens offentlighet i marknadsdomstolen finns i övrigt i lagen om of-

fentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007).

6 §

En snabb rättegång, handlägningsordningen och brådiskande handläggning

I marknadsdomstolen ska målen och ärendena handläggas utan ogrundat dröjsmål och inom en skälig tid.

Om inte något annat föreskrivs särskilt, ska målen och ärendena i marknadsdomstolen handläggas i den ordning som de väckts, om inte det finns orsak att avvika från denna särskilt med hänsyn till hur länge handläggningen av målet eller ärendet varar, målets eller ärendets art och dess betydelse för parten.

På skriftlig ansökan av en rättegångspart kan marknadsdomstolen besluta att målet eller ärendet förklaras brådiskande, om det finns synnerligen vägande skäl för att handlägga målet eller ärendet före andra mål eller ärenden med beaktande av hur länge rättegången pågår, målets eller ärendets art och dess betydelse för parten samt de övriga grunderna för att förklara handläggningen brådiskande. På ansökan om brådiskande handläggning och på handläggningen av ansökan i marknadsdomstolen tillämpas i tillämpliga delar 19 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelser om marknadsdomstolens domförhet vid avgörande av en ansökan om brådiskande handläggning finns dock i 18 § i lagen om marknadsdomstolen. Marknadsdomstolens beslut om att förklara ett mål eller ärende brådiskande får inte överklagas separat.

7 §

Meddelande eller avkunnande av beslut i förvaltningsprocessärenden

I konkurrensärenden, upphandlingsärenden och besvärärenden meddelar marknadsdomstolen sitt beslut efter att beslutsöverläggningen har avslutats.

I ärenden där marknadsdomstolen håller muntlig förhandling, får beslut trots det som sägs i 1 mom. även avkunnas efter att beslutsöverläggningen har avslutats. När beslu-

tet avkunnas ska motiveringen till det och utgången i ärendet meddelas, om det inte är nödvändigt att beslutet avkunnas i sin helhet. Om parterna samtycker till det kan motiveringen då uppges endast i huvuddrag. Om det har röstats om beslutet, ska detta meddelas när beslutet avkunnas.

Det slutliga beslutet ska meddelas inom 30 dagar efter att den muntliga förhandlingen avslutades. Om beslutet av särskilda skäl inte kan meddelas inom denna tid, ska det meddelas så snart som möjligt. När ett ärende avgörs utan att det hålls muntlig förhandling, ska beslutet meddelas utan dröjsmål.

På delgivning av beslut tillämpas 55 § i förvaltningsprocesslagen.

8 §

Avkunnande eller meddelande av avgöranden i andra mål och ärenden

I tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 och 15 punkten och i 2 mom., i tvistemål enligt det kapitlets 5 § och i marknadsrättsliga ärenden avkunnas marknadsdomstolens avgörande efter att beslutsöverläggningen har avslutats eller meddelas i marknadsdomstolens kansli. Ett avgörande som har avkunnats dateras dagen för avkunnandet och ett avgörande som har meddelats i kansliet dateras den dag då det finns tillgängligt för parterna.

När avgörandet avkunnas ska motiveringen till det och domslutet eller slutsatsen meddelas, om det inte är nödvändigt att avgörandet avkunnas i sin helhet. Om parterna samtycker till det kan motiveringen då uppges endast i huvuddrag. Om det har röstats om avgörandet, ska detta meddelas när avgörandet avkunnas.

Domen och det slutliga beslutet ska meddelas inom 30 dagar från den dag då huvudförhandlingen eller sammanträdet avslutades. Om avgörandet av särskilda skäl inte kan meddelas inom denna tid, ska det meddelas så snart som möjligt. När ett ärende avgörs utan att det hålls huvudförhandling eller

sammanträde, ska avgörandet meddelas utan dröjsmål.

Marknadsdomstolen ska sända ett exemplar av sitt avgörande till alla parterna. Dessa exemplar får sändas med posten, om inte något annat delgivningssätt anses nödvändigt.

7 kap.

Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden

1 §

Sökande av ändring i konkurrens- och upphandlingsärenden

Ändring i ett beslut av marknadsdomstolen i ett konkurrens- eller upphandlingsärende får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i de lagar som nämns i 1 kap. 2 och 3 §.

2 §

Sökande av ändring i besvärärenden

Ändring i ett beslut av marknadsdomstolen i ett besvärärende får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen meddelar besvärstillstånd. Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfäendet av marknadsdomstolens beslut.

Om ändring inte kan sökas inom föreskriven tid i ett ärende som avses i 1 mom. på grund av laga förfall eller av något annat godtagbart skäl, ska marknadsdomstolen på ansökan sätta ut en ny tid för ändringssökande. Ansökan om ny tid ska göras skriftligt hos marknadsdomstolen innan den ursprungliga tiden har löpt ut. Till ansökan ska fogas en utredning om det förhinder som drabbat sökanden eller om annat skäl för ansökan.

På anförande av besvär tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

3 §

Handläggning av besvärssärenden i högsta förvaltningsdomstolen

På handläggningen i högsta förvaltningsdomstolen av ett ärende som avses i 2 § tillämpas i tillämpliga delar 4 kap. 13 § och 15 § 2 mom.

4 §

Sökande av ändring i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt i marknadsrättsliga ärenden

Ändring i ett avgörande av marknadsdomstolen i ett tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 4 kap. 1 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom., i ett tvistemål enligt 1 kap. 5 § samt i ett marknadsrättsligt ärende får sökas genom besvär hos högsta domstolen, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Besvärsskriften, som ska innehålla tillståndsansökan och de besvär som anförs, ska tillsammans med marknadsdomstolens avgörande lämnas in till marknadsdomstolens registratorskontor. På förfarandet vid sökande av besvärstillstånd och behandlingen av ärendet tillämpas i övrigt vad som i 30 kap. i rättegångsbalken bestäms om fullföljd i ärenden som hovrätten handlagt i andra instans.

Marknadsdomstolens avgörande verkställs på det sätt som föreskrivs om verkställighet av en lagakraftvunnen dom. Högsta domstolen kan emellertid bestämma att ett avgörande inte får verkställas tills vidare eller att en påbörjad verkställighet inte får fortgå.

Vid extraordinärt ändringssökande som gäller ett mål eller ärende som avses i denna paragraf iaktas i tillämpliga delar vad som i

31 kap. i rättegångsbalken bestäms om tvistemål, dock så att även klagan ska anföras hos högsta domstolen.

5 §

Handläggning i högsta domstolen av tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter

På handläggningen i högsta domstolen av ett tvistemål eller ansökningsärende som avses i 4 kap. 18 § tillämpas det kapitlets 20 §, 21 § 2 och 3 mom. samt 22—24 § i tillämpliga delar.

8 kap.

Ikraftträdande

1 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001) .

Om det i någon annan lag eller i förordning hänvisas till lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, ska motsvarande bestämmelse i denna lag tillämpas.

2 §

Övergångsbestämmelser

Ett mål eller ärende som har blivit anhängigt i marknadsdomstolen innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av patentlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i patentlagen (550/1967) 61 § 2 mom., 63 § 3 mom. samt 64 och 67—70 §,
 av dem 67 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 954/2010 och 70 § sådan den lyder delvis
 ändrad i lag 392/2010,
ändras 26 § 1 mom., 27, 27 a och 50 §, 57 b § 2 och 4 mom., 65, 65 b och 66 §, 70 p § 1 och
 2 mom. samt 72 §,
 av dem 26 § 1 mom. sådant det lyder i lag 243/1997, 27 § sådan den lyder i lagarna
 243/1997 och 896/2005, 27 a §, 50 och 65 b § sådana de lyder i lag 743/2011, 57 b § 2 och
 4 mom. sådana de lyder i lag 684/2006, 65 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna
 1695/1995 och 896/2005, 70 p § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 743/2011 samt 72 § sådan
 den lyder i lag 896/2005, samt
fogas till lagen nya 66 a—66 d § samt till 74 §, sådan den lyder i lag 896/2005, ett nytt
 4 mom. som följer:

26 §

Ett slutligt beslut av patentmyndigheten
 med anledning av en patentansökan får över-
 klagas av sökanden, om beslutet har gått sö-
 kanden emot. Ett slutligt beslut av patent-
 myndigheten med anledning av en invänd-
 ning får överklagas av patenthavaren eller av
 den som gjorde invändningen, om beslutet
 har gått personen i fråga emot.

27 §

I de fall som avses i 26 § får ändring i pa-
 tentmyndighetens beslut sökas genom besvär
 hos marknadsdomstolen på det sätt som före-
 skrivs i lagen om patent- och registerstyrel-
 sen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av be-
 svär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen
 finns i lagen om rättegång i marknadsdom-
 stolen.

Vad som i 22 § 5 mom. bestäms om offent-
 ligheten för en patenthandling gäller i till-
 lämpliga delar också handlingar som ges in
 till marknadsdomstolen eller högsta förvalt-
 ningsdomstolen.

27 a §

När patentsökanden söker ändring i ett slut-
 ligt beslut av patentmyndigheten på en pa-

tentansökan som har avfattats på engelska,
 ska patentsökanden till marknadsdomstolen
 ge in en översättning till finska eller svenska
 av beskrivningen av uppfinningen, samman-
 draget och patentkraven. Om ingen översätt-
 ning har getts in tillsammans med besvären,
 ska marknadsdomstolen ge patentsökanden
 tillfälle att ge in en översättning inom den tid
 som marknadsdomstolen bestämmer. Om
 inte patentsökanden ger in en översättning
 inom den utsatta tiden, avvisas besvären.
 Samtidigt som marknadsdomstolen uppma-
 nar patentsökanden att ge in en översättning
 ska den ange vilka påföljderna kan vara för
 att iakttagandet av uppmaningen försummas.
 De till finska eller svenska översatta hand-
 lingarna ligger till grund för den fortsatta
 handläggningen.

När patentsökanden söker ändring i ett slut-
 ligt beslut av patentmyndigheten på en pa-
 tentansökan och beslutet har meddelats på
 engelska, ska marknadsdomstolen be pa-
 tentmyndigheten ge in en översättning av be-
 slutet till finska eller svenska. Det till finska
 eller svenska översatta beslutet ligger till
 grund för den fortsatta handläggningen.

När ändring söks i ett slutligt beslut som
 patentmyndigheten har meddelat med anled-
 ning av en invändning, ska patenthavaren till
 marknadsdomstolen ge in en översättning av

beskrivningen till finska eller svenska, om de fullständiga patenthandlingarna inte finns tillgängliga på finska eller svenska. Marknadsdomstolen ska vid behov ge patenthavaren tillfälle att ge in en översättning inom den tid som marknadsdomstolen bestämmer. Om patenthavaren inte ger in en översättning inom utsatt tid, kan marknadsdomstolen vid vite ålägga patenthavaren att ge in en översättning eller låta göra översättningen på patenthavarens bekostnad. Samtidigt som marknadsdomstolen uppmanar patenthavaren att ge in en översättning ska den ange vilka påföljderna kan vara för att iakttagandet av uppmaningen försummas. De till finska eller svenska översatta handlingarna ligger till grund för den fortsatta handläggningen.

50 §

Tvångslicens meddelas av domstol, som även bestämmer i vilken omfattning uppfinningen får utnyttjas samt fastställer vederlaget och övriga villkor för licensen. När väsentligen ändrade förhållanden kräver det, kan domstolen på yrkande av endera parten upphäva licensen eller fastställa nya villkor för denna.

Marknadsdomstolen är den behöriga myndighet som avses i artikel 3 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 816/2006 om tvångslicensiering av patent för tillverkning av läkemedelsprodukter för export till länder med folkhälsoproblem.

57 b §

Innan talan enligt 57 § 1 mom. väcks kan domstolen på ansökan av patenthavaren meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att patenthavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås ha gjort intrång i patentet tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte

äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningssbalken (705/2007). Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 57 § 1 mom. väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

65 §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

I marknadsdomstolen handläggs även de mål som gäller rätten till en uppfinning för vilken har sökts europeiskt patent enligt den europeiska patentkonventionen (FördrS 8/1996). En förutsättning för att ett sådant mål ska handläggas i marknadsdomstolen är att svaranden har hemvist i Finland eller att käranden har hemvist i Finland och svaranden inte har hemvist i en stat som hör till den europeiska patentkonventionen. Ett sådant mål handläggs i marknadsdomstolen även i det fallet att parterna i en tvist har avtalat att marknadsdomstolen är behörig domstol i ärendet.

En tvist som avses i 2 mom. får inte tas till behandling vid marknadsdomstolen, om samma tvistefråga mellan samma parter är anhängig vid en domstol i en annan stat som anslutit sig till den europeiska patentkonventionen. Om behörigheten hos denna utländska domstol har bestridits, ska marknadsdomstolen skjuta upp behandlingen av målet tills behörighetsfrågan har avgjorts vid den utländska domstolen genom ett lagakraftvunnet avgörande.

I övrigt bestäms eller föreskrivs det särskilt om marknadsdomstolens internationella behörighet.

Bestämmelser om handläggningen av twistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

65 b §

I tvistemål som grundar sig på denna lag får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga patenthavaren eller någon annan, som för talan med stöd av en rätt som härleds från patenthavaren, att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. Om den förelagda parten är kärande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att talan annars avskrivs. Om den förelagda parten är svarande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att patentskriften annars översätts på svarandens bekostnad.

66 §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen (39/1889) som gör intrång på den ensamrätt som ett patent medför samt åtal för en patentförseelse som avses i 57 § 2 mom. och ett brott som avses i 62 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 65 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett ersättningsyrkande enligt 58 § eller ett yrkande enligt 59 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

66 a §

I ett brottmål som avses i 66 § får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga målsäganden att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. När det är fråga om ett brottmål som drivs av åklagaren och där målsäganden för talan, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att översättningen annars görs på målsägandens bekostnad. När det är fråga om ett brottmål som drivs av målsäganden ensam, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att målet annars avskrivs.

66 b §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 66 § att begära utlåtande av patentmyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

66 c §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 66 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

66 d §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 66 § att underrätta patentmyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra en anmälan om sina avgöranden.

70 p §

I tvistemål som grundar sig på denna lag och som gäller europeiskt patent får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga patenthavaren eller någon annan, som för talan med stöd av en rätt som härleds från patenthavaren, att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. Om den förelagda parten är kärande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att talan annars avskrivs. Om den förelagda parten är svarande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att patentskriften annars översätts på svarandens bekostnad.

I ett brottmål som avses i 66 § och som gäller europeiskt patent får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga målsäganden att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. När det är fråga om ett brottmål som drivs av åklagaren och där målsäganden för talan, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att översättningen annars görs på målsägandens bekostnad. När det är fråga om ett brottmål som drivs av målsäganden ensam, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att målet annars avskrivs.

72 §

Ändring i ett annat slutligt beslut som patentmyndigheten har fattat med stöd av denna lag än ett sådant som avses i 26 § samt i beslut enligt 42 §, 53 a § 2 mom., 53 d § 1 mom., 54 § 1 mom. samt 71 a eller 71 b § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen.

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

74 §

Patentmyndigheten kan meddela närmare tekniska föreskrifter om patentansökan, invändningar, begränsning av patent hos patentmyndigheten och upphävning av patent samt behandlingen av dem samt om andra med dem jämförbara tekniska omständigheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som patentmyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 12 § i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (656/1967) 12 §, sådan den lyder i lag 1698/1995, som följer:

12 §

Twistemål som gäller arbetsgivares eller arbetstagares rättigheter enligt denna lag handläggs i marknadsdomstolen. Härvid i tillämpliga delar tillämpas vad som föreskrivs om rättegången i patentärenden.

I marknadsdomstolen handläggs även tvister som gäller rätten till en uppfinning som avses i denna lag och för vilken har sökts europeiskt patent enligt den europeiska patentkonventionen (FördrS 8/1996), om arbetstagaren huvudsakligen arbetade i Finland när han eller hon gjorde uppfinningen. Om det inte kan visas i vilken stat arbetstagaren huvudsakligen arbetade, ska målet handläggas i marknadsdomstolen, om arbetsgivaren när uppfinningen gjordes hade ett verksamhets-

ställe i Finland där den arbetstagare som gjorde uppfinningen arbetade. Målet kan behandlas i marknadsdomstolen även då de tvistande parterna muntligen eller skriftligen har avtalat att marknadsdomstolen är behörig domstol i målet och ett sådant avtal är tillåtet enligt lagstiftningen i den stat vars lagstiftning tillämpas på arbetsavtalet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett tvistemål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag**om ändring av 3 och 13 § i lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor (369/2006) 3 § 1 punkten och 13 § 2 mom. som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *högskolor* universitet enligt universitetslagen (558/2009), Försvarshögskolan som avses i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008) och de yrkeshögskolor som avses i yrkeshögskolelagen (351/2003) samt separata inrättningar som lyder under eller är gemensamma för dem,

13 §

Om lösning av tvister

Twistemål som hör till tillämpningsområdet för denna lag handläggs i marknadsdomstolen. Härvid i tillämpliga delar tillämpas vad som föreskrivs om rättegången i patentärenden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett tvistemål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

6.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar (551/1967) 1 § 2 mom. som följer:

1 §

För en uppfinning som exproprieras för staten enligt 1 mom. ska till innehavaren av uppfinningen betalas en skälig ersättning av statens medel. Om man inte kan komma överens om ersättningen, får innehavaren av uppfinningen föra särskild talan om detta i marknadsdomstolen. Härvid i tillämpliga delar tillämpas vad som föreskrivs om rättegången i patentärenden.

Denna lag träder i kraft den 20 .
 Ett tvistemål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.
 Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

7.

Lag**om ändring av lagen om nyttighetsmodellrätt**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991) 41 § 2 mom. samt 42 och 45 §, av dem 45 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 395/2010,
ändras 23 §, 36 a § 2 och 4 mom. samt 43 och 44 §, av dem 23 § sådan den lyder i lag 580/1992, 36 a § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 686/2006 samt 43 § sådan den lyder i lag 700/2008, samt
fogas till lagen nya 44 a—44 c § som följer:

23 §

Ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

36 a §

Innan talan enligt 36 § väcks kan domstolen på ansökan av innehavaren av nyttighetsmodellrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att nyttighetsmodellrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i en

nyttighetsmodellrätt tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

—————
Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 36 § väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

43 §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

44 §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en nyttighetsmodellrätt samt åtal för en nyttighetsmodellförseelse som avses i 39 § 1 mom. och ett brott som avses i 40 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 43 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett ersättningsyrkande enligt 37 § eller ett i 38 § avsett yrkande enligt 59 § i patentlagen, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

44 a §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 44 § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

44 b §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 44 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 c §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 44 § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra en anmälan om sina avgöranden.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

8.

Lag**om ändring av lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991) 40 § 2 mom. och 41 §,
ändras 29 §, 37 b § 2 och 4 mom. samt 42—44 §,
 av dem 29 § sådan den lyder i lag 579/1992, 37 b § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 681/2006 samt 44 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 396/2010, samt
fogas till lagen nya 43 a och 43 b § som följer:

29 §

Sökande av ändring i registermyndighetens beslut

Ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

37 b §

Föreläggande om avbrytande för en mellanhand

—————
 Innan talan enligt 37 a § väcks kan domstolen på ansökan av innehavaren av ensamrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att ensamrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i ensamrätten till ett kretsmönster tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

—————
 Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte

äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningbalken (705/2007). Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 37 a § väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

42 §

Forum i tvistemål

Tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

43 §

Forum i brottmål

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en rätt till ett kretsmönster samt för en kretsmönsterförseelse som avses i 35 § och en underlåtelse att lämna upplysning som

avses i 36 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 42 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 38 § eller ett yrkande enligt 39 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

43 a §

Registermyndighetens utlåtande i ett brottmål

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

43 b §

Sakkunniga i brottmål

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 43 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till

dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 §

Underrättelse till registermyndigheten i ett brottmål

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

9.

Lag**om ändring av varumärkeslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i varumärkeslagen (7/1964) 45 § 2 mom. samt 48 och 49 §, av dem 49 § sådan den lyder i lagarna 1715/1995 och 393/2010,
ändras 42—44 §, 48 a § 2 och 4 mom., 51 och 51 a §, 56 l § 2 mom., 57 § 1 mom. samt 58 §,
av dem 42 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 996/1983 och 1715/1995, 43 § sådan den lyder i lag 716/1995, 48 a § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 680/2006, 51 §, 56 l § 2 mom. och 57 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1715/1995, 51 a § sådan den lyder i lag 581/1992 och 58 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1038/1992, samt
fogas till lagen nya 43 a och 43 b § som följer:

42 §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Marknadsdomstolen är den gemenskapsvarumärkesdomstol som avses i den rådets förordning som nämns i 57 § 1 mom.

Bestämmelser om handläggningen av twistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

43 §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en rätt till ett varukännetecken samt för en varumärkesförseelse som avses i 39 § 1 mom. i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 42 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 38 § 2 eller 3 mom. eller ett yrkande enligt 41 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar

sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

43 a §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

43 b §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 43 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

48 a §

Innan talan enligt 38 § 1 mom. väcks kan domstolen på ansökan av innehavaren av en varumärkesrätt meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att varumärkesrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i rätten till ett varukännetecken tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 38 § 1 mom. väcks i domstol inom en månad från det att förelägget meddelades.

51 §

Ett slutligt beslut av registermyndigheten i ett ärende som gäller ett varumärke får överklagas av sökanden, om beslutet har gått sökanden emot eller om ärendet har avskrivits. Ett slutligt beslut av registermyndigheten med anledning av en invändning mot registrering får överklagas av den som beslutet har gått emot.

51 a §

Ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

56 l §

Ändring i ett beslut som innebär att en internationell registrering ska gälla i Finland trots att en invändning har gjorts kan sökas av den som har gjort invändningen.

57 §

Med *gemenskapsvarumärke* avses ett varumärke som med stöd av rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken har registrerats av Europeiska unionens byrå för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller), nedan kallad *gemenskapsvarumärkesbyrån*.

58 §

Närmare bestämmelser om registreringsansökan, om varumärkesregistret och hur registret förs, om kungörandet samt om registermyndighetens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Registermyndigheten kan meddela närmare tekniska föreskrifter om registreringsansökan och dess behandling, om ärenden som gäller registrerade varumärken, om varumärkesregistret och kungörandet samt om andra med dem jämförbara tekniska omständigheter.

Bestämmelser om avgifter enligt denna lag utfärdas särskilt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs

enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

10.

Lag

om ändring av lagen om kollektivmärken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kollektivmärken (795/1980) 5 § 2 mom. och
fogas till lagen nya 6 a—6 e § som följer:

5 §

Talan om hävande får föras av var och en som lider förfång av registreringen. Talan får även föras av en åklagare och av en myndighet som arbets- och näringsministeriet bestämmer samt av en sammanslutning som bevakar de berörda närings- eller yrkesidkarnas eller konsumenternas intressen.

6 a §

Tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

6 b §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en rätt till ett varukännetecken samt för en förseelse som avses i 39 § 1 mom. i varumärkeslagen handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 6 a § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 38 § 2 eller 3 mom. i varumärkeslagen eller ett yrkande enligt 41 § i den lagen, när

yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

6 c §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 6 b § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

6 d §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 6 b § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

6 e §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 6 b § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

11.

Lag

om ändring av mönsterrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i mönsterrättslagen (221/1971) 31 b § 2 mom., 39 § 2 mom., 41 § 3 mom. samt 42 §, av dem 31 b § 2 mom. sådant det lyder i lag 596/2002,

ändras 21 § 1 mom., 22 och 33 a §, 35 a § 2 och 4 mom. samt 43 och 44 §, sådana de lyder, 21 § 1 mom. i lag 1058/2010, 22 § i lag 578/1992, 33 a och 43 § i lag 1215/2002, 35 a § 2 och 4 mom. i lag 685/2006 samt 44 § i lagarna 718/1995 och 394/2010, och

fogas till lagen nya 43 a—43 c § som följer:

21 §

Ett slutligt beslut av registermyndigheten med anledning av en ansökan om registrering av mönster får överklagas av sökanden, om beslutet har gått sökanden emot. Ett slutligt beslut av registermyndigheten med anledning av en invändning mot registrering får överklagas av den som beslutet har gått emot.

22 §

Ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

33 a §

Med *gemenskapsformgivning* avses en registrerad formgivning enligt rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning samt en formgivning som med stöd av den förordningen har registrerats av Europeiska unionens byrå för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och formgivning), nedan kallad *gemenskapens varumärkes- och formgivningsbyrå*.

35 a §

Innan talan enligt 35 § 1 mom. väcks kan domstolen på ansökan av innehavaren av mönsterrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att mönsterrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som

påstås göra intrång i mönsterrätten tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

—————
Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 35 § 1 mom. väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.
—————

43 §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Marknadsdomstolen är den domstol som behandlar gemenskapsformgivningsärenden som avses i den rådets förordning som nämns i 33 a §.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

43 a §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en mönsterrätt samt åtal för en mönsterrättsförseelse som avses i 35 § 2 mom. och ett brott som avses i 40 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 43 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett ersättningsyrkande enligt 36 § eller 40 § 3 mom. eller ett yrkande enligt 37 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar

sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

43 b §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 a § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

43 c §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 43 a § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 a § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

12.

Lag**om ändring av firmalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i firmalagen (128/1979) 26 § och 27 § 2 mom.,
ändras 1 § 3 mom., 6 § 2 mom., 18 § 3 och 4 mom., 18 a § 2 och 4 mom. samt 20, 28 och
 29 §, av dem 18 a § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 682/2006, samt
fogas till lagen nya 29 a—29 c § som följer:

1 §

Vad som i denna lag föreskrivs om firma
 gäller också bifirma. Bestämmelserna om
 firma i 2 § 3 mom. samt 3—6, 18, 22—24,
 27—29 och 29 a—29 c § tillämpas på mot-
 svarande sätt också på sekundära känneteck-
 en. Bestämmelserna om tvistemål och ansök-
 ningsärenden som gäller firma i lagen om
 rättegång i marknadsdomstolen (/) gäller
 dessutom i tillämpliga delar också bifirma
 och sekundära kännetecken.

6 §

Om en firma är inarbetad och innehavaren
 av en äldre firma som kan förväxlas med den
 inte inom en rimlig tid har ingripit mot an-
 vändningen av den yngre firman, består rät-
 ten till den inarbetade firman vid sidan av
 den äldre rätten. För att undvika risk för för-
 växling har domstolen i dessa fall dock rätt
 att på yrkande av en part och efter vad som
 prövas skäligt förordna att firman får använ-
 das endast på ett särskilt sätt, så att en orts-
 angivelse eller något annat förtydligande fo-
 gas till firman.

18 §

Förebudstalan får föras av var och en som
 lider förfång av firman eller dess använd-
 ning. I de fall som avses i 1 mom. får talan
 även föras av en myndighet som arbets- och
 näringsministeriet bestämmer samt av en
 sammanslutning som bevakar de berörda när-
 ingsidkarnas intressen.

Talan om att döma ut vite får föras av den
 på vars yrkande förbudsdomen har meddelats
 samt, om förbudsdomen har meddelats med
 stöd av 1 mom., även av en myndighet som
 arbets- och näringsministeriet bestämmer.

18 a §

Innan talan enligt 18 § 2 mom. väcks kan
 domstolen på ansökan av innehavaren av en-
 samrätten meddela ett föreläggande om av-
 brytande, om det finns förutsättningar för det
 enligt 1 mom. och om det är uppenbart att
 ensamrättsinnehavarens rättigheter annars
 allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den
 mot vilken föreläggande begärs och den som
 påstås göra intrång i rätten till en firma till-
 fälle att bli hörda. Delgivning till den mot
 vilken ett föreläggande har sökts kan ske per
 post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som med-
 delats med stöd av denna paragraf får inte
 äventyra tredje mans rätt att sända och ta
 emot meddelanden. Ett föreläggande om av-
 brytande träder i kraft när sökanden ställer en
 sådan säkerhet hos utmätningssmannen som
 avses i 8 kap. 2 § i utskökningsbalken
 (705/2007). Bestämmelser om möjligheten
 att befrias från att ställa säkerhet finns i
 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggan-
 de om avbrytande som meddelats med stöd
 av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan en-
 ligt 18 § 2 mom. väcks i domstol inom en
 månad från det att föreläggandet meddelades.

20 §

Talan om hävande av en registrering får föras av var och en som lider förfång av registreringen. Talan får föras även av en myndighet som arbets- och näringsministeriet bestämmer och av en sammanslutning som avses i 18 § 3 mom., om inte talan grundar sig på 10 § 2—4 punkten.

28 §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

29 §

Åtal för firmaintrång enligt 22 § 1 mom. handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 28 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 23 § eller ett yrkande enligt 24 § 2 mom., när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

29 a §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 29 § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknads-

domstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

29 b §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 29 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

29 c §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 29 § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra en anmälan om sina avgöranden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

13.

Lag**om ändring av 29 § i handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i handelsregisterlagen (129/1979) 29 §, sådan den lyder i lagarna 582/1992 och 1122/1993, som följer:

29 §

Ändring i ett beslut av registermyndigheten om att vägra en registrering får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

När ändring söks i ett sådant beslut av en lokal myndighet som avses i 1 mom. iakttas

det som föreskrivs om överklagande av registermyndighetens beslut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

14.

Lag**om ändring av lagen om patent- och registerstyrelsen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992) 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 714/2005, samt
fogas till lagen nya 5 a och 5 b § som följer:

5 §

Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i ärenden som gäller industriella rättigheter och i handelsregisterärenden

Ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), när genom beslutet har

1) avgjorts en patentansökan eller något annat ärende som gäller patent,

2) avgjorts en ansökan om registrering av mönster eller något annat ärende som gäller mönster,

3) avgjorts en ansökan om registrering av kretsmönster för integrerade kretsar eller något annat ärende som gäller kretsmönster,

4) avgjorts en ansökan om registrering av nyttighetsmodell eller något annat ärende som gäller nyttighetsmodell,

5) avgjorts en ansökan om registrering av varumärke eller kollektivmärke eller något annat ärende som gäller varumärke eller kollektivmärke,

6) vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret.

När ett beslut som avses i 1 mom. överklagas ska besvär anföras inom 60 dagar från delfäendet av beslutet.

5 a §

Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i andra ärenden

Ändring i andra beslut av Patent- och registerstyrelsen än de som avses i 5 § får, om inte något annat föreskrivs någon annanstans, sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av Patent- och registerstyrelsen i ett ärende som avses i företagsinteckningslagen (634/1984) utfärdas dock särskilt.

5 b §

Begränsningar i rätten att söka ändring

Den som inte inom utsatt tid har framställt en invändning eller ett yrkande med anledning av ett meddelat patent eller ett registrerat varumärke eller mönster får inte söka ändring i det beslut som fattats i ärendet.

Den som inte har yrkat på ogiltigförklaring av en registrering av en nyttighetsmodell eller ett kretsmönster för integrerade kretsar får inte söka ändring i det beslut som fattats i ärendet.

Denna lag träder i kraft den 20 . Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

15.

Lag

om upphävande av vissa bestämmelser i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992) 1 § 2 mom. samt 2—4 §, av dem 1 § 2 mom. och 3 § sådana de lyder i lag 896/2002 samt 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 244/1997.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

De i 5 § 1 mom. 5 punkten i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992) avsedda ärenden som är anhängiga vid Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd när denna lag träder i kraft och som har blivit anhängiga den 1 januari 2013 eller senare överförs till marknadsdomstolen för handläggning när denna lag träder i kraft.

De i 5 § 1 mom. 1—4 samt 6 punkten i lagen om patent- och registerstyrelsen avsedda ärenden som är anhängiga vid Patent- och

registerstyrelsens besvärsnämnd när denna lag träder i kraft och som har blivit anhängiga den 1 maj 2013 eller senare överförs till marknadsdomstolen för handläggning när denna lag träder i kraft.

De i 5 a § i lagen om patent- och registerstyrelsen avsedda ärenden som är anhängiga vid Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd när denna lag träder i kraft och som har blivit anhängiga den 1 maj 2013 eller senare överförs till marknadsdomstolen för handläggning när denna lag träder i kraft.

På handläggningen i marknadsdomstolen av de i 2 och 3 mom. avsedda ärenden som överförs från Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd till marknadsdomstolen för handläggning tillämpas vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

16.

Lag**om upphävande av lagen om om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992).

2 §

De tjänstemän vid Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd som har uppdraget som huvudsyssla och som uppfyller behörighetsvillkoren i 4 § i lagen om marknadsdomstolen (/) kan när denna lag träder i kraft förordnas att sköta en tjänst som marknadsrättsdomare eller marknadsrättsingenjör vid marknadsdomstolen för högst två år. Justitieministeriet beslutar om förordnandet. För förordnandet krävs tjänstemannens samtycke.

När denna lag träder i kraft förflyttas Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnds avdelningssekreterare och överförs avdelningssekreterartjänsten till marknadsdomstolen genom beslut av justitieministeriet. För överföringen av tjänsten krävs inte tjänstemannens samtycke.

3 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms senare genom lag.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

17.

Lag

om ändring av lagen om växtförädlarrätt

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om växtförädlarrätt (1279/2009) 27 § 3 mom.,
ändras 34 § 2 och 4 mom. samt 45–47 § samt
fogas till lagen nya 47 a–47 c § som följer:

34 §

Föreläggande om avbrytande för en mellanhand

— — — — —
Innan talan enligt 33 § väcks kan domstolen på ansökan av innehavaren av en växtförädlarrätt meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att rättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i en växtförädlarrätt tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

— — — — —
Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 33 § väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

45 §

Sökande av ändring i Eviras beslut

Ändring i ett beslut som Evira har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

46 §

Forum i tvistemål

Tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

47 §

Forum i brottmål

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en växtförädlarrätt samt åtal för en förseelse som avses i 41–43 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 46 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande en-

ligt 36 § som framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

47 a §

Eviras utlåtande i ett brottmål

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 47 § att begära utlåtande av Evira tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

47 b §

Sakkunniga i brottmål

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 47 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska

tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

47 c §

Underrättelse till Evira i brottmål

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 47 § att underrätta Evira om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Evira har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärendet eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

18.

Lag**om ändring av 18 § i lagen om domännamn**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om domännamn (228/2003) 18 § som följer:

18 §

Överklagande

Ändring i ett beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I sitt beslut kan Kommunikationsverket bestämma att beslutet ska iaktas trots att det har överklagats, om inte marknadsdomstolen bestämmer något annat.

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen

finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Kommunikationsverket har rätt att anföra besvär över marknadsdomstolens beslut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Kommunikationsverket har fattat innan denna lag träder i kraft iaktas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

19.

Lag**om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) 7, 8 och 11 §, sådana de lyder, 7 och 8 § i lag 1532/2001 samt 11 § delvis ändrad i lag 481/2011, samt *fogas* till lagen nya 7 a, 8 a, 10 a, 10 b och 11 a § som följer:

7 §

Det förbud som avses i 6 § kan även meddelas temporärt, och förbudet gäller då tills saken har avgjorts slutligt.

7 a §

Bestämmelser om ersättande av skada som orsakats genom ett förfarande som strider mot denna lag finns i skadeståndslagen (412/1974).

8 §

När domstolen meddelar ett förbud som avses i 6 § kan den ålägga näringsidkaren att inom utsatt tid vidta en lämplig rättelseåtgärd, om detta ska anses nödvändigt på grund av uppenbara olägenheter som handlingen förorsakar. Åläggandet kan förenas med vite.

Domstolen kan på yrkande av sökanden bestämma att beslutet i ett ärende enligt 6 § som gäller förbud ska publiceras på svarandens bekostnad i en eller flera tidningar eller

tidskrifter. I fråga om ett beslut som gäller temporärt förbud kan det inte bestämmas att beslutet ska publiceras.

8 a §

I ett tvistemål som gäller ett förfarande som strider mot denna lag får domstolen på yrkande av käranden ålägga svaranden att ersätta käranden för de kostnader som denne har av att vidta lämpliga åtgärder för att offentliggöra information om en lagakraftvunnen dom där svaranden konstateras ha förfarit i strid med denna lag. Ett åläggande får inte ges om spridningen av informationen har begränsats i någon annan lag. När domstolen prövar om ett åläggande ska ges och vad det ska innehålla ska den beakta den allmänna betydelsen av offentliggörandet, intrångets art och omfattning, kostnaderna för offentliggörandet och andra motsvarande omständigheter.

Domstolen ska bestämma ett maximibelopp för de skäligen kostnader för offentliggörande som svaranden ska ersätta. Käranden har inte rätt till ersättning, om uppgifter om domen inte har offentliggjorts inom en av domstolen utsatt tid räknat från den tidpunkt då domen vunnit laga kraft.

10 a §

Ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 6 § samt tvistemål som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 1 mom. samt tvistemål finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

10 b §

Domstolen ska utan dröjsmål efter att ett tvistemål enligt denna lag blivit anhängigt sända en kopia av stämningsansökan till konsumentombudsmannen för kännedom.

11 §

Åtal för brott och förseelser enligt 9 och 10 § handläggs i Helsingfors tingsrätt. Åklagaren får inte väcka åtal för en förseelse som avses i denna lag, om inte målsäganden har anmält föreseelsen till åtal.

Trots det som sägs i 10 a § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett skadeståndsyrkande som framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

En domstol som handlägger mål enligt 1 och 2 mom. ska vid handläggningen av mål som avses i 2 och 3 § ge konsumentombudsmannen tillfälle att bli hörd.

11 a §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 11 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett ärende som har blivit anhängigt vid en tingsrätt eller vid marknadsdomstolen innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

20.

Lag**om ändring av upphovsrättslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i upphovsrättslagen (404/1961) 54 § 5 mom., 60 c § 2 och 4 mom. samt 61 §, av dem 54 § 5 mom. sådant det lyder i lag 821/2005 samt 60 c § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 679/2006, samt

fogas till lagen nya 61 a och 61 b § som följer:

54 §

Om en part motsätter sig att ett ärende som avses i 1 mom. avgörs genom skiljeförfarande, kan ärendet på partens ansökan föras till domstol. Om domstolen har beviljat tillstånd i ett ärende som avses i 1 mom. 2—4 punkten och besvär anförs över beslutet, är tillståndet och villkoren för det giltiga tills ärendet har avgjorts slutligt eller en högre domstol bestämmer något annat när den handlägger besvären.

60 c §

Innan talan enligt 60 b § väcks kan domstolen på ansökan av upphovsmannen eller dennes företrädare meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att upphovsmannens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som gör material som påstås kränka upphovsrätten tillgängligt för allmänheten tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i

7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 60 b § väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

61 §

Forum

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av twistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

61 a §

Åtal för ett brott som avses i 49 kap. 1 och 3—5 § i strafflagen samt för ett brott som avses i 56 a—56 f § i denna lag handläggs i den tingsrätt som avses i 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

Trots det som sägs i 61 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 57 § eller ett yrkande enligt 58 eller 59 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

61 b §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 61 a § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomsto-

len bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

21.

Lag**om ändring av 7 kap. 4 och 12 § i rättegångsbalken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättegångsbalken 7 kap. 4 § och 12 § 1 mom., sådana de lyder, 7 kap. 4 § i lagarna 1065/1991, 235/1995 och 707/2007 samt 12 § 1 mom. i lag 1065/1991, som följer:

7 kap.

Om säkringsåtgärder

4 §

Angående säkringsåtgärder enligt detta kapitel beslutar de allmänna domstolarna på ansökan. Ärenden som avser säkringsåtgärder handläggs av den domstol där rättegången i den huvudsak som gäller sökandens yrkande eller rättighet är anhängig. Om behandlingen av huvudsaken har avslutats och den tid inom vilken ändring ska sökas inte har löpt ut, ska ärendet som gäller säkringsåtgärden handläggas av den domstol som senast behandlade huvudsaken. Om en rättegång inte är anhängig, avgörs frågan om behörig domstol enligt 10 kap.

Om en allmän domstol inte är behörig att behandla en huvudsak som avses i 1 mom., fattas beslut om säkringsåtgärden av tingsrätten på motpartens hemort eller på den ort där egendomen eller en betydande del av den finns eller där syftet med säkringsåtgärden annars kan nås.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd, om huvudsaken är ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/) eller ett ärende som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. 1 punkten i den lagen och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen ska besluta om säkringsåtgärden

också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd också när huvudsaken är ett tvistemål som avses i 1 kap. 5 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut.

Bestämmelser om kvarstad på fartyg samt om behörig domstol i vissa fall finns i 4 och 21 kap. i sjölagen (674/1994).

12 §

Talan om kostnadsersättning enligt 10 § i de fall då huvudsaken inte har anhängiggjorts i enlighet med 6 § 1 mom. samt ersättning enligt 11 § för skador och kostnader ska väckas vid den tingsrätt som är behörig att pröva ett käromål som avses i 6 § eller, om talan inte ska behandlas av en tingsrätt, vid tingsrätten på den ort där motparten ska svara i ett sådant tvistemål eller där säkringsåtgärden har verkställts. I de mål och ärenden som avses i 4 § 3 och 4 mom. ska talan om ersättning för kostnader enligt 10 § i de fall då huvudsaken inte har anhängiggjorts i enlighet med 6 § 1 mom. samt talan om ersättning enligt 11 § för skador och kostnader dock väckas vid marknadsdomstolen.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om huvudsaken har blivit anhängig i tingsrätten innan denna lag träder i kraft, tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

De bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet tillämpas förutom på det fall som anges i 2 mom. även när ansökan om en säkringsåtgärd har gjorts innan denna lag träder i kraft. Om en huvudsak som har samband med en säkringsåtgärd enligt detta moment

dock anhängiggörs i marknadsdomstolen ska en talan om ersättande av skada och kostnader enligt 7 kap. 11 § anhängiggöras i marknadsdomstolen.

22.

Lag

om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut
föreslås till lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000) en ny 7 b § som följer:

7 b §

Forum

Marknadsdomstolen beslutar om en säkringsåtgärd som avses i denna lag i de fall som avses i 1 § 1 mom. och 1 § 2 mom. 2 punkten samt om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §, om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen ska besluta om säkringsåtgärden och åläggandet om rätt till information enligt 7 a § också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

I övrigt beslutar den behöriga domstolen enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken om en säkringsåtgärd som avses i denna lag och om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om huvudsaken har blivit anhängig i tingsrätten innan denna lag träder i kraft, tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

De bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet tillämpas förutom på det fall som anges i 2 mom. även när ansökan om säkringsåtgärd har gjorts eller ett yrkande ett om åläggande enligt 7 a § har framställts innan denna lag träder i kraft. Om en huvudsak som har samband med en säkringsåtgärd eller med en begäran om ett åläggande enligt 7 a § som avses i detta moment dock anhängiggörs i marknadsdomstolen ska en talan om ersättande av skada och kostnader enligt 7 kap. 11 § i rättegångsbalken anhängiggöras i marknadsdomstolen.

23.

Lag**om ändring av lagen om utnämning av domare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utnämning av domare (205/2000) 1 § 2 mom. 8 punkten, den finska språkdräkten i 11 § 3 mom. samt 18 § 1 mom. och 2 mom. 4 punkten,

sådana de lyder, 1 § 2 mom. 8 punkten i lag 1544/2001, den finska språkdräkten i 11 § 3 mom. i lag 133/2003 samt 18 § 1 mom. och 2 mom. 4 punkten i lag 614/2011, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Domartjänster som avses i denna lag är

8) tjänsterna som överdomare, marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjör vid marknadsdomstolen,

18 §

Utnämning av övriga domare för viss tid

Högsta domstolen utnämner för en längre tid än ett år på framställning av hovrättspresidenten domare till hovrätten samt på framställning av lagmannen vid en tingsrätt domare till tingsrätten och jordrättsingenjör till tingsrätten, om den är en jorddomstol, samt på framställning av arbetsdomstolens presi-

dent domare till arbetsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen utnämner för en längre tid än ett år på framställning av förvaltningsdomstolens överdomare domare till förvaltningsdomstolen, på framställning av marknadsdomstolens överdomare marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjörer till marknadsdomstolen samt på framställning av försäkringsdomstolens överdomare domare till försäkringsdomstolen.

Utnämningar till tjänsteförhållande för viss tid om högst ett år görs av

4) marknadsdomstolens överdomare när det gäller marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjörer till marknadsdomstolen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

24.

Lag**om ändring av 46 a § i statstjänstemannalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statstjänstemannalagen (750/1994) 46 a § 6 punkten, sådan den lyder i lag
 288/2009, som följer:

46 a § En skriftlig varning ges 6) en marknadsrättsdomare och marknads- rättsingenjör av överdomaren vid marknads- domstolen,	----- Denna lag träder i kraft den 20 .
--	---

25.

Lag**om ändring av 43 § i konkurrenslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konkurrenslagen (948/2011) 43 § 2 mom. som följer:

43 § <i>Skyldighet att infinna sig till marknadsdom- stolens sammanträde och att lägga fram handlingar</i> Bestämmelser om handläggningen och ut- redningen av ärenden i marknadsdomstolen	finns i övrigt i lagen om rättegång i mark- nadsdomstolen (/). Denna lag träder i kraft den 20 . Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.
--	---

26.

Lag**om ändring av 51 § i elmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i elmarknadslagen (386/1995) 51 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1172/2004, som följer:

51 §

Ändringssökande

sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Ändring i beslut som elmarknadsmyndigheten har meddelat med stöd av 16 § 2 mom., 38 a—38 d och 39 § samt artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003 får

Denna lag träder i kraft den 20 .
 Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

27.

Lag**om ändring av 9 kap. 4 § i naturgasmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturgasmarknadslagen (508/2000) 9 kap. 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1293/2004, som följer:

9 kap.

Särskilda bestämmelser

4 §

föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Ändring i beslut som naturgasmarknadsmyndigheten har meddelat med stöd av 2 kap. 4 och 4 a §, 3 kap. 1 § 2 mom. samt 7 kap. 1 a—1 d och 2 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som

Denna lag träder i kraft den 20 .
 Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

28.**Lag****om ändring av 13 § i lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter (210/2011) 13 § som följer:

13 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som Trafiksäkerhetsverket har meddelat med stöd av 12 § för att avgöra meningsskiljaktigheter om tillhandahållande eller prissättning av tjänster får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i

lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/). Ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

29.**Lag****om ändring av 16 § i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012) 16 § som följer:

16 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som närings-, trafik- och miljöcentralen och Energimarknadsverket har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs nedan. Ändring i förvaltningsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ändring i beslut som Energimarknadsverket har meddelat med stöd av 7—9 § får sö-

kas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/). Ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

30.

Lag

om ändring av kommunikationsmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunikationsmarknadslagen (393/2003) 121 a § 4 mom., 121 b § 4 mom., 122 § 5 mom. samt 127 § 3 och 4 mom., av dem 121 a § 4 mom. sådant det lyder i lag 759/2006, 121 b § 4 mom. och 127 § 4 mom. sådana de lyder i lag 363/2011 samt 127 § 3 mom. sådant det lyder i lag 331/2009, som följer:

121 a §

Förbudande av oskäligt avtalsvillkor

 Ett teleföretag kan föra ett beslut om förbud till marknadsdomstolen inom 30 dagar efter det att företaget har fått del av Kommunikationsverkets beslut. I annat fall står beslutet fast. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

121 b §

Åläggande att stänga ett nummer eller en tjänst

 Konsumentombudsmannens beslut enligt 1 mom. får inte överklagas genom besvär. Teleföretaget eller den som tillhandahåller den tjänst vars användning hindras får föra andra än interimistiska beslut till marknadsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet. I annat fall står beslutet fast. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

122 §

Påföljdsavgift

 Påföljdsavgiften påförs av marknadsdomstolen på framställning av Kommunikationsverket. Bestämmelser om handläggningen och utredningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

127 §

Ändringssökande

 Ändring i beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av 16—20, 59 och 126 § och beslut av statsrådet får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Statsrådets och Kommunikationsverkets beslut ska iakttas trots överklagandet, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut i ärenden som

avses i 121 a och 121 b § och som gäller meddelande av förbud eller åläggande att stänga ett nummer eller en tjänst finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Ändring i ett beslut av marknadsdomstolen i ett ärende enligt 122 § som gäller påförande av påföljdsavgift får sökas genom besvär hos

högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

31.

Lag

om ändring av 36 och 36 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998) 36 § 2 mom. och 36 a § 4 mom., sådana de lyder i lag 733/2010, som följer:

36 §

Tvångsmedel

I fråga om de i 35 § nämnda bestämmelser vars efterlevnad övervakas av konsumentombudsmannen iakttas 2 kap. 16, 17, 19 och 20 § i konsumentskyddslagen.

36 a §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgiften påförs av marknadsdomstolen på framställning av den tillsynsmyndighet som avses i 35 §. Bestämmelser om handläggningen och utredningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/). Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

32.

Lag

om ändring av 21 § i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning (117/2011) 21 § som följer:

21 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs nedan.

Ändring i ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 5 eller 7 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. På beslut som Energimarknadsverket fattat med stöd av 5 eller 7 § och på Energimarknadsverket tillämpas vad som i 74 och 75 §, 85 § 1 mom., 86 § 1 och 2 mom., 87 § 1 och 3 mom., 89 §, 91—93 §, 94 § 1 mom. 1—4 punkten, 95 §, 100—102 §, 103 § 1 och 2 mom., 105 § samt 106 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling (348/2007) bestäms om besväransvisning, delgivning av upphandlingsbeslut, ändringssökande och påföljder samt om upphandlan-

de enhet, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Ändring i ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 14 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/). Ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 5, 7 eller 14 § får verkställas trots ändringssökande, om inte den domstol som behandlar besvären eller ansökan bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

33.

Lag**om ändring av 91 och 105 § i lagen om offentlig upphandling**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig upphandling (348/2007) 91 § 3 mom., sådant det lyder i lag 321/2010, och
ändras 105 §, sådan den lyder i lag 321/2010, som följer:

105 §

Kompletterande bestämmelser

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i övrigt i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

På besvär tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

34.

Lag**om ändring av 93 och 106 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) 93 § 4 mom. och
ändras 106 § som följer:

106 §

Kompletterande bestämmelser

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i övrigt i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

På besvär tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

35.

Lag**om ändring av 2 kap. 20 § och 3 kap. 4 § i konsumentskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konsumentskyddslagen (38/1978) 2 kap. 20 § 3 mom. och 3 kap. 4 § 2 mom., sådana de lyder, 2 kap. 20 § 3 mom. i lag 1395/2009 och 3 kap. 4 § 2 mom. i lag 1547/2001, som följer:

2 kap.

3 kap.

**Marknadsföring samt förfaranden i kund-
relationer****Reglering av avtalsvillkor**

20 §

4 §

Tillsyn

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i övrigt i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i övrigt i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .
 Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

36.

Lag**om ändring av 10 kap. i värdepappersmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i värdepappersmarknadslagen (495/1989) 10 kap. 3 § 3 mom., sådant det lyder i lag 392/2008, samt
ändras 10 kap. 3 a §, sådan den lyder i lag 442/2006, som följer:

10 kap.

Särskilda stadganden

3 a §

Ändring i de beslut som Finansinspektionen har fattat med stöd av 2 kap. 4, 4 a och 11 §, 6 kap. 4, 5, 10 och 15 § samt 7 kap. 1 a § får inte sökas genom besvär.

Den som Finansinspektionen utövar tillsyn över och som ärendet gäller får dock genom ansökan föra ett beslut som avses i 1 mom. till marknadsdomstolen inom 30 dagar efter att ha fått del av beslutet. I annat fall står beslutet fast.

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen samt om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Finansinspektionen har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

37.

Lag**om ändring av 62 c och 66 a § i lotterilagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lotterilagen (1047/2001) den finska språkdräkten i 62 c § 2 mom. samt 66 a § 3 mom., sådana de lyder i lag 661/2010, som följer:

66 a §

finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

*Att föra förbud mot marknadsföring till
marknadsdomstolen*

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen samt om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut

38.

Lag**om ändring av 3 § i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande (1189/2000) 3 § 4 mom., sådant
det lyder i lag 1533/2001, som följer:

3 §

Förbud och rättelse

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Bestämmelser om handläggningen av ären-
den i marknadsdomstolen finns i lagen om
rättegång i marknadsdomstolen (/).

39.

Lag**om ändring av 53 § i alkohollagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i alkohollagen (1143/1994) 53 §, sådan den lyder i lag 1540/2001, som följer:

53 §

*Handläggning av ärenden i marknadsdom-
stolen och sökande av ändring i marknads-
domstolens beslut*

finns i lagen om rättegång i marknadsdom-
stolen (/).

Bestämmelser om handläggningen av ären-
den i marknadsdomstolen samt om sökande
av ändring i marknadsdomstolens beslut

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

40.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (554/2009) 9 § 4 mom.
som följer:

9 §

Beslut om registrering

Ändring i ett beslut av Patent- och registerstyrelsen om registrering av en gruppering får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Denna lag träder i kraft den 20 .
I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat innan denna lag träder i kraft iaktas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 4 oktober 2012

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

JUTTA URPILAINEN

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*

3.

Lag**om ändring av patentlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i patentlagen (550/1967) 61 § 2 mom., 63 § 3 mom. samt 64 och 67—70 §,
 av dem 67 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 954/2010 och 70 § sådan den lyder delvis
 ändrad i lag 392/2010,
ändras 26 § 1 mom., 27, 27 a och 50 §, 57 b § 2 och 4 mom., 65, 65 b och 66 §, 70 p § 1 och
 2 mom. samt 72 §,
 av dem 26 § 1 mom. sådant det lyder i lag 243/1997, 27 § sådan den lyder i lagarna
 243/1997 och 896/2005, 27 a §, 50 och 65 b § sådana de lyder i lag 743/2011, 57 b § 2 och
 4 mom. sådana de lyder i lag 684/2006, 65 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna
 1695/1995 och 896/2005, 70 p § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 743/2011 samt 72 § sådan
 den lyder i lag 896/2005, samt
fogas till lagen nya 66 a—66 d § samt till 74 §, sådan den lyder i lag 896/2005, ett nytt
 4 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

26 §

I ett slutligt beslut av patentmyndigheten på
 en patentansökan kan sökanden söka ändring,
 om beslutet går honom emot. Patenthavaren
 eller den som gjort en invändning kan söka
 ändring i ett slutligt beslut som patentmyn-
 digheten har fattat med anledning av invänd-
 ningen, om beslutet går honom emot. *Om den
 som gjort invändningen återtar sina besvär,
 kan saken trots detta prövas, ifall det finns
 särskilda skäl till detta.*

26 §

Ett slutligt beslut av patentmyndigheten
 med anledning av en patentansökan får över-
 klagas av sökanden, om beslutet har gått sö-
 kanden emot. Ett slutligt beslut av patent-
 myndigheten med anledning av en invänd-
 ning får överklagas av patenthavaren eller av
 den som gjorde invändningen, om beslutet
 har gått personen i fråga emot.

27 §

I de fall som avses i 26 § kan ändring sökas
 genom besvär hos Patent- och registerstyre-
 lens besvärsnämnd. I fråga om besvärsförfä-
 randet och behandlingen av ärenden i be-
 svärsnämnden föreskrivs särskilt.

27 §

*I de fall som avses i 26 § får ändring i pa-
 tentmyndighetens beslut sökas genom besvär
 hos marknadsdomstolen på det sätt som före-
 skrivs i lagen om patent- och registerstyre-
 len (575/1992).*

*Bestämmelser om handläggningen av be-
 svär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen
 finns i lagen om rättegång i marknadsdom-
 stolen.*

Gällande lydelse

Vad som i 22 § 5 mom. stadgas om offentligheten för en handling som gäller patent, gäller i tillämpliga delar också handlingar som inges till besvärsnämnden och högsta förvaltningsdomstolen.

27 a §

När patentsökanden söker ändring i ett slutligt beslut på en patentansökan som har avfattats på engelska, ska patentsökanden till Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd ge in en översättning till finska eller svenska av beskrivningen av uppfinningen, sammandraget och patentkraven. Om översättningen inte ges in inom utsatt tid, upptas besvären inte till prövning. De handlingar som har översatts till finska eller svenska är grund för den fortsatta behandlingen.

När patentsökanden söker ändring i ett slutligt beslut på en ansökan om patent vilket har meddelats på engelska, ska Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd be patentmyndigheten ge in en översättning av beslutet till finska eller svenska.

När ändring söks i ett slutligt beslut som meddelats med anledning av en invändning, ska patenthavaren inom utsatt tid till Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd ge in en översättning av beskrivningen till finska eller svenska, om de fullständiga patenthandlingarna inte finns tillgängliga på finska eller svenska. Om patenthavaren inte ger in en översättning inom utsatt tid, kan Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd vid vite ålägga patenthavaren att ge in en översättning eller låta göra översättningen på patenthavarens bekostnad. De handlingar som har översatts till finska eller svenska är grund för den fortsatta behandlingen.

Föreslagen lydelse

Vad som i 22 § 5 mom. bestäms om offentligheten för en patenthandling gäller i tillämpliga delar också handlingar som ges in till *marknadsdomstolen* eller högsta förvaltningsdomstolen.

27 a §

När patentsökanden söker ändring i ett slutligt beslut *av patentmyndigheten* på en patentansökan som har avfattats på engelska, ska patentsökanden till *marknadsdomstolen* ge in en översättning till finska eller svenska av beskrivningen av uppfinningen, sammandraget och patentkraven. *Om ingen översättning har getts in tillsammans med besvären, ska marknadsdomstolen ge patentsökanden tillfälle att ge in en översättning inom den tid som marknadsdomstolen bestämmer. Om inte patentsökanden ger in en översättning inom den utsatta tiden, avvisas besvären. Samtidigt som marknadsdomstolen uppmanar patentsökanden att ge in en översättning ska den ange vilka påföljderna kan vara för att iakttagandet av uppmaningen försummas.* De till finska eller svenska översatta handlingarna ligger till grund för den fortsatta handläggningen.

När patentsökanden söker ändring i ett slutligt beslut *av patentmyndigheten* på en patentansökan och beslutet har meddelats på engelska, ska *marknadsdomstolen* be patentmyndigheten ge in en översättning av beslutet till finska eller svenska. *Det till finska eller svenska översatta beslutet ligger till grund för den fortsatta handläggningen.*

När ändring söks i ett slutligt beslut som *patentmyndigheten* har meddelat med anledning av en invändning, ska patenthavaren till *marknadsdomstolen* ge in en översättning av beskrivningen till finska eller svenska, om de fullständiga patenthandlingarna inte finns tillgängliga på finska eller svenska. *Marknadsdomstolen ska vid behov ge patenthavaren tillfälle att ge in en översättning inom den tid som marknadsdomstolen bestämmer. Om patenthavaren inte ger in en översättning inom utsatt tid, kan marknadsdomstolen vid vite ålägga patenthavaren att ge in en översättning eller låta göra översättningen på patenthavarens bekostnad. Samtidigt som marknadsdomstolen uppmanar patenthavaren att ge in en översättning ska den ange*

vilka påföljderna kan vara för att iakttagandet av uppmaningen försummas. De till finska eller svenska översatta handlingarna ligger till grund för den fortsatta handläggningen.

50 §

Tvångslicens meddelas av den domstol som avses i 65 § 1 mom. och som även bestämmer i vilken omfattning uppfinningen får utnyttjas samt fastställer vederlaget och övriga villkor för licensen. När väsentligen ändrade förhållanden kräver det, kan domstolen på yrkande av endera parten upphäva licensen eller fastställa nya villkor för denna.

I fråga om tvångslicensiering av patent för tillverkning av läkemedelsprodukter för export till länder med folkhälsoproblem föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 816/2006. Behörig myndighet som avses i artikel 3 första stycket i förordningen är den domstol som avses i 1 mom.

50 §

Tvångslicens meddelas av *domstol*, som även bestämmer i vilken omfattning uppfinningen får utnyttjas samt fastställer vederlaget och övriga villkor för licensen. När väsentligen ändrade förhållanden kräver det, kan domstolen på yrkande av endera parten upphäva licensen eller fastställa nya villkor för denna.

Marknadsdomstolen är den behöriga myndighet som avses i artikel 3 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 816/2006 om tvångslicensiering av patent för tillverkning av läkemedelsprodukter för export till länder med folkhälsoproblem.

57 b §

Innan talan enligt 57 § 1 mom. väcks kan den domstol som avses i momentet på yrkande av patenthavaren meddela ett föreläggande om avbrytande, om förutsättningar enligt 1 mom. finns för det och om det är uppenbart att patenthavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen skall bereda den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås ha gjort intrång i patentet tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post. *I övrigt tillämpas 8 kap. i rättegångsbalken på behandlingen av ärendet.*

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 7 kap. 16 § i utsökningslagen (37/1895), om inget annat följer av 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte ta-

57 b §

Innan talan enligt 57 § 1 mom. väcks kan *domstolen* på *ansökan* av patenthavaren meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att patenthavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås ha gjort intrång i patentet tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). *Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken.* Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 el-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lan enligt 57 § 1 mom. väcks inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

ler 3 mom. förfaller om inte talan enligt 57 § 1 mom. väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

61 §

Framställes i mål om patentintrång invändning om patentets ogiltighet, må rätten på svarandens yrkande uppskjuta ärendets behandling eller avgörande till dess talan om patentets förklarande för ogiltigt blivit slutligt avgjord. Är talan härom icke väckt, skall rätten vid målets uppskjutande förelägga svaranden viss tid inom vilken talan skall väckas.

61 §

(upphävs 2 mom.)

63 §

Göres i mål som avses i 1 mom. gällande att patentet är ogiltigt, skall vad som stadgas i 61 § 2 mom. äga motsvarande tillämpning.

63 §

(upphävs 3 mom.)

64 §

Den som vill väcka talan om patents ogiltighet, överföring av patent eller meddelande av tvångslicens skall anmäla detta till patentmyndigheten samt därom underrätta envar som enligt patentregistret innehar licens till eller panträtt i patent. Vill licenstagare väcka talan om intrång i patent eller om fastställelse enligt 63 § 1 mom., skall han underrätta patenthavaren därom.

64 §

(upphävs)

Underrättelseskyldighet enligt 1 mom. anses fullgjord, när underrättelse i rekommenderad försändelse inlämnats till posten för befordran under den i patentregistret antecknade adressen.

Visas ej, när talan väckes, att anmälan eller underrättelse skett enligt vad som stadgas i 1 mom., skall käranden givas nödig tid därtill. Försitter han denna tid, må hans talan icke upptagas till prövning.

65 §

Helsingfors tingsrätt är laga domstol i mål som gäller:

- 1) bättre rätt till patentsökt uppfinning;
- 2) patents ogiltighet eller begränsning av patent i samband med behandlingen av en ta-

65 §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

lan som gäller ogiltigförklaring, eller överföring av patent;

3) meddelande av tvångslicens, ändring av därför fastställda villkor eller upphävande av sådan licens eller rätt som avses i 53 § 2 mom.;

4) patentintrång;

5) fastställelse enligt 63 §; eller

6) bestämmande av ersättning enligt 75 §.

Utöver vad 1 mom. stadgar är Helsingfors tingsrätt laga domstol även i de mål som gäller rätten till en uppfinning, för vilken har sökts europeiskt patent enligt den europeiska patentkonventionen (FördrS 8/96). En förutsättning för att ett sådant mål skall behandlas vid Helsingfors tingsrätt är att svaranden har hemvist i Finland eller att käranden har hemvist i Finland och svaranden inte har hemvist i en stat som hör till den europeiska patentkonventionen. Ett sådant mål behandlas vid Helsingfors tingsrätt även i det fallet att parterna i en tvist har avtalat att Helsingfors tingsrätt är behörig domstol i ärendet.

En tvist som avses i 2 mom. får inte tas upp till behandling vid Helsingfors tingsrätt, om samma tvistefråga mellan samma parter är anhängig vid en domstol i en annan stat som anslutit sig till den europeiska patentkonventionen. Om behörigheten hos denna utländska domstol har bestridits, skall Helsingfors tingsrätt uppskjuta behandlingen av målet tills frågan om behörighet har avgjorts vid den utländska domstolen genom ett lagakraftvunnet avgörande.

I marknadsdomstolen handläggs även de mål som gäller rätten till en uppfinning för vilken har sökts europeiskt patent enligt den europeiska patentkonventionen (FördrS 8/1996). En förutsättning för att ett sådant mål ska handläggas i marknadsdomstolen är att svaranden har hemvist i Finland eller att käranden har hemvist i Finland och svaranden inte har hemvist i en stat som hör till den europeiska patentkonventionen. Ett sådant mål handläggs i marknadsdomstolen även i det fallet att parterna i en tvist har avtalat att marknadsdomstolen är behörig domstol i ärendet.

En tvist som avses i 2 mom. får inte tas till behandling vid marknadsdomstolen, om samma tvistefråga mellan samma parter är anhängig vid en domstol i en annan stat som anslutit sig till den europeiska patentkonventionen. Om behörigheten hos denna utländska domstol har bestridits, ska marknadsdomstolen skjuta upp behandlingen av målet tills behörighetsfrågan har avgjorts vid den utländska domstolen genom ett lagakraftvunnet avgörande.

I övrigt bestäms eller föreskrivs det särskilt om marknadsdomstolens internationella behörighet.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

65 b §

I tvistemål enligt 65 § 1 mom. får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga patenthavaren eller någon annan, som för talan med stöd av en rätt som härleds från patenthavaren, att ge in en översättning av patentskriften till finska

65 b §

I tvistemål som grundar sig på denna lag får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga patenthavaren eller någon annan, som för talan med stöd av en rätt som härleds från patenthavaren, att ge in en översättning av pa-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

eller svenska. Om den förelagda parten är kärande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att talan annars avskrivs. Om den förelagda parten är svarande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att patentskriften annars översätts på svarandens bekostnad.

I mål där det är fråga om ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen (39/1889) som gör intrång på den ensamrätt som ett patent medför och i mål där det är fråga om en patentförseelse som avses i 57 § 2 mom. i denna lag får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga målsäganden att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. När det är fråga om ett brottmål som drivs av åklagaren och där målsäganden för talan, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att översättningen annars görs på målsägandens bekostnad. När det är fråga om ett brottmål som drivs av målsäganden ensam, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att målet annars avskrivs.

(se 66 a § i förslaget)

66 §

Vid handläggning av mål som avses i 65 § skall rådstuvurätten bistås av tvenne tekniskt sakkunniga, som rätten tillkallat. Sakkunnig skall avgiva yttrande över frågor som rätten förelagt honom. Yttrandet skall intagas i protokollet. Sakkunnig är berättigad att framställa frågor till part och vittne.

66 §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen (39/1889) som gör intrång på den ensamrätt som ett patent medför samt åtal för en patentförseelse som avses i 57 § 2 mom. och ett brott som avses i 62 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 65 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett ersättningsyrkande enligt 58 § eller ett yrkande enligt 59 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

66 a §

I ett brottmål som avses i 66 § får domsto-

len, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga målsäganden att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. När det är fråga om ett brottmål som drivs av åklagaren och där målsäganden för talan, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att översättningen annars görs på målsägandens bekostnad. När det är fråga om ett brottmål som drivs av målsäganden ensam, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att målet annars avskrivs.
(se 65 b § 2 mom. i gällande lag)

66 b §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 66 § att begära utlåtande av patentmyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

66 c §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 66 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

66 d §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 66 § att underrätta patentmyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra en anmälan om sina avgöranden.

67 §		67 §
<i>Tingsrätten förordnar för varje kalenderår ett behövt antal sådana sakkunniga som avses i 66 §. Före förordnandet ska rätten inhämta utlåtande av Teknologiska forskningscentralen VTT. Ingen får utan laga skäl vägra ta emot ett sådant uppdrag. (12.11.2010/954)</i>	(upphävs)	
<i>Innan sakkunnig inleder sitt uppdrag skall han avlägga stadgad ed.</i>		
<i>Åt sakkunnig utbetalas av statsmedel för varje mål skäligt arvode, som rätten bestämmer, och resekostnadsersättning i enlighet med vad som närmare stadgas i förordning.</i>		
68 §		68 §
<i>Rätten kan på anhållan av käranden under rättegång förbjuda användningen av patent eller förordna att i 59 § avsedd egendom skall temporärt under tiden för rättegången tagas i beslag.</i>	(upphävs)	
<i>Har rätten förordnat om i 1 mom. avsett förbud eller beslag, kan käranden förståndigas att ställa säkerhet, som av rätten godkännes, för skada och olägenhet, som genom åtgärden till äventyrs kan drabba vederparten.</i>		
<i>Mot beslut, som under rättegången givits angående förbud och beslag eller dess återkallande, må ändring sökas medelst särskilda besvär.</i>		
69 §		69 §
<i>I mål som angå ogiltigförklarande av patent, skall rätten inhämta patentmyndighetens utlåtande.</i>	(upphävs)	
<i>I andra patentmål må rätten inhämta utlåtande av patentmyndigheten, när anledning därtill föreligger.</i>		
70 §		70 §
<i>Avskrift av dom i mål som avses i 65 § skall av rätten sändas till patentmyndigheten med uppgift därom, huruvida domen vunnit laga kraft.</i>	(upphävs)	
<i>Genom förordning av justitieministeriet föreskrivs vid behov om domstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden till patentmyndigheten genom att registrera uppgifter om avgörandena i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justi-</i>		

tieförvaltningens riksomfattande informationssystem eller genom att överföra uppgifterna till Rättsregistercentralen för förmedling till patentmyndigheten. På registreringen och överföringen tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) och vad som föreskrivs med stöd av den.

70 p §

I tvistemål enligt 65 § om ett europeiskt patent får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga patenthavaren eller någon annan, som för talan med stöd av en rätt som härleds från patenthavaren, att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. Om den förelagda parten är kärande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att talan annars avskrivs. Om den förelagda parten är svarande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att patentskriften annars översätts på svarandens bekostnad.

I mål där det är fråga om ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång på den ensamrätt som ett europeiskt patent medför och i mål där det är fråga om patentförseelse som avses i 57 § 2 mom. i denna lag får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga målsäganden att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. När det är fråga om ett brottmål som drivs av åklagaren och där målsäganden för talan, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att översättningen annars görs på målsägandens bekostnad. När det är fråga om ett brottmål som drivs av målsäganden ensam, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att målet annars avskrivs.

72 §

Ändring i ett annat slutligt beslut som patentmyndigheten har fattat med stöd av denna lag än ett sådant som avses i 26 § samt i be-

70 p §

I tvistemål *som grundar sig på denna lag och som gäller* europeiskt patent får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga patenthavaren eller någon annan, som för talan med stöd av en rätt som härleds från patenthavaren, att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. Om den förelagda parten är kärande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att talan annars avskrivs. Om den förelagda parten är svarande i målet, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att patentskriften annars översätts på svarandens bekostnad.

I ett brottmål som avses i 66 § och som gäller europeiskt patent får domstolen, om den fullständiga patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten på finska eller svenska, förelägga målsäganden att ge in en översättning av patentskriften till finska eller svenska. När det är fråga om ett brottmål som drivs av åklagaren och där målsäganden för talan, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att översättningen annars görs på målsägandens bekostnad. När det är fråga om ett brottmål som drivs av målsäganden ensam, får domstolen förelägga att en översättning ges in vid äventyr att målet annars avskrivs.

72 §

Ändring i ett annat slutligt beslut som patentmyndigheten har fattat med stöd av denna lag än ett sådant som avses i 26 § samt i be-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

slut enligt 42 §, 53 a § 2 mom., 53 d § 1 mom., 54 § 1 mom., 71 a eller 71 b § får sökas genom besvär hos Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. I fråga om besvärsförfarandet och behandlingen av ärenden i besvärsnämnden föreskrivs särskilt.

slut enligt 42 §, 53 a § 2 mom., 53 d § 1 mom., 54 § 1 mom. samt 71 a eller 71 b § får sökas genom besvär hos *marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen.*

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

74 §

Patentmyndigheten kan meddela närmare tekniska föreskrifter om patentansökan, invändningar, begränsning av patent hos patentmyndigheten och upphävning av patent samt behandlingen av dem samt om andra med dem jämförbara tekniska omständigheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som patentmyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 12 § i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (656/1967) 12 §, sådan den lyder i lag 1698/1995, som följer:

Gällande lydelse

12 §

Twistemål angående arbetsgivare eller arbetstagare tillkommande rätt enligt denna lag handläggs av Helsingfors tingsrätt. Härvid skall i tillämpliga delar iakttas vad som stadgas om rättegången i patentärenden.

Helsingfors tingsrätt är laga domstol, om tvisten gäller rätt till en uppfinning enligt denna lag för vilken har sökts europeiskt patent som avses i den europeiska patentkonventionen (FördrS 8/96), och om arbetstagaren när han gjorde denna uppfinning huvudsakligen tjänstgjorde i Finland. Om den stat i vilken arbetstagaren huvudsakligen arbetade inte kan påvisas, är Helsingfors tingsrätt laga domstol, om arbetsgivaren när uppfinningen gjordes hade ett sådant verksamhetsställe i Finland på vilket den arbetstagare som gjorde uppfinningen tjänstgjorde. Saken kan behandlas i Helsingfors tingsrätt även i det fall att de tvistande parterna muntligen eller skriftligen har avtalat att Helsingfors tingsrätt är behörig domstol i saken, när ett sådant avtal är tillåtet enligt lagstiftningen i den stat vars lagstiftning tillämpas på arbetsavtalet.

Föreslagen lydelse

12 §

Twistemål som gäller arbetsgivares eller arbetstagares rättigheter enligt denna lag handläggs i *marknadsdomstolen*. Härvid i tillämpliga delar tillämpas vad som föreskrivs om rättegången i patentärenden.

I *marknadsdomstolen* handläggs även tvister som gäller rätten till en uppfinning som avses i denna lag och för vilken har sökts europeiskt patent enligt den europeiska patentkonventionen (FördrS 8/1996), om arbetstagaren huvudsakligen arbetade i Finland när han eller hon gjorde uppfinningen. Om det inte kan visas i vilken stat arbetstagaren huvudsakligen arbetade, ska målet handläggas i *marknadsdomstolen*, om arbetsgivaren när uppfinningen gjordes hade ett verksamhetsställe i Finland där den arbetstagare som gjorde uppfinningen arbetade. Målet kan behandlas i *marknadsdomstolen* även då de tvistande parterna muntligen eller skriftligen har avtalat att *marknadsdomstolen* är behörig domstol i målet och ett sådant avtal är tillåtet enligt lagstiftningen i den stat vars lagstiftning tillämpas på arbetsavtalet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett tvistemål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag**om ändring av 3 och 13 § i lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor (369/2006) 3 § 1 punkten och 13 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med
 1) **högskolor** de universitet som nämns i 1 § i universitetslagen (645/1997), Försvarshögskolan som nämns i 4 § i lagen om försvarsmakten (402/1974), de yrkeshögskolor som avses i yrkeshögskolelagen (351/2003) samt separata inrättningar som lyder under eller är gemensamma för högskolorna,

13 §

Om lösning av tvister

Laga domstol i tvistefrågor som hör till tillämpningsområdet för denna lag är Helsingfors tingsrätt. Härvid skall i tillämpliga delar följas det som föreskrivs om rättegångsprocessen i patentärenden.

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med
 1) **högskolor** universitet *enligt universitetslagen (558/2009)*, Försvarshögskolan som *avses i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008)* och de yrkeshögskolor som avses i yrkeshögskolelagen (351/2003) samt separata inrättningar som lyder under eller är gemensamma för *dem*,

13 §

Om lösning av tvister

Tvistemål som hör till tillämpningsområdet för denna lag *handläggs i marknadsdomstolen*. Härvid i tillämpliga delar tillämpas vad som föreskrivs om rättegången i patentärenden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett tvistemål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

6.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar (551/1967) 1 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

 För uppfinning, som enligt 1 mom. exproprieras för staten, skall till innehavaren av uppfinningen erläggas skälig ersättning av statens medel, uppnås ej överenskommelse om ersättningen, må innehavaren av patentet därom föra särskild talan vid rådstuvurätten i Helsingfors.

Föreslagen lydelse

1 §

 För en uppfinning som exproprieras för staten enligt 1 mom. ska till innehavaren av uppfinningen betalas en skälig ersättning av statens medel. Om man inte kan komma överens om ersättningen, får innehavaren av uppfinningen föra särskild talan om detta i marknadsdomstolen. Härvid i tillämpliga delar tillämpas vad som föreskrivs om rättegången i patentärenden.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett tvistemål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

7.

Lag**om ändring av lagen om nyttighetsmodellrätt**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991) 41 § 2 mom. samt 42 och 45 §, av dem 45 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 395/2010,
ändras 23 §, 36 a § 2 och 4 mom. samt 43 och 44 §, av dem 23 § sådan den lyder i lag 580/1992, 36 a § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 686/2006 samt 43 § sådan den lyder i lag 700/2008, samt
fogas till lagen nya 44 a—44 c § som följer:

Gällande lydelse

23 §

Ändring i registermyndighetens beslut med stöd av denna lag söks genom besvär hos patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. Om besvärsförfarandet och behandlingen av ärenden i besvärsnämnden stadgas särskilt.

36 a §

Innan talan enligt 36 § väcks kan den domstol som avses i paragrafen på yrkande av innehavaren av nyttighetsmodellrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om förutsättningar enligt 1 mom. finns för det och om det är uppenbart att nyttighetsmodellrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen skall bereda den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i en nyttighetsmodellrätt tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post. *I övrigt tillämpas 8 kap. i rättegångsbalken på behandlingen av ärendet.*

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte

Föreslagen lydelse

23 §

Ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

36 a §

Innan talan enligt 36 § väcks kan *domstolen* på *ansökan* av innehavaren av nyttighetsmodellrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att nyttighetsmodellrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i en nyttighetsmodellrätt tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte

äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 7 kap. 16 § i utsökningslagen (37/1985), om inget annat följer av 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 36 § väcks inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). *Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken.* Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 36 § väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

41 §

Framställs i ett mål om intrång i nyttighetsmodellrätt invändning om att registreringen strider mot denna lag, kan domstolen på svarandens yrkande skjuta upp ärendets handläggning eller avgörande till dess yrkandet om att registreringen skall förklaras ogiltig har blivit slutligt avgjort. Har yrkande inte framställts hos registreringsmyndigheten, skall domstolen då målet skjuts upp förelägga svaranden en viss tid inom vilken ett sådant yrkande skall framställas.

41 §

(upphävs 2 mom.)

42 §

Den som vill väcka talan om överföring av nyttighetsmodellrätt eller meddelande av tvångslicens skall anmäla detta till registreringsmyndigheten samt underrätta alla som enligt nyttighetsmodellregistret har licens till eller panträtt i nyttighetsmodellen därom. Vill en licensinnehavare väcka talan om modellintrång, skall han meddela rättighetens innehavare detta.

Uppgiftsskyldigheten enligt 1 mom. anses fullgjord, när underrättelse i rekommenderad försändelse har postats under den adress som antecknats i nyttighetsmodellregistret.

Kan det när talan väcks inte visas att anmälan eller underrättelse har skett enligt 1 mom., skall käranden ges nödvändig tid till detta. Försitter han denna tid, skall hans talan avvisas.

42 §

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

43 §

Helsingfors tingsrätt är laga domstol i mål som gäller

- 1) bättre rätt till en uppfinning till vilken nyttighetsmodellrätt har sökts,
- 2) överföring av nyttighetsmodellrätt,
- 3) meddelande av tvångslicens, ändring av villkoren för tvångslicens eller upphävande av rätt som avses i 32 § 1 mom.,
- 4) intrång i nyttighetsmodellrätt och försummelse av uppgiftsskyldighet i fråga om nyttighetsmodell, eller
- 5) bestämmande av ersättning enligt 37 §.

44 §

Vid behandling av mål som avses i 43 § tillämpas 66 och 67 §§ patentlagen på motsvarande sätt.

43 §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

44 §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en nyttighetsmodellrätt samt åtal för en nyttighetsmodellförseelse som avses i 39 § 1 mom. och ett brott som avses i 40 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 43 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett ersättningsyrkande enligt 37 § eller ett i 38 § avsett yrkande enligt 59 § i patentlagen, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

44 a §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 44 § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

44 b §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 44 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 c §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 44 § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra en anmälan om sina avgöranden.

45 §

Domstolen skall till registreringsmyndigheten sända en avskrift av sin dom i ett mål som avses i 43 § och samtidigt uppge om domen har vunnit laga kraft

Genom förordning av justitieministeriet föreskrivs vid behov om domstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden till registermyndigheten genom att registrera uppgifter om avgörandena i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem eller genom att överföra uppgifterna till Rättsregistercentralen för förmedling till registermyndigheten. På registrering och överföringen tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) och vad som föreskrivs med stöd av den.

45 §

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20. .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärendet eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Gällande lydelse

RP 124/2012 rd

221

Föreslagen lydelse

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

8.

Lag**om ändring av lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991) 40 § 2 mom. och 41 §,
ändras 29 §, 37 b § 2 och 4 mom. samt 42—44 §,
 av dem 29 § sådan den lyder i lag 579/1992, 37 b § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 681/2006 samt 44 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 396/2010, samt
fogas till lagen nya 43 a och 43 b § som följer:

Gällande lydelse

29 §

Anförande av besvär

Ändring i registermyndighetens beslut med stöd av denna lag söks genom besvär hos patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. Om besvärsförfarandet och behandlingen av ärenden i besvärsnämnden stadgas särskilt.

37 b §

Föreläggande om avbrytande för en mellan-hand

Innan talan enligt 37 a § väcks kan den domstol som avses i paragrafen på yrkande av innehavaren av ensamrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om förutsättningar enligt 1 mom. finns för det och om det är uppenbart att ensamrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen skall bereda den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i den ensamrätt som gäller ett kretsmönster tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post. *I övrigt tillämpas 8 kap. i rättegångsbalken på behandlingen av*

Föreslagen lydelse

29 §

Sökande av ändring i registermyndighetens beslut

Ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

37 b §

Föreläggande om avbrytande för en mellan-hand

Innan talan enligt 37 a § väcks kan domstolen på *ansökan* av innehavaren av ensamrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att ensamrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i ensamrätten till ett kretsmönster tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

ärendet.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 7 kap. 16 § i utsökningslagen (37/1895), om inget annat följer av 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 37 a § väcks inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

40 §

Verkningar av att en registrering förklaras ogiltig

Om det i ett mål om kränkning av ensamrätten till ett kretsmönster görs invändning att registreringen står i strid med denna lag, kan domstolen på svarandens yrkande uppskjuta behandlingen eller avgörandet av målet till dess yrkandet om ogiltigförklaring av registreringen slutligt har avgjorts. Om yrkande inte har framställts hos registermyndigheten, skall domstolen då målet uppskjuts förelägga svaranden en viss tid inom vilken yrkandet skall framställas.

41 §

Anmälningssplikt

Den som vill väcka talan om överföring av registrering av ett kretsmönster, skall anmäla detta till registermyndigheten samt underrätta varje sådan innehavare av nyttjande- eller panträtt som har antecknats i kretsmönsteregistret. Om innehavaren av nyttjanderätten vill väcka talan på grund av kränkning av ensamrätten till ett kretsmönster, skall han underrätta innehavaren av ensamrätten om detta

Anmälningssplikten enligt 1 mom. anses

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). *Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken.* Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 37 a § väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

40 §

Verkningar av att en registrering förklaras ogiltig

(upphävs 2 mom.)

41 §

Anmälningssplikt

(upphävs)

vara uppfylld, när underrättelsen som rekommenderad försändelse har postats under den i kretsmönsterregistret antecknade adressen.

Om det när talan väcks inte visas att anmälan eller underrättelse har skett enligt 1 och 2 mom., skall för käranden reserveras tillräcklig tid för detta. Om han inte iakttar denna tid, upptas hans talan inte till prövning.

42 §

Forum

Helsingfors rådstuvurätt är behörig domstol i mål som gäller rätt till kretsmönster eller kränkning av en sådan rätt.

43 §

Sakkunniga

Vad som i 66 och 67 §§ patentlagen (550/67) stadgas om sakkunniga skall på motsvarande sätt tillämpas vid handläggningen av mål som avses i 42 § i denna lag.

42 §

Forum i tvistemål

Tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

43 §

Forum i brottmål

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en rätt till ett kretsmönster samt för en kretsmönsterförseelse som avses i 35 § och en underlåtelse att lämna upplysning som avses i 36 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 42 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 38 § eller ett yrkande enligt 39 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

43 a §

Registermyndighetens utlåtande i ett brottmål

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

43 b §

Sakkunniga i brottmål

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 43 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 §

Underrättelse till registermyndigheten

Domstolen skall underrätta registermyndigheten om en dom som meddelats i ett mål som avses i 42 § och samtidigt uppge om domen har vunnit laga kraft.

Genom förordning av justitieministeriet föreskrivs vid behov om domstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden till registermyndigheten genom att registrera uppgifter om avgörandena i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem eller genom att överföra uppgifterna till Rättsregistercentralen för förmedling

44 §

Underrättelse till registermyndigheten i ett brottmål

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

till registermyndigheten. På registreringen och överföringen tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) och vad som föreskrivs med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

9.

Lag**om ändring av varumärkeslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i varumärkeslagen (7/1964) 45 § 2 mom. samt 48 och 49 §, av dem 49 § sådan den lyder i lagarna 1715/1995 och 393/2010,
ändras 42—44 §, 48 a § 2 och 4 mom., 51 och 51 a §, 56 l § 2 mom., 57 § 1 mom. samt 58 §,
 av dem 42 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 996/1983 och 1715/1995, 43 § sådan den lyder i lag 716/1995, 48 a § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 680/2006, 51 §, 56 l § 2 mom. och 57 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1715/1995, 51 a § sådan den lyder i lag 581/1992 och 58 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1038/1992, samt
fogas till lagen nya 43 a och 43 b § som följer:

Gällande lydelse

42 §

Laga domstol i mål som gäller rätt till varumärke, ogiltigförklaring av varumärkes registrering, förverkande av märke, förbud mot användning av varumärke, i 46 § åsyftad talan eller intrång i varumärkesrätt är Helsingfors rådstuvurätt.

Talan mot märkeshavare, vilken icke har hemvist i Finland, handlägges av rådstuvurätten i Helsingfors.

Gemenskapsvarumärkesdomstol enligt rådets förordning om gemenskapsvarumärke som nämns i 57 § 1 mom. är Helsingfors tingsrätt.

(se 42 § 2 mom. i förslaget)

43 §

I samband med ett åtal enligt 49 kap. 2 § strafflagen eller 39 § i denna lag kan även handläggas yrkande på förbud som avses i 38 §.

Föreslagen lydelse

42 §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Marknadsdomstolen är den gemenskapsvarumärkesdomstol som avses i den rådets förordning som nämns i 57 § 1 mom.

(se 42 § 3 mom. i gällande lag)

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

43 §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en rätt till ett varukännetecken samt för en varumärkesförseelse som avses i 39 § 1 mom. i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 42 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 38 § 2 eller 3 mom. eller ett yrkande enligt 41 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att

pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

43 a §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

43 b §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 43 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 §

Gör svaranden i mål angående intrång i varumärkesrätt, som grundar sig på registrering, invändning därom att registreringen är ogiltig, och är ej saken genast uppenbar, förelägge rätten honom tid att föra talan om registreringens förklarande för ogiltig i skild rättegång; utslag i målet må icke givas, förrän frågan om registreringens ogiltighet blivit slutligen avgjord. Har talan icke blivit väckt inom den förelagda tiden, må rätten avgöra målet utan avseende på invändningen.

Vad i 1 mom. är stadgat, äge motsvarande tillämpning, då invändning göres därom att varumärket är förverkat.

44 §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

45 §

Vill licenstagare, som avses i 1 mom., anställa intrångstalan, skall han därom under-

45 §

(upphävs 2 mom.)

rätta innehavaren, vid påföljd att hans talan eljest ej upptages till prövning.

48 §

Föres talan om förbud, som avses i denna lag, äger domstolen på yrkande av käranden under rättegången eller i domen meddela svaranden förbud att gälla till dess domen i huvudsaken vunnit laga kraft eller därförinnan annorlunda förordnats. Innan förbudet meddelas, kan käranden åläggas att ställa godtagbar säkerhet för den skada, som genom förbudet kan tillskyndas svaranden.

Mot beslut om meddelande eller återkallande av förbud må, då beslutet givits under rättegången, ändring sökas genom särskilda besvär.

48 a §

Innan talan enligt 38 § 1 mom. väcks kan den domstol som avses i momentet på yrkande av innehavaren av en varumärkesrätt meddela ett föreläggande om avbrytande, om förutsättningar enligt 1 mom. finns för det och om det är uppenbart att varumärkesrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen skall bereda den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i rätten till ett varukännetecken tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post. *I övrigt tillämpas 8 kap. i rättegångsbalken på behandlingen av ärendet.*

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända eller ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 7 kap. 16 § i utsökningsslagen (37/1895), om inget annat följer av 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 38 § 1 mom. väcks inom en månad från det att förelägget meddelades.

48 §

(upphävs)

48 a §

Innan talan enligt 38 § 1 mom. väcks kan domstolen på ansökan av innehavaren av en varumärkesrätt meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att varumärkesrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i rätten till ett varukännetecken tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsslagen (705/2007). *Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken.* Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 38 § 1 mom. väcks i domstol inom en månad från det att förelägget meddelades.

49 §

Domstolen skall till patent- och registerstyrelsen sända en kopia av domen i mål som gäller intrång i rätten till varukännetecken eller i mål som avses i 10, 25, 26, 36 och 46 §§. Domstolen skall dessutom underrätta den gemenskapsvarumärkesbyrå som avses i 57 § 1 mom. om talan som gäller förverkande av gemenskapsvarumärke eller ogiltigförklaring av en registrering och till byrån sända en kopia av det laga kraft vunna beslutet.

Genom förordning av justitieministeriet föreskrivs vid behov om domstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden till de myndigheter som avses i 1 mom. genom att registrera uppgifter om avgörandena i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem eller genom att överföra uppgifterna till Rättsregistercentralen för förmedling till de myndigheter som avses i 1 mom. På registreringen och överföringen tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) och vad som föreskrivs med stöd av den.

51 §

Ändring i ett slutligt beslut av registermyndigheten i ärenden som rör varumärke kan sökas av sökanden, om beslutet gått honom emot eller saken lämnats därhän. Ändring i ett slutligt beslut av registermyndigheten med anledning av en invändning mot registreringen kan sökas av den som beslutet gått emot. Även om den som gjort invändningen återtar sin ändringsansökan, kan saken prövas, om det finns särskilda skäl till det.

51 a §

Ändring i registermyndighetens beslut med stöd av denna lag söks genom besvär hos patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. Om besvärsförfarandet och behandlingen av ärenden i besvärsnämnden stadgas särskilt.

(upphävs)

49 §

51 §

Ett slutligt beslut av registermyndigheten i ett ärende som gäller ett varumärke får överklagas av sökanden, om beslutet har gått sökanden emot eller om ärendet har avskrivits. Ett slutligt beslut av registermyndigheten med anledning av en invändning mot registrering får överklagas av den som beslutet har gått emot.

51 a §

Ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdom-

stolen.

56 l §

Ändring i ett beslut som innebär att en internationell registrering skall gälla i Finland trots att en invändning har gjorts kan sökas av den som har gjort invändningen. *Fastän den som gjort invändningen återtar sin ändringsansökan, kan saken prövas, om det finns särskilda skäl till det.*

56 l §

Ändring i ett beslut som innebär att en internationell registrering ska gälla i Finland trots att en invändning har gjorts kan sökas av den som har gjort invändningen.

57 §

Med gemenskapsvarumärke avses ett varumärke som med stöd av rådets förordning (EG) nr 40/94 om gemenskapsvarumärke har registrerats av Europeiska gemenskapens byrå för harmonisering inom den inre marknaden (gemenskapsvarumärkesbyrån).

57 §

Med **gemenskapsvarumärke** avses ett varumärke som med stöd av rådets förordning (EG) nr 207/2009 om gemenskapsvarumärken har registrerats av Europeiska unionens byrå för harmonisering inom den inre marknaden (*varumärken, mönster och modeller*), nedan kallad **gemenskapsvarumärkesbyrån**.

58 §

Genom förordning meddelas närmare föreskrifter om vad sökanden i registreringsärenden har att iakttaga, om kungörandet och eljest om förfarandet i dessa ärenden samt om varumärkesregistrets förande, däri inbegripet ändringar som skola göras i registret, även om övriga föreskrifter som påkallas för lagens tillämpning.

Om avgifter enligt denna lag stadgas särskilt.

(se 58 § 3 mom. i förslaget)

58 §

Närmare bestämmelser om registreringsansökan, om varumärkesregistret och hur registret förs, om kungörandet samt om registermyndighetens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Registermyndigheten kan meddela närmare tekniska föreskrifter om registreringsansökan och dess behandling, om ärenden som gäller registrerade varumärken, om varumärkesregistret och kungörandet samt om andra med dem jämförbara tekniska omständigheter.

Bestämmelser om avgifter enligt denna lag utfärdas särskilt.

(se 58 § 2 mom. i gällande lag)

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs

enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

10.

Lag**om ändring av lagen om kollektivmärken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kollektivmärken (795/1980) 5 § 2 mom. och
fogas till lagen nya 6 a—6 e § som följer:

Gällande lydelse

5 §

Talan om hävande får föras av envar som lider men av registreringen. Talan får även föras av allmän åklagare och myndighet som handels- och industriministeriet bestämt samt av samfund med uppgift att bevaka vederbörande närings- eller yrkesidkares eller konsumenternas intressen.

Föreslagen lydelse

5 §

Talan om hävande får föras av var och en som lider förfång av registreringen. Talan får även föras av *en åklagare* och av en myndighet som *arbets- och näringsministeriet* bestämmer samt av en sammanslutning som bevakar de berörda närings- eller yrkesidkarnas eller konsumenternas intressen.

6 a §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

6 b §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en rätt till ett varukännetecken samt för en förseelse som avses i 39 § 1 mom. i varumärkeslagen handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 6 a § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 38 § 2 eller 3 mom. i varumärkeslagen eller ett yrkande enligt 41 § i den lagen, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att

pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

6 c §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 6 b § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

6 d §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 6 b § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

6 e §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 6 b § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärendet eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av

Gällande lydelse

RP 124/2012 rd

235

Föreslagen lydelse

*denna lag får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

11.

Lag**om ändring av mönsterrättslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i mönsterrättslagen (221/1971) 31 b § 2 mom., 39 § 2 mom., 41 § 3 mom. samt 42 §, av dem 31 b § 2 mom. sådant det lyder i lag 596/2002,
ändras 21 § 1 mom., 22 och 33 a §, 35 a § 2 och 4 mom. samt 43 och 44 §, sådana de lyder, 21 § 1 mom. i lag 1058/2010, 22 § i lag 578/1992, 33 a och 43 § i lag 1215/2002, 35 a § 2 och 4 mom. i lag 685/2006 samt 44 § i lagarna 718/1995 och 394/2010, och
fogas till lagen nya 43 a—43 c § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

21 §

Ett slutligt beslut som registreringsmyndigheten meddelat om ansökan om registrering av mönster får överklagas av sökanden, om beslutet gått sökanden emot. Ett slutligt beslut som registreringsmyndigheten meddelat om en invändning mot registrering får överklagas av den som beslutet har gått emot. *Om den som gjort invändning återtar sin ändringsansökan, får saken ändå prövas om det finns särskilda skäl.*

21 §

Ett slutligt beslut av registermyndigheten med anledning av en ansökan om registrering av mönster får överklagas av sökanden, om beslutet har gått sökanden emot. Ett slutligt beslut av registermyndigheten med anledning av en invändning mot registrering får överklagas av den som beslutet har gått emot.

22 §

Ändring i patentmyndighetens beslut enligt denna lag söks genom besvär hos patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. Om besvärsförfarandet och behandlingen av ärenden i besvärsnämnden stadgas särskilt.

22 §

Ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

31 b §

I ett mål som gäller partiellt upphävande av ett mönster skall domstolen inhämta utlåtande av registreringsmyndigheten.

31 b §

(upphävs 2 mom.)

33 a §

Med gemenskapsformgivning avses en ore-

33 a §

Med **gemenskapsformgivning** avses en

gistrerad formgivning i enlighet med rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning samt en formgivning som har registrerats av Europeiska gemenskapens byrå för harmonisering inom den inre marknaden (gemenskapens varumärkes- och formgivningsbyrå).

oregistrerad formgivning enligt rådets förordning (EG) nr 6/2002 om gemenskapsformgivning samt en formgivning som med stöd av *den förordningen* har registrerats av Europeiska *unionens* byrå för harmonisering inom den inre marknaden (*varumärken och formgivning*), nedan kallad **gemenskapens varumärkes- och formgivningsbyrå**.

35 a §

Innan talan enligt 35 § 1 mom. väcks kan den domstol som avses i momentet på yrkande av innehavaren av mönsterrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om förutsättningar enligt 1 mom. finns för det och om det är uppenbart att mönsterrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen skall bereda den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i mönsterrätten tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post. *I övrigt tillämpas 8 kap. i rättegångsbalken på behandlingen av ärendet.*

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 7 kap. 16 § i utsökningsslagen (37/1895), om inget annat följer av 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 35 § 1 mom. väcks inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

39 §

Framställes i mål om mönsterintrång invändning om mönsterregistreringens ogiltighet, skall rätten på svarandens yrkande uppskjuta ärendets behandling eller avgörande till dess talan om hävande av registreringen blivit slutligt avgjord. Är talan härom icke

35 a §

Innan talan enligt 35 § 1 mom. väcks kan *domstolen* på *ansökan* av innehavaren av mönsterrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att mönsterrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i mönsterrätten tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsslagen (705/2007). *Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken.* Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 35 § 1 mom. väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

39 §

(upphävs 2 mom.)

väckt, skall rätten vid målets uppskjutande förelägga svaranden viss tid, inom vilken talan skall väckas.

41 §

Göres i mål som avses i 1 mom. invändning om, att mönsterregistreringen är ogiltig, äger stadgandena i 39 § 2 mom. motsvarande tillämpning.

42 §

Den som vill väcka talan om hävande av mönsterregistrering, om överföring av registrering eller om beviljande av tvångslicens skall anmäla därom till registreringsmyndigheten samt underrätta var och en som enligt mönsterregistret innehar licens att utnyttja mönstret eller har panträtt i mönsterrätten. Vill licensinnehavare väcka talan om mönsterintrång eller om fastställelse som avses i 41 § 1 mom., skall han underrätta mönsterhavaren därom.

Underrättelseskyldighet som avses i 1 mom. anses fullgjord, när underrättelse i rekommenderad försändelse inlämnats till posten för befordran under den i mönsterregistret antecknade adressen.

Visas det icke, då talan väckes, att ovan stadgad anmälan eller underrättelse skett enligt stadgandena i 1 mom., skall domstolen förelägga kåranden tid därtill. Försitter han denna tid, upptages hans talan icke till prövning.

43 §

Laga domstol i mål om bättre rätt till mönster, om hävande av registrering, om överföring av registreringsansökan eller av registrering, om mönsterintrång samt om tvångslicens, om rätt som avses i 32 § 2 mom., om förseelse och ersättning som avses i 40 § samt om fastställsetalan som avses i 41 § är Helsingfors tingsrätt.

Den domstol som behandlar gemenskapsformgivningsärenden som avses i rådets förordning om gemenskapsformgivning är Helsingfors tingsrätt.

41 §

(upphävs 3 mom.)

42 §

(upphävs)

43 §

Tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Marknadsdomstolen är den domstol som behandlar gemenskapsformgivningsärenden som avses i den rådets förordning som nämns i 33 a §.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

43 a §

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en mönsterrätt samt åtal för en mönsterrättsförseelse som avses i 35 § 2 mom. och ett brott som avses i 40 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 43 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett ersättningsyrkande enligt 36 § eller 40 § 3 mom. eller ett yrkande enligt 37 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

43 b §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 a § att begära utlåtande av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

43 c §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 43 a § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

44 §

Domstolen skall till registermyndigheten sända en kopia av sitt utslag i sådana mål som avses i 49 kap. 2 § strafflagen eller 16, 30—32, 35—38 samt 41 §§ i denna lag.

44 §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 43 a § att underätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om

Genom förordning av justitieministeriet föreskrivs vid behov om domstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden till registermyndigheten genom att registrera uppgifter om avgörandena i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem eller genom att överföra uppgifterna till Rättsregistercentralen för förmedling till registermyndigheten. På registreringen och överföringen tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) och vad som föreskrivs med stöd av den.

marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iaktas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

12.

Lag**om ändring av firmalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i firmalagen (128/1979) 26 § och 27 § 2 mom.,
ändras 1 § 3 mom., 6 § 2 mom., 18 § 3 och 4 mom., 18 a § 2 och 4 mom. samt 20, 28 och
 29 §, av dem 18 a § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 682/2006, samt
fogas till lagen nya 29 a—29 c § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

1 §

Vad i denna lag stadgas om firma gäller även bifirma. Stadgandena om firma i 2 § 3 mom. samt 3—6, 18, 22—24 och 27—29 § av denna lag äger motsvarande tillämpning på sekundärt kännetecken.

Vad som i denna lag föreskrivs om firma gäller också bifirma. Bestämmelserna om firma i 2 § 3 mom. samt 3—6, 18, 22—24, 27—29 och 29 a—29 c § tillämpas på motsvarande sätt också på sekundära kännetecken. *Bestämmelserna om tvistemål och ansökningsärenden som gäller firma i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/) gäller dessutom i tillämpliga delar också bifirma och sekundära kännetecken.*

6 §

6 §

Är firma inarbetad och har innehavaren av en därmed förväxlingsbar äldre firma icke inom rimlig tid inskridit mot användningen av den yngre firman, består rätten till den inarbetade firman vid sidan av den äldre rätten. För undvikande av risk för förväxling har domstol dock härvid rätt att på yrkande av part och efter vad som prövas skäligt förordna, att firma får användas endast på särskilt sätt, såsom med tillfogande av ortsangivelse eller med annat förtydligande. *Innan dylikt förordnande utfärdas skall registermyndighetens utlåtande i saken inhämtas.*

Om en firma är inarbetad och innehavaren av en äldre firma som kan förväxlas med den inte inom en rimlig tid har ingripit mot användningen av den yngre firman, består rätten till den inarbetade firman vid sidan av den äldre rätten. För att undvika risk för förväxling har domstolen i dessa fall dock rätt att på yrkande av en part och efter vad som prövas skäligt förordna att firman får användas endast på ett särskilt sätt, så att en ortsangivelse eller något annat förtydligande fogas till firman.

18 §

18 §

Förbuds talan får föras av envar som lider förfång av firman eller dess användning. I fall som avses i 1 mom. får talan även föras av myndighet som handels- och industriministe-

Förbudstalan får föras av var och en som lider förfång av firman eller dess användning. I de fall som avses i 1 mom. får talan även föras av en myndighet som *arbets- och när-*

riet bestämmer samt av samfund som bevakar vederbörande näringsidkares intressen.

Talan om utdömande av vite får föras av den på vars yrkande förbudsdom givits samt, om förbudsdom givits med stöd av 1 mom., även av myndighet som handels- och industriministeriet bestämmer.

ingsministeriet bestämmer samt av en sammanslutning som bevakar de berörda näringsidkarnas intressen.

Talan om att döma ut vite får föras av den på vars yrkande förbudsdomen har meddelats samt, om förbudsdomen har meddelats med stöd av 1 mom., även av en myndighet som *arbets- och näringsministeriet* bestämmer.

18 a §

Innan talan enligt 18 § 2 mom. väcks kan den domstol som avses i paragrafen på yrkande av innehavaren av ensamrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om förutsättningar enligt 1 mom. finns för det och om det är uppenbart att ensamrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen skall bereda den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i rätten till en firma tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post. *I övrigt tillämpas 8 kap. i rättegångsbalken på behandlingen av ärendet.*

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmättningsmannen som avses i 7 kap. 16 § i utsökningsslagen (37/1895), om inget annat följer av 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 18 § 2 mom. väcks inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

18 a §

Innan talan enligt 18 § 2 mom. väcks kan *domstolen* på *ansökan* av innehavaren av ensamrätten meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att ensamrättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i rätten till en firma tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmättningsmannen som avses i 8 kap. 2 § i *utsökningssbalken* (705/2007). *Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken.* Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. förfaller om inte talan enligt 18 § 2 mom. väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

20 §

Talan om hävande av registrering får föras av envar som lider förfång av registreringen. Likaså får talan föras av myndighet som handels- och industriministeriet bestämmer samt av samfund som avses i 18 § 3 mom., förutom då talan grundar sig på 10 § 2—4 punkterna.

20 §

Talan om hävande av en registrering får föras av var och en som lider förfång av registreringen. *Talan får föras även* av en myndighet som *arbets- och näringsministeriet* bestämmer och av en sammanslutning som avses i 18 § 3 mom., om inte talan grundar sig på 10 § 2—4 punkten.

26 §

Gör svaranden i mål om intrång i registrerad firma gällande att kärandens firma är sådan, att dess registrering borde hävas, skall domstolen på yrkande av honom uppskjuta ärendets behandling eller avgörande till dess talan om hävande av registreringen slutligt avgjorts. Har talan icke väckts, skall domstolen i samband med uppskov i målet förelägga svaranden viss tid, inom vilken sådan talan skall väckas.

(upphävs)

26 §

27 §

Göres i mål om fastställsetalan invändning att registrering skall hävas, äger motsvarande tillämpning vad i 26 § är stadgat.

(upphävs 2 mom.)

27 §

28 §

Helsingfors rådstuvurätt är laga domstol i mål som gäller rätt till firma, förbud mot användning av firma eller hävande av dess registrering, i 27 § avsedd talan eller firmaintrång.

28 §
Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

29 §

Domstol skall till registermyndigheten sända avskrift av laga kraft vunnna dom i mål som gäller förbud mot användning av firma, hävande av registrering av firma, i 27 § avsedd talan eller firmaintrång.

29 §
Åtal för firmaintrång enligt 22 § 1 mom. handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 28 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 23 § eller ett yrkande enligt 24 § 2 mom., när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

29 a §

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 29 § att begära utlåtande

av registermyndigheten tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

29 b §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 29 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

29 c §

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 29 § att underrätta registermyndigheten om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra en anmälan om sina avgöranden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

13.

Lag**om ändring av 29 § i handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i handelsregisterlagen (129/1979) 29 §, sådan den lyder i lagarna 582/1992 och 1122/1993, som följer:

Gällande lydelse

29 §

Om sökande av ändring i registermyndighetens beslut, genom vilket registrering vägrats eller registrering upphävts, stadgas särskilt.

Då ändring söks i ett beslut av en lokal myndighet som avses i 1 mom. iakttas vad som stadgas om behandling av besvär över registermyndighetens beslut.

(se 29 § 3 mom. i förslaget)

Föreslagen lydelse

29 §

Ändring i ett beslut av registermyndigheten om att vägra en registrering får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

När ändring söks i ett sådant beslut av en lokal myndighet som avses i 1 mom. iakttas det som föreskrivs om överklagande av registermyndighetens beslut.

(se 29 § 2 mom. i gällande lag)

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som registermyndigheten har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

14.

Lag**om ändring av lagen om patent- och registerstyrelsen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992) 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 714/2005, samt
fogas till lagen nya 5 a och 5 b § som följer:

Gällande lydelse

5 §

Ändringssökande

Ändring i patent- och registerstyrelsens beslut får sökas hos patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd enligt vad som stadgas särskilt genom lag.

Ändring i patent- och registerstyrelsens beslut i ett ärende som inte ankommer på patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd får, om inte något annat föreskrivs, sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Föreslagen lydelse

5 §

Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i ärenden som gäller industriella rättigheter och i handelsregisterärenden

Ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), när genom beslutet har

1) avgjorts en patentansökan eller något annat ärende som gäller patent,

2) avgjorts en ansökan om registrering av mönster eller något annat ärende som gäller mönster,

3) avgjorts en ansökan om registrering av kretsmönster för integrerade kretsar eller något annat ärende som gäller kretsmönster,

4) avgjorts en ansökan om registrering av nyttighetsmodell eller något annat ärende som gäller nyttighetsmodell,

5) avgjorts en ansökan om registrering av varumärke eller kollektivmärke eller något annat ärende som gäller varumärke eller kollektivmärke,

6) vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret.

När ett beslut som avses i 1 mom. överklagas ska besvär anföras inom 60 dagar från delfäendet av beslutet.

5 a §

Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i andra ärenden

Ändring i andra beslut av Patent- och registerstyrelsen än de som avses i 5 § får, om inte något annat föreskrivs någon annanstans, sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av Patent- och registerstyrelsen i ett ärende som avses i företagsinteckningslagen (634/1984) utfärdas dock särskilt.

5 b §

Begränsningar i rätten att söka ändring

Den som inte inom utsatt tid har framställt en invändning eller ett yrkande med anledning av ett meddelat patent eller ett registrerat varumärke eller mönster får inte söka ändring i det beslut som fattats i ärendet.

Den som inte har yrkat på ogiltigförklaring av en registrering av en nyttighetsmodell eller ett kretsmönster för integrerade kretsar får inte söka ändring i det beslut som fattats i ärendet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

17.

Lag**om ändring av lagen om växtförädlarrätt**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om växtförädlarrätt (1279/2009) 27 § 3 mom.,
ändras 34 § 2 och 4 mom. samt 45—47 § samt
fogas till lagen nya 47 a—47 c § som följer:

Gällande lydelse

27 §

Ogiltigförklarande

I ärenden som gäller ogiltigförklarande av växtförädlarrätt ska domstolen begära utlåtande av Evira.

34 §

Föreläggande om avbrytande för en mellanhand

Innan talan enligt 33 § väcks kan domstolen på yrkande av innehavaren av en växtförädlarrätt meddela ett föreläggande om avbrytande, om förutsättningar enligt 1 mom. finns för det och om det är uppenbart att rättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen skall bereda den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i en växtförädlarrätt tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post. *I övrigt tillämpas 8 kap. i rättegångsbalken på behandlingen av ärendet.*

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 8 kap. 2 § i utskönningsbalken

Föreslagen lydelse

27 §

Ogiltigförklarande

(upphävs 3 mom.)

34 §

Föreläggande om avbrytande för en mellanhand

Innan talan enligt 33 § väcks kan domstolen på *ansökan* av innehavaren av en växtförädlarrätt meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att rättsinnehavarens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som påstås göra intrång i en växtförädlarrätt tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om avbrytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningssmannen som avses i 8 kap. 2 § i utskönningsbalken

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

(705/2007), om inget annat följer av 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 29 § väcks inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

(705/2007). *Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 33 § väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.*

45 §

45 §

*Ändringssökande****Sökande av ändring i Eviras beslut***

Ändring i ett beslut av Evira som har meddelats med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i ett beslut som Evira har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos *marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).*

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

46 §

46 §

*Forum****Forum i tvistemål***

Laga domstol för behandling av ärenden med stöd av denna lag är Helsingfors tingsrätt.

Tvistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

47 §

47 §

*Begäran om utlåtande****Forum i brottmål***

I frågor som gäller växtförädlarrätt kan domstolen begära utlåtande av Evira.

Åtal för ett sådant brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen som gör intrång i en växtförädlarrätt samt åtal för en förseelse som avses i 41—43 § i denna lag handläggs i Helsingfors tingsrätt.

Trots det som sägs i 46 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 36 § som framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar

sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

47 a §

Eviras utlåtande i ett brottmål

På rätten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 47 § att begära utlåtande av Evira tillämpas vad som i 4 kap. 22 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens rätt att begära ett utlåtande.

47 b §

Sakkunniga i brottmål

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 47 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

47 c §

Underrättelse till Evira i brottmål

På skyldigheten för en domstol som handlägger ett mål som avses i 47 § att underrätta Evira om avgörandet tillämpas vad som i 4 kap. 23 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen bestäms om marknadsdomstolens skyldighet att göra anmälan om sina avgöranden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Evira har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Ett tvistemål, ansökningsärendet eller

brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

18.

Lag**om ändring av 18 § i lagen om domännamn**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domännamn (228/2003) 18 § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

18 §

18 §

*Ändringssökande**Överklagande*

Ett beslut som Kommunikationsverket fattar med stöd av denna lag får överklagas hos Helsingfors förvaltningsdomstol i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). I sitt beslut kan Kommunikationsverket föreskriva att beslutet skall iakttas trots att det överklagats, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Kommunikationsverket har rätt att anföra besvär över Helsingfors förvaltningsdomstols beslut.

(se 18 § 3 mom. i förslaget)

Ändring i ett beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos *marknadsdomstolen* på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I sitt beslut kan Kommunikationsverket bestämma att beslutet ska iakttas trots att det har överklagats, om inte *marknadsdomstolen* bestämmer något annat.

Bestämmelser om handläggningen av besvär enligt 1 mom. i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Kommunikationsverket har rätt att anföra besvär över *marknadsdomstolens* beslut.

(se 18 § 2 mom. i gällande lag)

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Kommunikationsverket har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

19.

Lag**om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) 7, 8 och 11 §, sådana de lyder, 7 och 8 § i lag 1532/2001 samt 11 § delvis ändrad i lag 481/2011, samt fogas till lagen nya 7 a, 8 a, 10 a, 10 b och 11 a § som följer:

Gällande lydelse

7 §

Förbud, som avses i 6 § meddelas av marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen kan meddela förbud även temporärt, varvid förbudet gäller tills saken är slutligt avgjord.

Om marknadsdomstolen och behandlingen av ärenden i denna föreskrivs dessutom i marknadsdomstolslagen (1527/2001) och i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001).

8 §

Vid meddelande av ett förbud som avses i 6 § kan marknadsdomstolen ålägga näringsidkaren att inom utsatt tid vidta lämplig rättelseåtgärd, om detta skall anses nödvändigt på grund av uppenbara olägenheter som handlingen förorsakar. Åläggandet kan förenas med vite.

Marknadsdomstolen kan på yrkande av käranden föreskriva att beslutet i ett ärende som gäller förbud skall publiceras på svarandens bekostnad i en eller flera tidningar eller tidskrifter. I fråga om ett beslut som gäller temporärt förbud kan det inte föreskrivas att beslutet skall publiceras.

Föreslagen lydelse

7 §

Det förbud som avses i 6 § kan även meddelas temporärt, och förbudet gäller då tills saken har avgjorts slutligt.

7 a §

Bestämmelser om ersättande av skada som orsakats genom ett förfarande som strider mot denna lag finns i skadeståndslagen (412/1974).

8 §

När *domstolen* meddelar ett förbud som avses i 6 § kan den ålägga näringsidkaren att inom utsatt tid vidta en lämplig rättelseåtgärd, om detta ska anses nödvändigt på grund av uppenbara olägenheter som handlingen förorsakar. Åläggandet kan förenas med vite.

Domstolen kan på yrkande av sökanden bestämma att beslutet i ett ärende *enligt 6 §* som gäller förbud ska publiceras på svarandens bekostnad i en eller flera tidningar eller tidskrifter. I fråga om ett beslut som gäller temporärt förbud kan det inte bestämmas att beslutet ska publiceras.

8 a §

I ett tvistemål som gäller ett förfarande som strider mot denna lag får domstolen på

yrkande av kåranden ålägga svaranden att ersätta kåranden för de kostnader som denne har av att vidta lämpliga åtgärder för att offentliggöra information om en lagakraftvunnen dom där svaranden konstateras ha förfarit i strid med denna lag. Ett åläggande får inte ges om spridningen av informationen har begränsats i någon annan lag. När domstolen prövar om ett åläggande ska ges och vad det ska innehålla ska den beakta den allmänna betydelsen av offentliggörandet, intrångets art och omfattning, kostnaderna för offentliggörandet och andra motsvarande omständigheter.

Domstolen ska bestämma ett maximibelopp för de skäligen kostnader för offentliggörande som svaranden ska ersätta. Kåranden har inte rätt till ersättning, om uppgifter om domen inte har offentliggjorts inom en av domstolen utsatt tid räknat från den tidpunkt då domen vunnit laga kraft.

10 a §

Ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 6 § samt tvistemål som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 1 mom. samt tvistemål finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

10 b §

Domstolen ska utan dröjsmål efter att ett tvistemål enligt denna lag blivit anhängigt sända en kopia av stämningsansökan till konsumentombudsmannen för kännedom.

11 §

Åtal för en förseelse som avses i denna lag handläggs av allmän underrätt. Åklagaren får inte väcka åtal för förseelsen, om inte målsäganden har anmält den till åtal.

Domstol skall vid handläggning av ärenden, som avses i 2 och 3 §§, bereda konsumentombudsmannen tillfälle att bli hörd.
(se 11 § 4 mom. i förslaget)

11 §

Åtal för brott och förseelser enligt 9 och 10 § handläggs i Helsingfors tingsrätt. Åklagaren får inte väcka åtal för en förseelse som avses i denna lag, om inte målsäganden har anmält förseelsen till åtal.

Trots det som sägs i 10 a § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett skadeståndsyrkande som framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar

sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

*En domstol som handlägger mål enligt 1 och 2 mom. ska vid handläggningen av mål som avses i 2 och 3 § ge konsumentombudsmannen tillfälle att bli hörd.
(se 11 § 2 mom. i gällande lag)*

11 a §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 11 § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett ärende som har blivit anhängigt vid en tingsrätt eller vid marknadsdomstolen innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

20.

Lag**om ändring av upphovsrättslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i upphovsrättslagen (404/1961) 54 § 5 mom., 60 c § 2 och 4 mom. samt 61 §, av dem 54 § 5 mom. sådant det lyder i lag 821/2005 samt 60 c § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 679/2006, samt

fogas till lagen nya 61 a och 61 b § som följer:

Gällande lydelse

54 §

Om en part motsätter sig att en sak som avses i 1 mom. avgörs genom skiljeförfarande, kan saken på partens ansökan föras till domstol. *Behörig domstol är Helsingfors tingsrätt.* Om domstolen har beviljat tillstånd i en sak som avses i 1 mom. 2—4 punkten och besvär anförs över beslutet, är tillståndet och villkoren för det giltiga tills saken har avgjorts slutligt eller en högre domstol bestämmer något annat när den handlägger besvären.

60 c §

Innan talan enligt 60 b § väcks kan den domstol som avses i den paragrafen på yrkande av upphovsmannen eller dennes företrädare meddela ett föreläggande om avbrytande, om förutsättningar enligt 1 mom. finns för det och om det är uppenbart att upphovsmannens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen skall bereda den mot vilken föreläggande begärs och den som gör material som påstås kränka upphovsrätten tillgängligt för allmänheten tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post. *I övrigt tillämpas 8 kap. i rättegångsbalken på behandlingen av ärendet.*

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om av-

Föreslagen lydelse

54 §

Om en part motsätter sig att ett ärende som avses i 1 mom. avgörs genom skiljeförfarande, kan ärendet på partens ansökan föras till domstol. Om domstolen har beviljat tillstånd i ett ärende som avses i 1 mom. 2—4 punkten och besvär anförs över beslutet, är tillståndet och villkoren för det giltiga tills ärendet har avgjorts slutligt eller en högre domstol bestämmer något annat när den handlägger besvären.

60 c §

Innan talan enligt 60 b § väcks kan *domstolen* på *ansökan* av upphovsmannen eller dennes företrädare meddela ett föreläggande om avbrytande, om det finns förutsättningar för det enligt 1 mom. och om det är uppenbart att upphovsmannens rättigheter annars allvarligt äventyras. Domstolen ska ge den mot vilken föreläggande begärs och den som gör material som påstås kränka upphovsrätten tillgängligt för allmänheten tillfälle att bli hörda. Delgivning till den mot vilken ett föreläggande har sökts kan ske per post, telefax eller elektronisk post.

Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av denna paragraf får inte äventyra tredje mans rätt att sända och ta emot meddelanden. Ett föreläggande om av-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

brytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 7 kap. 16 § i utsökningslagen (37/1985), om inget annat följer av 7 kap. 7 § i rättegångsbalken. Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 60 b § väcks inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

brytande träder i kraft när sökanden ställer en sådan säkerhet hos utmätningsmannen som avses i 8 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). *Bestämmelser om möjligheten att befrias från att ställa säkerhet finns i 7 kap. 7 § i rättegångsbalken.* Ett föreläggande om avbrytande som meddelats med stöd av 2 eller 3 mom. i denna paragraf förfaller om inte talan enligt 60 b § väcks i domstol inom en månad från det att föreläggandet meddelades.

61 §

Laga domstol i mål om radio- eller tv-sändning i strid mot denna lag är Helsingfors rådstuvurätt.

61 §

Twistemål och ansökningsärenden som grundar sig på denna lag handläggs i marknadsdomstolen.

Bestämmelser om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

61 a §

Åtal för ett brott som avses i 49 kap. 1 och 3—5 § i strafflagen samt för ett brott som avses i 56 a—56 f § i denna lag handläggs i den tingsrätt som avses i 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

Trots det som sägs i 61 § får i samband med ett åtal som avses i 1 mom. handläggas ett gottgörelse- eller ersättningsyrkande enligt 57 § eller ett yrkande enligt 58 eller 59 §, när yrkandet framställts med anledning av det brott som avses i åtalet.

Domstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett yrkande enligt 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att yrkandet framställdes.

61 b §

När tingsrätten handlägger ett mål som avses i 61 a § får högst två sakkunnigledamöter som avses i 7 § 2 mom. i lagen om marknadsdomstolen (/) bistå rätten som sakkunniga.

De sakkunniga ska ge ett skriftligt utlåtande om de frågor som tingsrätten ställt till dem. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parter och vittnen. Innan målet avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig om ett sakkunnigutlåtande.

På en sakkunnigs rätt till arvode tillämpas vad som i 37 § i lagen om marknadsdomstolen bestäms om arvoden till sakkunnigledamöter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett tvistemål, ansökningsärende eller brottmål som har blivit anhängigt i tingsrätten innan denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

21.

Lag**om ändring av 7 kap. 4 och 12 § i rättegångsbalken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättegångsbalken 7 kap. 4 § och 12 § 1 mom., sådana de lyder, 7 kap. 4 § i lagarna 1065/1991, 235/1995 och 707/2007 samt 12 § 1 mom. i lag 1065/1991, som följer:

Gällande lydelse

7 kap.

Om säkringsåtgärder

4 §

Angående säkringsåtgärder enligt detta kapitel beslutar de allmänna domstolarna på ansökan. Ärenden som avser säkringsåtgärder handläggs av den domstol där rättegången i den huvudsak som gäller sökandens yrkande eller rättighet är anhängig. Har behandlingen av huvudsaken avslutats och har den tid inom vilken ändring skall sökas inte löpt ut, skall ärendet som gäller säkringsåtgärden handläggas av den domstol som senast behandlade huvudsaken. Om en rättegång inte är anhängig, avgörs frågan om behörig domstol enligt 10 kap.

Är en allmän domstol inte behörig att behandla en huvudsak som avses i 1 mom., fattas beslut om säkringsåtgärden av tingsrätten på motpartens hemort eller på den ort där egendomen eller en betydande del av den finns eller där syftet med säkringsåtgärden annars kan nås.

Om kvarstad på fartyg samt behörig domstol i vissa fall stadgas i 4 och 21 kap. sjölagen (674/94).

(se 7 kap. 4 § 5 mom. i förslag)

Föreslagen lydelse

7 kap.

Om säkringsåtgärder

4 §

Angående säkringsåtgärder enligt detta kapitel beslutar de allmänna domstolarna på ansökan. Ärenden som avser säkringsåtgärder handläggs av den domstol där rättegången i den huvudsak som gäller sökandens yrkande eller rättighet är anhängig. Om behandlingen av huvudsaken har avslutats och den tid inom vilken ändring ska sökas inte har löpt ut, ska ärendet som gäller säkringsåtgärden handläggas av den domstol som senast behandlade huvudsaken. Om en rättegång inte är anhängig, avgörs frågan om behörig domstol enligt 10 kap.

Om en allmän domstol inte är behörig att behandla en huvudsak som avses i 1 mom., fattas beslut om säkringsåtgärden av tingsrätten på motpartens hemort eller på den ort där egendomen eller en betydande del av den finns eller där syftet med säkringsåtgärden annars kan nås.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd, om huvudsaken är ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/) eller ett ärende som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. 1 punkten i den lagen och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för

ändringssökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen ska besluta om säkringsåtgärden också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd också när huvudsaken är ett tvistemål som avses i 1 kap. 5 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut.

Bestämmelser om kvarstad på fartyg samt om behörig domstol i vissa fall finns i 4 och 21 kap. i sjölagen (674/1994).

(se 7 kap. 4 § 3 mom. i gällande lag)

12 §

Talan om kostnadsersättning enligt 10 § i de fall då huvudsaken inte har anhängiggjorts i enlighet med 6 § 1 mom. samt ersättning enligt 11 § för skador och kostnader skall väckas vid den tingsrätt som är behörig att pröva ett käromål som nämns i 6 § eller, om talan inte skall behandlas av en tingsrätt, vid tingsrätten på den ort där motparten skall svara i ett sådant tvistemål eller där säkringsåtgärden har verkställts.

12 §

Talan om kostnadsersättning enligt 10 § i de fall då huvudsaken inte har anhängiggjorts i enlighet med 6 § 1 mom. samt ersättning enligt 11 § för skador och kostnader ska väckas vid den tingsrätt som är behörig att pröva ett käromål som avses i 6 § eller, om talan inte ska behandlas av en tingsrätt, vid tingsrätten på den ort där motparten ska svara i ett sådant tvistemål eller där säkringsåtgärden har verkställts. *I de mål och ärenden som avses i 4 § 3 och 4 mom. ska talan om ersättning för kostnader enligt 10 § i de fall då huvudsaken inte har anhängiggjorts i enlighet med 6 § 1 mom. samt talan om ersättning enligt 11 § för skador och kostnader dock väckas vid marknadsdomstolen.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om huvudsaken har blivit anhängig i tingsrätten innan denna lag träder i kraft, tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

De bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet tillämpas förutom på det fall som anges i 2 mom. även när ansökan om en säkringsåtgärd har gjorts innan denna lag träder i kraft. Om en huvudsak som har samband med en säkringsåtgärd enligt detta moment dock anhängiggörs i marknadsdom-

*stolen ska en talan om ersättande av skada
och kostnader enligt 7 kap. 11 § anhängiggö-
ras i marknadsdomstolen.*

22.

Lag

om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000) en ny 7 b § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 b §

Forum

Marknadsdomstolen beslutar om en säkringsåtgärd som avses i denna lag i de fall som avses i 1 § 1 mom. och 1 § 2 mom. 2 punkten samt om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §, om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen ska besluta om säkringsåtgärden och åläggandet om rätt till information enligt 7 a § också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

I övrigt beslutar den behöriga domstolen enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken om en säkringsåtgärd som avses i denna lag och om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om huvudsaken har blivit anhängig i tingsrätten innan denna lag träder i kraft, tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

De bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet tillämpas förutom på det fall som anges i 2 mom. även när ansökan om säkringsåtgärd har gjorts eller ett yrkande om åläggande enligt 7 a § har framställts innan denna lag träder i kraft. Om en huvudsak som har samband med en säkringsåtgärd el-

ler med en begäran om ett åläggande enligt 7 a § som avses i detta moment dock anhängiggörs i marknadsdomstolen ska en talan om ersättning av skada och kostnader enligt 7 kap. 11 § i rättegångsbalken anhängiggöras i marknadsdomstolen.

23.

Lag**om ändring av lagen om utnämning av domare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utnämning av domare (205/2000) 1 § 2 mom. 8 punkten, den finska språkdräkten i 11 § 3 mom. samt 18 § 1 mom. och 2 mom. 4 punkten, *sådana* de lyder, 1 § 2 mom. 8 punkten i lag 1544/2001, den finska språkdräkten i 11 § 3 mom. i lag 133/2003 samt 18 § 1 mom. och 2 mom. 4 punkten i lag 614/2011, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

1 §

*Lagens tillämpningsområde**Lagens tillämpningsområde*

Domartjänster som avses i denna lag är

Domartjänster som avses i denna lag är

8) tjänsterna som överdomare och marknadsrättsdomare vid marknadsdomstolen,

8) tjänsterna som överdomare, marknadsrättsdomare *och marknadsrättsingenjör* vid marknadsdomstolen,

18 §

18 §

*Utnämning av övriga domare för viss tid**Utnämning av övriga domare för viss tid*

Högsta domstolen utnämner för en längre tid än ett år på framställning av hovrättspresidenten domare till hovrätten samt på framställning av lagmannen vid en tingsrätt domare till tingsrätten och jordrättsingenjör till tingsrätten, om den är en jorddomstol, samt på framställning av arbetsdomstolens president domare till arbetsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen utnämner för en längre tid än ett år på framställning av förvaltningsdomstolens överdomare domare till förvaltningsdomstolen, på framställning av marknadsdomstolens överdomare domare till marknadsdomstolen och på framställning av försäkringsdomstolens överdomare domare till försäkringsdomstolen.

Högsta domstolen utnämner för en längre tid än ett år på framställning av hovrättspresidenten domare till hovrätten samt på framställning av lagmannen vid en tingsrätt domare till tingsrätten och jordrättsingenjör till tingsrätten, om den är en jorddomstol, samt på framställning av arbetsdomstolens president domare till arbetsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen utnämner för en längre tid än ett år på framställning av förvaltningsdomstolens överdomare domare till förvaltningsdomstolen, på framställning av marknadsdomstolens överdomare *marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjörer* till marknadsdomstolen samt på framställning av försäkringsdomstolens överdomare domare till försäkringsdomstolen.

Utnämningar till tjänsteförhållande för viss tid om högst ett år görs av

Utnämningar till tjänsteförhållande för viss tid om högst ett år görs av

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4) marknadsdomstolens överdomare när det gäller domare till marknadsdomstolen,

4) marknadsdomstolens överdomare när det gäller *marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjörer* till marknadsdomstolen,

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

24.

Lag**om ändring av 46 a § i statstjänstemannalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statstjänstemannalagen (750/1994) 46 a § 6 punkten, sådan den lyder i lag
288/2009, som följer:

Gällande lydelse

46 a §

En skriftlig varning ges

6) en marknadsrättsdomare av överdomaren
vid marknadsdomstolen,

Föreslagen lydelse

46 a §

En skriftlig varning ges

6) en marknadsrättsdomare *och marknads-*
rättsingenjör av överdomaren vid marknads-
domstolen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

25.

Lag

om ändring av 43 § i konkurrenslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konkurrenslagen (948/2011) 43 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

43 §

43 §

Skyldighet att infinna sig till marknadsdomstolens sammanträde och att lägga fram handlingar

Skyldighet att infinna sig till marknadsdomstolens sammanträde och att lägga fram handlingar

Bestämmelser om behandlingen och utredningen av ärenden finns i övrigt i förvaltningsprocesslagen (586/1996) och marknadsdomstolslagen (1527/2001). I fråga om behandlingens och handlingarnas offentlighet föreskrivs särskilt.

Bestämmelser om handläggningen och utredningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i övrigt i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

26.

Lag**om ändring av 51 § i elmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i elmarknadslagen (386/1995) 51 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1172/2004, som följer:

Gällande lydelse

51 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som elmarknadsmyndigheten har meddelat med stöd av 16 § 2 mom., 38 a—38 d och 39 § samt artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. På behandlingen av besvären i marknadsdomstolen tillämpas förvaltningsprocesslagen. *Beträffande offentlighet i fråga om behandlingen och handlingarna bestäms särskilt.*

Föreslagen lydelse

51 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som elmarknadsmyndigheten har meddelat med stöd av 16 § 2 mom., 38 a—38 d och 39 § samt artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003 får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. *Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

27.

Lag

om ändring av 9 kap. 4 § i naturgasmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturgasmarknadslagen (508/2000) 9 kap. 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1293/2004, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

Särskilda bestämmelser

4 §

4 §

Ändring i ett beslut som naturgasmarknadsmyndigheten har meddelat med stöd av 2 kap. 4—4 a §, 3 kap. 1 § 2 mom. samt 7 kap. 1 a—1 d och 2 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. På behandlingen av besvären i marknadsdomstolen tillämpas förvaltningsprocesslagen. *Beträffande offentlighet i fråga om behandlingen och handlingarna bestäms särskilt.*

Ändring i beslut som naturgasmarknadsmyndigheten har meddelat med stöd av 2 kap. 4 *och* 4 a §, 3 kap. 1 § 2 mom. samt 7 kap. 1 a—1 d och 2 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. *Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).*

Denna lag träder i kraft den 20 .
 Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

28.

Lag**om ändring av 13 § i lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter (210/2011) 13 § som följer:

Gällande lydelse

13 §

Ändringssökande

Beslut som Trafiksäkerhetsverket har meddelat med stöd av 12 § för att avgöra meningsskiljaktigheter om tillhandahållande eller prissättning av tjänster får överklagas genom besvär hos marknadsdomstolen. Bestämmelser om överklagande finns i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Föreslagen lydelse

13 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som Trafiksäkerhetsverket har meddelat med stöd av 12 § för att avgöra meningsskiljaktigheter om tillhandahållande eller prissättning av tjänster får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen *på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/). Ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

29.

Lag**om ändring av 16 § i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012) 16 § som följer:

Gällande lydelse

16 §

Överklagande

Ändring i beslut som närings-, trafik- och miljöcentralen och Energimarknadsverket har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i beslut som Energimarknadsverket har meddelat med stöd av 7—9 § får dock sökas genom besvär hos marknadsdomstolen.

Ändring i marknadsdomstolens och förvaltningsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Föreslagen lydelse

16 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som närings-, trafik- och miljöcentralen och Energimarknadsverket har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), *om inte något annat föreskrivs nedan. Ändring i förvaltningsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.*

Ändring i beslut som Energimarknadsverket har meddelat med stöd av 7—9 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/). Ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

30.

Lag**om ändring av kommunikationsmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kommunikationsmarknadslagen (393/2003) 121 a § 4 mom., 121 b § 4 mom., 122 § 5 mom. samt 127 § 3 och 4 mom., av dem 121 a § 4 mom. sådant det lyder i lag 759/2006, 121 b § 4 mom. och 127 § 4 mom. sådana de lyder i lag 363/2011 samt 127 § 3 mom. sådant det lyder i lag 331/2009, som följer:

Gällande lydelse

121 a §

Förbudande av oskäligt avtalsvillkor

Ett teleföretag kan föra ett beslut om förbud till marknadsdomstolen inom 30 dagar efter det att företaget har fått del av Kommunikationsverkets beslut. I annat fall står beslutet fast.

121 b §

Åläggande att stänga ett nummer eller en tjänst

Konsumentombudsmannens beslut enligt 1 mom. får inte överklagas genom besvär. Teleföretaget eller den som tillhandahåller den tjänst vars användning hindras får föra andra än interimistiska beslut till marknadsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet. I annat fall står beslutet fast.

Föreslagen lydelse

121 a §

Förbudande av oskäligt avtalsvillkor

Ett teleföretag kan föra ett beslut om förbud till marknadsdomstolen inom 30 dagar efter det att företaget har fått del av Kommunikationsverkets beslut. I annat fall står beslutet fast. *Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).*

121 b §

Åläggande att stänga ett nummer eller en tjänst

Konsumentombudsmannens beslut enligt 1 mom. får inte överklagas genom besvär. Teleföretaget eller den som tillhandahåller den tjänst vars användning hindras får föra andra än interimistiska beslut till marknadsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet. I annat fall står beslutet fast. *Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.*

122 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgiften påförs av marknadsdomstolen på framställning av Kommunikationsverket. På behandlingen av ärendet i marknadsdomstolen tillämpas de bestämmelser i marknadsdomstolslagen (1527/2001) som gäller behandling av ärenden enligt konkurrensbegränsningslagen. I övrigt tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996) på behandlingen och utredningen av ärendet. Påföljdsavgiften skall betalas till staten.

122 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgiften påförs av marknadsdomstolen på framställning av Kommunikationsverket. *Bestämmelser om handläggningen och utredningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.* Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

127 §

Ändringssökande

Beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av 16—20, 59 och 126 § och beslut av *marknadsdomstolen* och statsrådet får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Statsrådets och Kommunikationsverkets beslut ska iakttas trots överklagandet, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Ändring i marknadsdomstolens beslut som avses i 121 a § 4 mom. och 121 b § 4 mom. söks i enlighet med lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001).

127 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av 16—20, 59 och 126 § och beslut av statsrådet får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Statsrådets och Kommunikationsverkets beslut ska iakttas trots överklagandet, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut i ärenden som avses i 121 a och 121 b § och som gäller meddelande av förbud eller åläggande att stänga ett nummer eller en tjänst finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Ändring i ett beslut av marknadsdomstolen i ett ärende enligt 122 § som gäller påförande av påföljdsavgift får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

31.

Lag**om ändring av 36 och 36 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998) 36 § 2 mom. och 36 a §
4 mom., sådana de lyder i lag 733/2010, som följer:

Gällande lydelse

36 §

Tvångsmedel

I fråga om de i 35 § nämnda bestämmelser
vars efterlevnad övervakas av konsumentom-
budsmannen iakttas 2 kap. 16, 17 och 19 § i
konsumentskyddslagen.

36 a §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgiften påförs av marknadsdom-
stolen på framställning av den tillsynsmyn-
dighet som avses i 35 §. På behandlingen och
utredningen av ärendet i marknadsdomstolen
tillämpas förvaltningsprocesslagen
(586/1996). Påföljdsavgiften ska betalas till
staten.

Föreslagen lydelse

36 §

Tvångsmedel

I fråga om de i 35 § nämnda bestämmelser
vars efterlevnad övervakas av konsument-
ombudsmannen iakttas 2 kap. 16, 17, 19 och
20 § i konsumentskyddslagen.

36 a §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgiften påförs av marknadsdom-
stolen på framställning av den tillsynsmyn-
dighet som avses i 35 §. *Bestämmelser om
handläggningen och utredningen av ärenden
i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).* Påföljdsav-
giften ska betalas till staten.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

32.

Lag**om ändring av 21 § i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning (117/2011) 21 § som följer:

Gällande lydelse

21 §

Överklagande

Ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs nedan.

Ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 5, 7 eller 14 § får överklagas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. På beslut som Energimarknadsverket fattat med stöd av 5 eller 7 § och på Energimarknadsverket tillämpas vad som i 74 och 75 §, 85 § 1 mom., 86 § 1 och 2 mom., 87 § 1 och 3 mom., 89 §, 91—93 §, 94 § 1 mom. 1—4 punkten, 95 §, 100—102 §, 103 § 1 och 2 mom., 105 § samt i 106 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling (348/2007) bestäms om besväransvisning, delgivning av upphandlingsbeslut, överklagande och påföljder samt om upphandlande enhet, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Ett ärende som gäller överklagande av ett beslut som Energimarknadsverket fattat med stöd av 5 eller 7 § ska behandlas skyndsamt. Ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 5, 7 eller 14 § får verkställas trots överklagande, om inte den domstol som behandlar besvären eller ansökan bestämmer något annat.

(se 21 § 4 mom. i förslaget)

Föreslagen lydelse

21 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs nedan.

Ändring i ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 5 eller 7 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. På beslut som Energimarknadsverket fattat med stöd av 5 eller 7 § och på Energimarknadsverket tillämpas vad som i 74 och 75 §, 85 § 1 mom., 86 § 1 och 2 mom., 87 § 1 och 3 mom., 89 §, 91—93 §, 94 § 1 mom. 1—4 punkten, 95 §, 100—102 §, 103 § 1 och 2 mom., 105 § samt 106 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling (348/2007) bestäms om besväransvisning, delgivning av upphandlingsbeslut, ändringssökande och påföljder samt om upphandlande enhet, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Ändring i ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 14 § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/). Ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ett beslut som Energimarknadsverket har fattat med stöd av 5, 7 eller 14 § får verkställas trots ändringssökande, om inte den domstol som behandlar besvären eller ansökan bestämmer något annat.

(se 21 § 3 mom. i gällande lag)

Denna lag träder i kraft den _____ 20__.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

33.

Lag**om ändring av 91 och 105 § i lagen om offentlig upphandling**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig upphandling (348/2007) 91 § 3 mom., sådant det lyder i lag 321/2010, och
ändras 105 §, sådan den lyder i lag 321/2010, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

91 §

91 §

*Marknadsdomstolens temporära beslut**Marknadsdomstolens temporära beslut*

En lagfaren ledamot av marknadsdomstolen kan ensam besluta om temporära åtgärder.

 (upphävs 3 mom.)

105 §

105 §

*Tillämpning av förvaltningsprocesslagen****Kompletterande bestämmelser***

På besvär tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

På besvär tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i övrigt i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

34.

Lag**om ändring av 93 och 106 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) 93 § 4 mom.
 och
ändras 106 § som följer:

Gällande lydelse

93 §

Marknadsdomstolens temporära beslut

En lagfaren ledamot av marknadsdomstolen får ensam besluta om temporära åtgärder.

106 §

Tillämpning av förvaltningsprocesslagen

På besvär tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Föreslagen lydelse

93 §

Marknadsdomstolens temporära beslut

(upphävs 4 mom.)

106 §

Kompletterande bestämmelser

På besvär tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i övrigt i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

35.

Lag**om ändring av 2 kap. 20 § och 3 kap. 4 § i konsumentskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konsumentskyddslagen (38/1978) 2 kap. 20 § 3 mom. och 3 kap. 4 § 2 mom., sådana de lyder, 2 kap. 20 § 3 mom. i lag 1395/2009 och 3 kap. 4 § 2 mom. i lag 1547/2001, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 kap.

2 kap.

**Marknadsföring samt förfaranden i kund-
relationer****Marknadsföring samt förfaranden i kund-
relationer**

20 §

20 §

*Valvonta**Tillsyn*

Bestämmelser om *marknadsdomstolen* och behandlingen av ärenden i den finns även i *marknadsdomstolslagen (1527/2001)* och i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001).

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i *marknadsdomstolen* finns i övrigt i *lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/)*.

3 kap.

3 kap.

Reglering av avtalsvillkor**Reglering av avtalsvillkor**

4 §

4 §

Om *marknadsdomstolen* och behandlingen av ärenden i den föreskrivs i övrigt i *marknadsdomstolslagen* samt i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i *marknadsdomstolen* finns i övrigt i *lagen om rättegång i marknadsdomstolen*.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
 Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.*

36.

Lag**om ändring av 10 kap. i värdepappersmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i värdepappersmarknadslagen (495/1989) 10 kap. 3 § 3 mom., sådant det lyder i lag 392/2008, samt
ändras 10 kap. 3 a §, sådan den lyder i lag 442/2006, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

10 kap.

Särskilda stadganden**Särskilda stadganden**

3 §

3 §

Bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001).

 (upphävs 3 mom.)

3 a §

Ändring i beslut som Finansinspektionen har fattat med stöd av 2 kap. 4, 4 a och 11 §, 6 kap. 4, 5, 10 och 15 § samt 7 kap. 1 a och 1 c § får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Marknadsdomstolen skall behandla ärenden som avses i 6 kap. 5 § och 7 kap. 1 a § i brådskande ordning.

3 a §

Ändring i de beslut som Finansinspektionen har fattat med stöd av 2 kap. 4, 4 a och 11 §, 6 kap. 4, 5, 10 och 15 § samt 7 kap. 1 a § får inte sökas genom besvär.

Den som Finansinspektionen utövar tillsyn över och som ärendet gäller får dock genom ansökan föra ett beslut som avses i 1 mom. till marknadsdomstolen inom 30 dagar efter att ha fått del av beslutet. I annat fall står beslutet fast.

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen samt om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Finansinspektionen har fattat innan denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

37.

Lag

om ändring av 62 c och 66 a § i lotterilagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lotterilagen (1047/2001) den finska språkdräkten i 62 c § 2 mom. samt 66 a § 3 mom., sådana de lyder i lag 661/2010, som följer:

Gällande lydelse

66 a §

*Att föra förbud mot marknadsföring till
marknadsdomstolen*

Bestämmelser om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001).

Föreslagen lydelse

66 a §

*Att föra förbud mot marknadsföring till
marknadsdomstolen*

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen samt om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.*

38.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande (1189/2000) 3 § 4 mom., sådant
det lyder i lag 1533/2001, som följer:

Gällande lydelse

3 §

*Förbud och rättelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Förbud och rättelse

I fråga om behandlingen av ärendet gäller
bestämmelserna i lagen om behandling av
vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001).

*Bestämmelser om handläggningen av
ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen
om rättegång i marknadsdomstolen (/).*

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

39.

Lag**om ändring av 53 § i alkohollagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i alkohollagen (1143/1994) 53 §, sådan den lyder i lag 1540/2001, som följer:

Gällande lydelse

53 §

Ändringssökande i marknadsdomstolens beslut

Om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut föreskrivs i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001).

Föreslagen lydelse

53 §

Handläggning av ärenden i marknadsdomstolen och sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut

Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen samt om sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.*

40.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (554/2009) 9 § 4 mom.
som följer:

Gällande lydelse

9 §

Beslut om registrering

—————
Ett beslut av Patent- och registerstyrelsen om registrering av en gruppering får överklagas genom besvär hos Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd i enlighet med vad som särskilt föreskrivs om detta.

Föreslagen lydelse

9 §

Beslut om registrering

—————
Ändring i ett beslut av Patent- och registerstyrelsen om registrering av en gruppering får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992).

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .
I fråga om sökande av ändring i ett beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat innan denna lag träder i kraft iaktas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.
—————